

خیمه‌ها، معابد و قصرها

بررسی عهدعتیق

نویسنده: آر. سی. هووارد

مترجم: افشین لطیف‌زاده

انتشارات ایلام - انگلستان ۲۰۰۸

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۱-۹۰۴۹۹۲-۲۷-۱

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیکی

این کتاب ترجمه‌ای است از کتاب

Tents, Temples, and Palaces

By: Rick C. Howard

Translated into Persian by:
Afshin Latifzadeh

GLOBAL UNIVERSITY
1211 South Glenstone Ave
Springfield MO 65804
U.S.A.

Published by:
ELAM PUBLICATIONS
P.O. BOX 75
GODALMING GU8 6YP
ENGLAND

Persian Translation Copyright © Elam Ministries 2008

ISBN 978-1-904992-27-1

خیمه‌ها، معابد و قصرها، دوره خدمات مسیحی

کلیه آیات نقل شده، از کتاب مقدس ترجمه قدیم می‌باشد. در صورتی که این ترجمه برای تان دشوار است، می‌توانید آیه‌ها را از ترجمه جدید «هزاره نو»، «مژده برای عصر جدید» و یا ترجمه «تفسیری» بیابید و بخوانید.

فهرست مطالب

۵

مقدمه

بخش اول: تاریخ آغاز

- ۱۱ درس ۱: شیوه‌های خدا و کلام خدا
۳۱ درس ۲: تاریخ نسل بشر
۵۷ درس ۳: تاریخ قوم برگزیده
۸۷ درس ۴: تاریخ ایمان و پرستش

بخش دوم: زندگی در سرزمین موعود

- ۱۲۳ درس ۵: خانه‌ای برای قوم خدا
۱۵۵ درس ۶: حکومت متحد
۱۷۹ درس ۷: تألیفات عصر حکومت
۱۹۹ درس ۸: حکومت منقسم

بخش سوم: نابودی و بازسازی

- ۲۲۹ درس ۹: داورى و اسارت
۲۴۹ درس ۱۰: بازگشت و احیاء (بازسازی)
۲۶۹ پاسخ خودآزمایی‌ها
۲۷۹ ضمیمه
۲۸۳ آزمون‌های میانی

توجه

مطالعه و کسب دانش در زمینه کتاب مقدس و الهیات به تنهایی هیچ کس را خادم نمی‌سازد. فقط کسانی افتخار خدمت به خداوند را دریافت می‌دارند که حاضر باشند «خدمت» کنند، نه «ریاست»؛ حاضر باشند، آخر باشند، نه اول؛ حاضر باشند افتخار را به دیگران بدهند و از حق خود بگذرند!

آنچه که يك مسیحی را شایسته خدمت به خداوند می‌سازد، روحیه خدمتگذاری است. اگر چنین روحیه‌ای در وجود مسیحی شکل گرفته باشد، آنگاه دانش الهیات و کتاب مقدس می‌تواند او را برای خدمت مؤثرتر مجهز سازند. دعای ما این است که چنین روحیه‌ای در همه ما شکل بگیرد. آمین!

مقدمه

در مورد قوم خدا یاد بگیریم

در این دوره شما عهدعتیق را مطالعه خواهید کرد که قسمت اول مهم‌ترین کتاب جهان یعنی کتاب مقدس است. عهدعتیق درباره خالق زمین و آسمان سخن می‌گوید. در این کتاب می‌بینیم که خدا چگونه با قوم برگزیده خود عمل می‌کند تا آنها را وسیله‌ای برای برکت جهان بسازد.

بخش اول حاوی مقدمه‌ای است که کمک می‌کند تا درک کنید که چرا عهدعتیق پیامی است شخصی برای شما. شما به حقایق جالبی درباره اینکه چگونه عهدعتیق حفظ شده و به ما رسیده پی خواهید برد. در دروس دیگر بخش یاد خواهید گرفت که چگونه خدا انسان را خلق کرد و خود را به او شناساند. و خواهید دید که چگونه خدا قوم برگزیده خود را با معجزات بزرگی از بردگی رهانید و به آنها آموخت که چگونه او را پرستش کنند.

در بخش دوم، با سرزمین فلسطین، سرزمینی که خدا وعده آن را به قومش داده بود آشنا خواهید شد. با کمک نقشه‌ها و نمودارها خصوصیات اصلی آن را خواهید شناخت. شما نیز با قوم خدا همراه شده خواهید دید که آنها چگونه وارد آن سرزمین شدند و آنجا را تسخیر کردند و سرانجام جایگاه خود را در میان ملل دیگر جهان بدست آوردند. همچنین به عظمت و شکوهی که در هنگام اطاعت از خدا بر آنها قرار می‌گرفت، پی خواهید برد.

در بخش سوم خواهید دید که چگونه قوم خدا در نتیجه بی‌اطاعتی، از سرزمین‌شان تبعید شدند. اما با وجود ضعف و شکست، خدا به صحبت کردن با آنها ادامه داد و آنها را به سرزمین‌شان برگرداند و الهام بخشید تا آنچه را که خراب شده بود مرمت و بازسازی نمایند. شما درس‌های با ارزشی از این مقطع خاص تاریخ

زندگی آنها فرا خواهید گرفت و به اهمیت اطاعت و امکان اصلاح و احیا پی خواهید برد.

این درس به شما کمک خواهد کرد تا علاوه بر عهدعتیق، عهدجدید را نیز درک کنید. زیرا که عهدجدید تحقق عهدعتیق است. مطالعه درباره تاریخ قوم خدا، درک شما را از طرق و کلمات خدا بیشتر خواهد کرد و در سلوک خود با او تقویت خواهید شد.

توصیف درس

خیمه‌ها، معابد و قصرها، مقدمه‌ای از عهدعتیق به دانشجو می‌دهد. این کتاب بر تاریخ قوم خدا تأکید می‌ورزد و توجهی خاص به اعمال عظیم خدا و عبارات نبوتی دارد که خدا در رابطه با آن اعمال بیان کرده است. همین طور به بررسی تجارب مختلف قوم خدا و معنای آنها می‌پردازد. شکست‌ها و پیروزی‌های آنها را در رابطه با خدا شرح می‌دهد. دانشجو حقایق بسیاری را از عهدعتیق کشف می‌کند که به درک او از کتاب مقدس، رابطه‌اش با خدا و خدمتش کمک خواهد کرد.

درباره نویسنده

ریک هووارد از سال ۱۹۶۱ به‌طور رسمی به خدمت خدا مشغول شد. او اکنون به‌عنوان شبان در شهر ردوود کالیفرنیا و به‌عنوان معلم در کالج کتاب مقدس بیت‌عنیا در سانتاکروز خدمت می‌کند. همچنین خدمت نمایندگی سازمان ملی جوانان کلیسای خود را به‌عهده دارد. او در دانشگاه‌های بوستون، ماساچوست و کالج Evangel در میسوری تدریس کرده است و به‌عنوان نویسنده، ناشر و معلم کتاب مقدس تجارب خود را برای ما بیان می‌کند. از دیگر نوشته‌های او می‌توان این عناوین را نام برد: «خادم و خداوندش» (The Servant and His Lord)، «اصل کونونیا» (The Koinonia Principle)، «حجره مسیح» (The Christ Cell) و (Christian Center Principles) «اصول اساسی مسیحیت» نام ببریم، او همچنین

نویسنده کتاب «رشد و بلوغ مسیحی» دانشگاه گلوبال می‌باشد. به‌علاوه به بسیاری از نقاط جهان به‌عنوان معلم و واعظ سفر کرده است. او لیسانس خود را از کالج پنسیلوانیا و فوق لیسانس خود را از دانشگاه ممفیس - تنسی گرفته است.

نحوه مطالعه این کتاب

کتاب حاضر به شیوه‌ای ویژه نگارش یافته است که خواننده بتواند از آن به‌صورت خودآموز استفاده کند.

در مقدمه درس، کلیات و اهداف درس ارائه شده است. سپس قسمت‌های مختلف درس را یک به یک مطالعه نمایید و به سؤالات مطرح شده پاسخ دهید. این سؤالات در لابلای دروس گنجانده شده‌اند. پاسخ‌های صحیح سؤالات را در آخر هر درس خواهید یافت. جواب‌های خود را با آنها مقایسه کنید. برای کمک به خودتان، بهتر است تا زمانی که خودتان به سؤالات پاسخ نداده‌اید، به پاسخ‌ها نگاه نکنید. در پایان هر درس نیز یک خودآزمایی وجود دارد. این خودآزمایی شما را در به‌خاطر سپردن مطالب درس و یادگیری نکاتی که احیاناً توجه نکرده‌اید، یاری می‌دهد. پاسخ صحیح به سؤالات خودآزمایی در پایان کتاب آمده است.

ارزش دانشگاهی این دوره

هر کتاب از دوره «خدمت مسیحی» معادل یک واحد دانشگاهی ارزش دارد (لیسانس الهیات معادل ۱۲۸ واحد می‌باشد). دانشجویان می‌توانند کتاب‌های دوره «خدمت مسیحی» را به سه شیوه مطالعه کنند:

نخست، این کتاب‌ها را می‌توانند فقط برای اطلاعات عمومی و مطالعه شخصی بخوانند؛

دوم، می‌توانند آن را مطالعه کرده، و در پایان فقط آزمون‌های میانی را به‌شرح زیر بگذارند؛

سوم، می‌توانند پس از گذراندن آزمون‌های میانی، آزمون رسمی و نهایی را طبق توضیحات زیر بگذرانند و یک واحد دانشگاهی اخذ کنند.

آزمون‌های میانی

در پایان کتاب، سؤالات مربوط به آزمون‌های میانی را خواهید یافت. در بخش انتهایی این آزمون، پاسخنامه‌ای وجود دارد. نام و نشانی خود را بر روی پاسخنامه بنویسید، و سپس بدون مراجعه به کتاب، به سؤالات پاسخ دهید. پس از آن، پاسخنامه را برای ما ارسال دارید تا آن را اصلاح کرده، به شما عودت دهیم. پس از اتمام هجده کتاب دوره «خدمت مسیحی» یک گواهینامه تقدیم دانشجو خواهد شد.

آزمون رسمی (نهایی)

دانشجویانی که مایل باشند، می‌توانند پس از گذراندن آزمون‌های میانی، برای دریافت آزمون رسمی هر کتاب، فرم ثبت‌نام رسمی دانشگاه را تکمیل نمایند و با پرداخت هزینه مربوطه، آزمون رسمی را بگذرانند. این آزمون از آنجا که ارزش دانشگاهی دارد، باید نزد یک شبان یا خادم رسمی کلیسا گذرانده شود. در صورت موفقیت در این آزمون (امتیاز ۸۰٪ و بالاتر)، دانشجو یک واحد کسب خواهد کرد و گواهی مربوط به آن درس را از دفتر بین‌المللی دانشگاه گلوبال دریافت خواهد داشت.

در صورت تکمیل هجده کتاب دوره «خدمت مسیحی» دانشجو هجده واحد رسمی از ۱۲۸ واحد لازم برای اخذ لیسانس الهیات را کسب می‌کند. در این صورت، دانشجو می‌تواند با ورود به دوره‌های پیشرفته‌تر دانشگاهی، تحصیل الهیات را تا حد فوق دیپلم (۶۴ واحد) یا لیسانس ادامه دهد. قابل ذکر است که واحدهای این دوره برای سطح لیسانس دوم قابل استفاده نخواهد بود.

بخش اول

تاریخ آغاز

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیکی

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیک

شیوه‌های خدا و کلام خدا

عهدعتیق اولین بخش از کتاب مقدس بود که نوشته شد. در صفحات آن تاریخ مردمی را می‌خوانیم که بیش از ۲۰۰۰ سال پیش می‌زیستند. اما آنها اغلب می‌بایست با مسائلی مواجه شوند که امروز نیز من و شما با آنها درگیریم و بسیاری از اوقات همان عکس‌العملی را که آنها بروز می‌دادند ما نیز هم اکنون انجام می‌دهیم. آنها به خدا اعتماد داشتند اما گاهی نیز به او شک کردند. آنها معجزات عظیم او را دیدند اما باز نیاز داشتند که از حضور او اطمینان حاصل کنند. آنها قوم برگزیده خدا بودند اما مشقات و آزمایشات سختی را تحمل کردند.

عهدعتیق فراتر از این مطالب می‌باشد. عهدعتیق نوشته شد تا نه فقط به ما داستان این مردان و زنان را بگوید بلکه به ما کمک کند تا سرشت خود خدا را درک کنیم. با مطالعه آن کشف خواهیم کرد که خدا چگونه خود را به دو طریق ساده و اساسی بر ما مکتشف نمود: (۱) از طریق کارهای عظیم خود و (۲) از طریق پیام‌های نبوتی‌اش. عهدعتیق شامل سبک‌های مختلف نوشتاری است. بعضی از کتاب‌های عهدعتیق تاریخ ملت اسرائیل را به ما انتقال می‌دهند، بعضی دیگر مجموعه‌ای از پندهای حکیمانه؛ برخی دیگر سرودهای زیبای پرستشی و بعضی دیگر پیام‌های نبوتی درباره قدرت عظیم خدا هستند. با وجود این امروز خدا از طریق تمام آنها با ما سخن می‌گوید. با مطالعه این درس، حقایق بسیاری درباره عهدعتیق خواهید آموخت و کشف خواهید کرد که پیامی شخصی برای شما دارد.

فهرست درس

خدا کتاب مقدس را به ما داد

خدا از طریق عهدعتیق سخن می‌گوید

شیوه ما در مطالعه عهدعتیق

اهداف درس

- هنگامی که این درس را تمام می‌کنید باید بتوانید:
- ارزش و غنای عهدعتیق را به عنوان کلام خدا بپذیرید.
- حقایق متعددی درباره ارزش و محتوای عهدعتیق ارائه دهید.
- کاربرد عهدعتیق را برای ایمانداران امروزی مشخص کنید.

فعالیت‌های یادگیری

- ۱) قبل از مطالعه درس، دفترچه‌ای تهیه کنید و در آن به سؤالاتی که هنگام مطالعه درس از شما خواهد شد پاسخ دهید. همچنین می‌توانید مطالب دیگری را که در حین مطالعه به ذهن‌تان می‌رسد، یادداشت کنید.
- ۲) صفحات مقدمه‌ای این کتاب را با دقت بخوانید. بخصوص به نحوه پاسخگویی سؤالات توجه کنید.
- ۳) بخش شروع، مقدمه، اهداف درس و فعالیت‌های یادگیری را بخوانید.
- ۴) درس را به دقت بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید. به محض آنکه به سؤالی پاسخ دادید، پاسخ خود را با پاسخنامه انتهای درس مرور کنید. سپس اگر لازم بود پاسخ‌های خود را اصلاح کنید.
- ۵) آیات داده شده در درس را در ارتباط با موضوع مطرح شده بخوانید.

۶) پس از خاتمه درس، آن را مرور کنید. سپس به سؤالات خودآزمایی پاسخ دهید و پاسخ‌های خود را با دقت مرور نمایید. پاسخ درست هر جوابی را که اشتباه داده‌اید پیدا کنید.

متن درس

خدا کتاب مقدس را به ما داد

موضوعات مهم بسیاری درباره ما وجود دارد که دیگران باید آنها را به ما بگویند. پاسخ به سؤالاتی از قبیل: کی هستیم؟ والدینم چه کسانی هستند؟ کجا به دنیا آمده‌ام؟ را نمی‌توان تنها با حدس و گمان به دست آورد. به همین ترتیب هم کتاب مقدس که پیام خدا برای ما می‌باشد، به سؤالات مهم و اساسی درباره خدا جواب می‌دهد، سؤالاتی نظیر: خدا کیست؟ در گذشته چه کرده است و چرا؟ و بالاتر از همه اینکه چه رابطه‌ای بین او و انسان وجود دارد؟

از آنجا که کتاب مقدس حاوی کلمات و مکاشفه خود خدا به عنوان خالق و نجات‌دهنده است می‌تواند به این سؤالات پاسخ دهد.

کتاب مقدس پیام خداست برای ما

خدا انسان را برای مشارکت با خود خلق کرد. او با شیوه‌های مشخص و از طریق آوای طبیعت یا خلقت، با انسان صحبت می‌کند. طبق مزمور ۱۹، آن صدا هر روز واضحاً شنیده می‌شود. «قانون آنها در تمام جهان بیرون رفت و بیان آنها تا اقصای ربع مسکون» (مزمور ۱۹: ۴). بر طبق رومیان ۲۰: ۱ «قوت سرمدی و الوهیتش آشکارا در خلقت او دیده می‌شود».

طریق دومی که خدا توسط آن با انسان صحبت می‌کند، کتاب مقدس می‌باشد یعنی کلام خدا.

مطالعه این دوره نیز بر همین پایه قرار دارد. کلام مکتوب حاوی تنها یک موضوع اساسی است: تاریخ نقشه خدا برای نجات انسان از گناه، توسط فرزندش، عیسی مسیح. اغلب در کتاب مقدس عیسی مسیح به عنوان کلام زنده خدا معرفی می شود. بنابراین عیسی سومین شیوه مشخص است که خدا از طریق آن با ما صحبت می کند (عبرانیان ۲:۱)

۱- انجیل یوحنا ۱:۱ و ۲ و ۱۴ و مکاشفه ۱۳:۱۹ را بخوانید. در این آیات عیسی مسیح با چه نامی مکشوف و معرفی شده است؟

۲- در دفترچه خود سه شیوه ای را که خدا توسط آنها با ما صحبت می کند بنویسید.

کتاب مقدس کلام الهام شده خدا است

نام کتاب مقدس از کلمه یونانی *Biblia* گرفته شده است که به معنای «کتاب های بسیار» می باشد. کتاب مقدس توسط بیش از ۴۰ نویسنده و در مدت ۱۴۰۰ تا ۱۶۰۰ سال در مکان های متفاوت نوشته شده است. ۶۶ کتاب کتاب مقدس به زبان های مختلف و در شرایط بسیار متفاوت نوشته شده اند. با این وجود کتابی است بزرگ با موضوعی بزرگ. این حقیقت که تمامی این نوشته های متفاوت تنها یک پیام اصلی و واحد دارند، خود دلیلی است که نشان می دهد سرچشمه این کلام خداست نه انسان، و کتاب مقدس به خوبی بر این حقیقت شهادت می دهد. کتاب مقدس، کتابی است که با سایر کتاب ها تفاوت دارد.

بر طبق دوم تیموتائوس ۳:۱۶-۱۷، تمامی کتب از الهام خداست. در زبانی که ابتدا کلام خدا به آن نوشته شد، عبارت «الهام خدا» در واقع به معنای «دم (نفس) خداست» یعنی حیات خود او. منظور ایمانداران از عنوان کردن «الهام شفاهی» کتاب مقدس این است که همه این کلام نَفَس خود خداست و نه صرفاً کوشش انسانی برای بیان حقایق الهی.

این نکته حقیقت دارد که خدا به طرز معجزه‌آسایی اجازه داد تا شخصیت فردی هر نویسنده در نوشته‌هایش منعکس گردد. موسی، اشعیا، سموئیل که چندین کتاب را در عهدعتیق نوشتند تنها منشی نگارش مطالبی که خدا به آنها دیکته می‌کرد نبودند بلکه شخصیت خود آنها نیز در نوشته‌هایشان مکشوف می‌گردد.

اما در کل، خدای حاکم هر کلمه را در کتاب مقدس هدایت نمود. بنابراین کتاب مقدس، پیام الهام شده خدا را به ما می‌دهد. کتاب مقدس نه تنها شامل کلام خداست بلکه خود کلام خداست.

بیش از ۲۰۰۰ بار در عهدعتیق عبارت «خداوند می‌گوید» یا عباراتی نظیر آن نوشته شده است (برای مثال نگاه کنید به خروج ۳:۱۰ و ۴:۱۱؛ یوشع ۲:۲۴ و دوم سموئیل ۱۲:۲۴). هیچ کتاب دیگری چنین ادعاهایی ندارد.

۳- جلوی عباراتی که بیانگر حقیقت الهام شفاهی کتاب مقدس است علامت بزنید.

a) با وجود آنکه همه کلمات کتاب مقدس الهام خداست اما او به نویسندگان اجازه داد تا شیوه خود را در نگارش به کار گیرند.

b) بعضی از قسمت‌های کتاب مقدس تحت الهام بیشتری نوشته شده‌اند.

c) خدا افکار نویسندگان کتاب مقدس را برای نگارش انتخاب نمود اما کلماتی را که به کار می‌بردند الهام نکرد.

d) کتاب مقدس شامل بهترین افکار انسان است که به صورت زیبا و الهامی بیان شده است.

کتاب مقدس ارزش و اهمیت والایی دارد

اولین بخش از کتاب مقدس ۳۰۰۰ سال پیش و دومین قسمت تقریباً ۲۰۰۰ سال پیش نوشته شد. اگرچه کتاب مقدس اولین کتاب نوشته شده نبود، اما اولین کتابی بود که با اختراع ماشین چاپ در سال ۱۴۵۰ بعد از میلاد چاپ شد. امروزه بیش از ۳۰

میلیون کپی هر ساله چاپ می‌شود. بعضی از قسمت‌های کتاب مقدس به بیش از ۱۰۹۰ زبان ترجمه شده و تمام کتاب مقدس به بیش از ۱۹۱ زبان ترجمه شده است. کتاب مقدس بر نویسندگان، هنرمندان و موسیقی‌دانان سراسر جهان تأثیر گذاشته است. آنها از وقایع توصیف شده در آن، نقاشی‌ها کشیده‌اند و از موضوعات آن اشعار و سروده‌هایی نوشته‌اند. آنها قوانین و جوامع خود را در تطبیق با ایده‌آل‌های معرفی شده در کلام خدا تغییر داده‌اند. شخصی که رئیس یک دانشگاه بزرگ است گفت: «من به تحصیل دانشگاهی برای مردان و زنان کاملاً عقیده دارم، اما معتقدم که دانش کتاب مقدسی بدون گذراندن یک دوره دانشگاهی بسیار مهمتر و با ارزش‌تر از گذراندن یک دوره دانشگاهی بدون کتاب مقدس است.»

مردی به نام ویلیام تیندل (William Tyndale) زندگی خود را در انگلستان وقف این نمود که مردم کشورش بتوانند کتاب مقدس را به زبان خودشان بخوانند. او در سال ۱۵۲۵ شروع به ترجمه کتاب مقدس به زبان انگلیسی نمود. در سال ۱۵۳۶ به جرم ترجمه کتاب مقدس محکوم به مرگ شد و کارش ناتمام ماند. هنگامی که در آتش سوزانده می‌شد، این دعا را به صدای بلند کرد: «خداوندا، چشمان پادشاه انگلستان را باز کن». تیندل چه بهای گزافی برای رساندن کتاب مقدس به دیگران پرداخت!

۴- سه حقیقتی را که بیانگر ارزش، اهمیت و نفوذ کتاب مقدس هستند بنویسید.

خدا از طریق عهدعتیق سخن می‌گوید

عهدعتیق کلام خداست

ممکن است بپرسید، آیا دلیل خوبی برای پذیرش عهدعتیق به عنوان کلام خدا داریم؟ پاسخ «مثبت» است. پاسخ این سؤال، در اظهارات عیسی مسیح، خداوند ما می‌باشد که از ۲۲ کتاب عهدعتیق نقل قول کرد. به علاوه، اناجیل نیز عباراتی را از

عهدعتیق نقل کرده‌اند: مرقس ۱۵ عبارت، متی ۱۹ عبارت و لوقا ۲۵ و همچنین کتاب عبرانیان ۸۵ و مکاشفه ۲۴۵ عبارت را نقل کرده‌اند. عبارات بسیار دیگری نیز وجود دارد.

این حقایق به ما نشان می‌دهند که عیسی مسیح و نویسندگان عهدجدید ارزش و اعتبار عهدعتیق را درک کرده بودند. در کتاب مقدس می‌خوانیم که آنها اغلب به عهدعتیق به عنوان «کتب» و یا «شریعت» که همان فرامینی است که خدا به قومش داد، اشاره کرده‌اند. معمولاً هنگامی که این عبارات را در عهدجدید می‌یابیم می‌فهمیم که منظور عهدعتیق است. امروزه واژه «کتب» (Scriptures) معمولاً به تمام کتاب مقدس یا آیات و بخش‌های خاصی از آن اشاره می‌کند. به خاطر سپردن کاربردهای متفاوت واژه‌ها، در مطالعه کتاب مقدس مهم است.

۵- با استفاده از آیات زیر بنویسید که هر کدام از آنها درباره عهدعتیق چه می‌گویند و یا چگونه از عهدعتیق استفاده شده است؟

a) متی ۲۹:۲۲ و ۴۳-۴۵

b) لوقا ۲۴:۲۵-۲۷

c) یوحنا ۱۰:۳۴-۳۵

d) ۲ تیموتائوس ۳:۱۶

e) ۲ پطرس ۱:۲۰-۲۱

عهدعتیق با آنکه حقایق تاریخی بسیاری از قوم اسرائیل برای ما بیان می‌کند، اما فراتر از یک گزارش تاریخی است. عهدعتیق، تاریخی «مقدس» است که از مکاشفه خدا با انسان سخن می‌گوید. و نشان می‌دهد که چگونه خدا با قوم اسرائیل عمل نمود. اما خدا تنها خدای قوم اسرائیل نیست بلکه حاکم متعال تمام جهان است. حقیقت زیر بیانگر امر بسیار مهمی است:

موضوع اصلی عهدعتیق، مکاشفه سرشت خدا به انسان از طریق اعمال عظیم و کلام نبوت است.

یهودیان و مسیحیان عهدعتیق را کتابی الهی - انسانی و عاری از خطا می دانستند. بالاتر از آن، عهدعتیق در بر دارنده حقیقتی برای تمام نژاد بشر است.

۶- اول تسالونیکیان ۱۳:۲ را بخوانید. به این نکته توجه کنید که پولس از این بابت که تسالونیکیان پیام او را به عنوان پیام خدا و نه انسان قبول کردند، شکرگزاری می کند. بر طبق این آیه، طرز فکر ما نسبت به عهدعتیق چگونه باید باشد؟

۷- جلوی عباراتی که بیانگر دلایلی برای پذیرش عهدعتیق به عنوان پیام خداست علامت بزنید. (نکته: همه عبارات صحیح هستند اما همه دلایل را ارائه نمی دهند)

- عهدعتیق حقایق تاریخی بسیاری به ما می گوید.
- عهدعتیق شامل نوشته های افراد بسیاری است.
- عیسی گفت که این کلام تا به ابد حقیقت دارد.
- هیچ کدام از کتاب های آن تنها به اراده انسان نوشته نشده است.

می توانیم به عهدعتیق اعتماد کنیم

از زمانهای قدیم خدا از انسان خواست تا یک گزارش کتبی از مکاشفات و گفته هایش نگه دارد. پادشاهان قوم اسرائیل می بایست یک نسخه از شریعت خدا را داشته باشند (تثنیه ۱۷:۱۸-۱۹). بیشتر عهدعتیق به زبان عبری است زبانی که قوم اسرائیل ۵۰۰ سال قبل از مسیح به آن تکلم می کردند. در آن زمان زبان آرامی، زبان رایج در سرزمین فلسطین و سرزمین های اطراف بود. بخش کوچکی از عهدعتیق به زبان آرامی نوشته شد (عزرا ۴:۸ تا ۶:۱۸، ۷:۱۲-۲۰، ارمیا ۱۰:۱۱ و دانیال ۲:۴ تا ۲۸:۷).

عهدعتیق بر روی ماده ای به اسم «ولوم» (Vellum) که از پوست حیوانات به دست می آمد، نوشته شده بود. یک تکه ولوم حدود ۲۵ سانتیمتر (۱۰ اینچ) عرض و حدود ۹ متر (۳۰ پا) طول دارد. ولوم های پیچیده شده به طومار معروفند. هنگامی

که یک طومار در نتیجه استفاده ممتد خراب می‌شد، گروهی خاص از متخصصین یهودی که مازورت‌ها (Masoretes) نامیده می‌شدند، نگارش مجدد طومار را، بر یک نسخه جدید با دقت بسیار انجام می‌دادند. معمولاً طومارهای کهنه نابود می‌شدند، دست نوشته‌هایی از این نوع را از حدود ۹۰۰ سال بعد از میلاد در اختیار داریم.

بعضی از دست نوشته‌های خیلی قدیمی‌تر مربوط به حدود سال ۷۰ بعد از میلاد، در سال ۱۹۴۷ در محلی به نام کومران (Qumran) نزدیک دریای مرده کشف گردید. این دست نوشته‌ها به نام «طومارهای دریای مرده» معروف شدند و نشان‌دهنده این است که عهدعتیق با امانت به ما منتقل شده است و شایسته اعتماد و پذیرش کامل ما می‌باشد.

از عهدعتیق ترجمه‌های بسیاری نوشته شده است. در قرن آخر قبل از مسیح، متخصصین یهودی اقدام به نگارش ترجمه یونانی کردند. طبق گزارشات تاریخی، ۷۲ مترجم در این کار شرکت داشتند. آن ترجمه به نام سپتواجنت (Septuagint) که در یونانی به معنای ۷۰ است، معروف گشت. این ترجمه چنین امکانی را به وجود آورد که مردم بیشتری عهدعتیق را بخوانند. در هنگام خدمت زمینی عیسی مسیح، سپتواجنت یا «ترجمه هفتاد» به همراه عهدعتیق عبری مورد استفاده قرار می‌گرفت. در نیمه دوم قرن چهارم بعد از میلاد شخص عالمی، به نام جروم (Jerome) اقدام به نگارش ترجمه لاتین عهدعتیق کرد. سپس در قرن‌های ۱۴ و ۱۵ ترجمه‌های دیگری در آلمان، فرانسه، ایتالیا و انگلستان پدید آمد. بعد از زمان ویلیام تیندل (Tyndale)، ترجمه مشهور «مجاز» (authorized) یا ترجمه جیمز پادشاه (King James) در سال

۱۶۱۱ نوشته شد. امروزه ترجمه‌های بسیار دیگری نوشته شده است و کتاب مقدس در همه جای جهان به زبان‌های مختلف در دسترس مردم می‌باشد.

۸- جلوی عبارت صحیح علامت بزنید. کدام عبارت بیانگر چگونگی انتقال عهدعتیق به ما است؟

(a) اولین ترجمه عهدعتیق به زبان غیر عبری در قرن چهارم بعد از میلاد نوشته شد. امروزه، ترجمه‌های انگلیسی از آن ترجمه، نسخه‌برداری شده‌اند.
(b) عهدعتیق در ابتدا بر طومارهای «ولوم» در زمان خدمت زمینی مسیح نوشته شد. نسخه‌هایی که امروزه، در اختیار داریم از ترجمه یونانی یا هفتاد به دست آمده‌اند.

(c) از زمان‌های قدیم مکاشفات و گفته‌های خدا به صورت کتبی حفظ می‌شد و با امانت از طریق متخصصین امین نسخه‌برداری شد و به ما منتقل گشت.

عهدعتیق پیام شخصی برای ما است

ابراهیم مرد بزرگ ایمان بود که پدر قوم اسرائیل گشت. اما او فقط پدر آن قوم نبود. برطبق رومیان ۱۱:۴، ۱۶ و ۲۴ امروزه ایمانداران، فرزندان روحانی او هستند. این حقیقت، به عهدعتیق معنا می‌بخشد. عهدعتیق نه فقط در بردارنده مکاشفه طریق‌ها و گفته‌های خداست بلکه داستان نیاکان و اجداد روحانی ما می‌باشد. گرچه شرایط زندگی امروز متفاوت است اما درس‌های روحانی آنها برای ما نیز کاربرد خوبی دارد.

در عبرانیان ۱۲:۴ می‌خوانیم که «کلام خدا زنده و مقتدر و برنده‌تر است از هر شمشیر دو دم و فرو رونده تا جدا کند نفس و روح... و ممیز افکار و نیت‌های قلب است». چون عهدعتیق کلام خداست، نه فقط سرشت خدا را آشکار می‌کند بلکه شناختی از خودمان نیز ارائه می‌دهد. با مطالعه وقایع گزارش شده در آن می‌توانیم مطالب بسیاری درباره زندگی خودمان کشف کنیم. اغلب خود را در همان شرایطی

می‌یابیم که مردان و زنان در عهدعتیق با آن روبرو بودند. با مطالعه این درس، امروز خدا می‌تواند از طریق پیامی که برای آنها داشت با ما هم صحبت کند.

۹- در دفترچه خود، دو طریقی را که نشان می‌دهد عهدعتیق برای ما پیام شخصی دارد بنویسید.

شیوه ما در مطالعه عهدعتیق

انواع نگارش در عهدعتیق

از ۶۶ کتاب کتاب مقدس، ۳۹ کتاب مربوط به عهدعتیق هستند. این ۳۹ کتاب را می‌توان به ۳ گروه تقسیم نمود که شامل کتب تاریخی، کتب شعری و کتب نبوتی می‌باشند. ۱۷ کتاب اول، از پیدایش تا استر، گزارش توسعه تاریخی قوم اسرائیل به عنوان یک ملت است و زمان آن از پیدایش تا حدود ۵۰۰ سال قبل از میلاد می‌باشد. آنها کتب تاریخی نام دارند. ۵ کتاب اول کتب تاریخی بسیار شبیه به یکدیگر و در رابطه با زندگی و خدمت موسی می‌باشند. او رهبری قوم اسرائیل را هنگام خروج از مصر بر عهده داشت. این کتاب‌ها شامل: پیدایش، خروج، لاویان، اعداد و تثویه می‌باشند. این کتب در یونانی Pentateuch یا «اسفار خمسه» نام دارند که به معنی «پنج ظرف» می‌باشد.

پنج کتاب ایوب، مزامیر، امثال، جامعه و غزل غزل‌ها کتب شعری نامیده می‌شوند. آنها بیانگر احساسات، افکار و هیجانات مردم مختلفی هستند که در تاریخ قوم اسرائیل می‌زیستند. اما در ارتباط خیلی نزدیک با وقایع خاص قوم نمی‌باشند.

۱۷ کتاب باقیمانده کتب نبوتی نامیده می‌شوند. در زمان‌های مختلف خدا انبیایی را مقرر نمود تا کلامش را اعلام کنند. آنها پیامی برای نسل خود داشتند ولی اغلب درباره وقایع آینده نیز صحبت می‌کردند. جزئیاتی که در کتب تاریخی یافت می‌شود کلید درک صحیح پیام انبیاست. از طرف دیگر گفته‌های انبیاء به خواننده کمک

می‌کنند تا کتب تاریخی را درک کنند. نمودار زیر خلاصه تقسیم‌بندی کتاب‌های عهدعتیق می‌باشد.

تقسیم‌بندی عهدعتیق		
تاریخ	شعر	نبوت
پیدایش	ایوب	اشعیا
خروج	مزامیر	ارمیا
لاویان	امثال سلیمان	مراثی ارمیا
اعداد	جامعه	حزقیال
تثنیه	غزل غزل‌ها	دانیال
یوشع		هوشع
داوران		یوئیل
روت		عاموس
اول سموئیل		عوبدیا
دوم سموئیل		یونس
اول پادشاهان		میکا
دوم پادشاهان		ناحوم
اول تواریخ		حبقوق
دوم تواریخ		صفنیا
عزرا		حجی
نحمیا		زکریا
استر		ملاکی

- ۱۰- با تطبیق ستون سمت راست با ستون سمت چپ، مشخص کنید هر کدام از این آیات، چه نوع نوشته‌ای را معرفی می‌کند؟
- (a) خداوند را محبت می‌نمایم زیرا که مرا می‌شنود و به دعايم گوش می‌دهد.
- (b) بعد از آن روح خود را بر تمام بشر خواهم ریخت و پسران و دختران شما نبوت خواهند کرد.
- (c) یوشیا تمامی بت‌خانه‌های روی تپه‌های سراسر سامره را از میان برداشت.
- (d) تمام مردم اسرائیل از رود اردن گذشتند و در جلجال در سمت شرقی شهر اریحا اردو زدند.
- (۱) تاریخ
- (۲) شعر
- (۳) نبوت

مطالعه عهدعتیق با ترتیب تاریخی

جهت بررسی عهدعتیق در این کتاب، ما کتاب‌های تاریخی، شعری و نبوتی را طبق ترتیب تاریخی مطالعه می‌کنیم. بدین ترتیب که بررسی ما بر مبنای زمان واقعی نگارش هر کتاب می‌باشد. ابتدا از کتابی شروع خواهیم کرد که درباره اولین و یا قدیمی‌ترین وقایع صحبت می‌کند و با کتابی تمام می‌کنیم که درباره آخرین و یا جدیدترین وقایع صحبت می‌کند.

دیدیم که موضوع اساسی عهدعتیق مکاشفه سرشت و ذات خدا از طریق وقایع تاریخی است. اما گرچه خدا این وقایع را هدایت کرده اما خودشان به تنهایی نمی‌توانند مکاشفه‌ای از سرشت خدا به ما بدهند. بنابراین خدا اشخاصی را مقرر نمود تا نه تنها آن وقایع را ببینند بلکه توضیح دهند که این وقایع درباره سرشت خدا چه حقایقی را آشکار می‌کنند. این اشخاص انبیا بودند. وظیفه نبی، دیدن و بیان مکاشفه خدا بود. در این درس به بررسی انبیا و وقایعی که دیدند و درباره آنها

صحبت کردند، خواهیم پرداخت. کتاب‌های شعری را همراه با زمان احتمالی نگارش آنها مطالعه خواهیم نمود. در قسمت زیر جدولی را می‌بینید که ترتیب تاریخی مطالعه عهدعتیق را ارائه می‌دهد و ما در این دوره از همین ترتیب تاریخی پیروی خواهیم کرد.

ترتیب تاریخی مطالعه ما			
بخش ۱، درس‌های ۲-۴: تاریخ آغاز			
تاریخ			
پیدایش (اسفارخمسه)			
خروج			
لاویان			
اعداد			
تثنيه			
بخش ۲، درس‌های ۵-۸: زندگی در سرزمین			
تاریخ			
یوشع			
داوران			
روت			
اول سموئیل			
حکومت متحد:			
اول و دوم سموئیل			
اول و دوم پادشاهان			
اول و دوم تواریخ			
مزامیر			
امثال			
جامعه			
غزل غزل‌ها			
نبوت			
تاریخ			
حکومت منقسم:			
اول پادشاهان ۱۱-۱۲			
دوم پادشاهان			
دوم تواریخ			
ارمیا	اشعیا	یونس	اول پادشاهان ۱۱-۱۲
مراثی ارمیا	میکا	هوشع	دوم پادشاهان
حقوق	ناحوم	عاموس	دوم تواریخ
عوبدیا	صفنیا	یوئیل	

بخش ۳، درس‌های ۹-۱۰: تخریب و بازسازی	
اسارت:	
دوم پادشاهان ۱۷:۴-۱۸	حزقیال
مزمور ۱۳۷	دانیال
استر	
بازسازی:	
عزرا	حجی
نحمیا	زکریا
	ملاکی

کلمات میکا ۲:۴ موضوع زیبایی ارائه می‌دهد که می‌توانیم مطالعه خود را با آن شروع کنیم:

«بیایید به کوه خدا و خانه‌ی خدای یعقوب برآییم تا طریق‌های خویش را به ما تعلیم دهد و به راه‌های وی سلوک نماییم.»
با مطالعه عهدعتیق از خدا انتظار داشته باشید تا با شما صحبت کند زیرا که حاوی پیام شخصی برای شماست.

۱۱- جلوی عبارات صحیح در رابطه با مطالعه تاریخی عهدعتیق علامت بزنید.
(a) همه کتاب‌های نبوتی قبل از مطالعه کتاب‌های تاریخی به‌عنوان یک گروه مطالعه می‌شوند.

(b) دوره زمانی وقایع یک کتاب در مطالعه به ترتیب تاریخی دارای اهمیت می‌باشد.

(c) کتاب عاموس قبل از کتاب دانیال مطالعه می‌شود.

خودآزمایی

به سؤالات زیر پاسخ دهید و سپس به پاسخنامه انتهای کتاب رجوع کنید و پاسخ‌های غلط خود را تصحیح نمایید.

(۱) یک نمونه از تکلم خدا با ما در کلام مکتوب.....

- (a) در معجزه عیسی مسیح هنگام زنده کردن ایلعازر از مردگان دیده می‌شود.
- (b) در ایجاد اشکال مختلف زندگی که نشان‌دهنده قدرت خداست دیده می‌شود.
- (c) در کتاب مزامیر در کتاب مقدس دیده می‌شود.

(۲) هنگامی که می‌گوییم خدا کتاب مقدس را الهام کرد یعنی.....

- (a) از خدا دمیده شد.
- (b) اشخاص پر قدرت آن را نوشتند.
- (c) کلمه به کلمه دیکته شد.

(۳) چون خدا کلام خود را شفاهاً الهام نمود.....

- (a) همه نویسندگان شیوه یکسان داشتند.
- (b) شخصیت‌های انسانی در آن دیده نمی‌شود.
- (c) قابل اعتماد و کاملاً صحیح می‌باشد.

(۴) جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

(a) چون عهدعتیق درباره قوم اسرائیل صحبت می‌کند، به ایمانداران امروزه چندان مربوط نیست.

(b) اشخاصی که کتاب‌های تاریخی عهدعتیق را نوشتند به اندازه آنهایی که کتب نبوتی را نوشتند از الهام کامل برخوردار نبودند.

(c) عیسی و نویسندگان عهدجدید، عهدعتیق را به‌عنوان کلام خدا پذیرفتند و به آن اعتماد کردند.

(d) در عهدجدید کلمه «کتب» (Scripture) معمولاً به عهدعتیق اشاره می‌کند.

(۵) موضوع اصلی برخی نوشته‌های عهدعتیق که به‌عنوان کتب شعری می‌باشند عبارتند از.....

(a) ماجرای وقایع متوالی تاریخ قوم اسرائیل

(b) پیام خدا در ارتباط با وقایع حال و آینده

(c) گزارش عواطف و احساسات قوم خدا

(۶) فرض کنید سه کتاب الف و ب و پ داریم. توضیحات زیر را بخوانید و بگویید کدام کتاب از لحاظ ترتیب تاریخی، اول خوانده می‌شود.

(a) کتاب الف که قبل از کتاب‌های ب و پ نوشته شده است.

(b) کتاب ب، که در مورد وقایعی صحبت می‌کند که قبل از وقایع توصیف شده در کتاب‌های الف و پ روی داده است.

(c) کتاب پ که در مورد وقایعی صحبت می‌کند که بعد از وقایع توصیف شده در کتاب ب رخ داده است.

(۷) جلوی عباراتی که بیانگر انتقال با امانت عهدعتیق به ما است علامت بزنید.

(a) متألّهین یهودی یعنی مازورت‌ها اشخاصی با دقت بودند که نسخه‌برداری صحیحی از عهدعتیق کردند.

(b) ترجمه «هفتاد» ترجمه یونانی است که در روزهایی که عیسی روی زمین بود از آن استفاده می‌شد.

(c) طومارهای دریای مرده مربوط به سال ۷۰ بعد از میلاد با دست نوشته‌های عهدعتیق مربوط به ۹۰۰ بعد از میلاد مطابقت دارد.

(d) زبان عبری تا حدود ۵۰۰ سال قبل از مسیح در سرزمین فلسطین تکلم می‌شد.

۸) عباراتی را که نشان می‌دهند عهدعتیق پیام شخصی برای ما است علامت بزنید.

- a) عهدعتیق در طول مدت ۱۴۰۰-۱۶۰۰ سال نوشته شد.
- b) رومیان ۱۱:۴ و ۱۶ و ۲۴ می‌گویند که ما فرزندان روحانی ابراهیم هستیم.
- c) عهدعتیق از ۳۷ کتاب تشکیل شده است که به سه گروه تاریخی، شعری، نبوتی تقسیم شده‌اند.
- d) کل کتاب مقدس به همراه عهدعتیق کلام خداست.

پاسخ درست تمرین‌ها

توجه کنید که پاسخ سؤال‌ها به ترتیب داده نشده است. دلیل آن این است که در موقع تصحیح جواب‌ها، شما به پاسخ بعدی نگاه نکنید و جواب سؤال بعدی را اول با فکر خود انجام دهید و بعد در صورت لزوم آن را اصلاح کنید.

۱- کلمه، کلمه خدا

۷- c و d

۲- a) طبیعت یا خلقت

b) کلام مکتوبش، کتاب مقدس

c) عیسی مسیح (ترتیب جواب‌ها مهم نیست)

۴- جواب‌های شما می‌توانند شامل حقایق ذکر شده در این فصل باشند: مثلاً عهدعتیق اولین کتابی است که چاپ شده و بعضی از بخش‌های آن به بیش از ۱۰۹۰ زبان ترجمه شده است. عهدعتیق بر زندگی انسان تأثیر شگرفی دارد و نظایر آن.

۸- c) از زمان‌های قدیم مکاشفات و گفته‌های خدا به صورت کتبی حفظ می‌شد و با امانت از طریق متخصصین امین نسخه‌برداری شد و به ما منتقل گشت.

۳- a) با وجود آنکه همه کلمات کتاب مقدس الهام خداست اما او به نویسندگان اجازه داد تا شیوه خود را در نگارش به کار گیرند.

۹- عهدعتیق برای ما پیامی شخصی است زیرا الف) گزارش نیاکان روحانی ما است. چون ما فرزندان روحانی ابراهیم هستیم و ب) عهدعتیق کلام خداست و بینشی از خودمان ارائه می‌کند. (جواب‌های شما می‌توانند مشابه باشند)

(۱۰- a) ۲- شعر (مزمو ۱:۱۱۶)

(b) ۳- نبوت (یوئیل ۲:۲۸)

(c) ۱- تاریخ (دوم پادشاهان ۱۹:۲۳)

(d) ۱- تاریخ (یوشع ۱۹:۴)

۵- (a) عیسی به صدوقیان گفت که اشتباه می کنند زیرا عهدعتیق را نمی فهمند.

عیسی در صحبت خود با فریسیان از عهدعتیق استفاده کرد.

(b) عهدعتیق درباره مسیح صحبت می کند. مسیح برای آنها، آنچه را که درباره اش می گفتند توضیح داد.

(c) آنچه عهدعتیق می گوید تا به ابد حقیقت می باشد.

(d) همه عهدعتیق الهام خداست.

(e) عهدعتیق فقط توسط انسان نوشته نشد بلکه از جانب خدا و از طریق

روح القدس (جواب های شما می توانند مشابه باشند)

۱۱- (a) غلط

(b) درست

(c) درست

۶- باید به آن به عنوان پیام خدا و نه پیامی انسانی با احترام برخورد کنیم.

تاریخ نسل بشر

در صفحات آغازین کتاب پیدایش، خدا گزارشی از شروع جهان، کائنات و همه اجزای آنها می‌دهد. وقایعی که نه تنها مردم در همه جا علاقه بسیاری به آنها دارند بلکه از اهمیت بسزایی نیز برخوردار هستند. وقایعی که برای همه بشر نتایج و پیامدهایی داشته‌اند. این درس در ارتباط با فصل‌های ۱-۱۱ کتاب پیدایش است. در این قسمت‌ها با بعضی از مهم‌ترین شخصیت‌های کتاب مقدس آشنا می‌شویم: آدم، حوا، شیطان، نوح، سام و ابراهیم. همچنین بعضی از سرنوشت‌سازترین وقایع تاریخ انسان را مطالعه می‌کنیم: خلقت انسان و سقوطش در گناه، نابودی نسل گناهکار انسان از طریق سیل، انتخاب یک خانواده خداشناس که از طریق آنها خدا هدفش را برای انسان به انجام می‌رساند.

با مطالعه این درس، شخصیت‌ها و وقایع را خواهید شناخت و به سؤالات بسیاری پیرامون منشأ جهان و قوم خدا که به آنها تعلق داریم پاسخ خواهید داد.

فهرست درس

نقطه آغاز در کتاب پیدایش

خدای پیدایش

وقایع پیدایش

انسان، شاهکار خدا

تراژدی بزرگ انسان

سقوط و پیامد آن

فرزندان و نابودی

شروع مجدد

اهداف درس

هنگامی که این درس را تمام کنید باید بتوانید:

- وقایع خلقت، سقوط و سیل را شرح دهید و اهمیت آنها را توضیح دهید.
- اجداد ابراهیم را بشناسید و بگویید چرا ابراهیم مهم می‌باشد.
- ارزش کتاب پیدایش را به عنوان کلام خدا که بیانگر منشأ و آغاز جهان و نسل بشر است درک کنید.

فعالیت‌های یادگیری

(۱) کتاب پیدایش باب‌های ۱-۱۱ را بخوانید.

(۲) هر بخش از درس را بخوانید، به سؤالات پاسخ دهید و جواب‌های خود را مرور کنید. به نقشه‌ها توجه خاص کنید. خودآزمایی را انجام دهید و پاسخ‌های خود را مرور کنید.

نقطه آغاز در کتاب پیدایش

کلمه پیدایش (Genesis) واژه‌ای یونانی است که به معنای شروع یا منشأ می‌باشد. واقعاً این واژه، نامی مناسب برای اولین کتاب کتاب مقدس می‌باشد زیرا که کتاب پیدایش درباره شروع هر پدیده‌ای غیر از خدا با ما صحبت می‌کند؛ چون خدا شروع یا پایانی ندارد. کتاب پیدایش درباره سرچشمه همه موجودات سخن می‌گوید و کنجکاوی طبیعی انسان را درباره گذشته و چگونگی ایجاد جهان ارضا می‌کند. به عنوان مسیحیان، ما گزارش آن را به عنوان اولین و تنها گزارش صحیح درباره خلقت و کائنات می‌پذیریم و هدفی را که خدا از این آفرینش داشت، ارج می‌نهیم. مکاشفه دیگر خدا به انسان بر پایه وقایع و حقایق مشروحه در این کتاب شکل می‌گیرد. به عنوان نمونه بیش از ۶۰ نقل قول از کتاب پیدایش در ۱۷ کتاب عهد جدید به چشم می‌خورد.

۱- ستون سمت راست را با ستون سمت چپ تطبیق دهید.

(۱) خانواده	a) پیدایش ۱:۱-۲۵
(۲) ملل جهان	b) پیدایش ۱:۲۶-۳۱
(۳) جهان	c) پیدایش ۳:۱-۷
(۴) تمدن	d) پیدایش ۳:۸-۲۴
(۵) نسل بشر	e) پیدایش ۴:۱-۱۵
(۶) گناه	f) پیدایش ۴:۱۶ تا ۹:۲۹
(۷) نجات	g) پیدایش ۱۰-۱۱

خدای پیدایش

در پیدایش ۱:۱ می‌خوانیم «در ابتدا... خدا.» خدا کیست؟ در کتاب پیدایش او خود را به‌عنوان خالق الهی آشکار می‌کند. شخصی که از ازل تا به ابد همیشه می‌زیسته است. برای او شروع و پایانی در زندگی وجود ندارد. اگر چه او تمام کائنات را خلق کرد ولی خود مجزا و جدا از آن، حیات دارد. درختان عمل دست خدا می‌باشند اما خدا درخت نیست. خدا خورشید را خلق کرد ولی خورشید خدا نیست.

۲- جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

(a) کتاب پیدایش درباره آغاز خدا صحبت می‌کند.

(b) خلقت از خدا جداست.

(c) خدا در کتاب پیدایش به‌عنوان خالق معرفی می‌شود.

وقایع پیدایش

در کتاب پیدایش باب اول سه بار کلمه آفریدن به چشم می‌خورد (۱:۱ و ۲۷). این کلمه، ترجمه‌ای از کلمه عبری است که به معنای «ایجاد پدیده‌ای از عدم» می‌باشد. این حقیقت که خدا جهان را از هیچ ساخت، نشان‌دهنده قدرت کامل اوست. هنگامی که این عقیده را درک کنیم، اولین قدم مهم را در درک ارتباط خود با خدا برداشته‌ایم. کتاب مقدس به ما تعلیم می‌دهد که تنها با ایمان می‌توانیم بفهمیم که خدا جهان را خلق کرد. در کتاب عبرانیان ۳:۱۱ می‌خوانیم که: «به ایمان فهمیده‌ایم که عالم‌ها به کلمه خدا مرتب گردید حتی آنکه چیزهای دیدنی از چیزهای نادیدنی ساخته شد.»

این عقیده در ارتباط با کلام خدا، پایه ارتباط شخصی با او می‌باشد و تجربه مسیحی ما است. بدون چنین ایمانی تحصیل رضامندی خدا محال می‌باشد (عبرانیان

۶:۱۱). به عنوان مسیحیان باید به کلام خدا توکل کنیم و نه به دانش فانی و محدود انسانی خود.

مهم ترین نکته فهمیدن وقت دقیق و یا محل وقوع خلقت نیست بلکه درک این نکته مهم است که خدا همه چیز را خلق کرد. به عنوان نمونه، نویسنده کتاب پیدایش، جدول زمانی برای وقایع ارائه نمی دهد. او تاریخی را ذکر نمی کند. و درباره باغ عدن، اولین مکان سکونت انسان، جزئیات دقیق جغرافیایی عرضه نمی کند. در نتیجه ما نیز به این موضوعات نخواهیم پرداخت. با وجود این حقیقت مرکزی مهم، آشکار می باشد: خدا جهان را از هیچ خلق کرد و عملکرد او در خلقتش دارای هدف، طرح و ترتیب بود.

این حقیقت پایه و زیر بنا و زمینه سایر مکاشفات و گفته های خداست که به تدریج در کتاب مقدس آشکار می گردند.

۳- اهمیت گزارش کتاب پیدایش از خلقت این است که.....

- a) تاریخ خلقت جهان را مشخص می سازد.
- b) شرح می دهد که خدا جهان را با کلامش خلق کرد.
- c) جزئیات جغرافیایی دقیق درباره باغ عدن ارائه می کند.

انسان، شاهکار خدا

پس از ارائه گزارشی درباره منشأ آسمان ها و زمین، بخش های نخست کتاب پیدایش به سرعت به توصیف انسان می پردازد. انسان به طور مشخص مهم ترین موجود در کل خلقت خداست. او به صورت و یا به شباهت خدا خلق شد و در مکاشفه و هدف خدا در کانون توجه قرار می گیرد.

خدا انسان را بر خلقت مسئول و توانا ساخته است. اراده خدا آن است که انسان بر جهان حکومت کند (پیدایش ۱: ۲۶ و ۲۸). او انسان را در باغ زیبایی در عدن گذاشت. انسان از حیوانات، بسیار متفاوت بود. این تفاوت با وقایع توصیف شده در

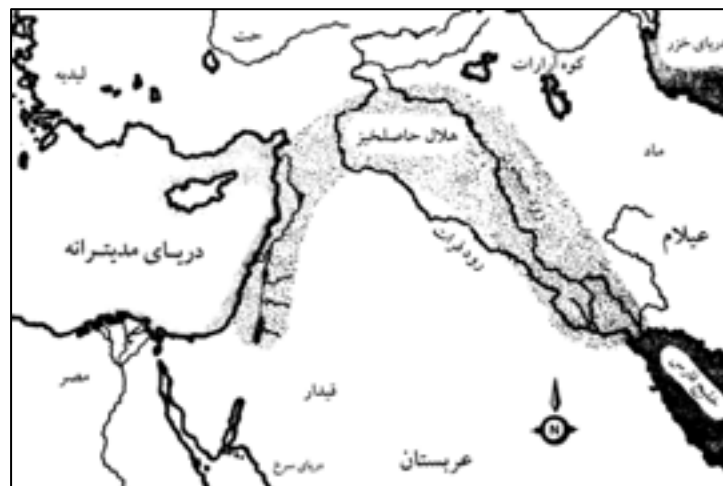
پیدایش ۲۳-۱۸:۲ مشخص می‌گردد. انسان نمی‌توانست شریک مناسبی برای خود بیابد تا آنکه خدا حوا را از وجود آدم خلق نمود. و همه چیز کامل شد. حکومتی از حیوانات و نباتات که در هماهنگی کامل با انسان حاکم بسر می‌بردند. خدا بسیار خشنود بود.

۴- پیدایش ۱۴-۱۰:۲ را بخوانید و در نقشه زیر رودخانه‌های ذکر شده را پیدا کنید، به منطقه «هلال حاصلخیز» توجه کنید. علت این نامگذاری به علت شکل و حاصلخیزی زمینش برای کشاورزی است. بسیاری از مردم، از جمله تاریخ‌شناسان غیر مسیحی، معتقدند که زندگی از آنجا آغاز شده است. جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

(a) کوه آرارات در شمال هلال حاصلخیز می‌باشد.

(b) تنها یکی از رودهای ذکر شده در پیدایش ۱۴-۱۰:۲ نزدیک هلال حاصلخیز است.

(c) عده‌ای از غیر مسیحیان معتقدند که زندگی در ناحیه‌ای به نام هلال حاصلخیز شروع شده است.

خدا از انسان خواست تا بر جهان حکومت کند اما خواهان مشارکت با او نیز بود. در خلقت جهان نظم کاملی وجود داشت. اما در وجود انسان نیرویی مقتدر به چشم می‌خورد که «اراده» نامیده شده است. در ابتدا انسان مشارکت با خالقش را انتخاب نمود. در پیدایش ۸:۳ می‌خوانیم که خدا با دو دوست خود مشارکت داشت. چه لحظات با شکوهی! برای تداوم این ارتباط، انسان باید آزادانه آن را انتخاب می‌کرد.

خدا به انسان آزادی انتخاب بخشیده بود. او انسان را عروسی خلق نکرد تا از خود هیچ اراده یا اشتیاقی نداشته باشد. خدا از مردم می‌خواهد تا با اراده و انتخاب خودشان او را دوست بدارند. مابقی خلقت که همان ستارگان، خورشید و درختان هستند، آزادی انتخاب ندارند و باید براساس ماهیت خود حرکت کنند. اما خدا از انسان خواست تا آزادانه اراده‌اش را انجام دهد و از انجام آن شاد باشد.

۵- در دفترچه خود، دو هدف اصلی خدا را برای انسان بنویسید و برای هر کدام یک جمله کوتاه ذکر کنید.

تراژدی بزرگ انسان

سقوط و پیامدش

در تعالیم مسیحی، ناپااعتی آدم و حوا که در پیدایش ۱:۳-۷ شرح داده شده، سقوط نام دارد. قبلاً هدف اصلی خدا را از خلقت انسان فهمیدیم. از این جایگاه والا بود که انسان سقوط کرد.

با بررسی وقایع کتاب پیدایش، ابتدا آدم و حوا را در باغ عدن می‌بینیم. آنها برای انتخاب از آزادی کامل برخوردار بودند. اما شخصیت دیگری نیز در آنجا حاضر بود یعنی شیطان. او نیز برای هدف متعالی خلق شده بود اما بر ضد خدا قیام کرد و جایگاهش را از دست داد (لوقا ۱۸:۱۰). او می‌کوشد تا نقشه خدا را خراب کند و انسان را در طغیان خود سهیم سازد. او آدم و حوا را وسوسه کرد تا اراده خود را بر

علیه خواست خدا به کار گیرند. مسئله اصلی فرمان خدا در مورد درختی بود که در وسط باغ عدن قرار داشت.

۶- پیدایش ۲: ۸-۱۷ را بخوانید. در دفترچه خود به دو سؤال زیر پاسخ دهید.

(a) درخت چگونه توصیف شده است؟

(b) فرمان خدا در مورد آن چه بود؟

فکر نکنید عجیب است که تنها با یک درخت و میوه‌اش آزمایشی صورت گیرد. خدا اغلب میزان اطاعت ما را از طریق مسائل ساده روزمره زندگی می‌سنجد. شیطان به شکل ماری به سراغ حوا رفت؛ مخلوقی که بی‌شک در آن زمان به طرز خاصی زیبا بود. آدم و حوا هر دو در آزمایش شکست خوردند. این شکست و ناطاعتی تغییر شگرفی در رابطه انسان با خدا ایجاد کرد. این واقعه اسفناک‌ترین رویداد در تاریخ نسل بشر می‌باشد که بارها و بارها در کتاب مقدس به آن اشاره شده است (رومیان ۵: ۱۲ و ۱۸-۱۹ را به عنوان نمونه بخوانید).

۷- پیدایش ۳: ۱-۲۴ را بخوانید. وقایع زیر را به ترتیب، طبق کتاب پیدایش

شماره‌گذاری کنید.

(a) حوا به شیطان گوش داد و از فرمان خدا سرپیچی کرد.

(b) خدا به آدم و حوا درباره درخت فرمانی داد.

(c) آدم و حوا از باغ عدن اخراج شدند.

(d) آدم میوه درخت ممنوعه را خورد.

(e) آدم و حوا سعی کردند خود را بپوشانند.

(f) خدا برای آدم و حوا پوششی تهیه نمود.

بیاید نگاه دقیق‌تری ببینیم به آنچه که به هنگام گناه آدم و حوا روی داد. عملکرد آنها نمونه‌ای است از آنچه که در عهدجدید آشکار می‌شود. این نمونه بیان می‌کند که ما سعی می‌کنیم آرزوهای طبیعی و خدادادی خود را در مسیر نادرست ارضا کنیم. این آرزوها عبارتند از (۱) مالکیت (۲) لذت و (۳) کسب کردن یا به دست آوردن. در اول یوحنا ۱۶:۲ ارضای این آرزوها خارج از اراده خدا به‌عنوان (۱) آنچه که ذات گناه‌آلود آرزوی آن را دارد (شهوت جسم)، (۲) آنچه مردم می‌بینند و می‌خواهند (خواهش چشم) و (۳) هر چه در این جهان سبب غرور مردم می‌شود (غرور زندگانی)، مشخص می‌گردد.

۸- هر یک از خواسته‌های توصیف شده زیر مربوط به چه عبارتی از پیدایش ۶:۳ می‌باشد؟

- a) مالکیت: «آنچه ذات گناه‌آلود آرزوی آن را دارد».
- b) لذت: «آنچه مردم می‌بینند و می‌خواهند».
- c) کسب کردن یا به دست آوردن: «هر چیزی در این جهان که مردم به داشتن آن افتخار می‌کنند».

بنابراین اولین اجداد ما در طغیان شیطان بر علیه فرامین خدا هم‌دست شدند. اما فوراً پس از آن، اتفاق دیگری رخ داد. آدم و حوا به یک خود-آگاهی و نه خدا-آگاهی دست یافتند. آنها فهمیدند که گم شده‌اند و می‌بایست خود را از حضور مقدس خدا پنهان کنند. آنها از برگ‌ها برای پوشاندن عریانی خود استفاده کردند (پیدایش ۷:۳). اما خداوند خدا از پوست حیوانات برای آنها لباس درست کرد. زندگی روحانی آنها همان‌گونه که خدا گفته بود از بین رفت و بدن‌های آنها در خطر تهدید مرگ قرار گرفت.

آنها از مقام فرزندى خدا جدا شدند. آدم و حوا با انتخاب خود، مشارکت با خدا را ترک کردند و تحت کنترل شیطان درآمدند. از هدف متعال خدا به اعماق بردگی نزول کردند.

۹- مزمور ۴:۸-۹ و عبرانیان ۸:۲ را بخوانید و جلوی عبارات صحیح علامت

بزنید.

(a) هدف خدا برای انسان این بود که بر همه چیز حکومت کند.

(b) انسان اکنون بر همه چیز حکومت می‌کند.

(c) امروزه همه انسان‌ها هدف خدا را به کمال می‌رسانند.

خدا همه کسانی را که در سقوط سهمی داشتند جزا داد. جزای مار بیشتر از همه حیوانات دیگر بود (پیدایش ۳:۱۴). عداوتی بین مار و انسان برقرار شد. زنان و مردان محکوم به رنج بردن، کار سخت و مرگ فیزیکی شدند. ماجرا، با اخراج انسان از باغ مبارک عدن پایان می‌پذیرد چرا که اگر آدم و حوا از میوه درخت حیات می‌خوردند، تا به ابد در وضعیت گناه‌آلود خود باقی می‌ماندند (پیدایش ۳:۲۲-۲۴).

هنگامی که خدا آزادی انتخاب را به انسان بخشید، می‌دانست که خطر برگشت انسان از خوبی به بدی وجود دارد. اما خدا با وجود آگاهی از تمام انتخاب‌های احتمالی انسان، راه دیگری را برگزید. بعضی از مردم گاه در وسوسه این اندیشه بوده‌اند که هدف خدا با شکست مواجه شده است، زیرا جهانی که نظاره‌گر آنند پر از پیامدهای گناه است. اما نقشه‌های خدا شکست‌ناپذیر است (اشعیا ۴۶:۱۰). اگر پیروزی نجات فراتر از شکست ناشی از بی‌اطاعتی انسان نبود، خدا هرگز جهان را خلق نمی‌کرد. خدا دید که عده‌ای با انتخابی آگاهانه نجات او را رد می‌کنند. این حقیقت ما را متقاعد می‌کند که آینده برای آنانی که نجات خدا را بپذیرند، چقدر عالی خواهد بود.

خدا وعده داد که به وسیله نسل زن پیروزی نهایی به دست می‌آید (پیدایش ۳:۱۵). این مطلب نبوتی درباره مسیح بود که برای نجات انسان می‌آید. آیا این وعده عالی نیست که مسیحی‌ای که پیروز می‌شود، یک روز از درخت حیات خواهد خورد! مکاشفه ۷:۲ به ما می‌گوید: «به او این را خواهم بخشید که از میوه درخت حیات که در وسط فردوس خداست بخورد». این وعده برای آنانی است که پیروز می‌شوند.

چه وعده پربرکتی برای آنانی که برای خدا زندگی می‌کنند و به گفته‌های شیطان گوش نمی‌دهند یا در سرکشی او سهیم نمی‌شوند.

به راستی، حکمت و معرفت او چه قدر عمیق است! هدف‌های او غیرقابل درک و راه‌های او غیرقابل فهمند (رومیان ۱۱: ۳۳). اهداف خدا با شکست مواجه نخواهد شد. یک روز، میلیون‌ها نفر که نمی‌توان آنها را شمرد از هر ملت، قوم و زبان، سرود نجات را خواهند سرانید (مکاشفه ۷: ۹-۱۲). هدف ابدی خدای حقیقی، به تحقق خواهد پیوست.

۱۰- جلوی عباراتی که بیانگر نتیجه ناطاعتی آدم و حواست علامت بزنید.

(a) آدم و حوا به مشارکت نزدیک خود با خدا ادامه دادند.

(b) انسان محکوم به مرگ فیزیکی شد.

(c) آدم و حوا از باغ عدن اخراج شدند.

(d) هدف خدا برای انسان با شکست مواجه شد.

(e) آدم و حوا اجازه نداشتند از میوه درخت حیات بخورند.

فرزندان و نابودی

قائن، هابیل و شیث

آدم و حوا سه پسر داشتند که نام آنها در کتاب مقدس ذکر شده است: قائن، هابیل و شیث. داستان قائن و هابیل در باب چهارم کتاب پیدایش، به خوبی وضعیت انسان را پس از گناه آدم و حوا به تصویر می‌کشد. قائن و هابیل هر دو خدا را با تقدیم هدیه‌ای پرستش کردند. خدا هدیه هابیل را که حیوان قربانی شده بود، پذیرفت اما هدیه قائن را که محصولی از زمین بود، رد کرد.

در تاریخ کتاب مقدس، هدایای قائن و هابیل بازتابی بود از تجربه والدین‌شان آدم و حوا. آدم و حوا سعی کردند عریانی خود را با برگ‌های انجیری که با تلاش خود

جمع کرده بودند، بپوشانند (گناه خود را بپوشانند). قائن نیز هدیه‌ای از تلاش خود، یعنی محصول زمین را به خدا تقدیم کرد. همانگونه که خدا با کشتن حیوانی، پوششی برای آدم و حوا ساخت، به همانگونه هابیل نیز حیوانی را به خدا تقدیم کرد. خدا آدم و حوا را پوشاند و هدیه هابیل را پذیرفت. در همین وقایع اولیه، خدا اصل مهمی را به وضوح آشکار نمود: برای پوشانیدن گناه، مرگی باید رخ دهد، مرگ گناهکار و یا جانشینی برای گناهکار.

از همان زمان آدم و قائن، خدا به صلیب عیسی مسیح اشاره می‌کند زیرا نجات‌دهنده‌ای که وعده‌اش را داده بود، می‌بایست تاوان گناهان انسان را با مرگ خود بپردازد. هر یک از حیوانات قربانی شده در عهدعتیق، به بره واقعی خدا یعنی عیسی مسیح اشاره می‌کند (یوحنا ۱: ۲۹). این قربانی‌ها، مرگ عیسی را که با رنج خود گناه را بر می‌دارد، به تصویر می‌کشند.

قائن و هابیل نماینده دو نگرش احتمالی از سوی دو گروه از مردم هستند. گروه اول نیازی به نجات‌دهنده ندارند. آنها نیکوکاری خود را کافی می‌دانند. گروه دیگر فهمیده‌اند که اگر قربانی خدا را برای گناهان‌شان نپذیرند و برای نجات خود به او اعتماد نکنند، از بین خواهند رفت.

۱۱- خدا هدیه هابیل را پذیرفت اما هدیه قائن رد شد. با کلمات خود توضیح دهید که این امر چه اصول روحانی را به ما تعلیم می‌دهد؟

با آنکه خدا قائن را از گناهی که می‌خواست بر او تسلط یابد آگاه ساخته بود، اما آگاهانه دست به ناطاعتی زد (پیدایش ۴: ۷). او برادر خود هابیل را کشت (پیدایش ۴: ۸) و به سرزمینی دور از حضور خدا رانده شد (پیدایش ۴: ۱۴).

پیدایش ۱۷: ۴-۲۴ توصیف‌کننده تاریخ زندگی قائن و فرزندان او می‌باشد. آنها به ساختن شهرها، ابزارآلات و پرورش حیوانات پرداختند و بدین ترتیب تمدن آغاز گشت. وقایع و اتفاقاتی که در این آیات گزارش شده‌اند، در مدت زمان طولانی‌ای روی داده است. تمدنی که بدین گونه گسترش یافت، حس امنیت کاذبی را بوجود

آورد که در غرور یکی از فرزندان قائن به نام لمک به چشم می خورد (پیدایش ۴: ۲۳-۲۴).

هنگامی که قائن و فرزندانش تمدن خود را بنا می نهادند، آدم و حوا صاحب پسر دیگری شدند. هنگامی که او متولد شد، حوا گفت: «خدا به عوض هابیل که قائن او را کشت، پسر دیگری به من داد» (پیدایش ۴: ۲۵).

هابیل مردی خداشناس بود. اگر او زنده می بود یکی از فرزندانش می توانست آن نجات دهنده ای باشد که خدا وعده اش را داده بود. می بینیم که قتل او، کوشش شیطان برای از بین بردن این امکان بود. اکنون خدا به آدم و حوا پسر دیگری بخشیده بود که شیث نام داشت. از طریق شیث خدا می توانست وعده اش را به کمال برساند. توجه به این نکته جالب است که در زمان زندگی پسر شیث یعنی انوش، مردم شروع به عبادت خداوند نمودند (پیدایش ۴: ۲۶).

برای تحقق نقشه خدا برای نجات، نیاز به سلسله ای از نسل بشر وجود داشت تا نجات دهنده از آن ظهور کند. خدا می بایست انسان شود و حیات خود را تقدیم کند تا رابطه قطع شده خود را با انسان از نو احیا نماید. شیث شایستگی خود را ثابت نمود تا سر نسلی باشد که از آن نجات دهنده ظهور کند. ما می توانیم این نسل را تا مسیح دنبال کنیم.

۱۲- اهمیت شیث در نقشه خدا، برای تقویت رابطه انسان با خدا، در آن بود که شیث.....

(a) مرگ را تجربه نکرد.

(b) سر نسل انسانی مسیح بود.

(c) می توانست تاوان گناه انسان را بپردازد.

۱۳- پیدایش باب ۵ را با لوقا ۳: ۳۶-۳۸ مقایسه کنید. ۱۱ نفر از نیاکان زمینی مسیح در هر دو متن به چشم می خورند. در دفترچه خود نیاکان مسیح را از آدم تا سام بنویسید. به ترتیب از آدم شماره یک شروع کنید و به سام شماره ۱۱ برسید.

سیل

در فهرست نیاکان زمینی مسیح از خنوخ نام بردیم. توجه کنید که زندگی او در پیدایش ۲۴-۲۱:۵ چگونه توصیف شده است. این توصیف را با عبرانیان ۱۱:۵-۶ مقایسه کنید. خنوخ مرگ را تجربه نکرد. او با خدا زندگی کرد و زندگی‌اش پایان خاصی داشت. خدا او را به آسمان برد.

نوه بزرگ خنوخ، لمک نام داشت و فرزند لمک، نوح بود. در زمان نوح بی‌خدایی فزونی یافت. شرارت، فساد و زشتی همه جا را فرا گرفت. خدا تصمیم گرفت تا همه شریان را نابود کند. اما خدا از نوح راضی بود. به مدت ۱۲۰ سال خدا توسط نوح همه را از نابودی قریب‌الوقوع جهان به وسیله سیل آگاه ساخت. با وجود این، تنها نوح در حضور خدا التفات یافت و رابطه خوب خود را با او حفظ کرد.

خدا به نوح فرمان داد تا کشتی بزرگی (ark) بسازد. نوح اطاعت کرد و کشتی را دقیقاً به همان اندازه‌ای که خدا به او فرموده بود، ساخت. امروزه در بین دانشمندان اتفاق نظر وجود دارد که کشتی‌ای همانند آنچه که نوح ساخت، مناسب دریانوردی بوده و از اتاق‌های کافی برای سکونت همه آن موجودات زنده برخوردار بوده است. نوح ایمان خود را در ساختن کشتی بکار برد. ایمان به کلام خدا، که منطق انسانی قادر به درک آن نبود. همانطور که عبرانیان ۷:۱۱ می‌گوید: «به ایمان نوح چون درباره اموری که تا آن وقت دیده نشده، الهام یافته بود، خدا ترس شده، ... کشتی‌ای به جهت اهل خانه خود بساخت». نوح، همسرش، سه فرزندش و همسران آنها و از هر حیوان و پرندۀ یک جفت، به کشتی‌ای که خدا دستور ساخت آن را داده بود، وارد شدند. سپس خدا سیل را فرستاد. خدا جهان را داوری کرد و نسل گناهکار انسان نابود شد. نوح و خانواده‌اش و همه مخلوقات که نجات یافته بودند، می‌بایست در کشتی می‌ماندند. سپس آب عقب‌نشینی کرد و انسان با فرصت جدیدی برای زندگی روبرو شد.

۱۴- گزارش سیل را در پیدایش باب‌های ۶ تا ۸ بخوانید و سپس جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) نوح با ایمان اخطار خدا را باور کرد.
- (b) خدا به نسل نوح اجازه داد تا به گناهان خود ادامه دهند.
- (c) نوح با ساختن کشتی، ایمان خود را به خدا نشان داد.

شروع مجدد

نوح با ساختن یک مذبح و تقدیم قربانی‌های بسیار، تمدن جدیدی را آغاز نمود. سپس خدا در مورد رابطه‌ای که در آینده با انسان خواهد داشت، با نوح عهد یا پیمانی بست. عملکرد خدا هدف نهایی داوری او بر جهان را به ما نشان می‌دهد. هدف او آن بود که رابطه‌اش را با انسان احیا کند.

۱۵- پیدایش باب ۹ را بخوانید و به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ دهید.

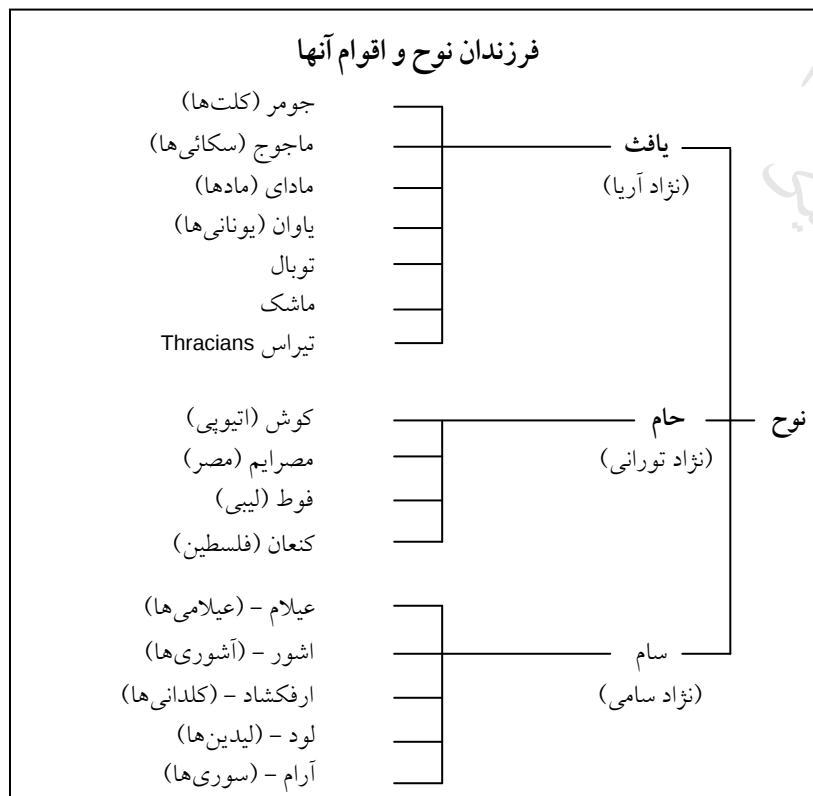
- (a) وعده خدا چه بود (آیات ۸-۱۱)؟
- (b) علامت خدا چه بود (آیات ۱۲-۱۷)؟

بعد از آنکه نوح و خانواده‌اش در زمین ساکن شدند، واقعه‌ای دیگر رخ داد که در پیدایش ۹: ۲۰-۲۷ بیان شده است. این واقعه به ما نشان می‌دهد که حتی شخص عادل چون نوح می‌توانست وسوسه شود و در گناه بیفتد. این واقعه همچنین شخصیت سه فرزند نوح یعنی سام، حام و یافث را آشکار می‌سازد.

حام با پدر خود با بی‌احترامی رفتار کرد در حالی که سام و یافث احترام او را نگه داشتند. نبوت نوح که حاکی از لعنت خدا بود، بر فرزند حام، کنعان قرار گرفت (آیات ۲۵-۲۷). قرن‌ها بعد در هنگام اشغال سرزمین کنعان توسط قوم اسرائیل، کنعانی‌ها با داوری وحشتناکی مواجه شدند.

پیدایش ۱۰: ۱-۳۲ بیانگر محل سکونت نسل نوح می‌باشد. امروزه دانشمندانی که به مطالعه تاریخ انسان می‌پردازند، شواهد بسیاری دال بر صحت گزارش این باب

پیدا می‌کنند. این باب شرحی است جامع از ادامه حیات انسان بر روی زمین. نمودار زیر درباره سه فرزند نوح، فرزندان آنها و اقوامی که از نسل آنها بوجود آمدند، توضیح می‌دهد.

فرزندان یافت در اطراف دریای سیاه و خزر ساکن شدند و تا غرب اسپانیا گسترش یافتند (پیدایش ۱۰:۲-۵). احتمال می‌رود که ژرمن‌ها و یونانی‌ها از نسل آنها باشند.

سه فرزند حام به آفریقا رفتند (آیات ۶-۱۴)، و بعدها تا سمت شمالی شنعار و زمین آشور گسترش یافتند. آنها شهرهایی از جمله نینوا، بابل و آکد (اکاد) را ساختند.

کنعان، چهارمین پسر حام، در کنار دریای مدیترانه ساکن شد و اعقاب او از صیدون تا جرار نزدیک غزه وسعت یافتند. کنعانی‌ها گرچه از نسل حام بودند اما از زبانی مشابه زبان نسل سام استفاده می‌کردند. فرزندان سام بخش شمالی خلیج فارس را اشغال کردند (آیات ۲۱-۳۱). آنها همچنین با عنوان سامی‌ها و یا نژاد سامی شناخته شده بودند. عیلام، آشور و ارام نام مکان‌هایی است که با سامی‌ها در ارتباط هستند. نقشه زیر محل استقرار فرزندان یافت، حام و سام را نشان می‌دهد.

۱۶- هدف نهایی خدا در داوری جهان از طریق سیل چه بود؟

۱۷- نمودار، نقشه و توضیحاتی را که درباره محل استقرار فرزندان نوح داده شده، مطالعه کنید. نام هر یک از فرزندان نوح را با مکان استقرار و نسل آنها تطبیق دهید.

	(a) اکاد
	(b) آفریقا
	(c) آرام
	(d) آشور
	(e) دریای سیاه
(۱) سام	(f) دریای خزر
(۲) پسران حام	(g) نینوا
(۳) یافث	(h) شنعار
	(i) اسپانیا
	(j) آشوری‌ها
	(k) کلتی‌ها
	(l) کلدانی‌ها
	(m) عیلامی‌ها
	(n) اتیوپی
	(o) لیبی
	(p) مادها
	(q) فلسطین
	(r) سکاتی‌ها

ابراهیم و فرزندان‌ش

اکنون روح‌القدس توجه ما را معطوف به سامی‌ها می‌کند (پیدایش ۱۱:۱۰-۳۲). در این قسمت، گزارش ۱۰ نسل از خانواده سام را مشاهده می‌کنیم که خاتمه آن به

خانواده تارح می‌رسد. تارح با خانواده‌اش از شهر اور به حران رفت. ابرام که بعدها ابراهیم نامیده شد، فرزند این خانواده بود. ابراهیم نمونه بارز فردی است که طبق مکاشفه خلقت که در مزمور ۱۹ بیان شده، عمل نمود. خدا وعده خود را به ابراهیم ادا نمود و از ابتدا تا پایان، از طریق ایمان او را هدایت کرد (رومیان ۱: ۱۷). نسل یا فرزندان روحانی و همچنین فرزندان طبیعی ابراهیم در کانون توجه سایر قسمت‌های کتاب مقدس قرار می‌گیرند. آنها قوم خدا نامیده می‌شوند.

۱۸- در مطالعه کتاب مقدس، ابراهیم از اهمیت بسزایی برخوردار است زیرا نسل

او .....

- (a) بسیار زیاد بودند.
- (b) سامی‌ها نامیده می‌شوند.
- (c) قوم خدا هستند.
- (d) نسل آنها به سام می‌رسد.

خودآزمایی

(۱) گزارش کتاب پیدایش درباره خلقت مهم است زیرا.....

(a) به ما می‌گوید که خدا جهان را از عدم خلق کرد.

(b) تاریخ خلقت را بیان می‌کند.

(c) محل باغ عدن را می‌گوید.

(۲) خدا از انسان خواست تا.....

(a) از مسئولیت آزاد باشد.

(b) بر خلقت حکومت کند.

(c) او را با اجبار دوست بدارد.

(۳) جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

(a) سقوط انسان نقشه خدا را کاملاً از بین برد.

(b) شیطان به حوا حقیقت را گفت.

(c) تنها آدم و حوا تحت تأثیر عواقب سقوط قرار گرفتند.

(d) می‌بایست حیوانی از بین برود تا آدم و حوا پوشانده شوند.

(۴) درس روحانی که در پاسخ خدا به هدایای قائن و هابیل می‌گیریم این است

که.....

(a) خدا برای گناه به قربانی نیاز ندارد.

(b) به هیچ طریقی نمی‌توان گناه را پوشاند.

(c) انسان با کوشش خود نمی‌تواند گناه را بپوشاند.

(۵) جلوی عبارت صحیح درباره سقوط انسان علامت بزنید.

- (a) خلقت آدم و حوا با خلقت حیوانات تفاوت داشت. آنها گناه کردند چون می‌خواستند بر حیوانات حکومت کنند و لازم بود تا باغ عدن را ترک کنند.
- (b) آدم و حوا به نصیحت شیطان گوش گرفتند و از خدا ناطاعتی کردند. آنها با اراده خود بر ضد فرمان مشخص خدا عمل کردند.
- (c) آدم و حوا مشارکت لذت‌بخشی با خدا داشتند. اما بیشتر دوست داشتند از باغ عدن مراقبت کنند تا در حضور خدا باشند.

(۶) سیل نوح را نابود نکرد زیرا .....

- (a) نوح به کلام خدا ایمان داشت.
- (b) نوح فرزند شخص عادل بود.
- (c) فرزندان خداشناس بسیاری داشت.

(۷) فرزندان سام در نواحی

- (a) دریای سیاه و خزر ساکن بودند.
- (b) شمال آفریقا ساکن بودند.
- (c) شمال خلیج فارس ساکن بودند.

(۸) ترتیب وقایع زیر را با شماره تعیین کنید.

- (a) نوح به کلام خدا ایمان آورد و کشتی را ساخت.
- (b) آدم و حوا به نصیحت شیطان عمل کردند.
- (c) قائن، هابیل را کشت.
- (d) خدا آسمان‌ها و زمین را آفرید.
- (e) ابراهیم به دنیا آمد.

(f) خدا سیل را برای داوری انسان گناهکار فرستاد.

(g) خدا انسان را بر خلقت مسئول و توانا ساخت.

(h) خدا از طریق رنگین‌کمان با انسان عهدی بست.

i) آدم و حوا می بایست باغ عدن را ترک می کردند.

۹) جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

a) ابراهیم به نژاد سامی تعلق داشت.

b) یافت یکی از فرزندان ابراهیم بود.

c) امروز ایمانداران قوم خدا هستند.

پاسخ درست تمرین ها

۱۰) b و c و e

۱) a) ۳) جهان

b) ۵) نسل بشر

c) ۶) گناه

d) ۷) نجات (پیدایش ۱۵:۳ نبوتی درباره عیسی مسیح می باشد)

e) ۱) خانواده

f) ۴) تمدن

g) ۲) ملل جهان

۱۱) به ما یاد می دهد که تنها راه پوشانیدن گناه، مرگ است. تلاش های خوب

انسان قابل قبول نیست (جواب های شما نیز ممکن است مشابه همین باشد)

۲) a) غلط

b) درست

c) درست

۱۲) b

۳) b

۱۳) ۱- آدم

۲- شیث

۳- انوش

۴- قینان

۵- مهلیل

۶- یارد

۷- خنوخ

۸- متوشالچ

۹- لمک

۱۰- نوح

۱۱- سام

۴) a) درست

b) غلط

c) درست

۱۴) a) درست

b) غلط

c) درست

۵) دو هدف اصلی خدا از خلقت انسان این بود که:

a) انسان بر خلقت حکومت کند.

b) انسان با خدا مشارکت داشته باشد (جواب شما باید مشابه این پاسخ‌ها

باشد ولی ترتیب آن مهم نیست).

(۱۵) a) خدا وعده داد که دیگر هرگز جهان را با سیل نابود نکند.

b) علامت خدا رنگین کمان بود.

(۱۶) a) درخت معرفت نیک و بد

b) خدا گفت از میوه آن نباید بخورید.

(۱۷) a) خدا بر جهان داوری کرد تا رابطه انسان را با خودش احیا کند.

b) ۲

c) ۱

d) ۶

e) ۳

f) ۴

g) ۵

(۱۸) a) پسران حام

b) پسران حام

c) سام

d) سام

e) یافت

f) یافت

g) پسران حام

h) پسران حام

i) یافت

j) پسران حام

k) یافت

l) سام

(m) سام

(n) پسران حام

(o) پسران حام

(p) یافت

(q) پسران حام

(r) یافت

(۸) (a) درخت برای خوراک نیکوست

(b) درختی خوشنما و دلپذیر

(c) درختی دانش افزا

(جواب شما می تواند مشابه باشد)

(۱۸) c

(۹) (a) درست

(b) غلط

(c) غلط

تاریخ قوم برگزیده

تا اینجا درباره مبدأ جهان و تاریخ ابتدایی بشریت سخن گفتیم. ولی اکنون مطالعه ما معطوف به یک شخص و شکل گیری قومی می گردد که خدا از طریق آنها اهدافش را برای انسان به انجام رساند. آن شخص ابراهیم بود و از ۱۲ پسر نوه اش یعقوب بود که قوم اسرائیل بوجود آمد.

خدا قوم اسرائیل را برگزید زیرا می خواست قومی داشته باشد که از طریق آن اهدافش را برای جهان به انجام رساند. انتخاب خدا برای تحقق این سه هدف بود: اول، پرستش خدای حقیقی، در جهانی که تاریکی روز افزونی بر آن قرار می گرفت. دوم، کلام مکتوب او یعنی کتاب مقدس، تا به این وسیله ثبت و نگهداری شود و به نسل های آینده منتقل گردد. سوم، ایجاد نسل های مختلف برای ظهور نجات دهنده موعود یعنی خداوند ما عیسی مسیح. قوم خدا که می بایست این اهداف را به تحقق برسانند وظیفه سنگینی بر دوش داشتند.

این درس به شما کمک خواهد کرد تا درک کنید که چگونه خدا قوت عظیمش را به قومی که برگزید نشان داد، آنها را حفظ کرد و رهایی بخشید. چه معجزات عجیبی برای آنها انجام داد! با مطالعه این وقایع به درک جدیدی از هدف خدا خواهید رسید.

فهرست درس

امیدی بخشیده می شود

مردی پاسخ می دهد

قومی متولد می گردد

اهداف درس

هنگامی که این درس را تمام کردید باید بتوانید:

- تجربیات ابراهیم را شرح دهید و بیان کنید چگونه آنها با زندگی، با ایمان او و قوم اسرائیل مربوط است.
- وقایع مربوط به اسارت قوم اسرائیل و رهایی آنها را توضیح داده، اهمیت آنها را درک کنید.
- توضیح دهید چرا خدا اجازه می‌دهد قومش از سختی‌ها و رنج‌ها عبور کند.

فعالیت‌های یادگیری

(۱) پیدایش باب ۱۱ و خروج باب ۱۴ را بخوانید.

(۲) درس را دقیق بخوانید و به سؤالات هر بخش پاسخ دهید و پاسخ‌های خود را با پاسخ‌نامه انتهای درس مرور کنید. به تعلیمی که در ارتباط با زندگی ابراهیم است توجه خاصی کنید. خودآزمایی را انجام دهید و جواب‌های خود را مرور کنید.

امیدی بخشیده می شود

تاریکی زمانها

پیدایش ۱:۱-۹ را بخوانید.

داوری خدا بر جهان به وسیله سیل، طغیان بر ضد او را متوقف ننمود. مردمی که همه به یک زبان صحبت می کردند، نقشه ای احمقانه و شریرانه کشیدند. آنها شهری با برجی به نام برج بابل ساختند. به نظر می آید این برج کوششی بود تا انسان به وسیله آن خود را فراتر از قدرت خدا قرار دهد. دقیقاً مثل خود شیطان و هدفی که به دنبال آن بود (لوقا ۱۸:۱۰ و اشعیا ۱۴:۱۲-۱۴). اما خدا آنها را محکوم کرد. او زبان رایج آنها را از میان برداشت و آنها را روی زمین پراکنده ساخت به گونه ای که هر گروه، زبانی متفاوت داشتند. بدین ترتیب توانایی آنها برای ایجاد یک طغیان متحد از بین رفت.

وضعیت سرکشی انسان را که در پیدایش باب ۱۱ مشاهده می کنیم، نمونه خوبی است از سرمشقی که در رومیان باب اول می بینیم.

۱- رومیان ۱۹:۱-۲۹ را بخوانید و به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ دهید.

(a) با مشاهده خلقت، چه حقایقی درباره خدا می فهمیم (آیه ۲۰)؟

(b) چگونه مردم حقیقت خدا را رد می کنند (آیه ۲۱)؟

در ابتدا آنها حقیقت را درباره خدا رد می کنند. سپس پنج قدم زیر را برمی دارند تا حقیقت را انکار کنند.

(۱) افکارشان تاریک می گردد (آیه ۲۱).

(۲) انسان، پرندگان، حیوانات یا خزندگان را پرستش می کنند (آیه ۲۳).

(۳) خدا ایشان را با شهوات و هوس های خودشان در ناپاکی وامی گذارد (آیه ۲۴).

- (۴) خدا آدمیان را تسلیم شهوات ننگین خودشان می‌کند (آیات ۲۶-۲۷).
 (۵) خدا آنها را تسلیم افکار فاسدشان می‌کند چون آنها خداشناسی را امری ناچیز شمردند (آیه ۲۸).

بنابراین وضعیت اسفناک انسان که در پیدایش باب‌های ۶ و ۱۱ توصیف شده، نتیجه انتخاب انسان در رد کردن حقیقت خداست. به یاد آورید که تمام اشخاصی که در پیدایش باب ۱۱ توصیف شده‌اند، نسل خود نوح هستند. آنها خدا را می‌شناختند. مورخ بزرگ، آرنولد توین‌بی (Arnold Toynbee)، ۲۱ تمدن مختلف در ۶۰۰۰ سال از تاریخ را بررسی نمود. او از تمدن‌های سومر و اکد شروع کرد که بعد از داوری خدا بر تمدن توصیف شده در پیدایش باب ۱۱، تشکیل شدند. بررسی توین‌بی با مطالعه تمدن‌های عصر حاضر به پایان رسید. در این مطالعات، او دریافت که هر یک از این تمدن‌ها با پیروی از روش مشابهی تحلیل رفته‌اند و اینکه تخم سرکشی که نهایتاً نابودی انسان را به ارمغان آورد، در وجود همه انسان‌ها وجود دارد.

- ۲- تمدن توصیف شده در پیدایش باب ۱۱ تصویری است که در رومیان باب اول نیز به چشم می‌خورد زیرا که انسان .....
 (a) نیاکانی خداشناس نداشت تا از خدا پیروی کنند.
 (b) حقیقتی را که زمانی می‌شناخت رد نمود.
 (c) هیچ درک و دانشی از حقیقت نداشت.

وفاداری خدا

پیدایش ۱:۱۲-۳ را بخوانید.

دوره زمانی مربوط به باب‌های ۱۲-۵۰ کتاب پیدایش، به نام «عصر پاتریارخ» نامیده می‌شود؛ زیرا که در ارتباط با زندگی اشخاصی است که پاتریارخ نامیده می‌شدند یعنی پدران (روحانی) قوم خدا. پاتریارخ‌ها عبارت بودند از: ابرام که بعدها

ابراهیم نامیده شد، اسحق، یعقوب و یوسف. کتاب پیدایش باب‌های ۱۲-۵۰ درباره رابطه آنها با خدا سخن می‌گوید.

حقایق بسیار عالی را می‌توان از زندگی آنها آموخت. آنها نیز مثل ما در زندگی روزمره تلاش می‌کردند. با وجود این، به مکاشفه خدا (گفته‌های او) و هدایت او پاسخ دادند. مطالعه زندگی آنها ما را تشویق می‌کند! اگرچه دارای ضعف‌هایی بودند و با شکست‌هایی مواجه می‌شدند، اما نسبت به محبت خدا حساس بودند. آنها به وعده‌های خدا ایمان داشتند. از خدا اطاعت کردند و حضور او را شخصاً تجربه نمودند و برای آینده امید عظیمی یافتند.

جهان ابرام

ابرام که بعدها ابراهیم نامیده شد، یکی از اعضای خانواده تارح بود که در شهر «اور» در بابل زندگی می‌کرد. اور در محلی به نام هلال حاصلخیز که در درس دوم آن را بررسی کردیم، قرار داشت. پس از سیل زمان نوح، سامری‌ها که قومی غیر سامی بودند، بر این منطقه حکومت می‌کردند. اما اکادی‌ها که قومی سامی بودند، آنها را شکست دادند. فرهنگی که ابراهیم به آن تعلق داشت، احتمالاً در این منطقه از قدمتی ۱۰۰۰ ساله برخوردار بود. به نقشه زیر توجه کنید.

اور با دارا بودن فعالیت‌های مذهبی، تجاری، کارخانه‌ها، دادگاه‌ها و مشاغل مختلف، شهری شگفت‌انگیز بود. بیش از ۶۰ هکتار وسعت داشت. احتمالاً ۲۴۰۰۰ نفر جمعیت داشت. پرستش‌بته‌ها در اطراف برجی به بلندی ۲۱ متر انجام می‌گرفت. همانگونه که مطالعه کردیم، ابرام از نسل نوح و پسرش سام بود (پیدایش ۱۱:۱۰-۲۶). با وجود این، پدر ابراهیم تارح و خانواده‌اش هیچ درکی از خدای متعال نداشتند. آنها بته‌ها را پرستش می‌کردند (یوشع ۲۴:۲-۳).

(a) اور نزدیک دریای خزر است.

(c) اکاد در شمال سومر است.

(d) اکادیان پس از سامری‌ها حکومت کردند.

یقیناً شواہدی وجود داشت کہ قلب ابرام را بہ حقیقت نزدیک می کرد. شاید پیام خلقت کہ اولین شاہد خداست (مزمور ۱۹)، او را بہ جستجوی خدا وامی داشت. ما فقط می دانیم کہ دعوت خدا از ابراہیم، قبل از مہاجرت خانوادہ اش از اور بہ حران بود (اعمال ۲:۷).

و خداوند به ابرام گفت: «از ولایت خود و از مولد خویش و از خانه پدر خود به سوی زمینی که به تو نشان دهم بیرون شو، و از تو امتی عظیم پیدا کنم و ترا برکت دهم و نام ترا بزرگ سازم و تو برکت خواهی بود و برکت دهم به آنانی که ترا مبارک خوانند.... و از تو جمیع قبایل جهان برکت خواهند یافت» (پیدایش ۱۲:۱-۳).

تجربه ابرام از ابتدا تا انتها، تجربه ایمان بود. وقایعی که پس از اطاعت ابرام بوجود آمد، نشان‌دهنده اهمیت ایمان شخص می‌باشد. ایمان و اطاعت ابرام از خدا بر خانواده، قوم، ملت و در نهایت جهان، تأثیر مهمی گذاشت.

۴- پیدایش ۱۲:۱-۳ را بخوانید و به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ دهید.

(a) خدا از ابرام خواست تا چه چیزهایی را ترک کند؟

(b) خدا از ابرام خواست تا کجا برود؟

(c) خدا به ابرام چه وعده‌هایی داد؟

مردی پاسخ می‌دهد

سفر ابراهیم

پیدایش ۱۲:۴-۹ را بخوانید.

ابرام شهر امن و ثروتمند اور را ترک کرد و بدین گونه به دعوت خدا پاسخ داد. در عبرانیان ۸:۱۱ می‌خوانیم که او «... بیرون آمد و نمی‌دانست به کجا می‌رود». اما خدا وعده مکان بهتری را داده بود و او با اشتیاق منتظر تحقق آن بود. او انتظار شهری را داشت که معمار و سازنده آن خداست، شهری که اساس آن استوار باشد (عبرانیان ۱۱:۱۰).

ابتدا ابرام در حدود ۹۶۸ کیلومتر به سمت شمال رودخانه فرات به سوی حران کوچ کرد. شهری که بسیار شبیه اور بود. ظاهراً او در تصمیم خود در انجام اراده خدا ثابت‌قدم نبود زیرا تا هنگام مرگ تارح، در آنجا توقف نمود و اراده خدا را به‌طور

کامل انجام نداد. سپس حران را ترک کرد و در سفری که ۶۴۵ کیلومتر بود به سمت مغرب و سپس جنوب به سوی کنعان و به مکانی به نام شکیم رفت. برطبق پیدایش ۷:۱۲-۸ ابرام دو بار مذبحی بنا نمود. عملکرد او اولاً بیانگر پرستش خدای حقیقی بود و همچنین واکنش شخصی او و شهادتی برای جوامع بت پرستی بود که در اطراف او زندگی می کردند. او آنقدر از زندگی نزدیک خود با خدا لذت می برد که خدا نامی عجیب به او بخشید.

۵- اشعیا ۸:۴۱ و یعقوب ۲:۲۳ را بخوانید و این جمله را تکمیل کنید:

ابرام (بعد ابراهیم) ..... خدا نامیده شد.

(a) کاهن

(b) پیامبر

(c) دوست

۶- به نقشه قبلی مراجعه کنید و مکان هایی را که ابرام از اور به آنها کوچ کرد، مشخص کنید. کدام یک از عبارات زیر بهترین توصیف برای سفر ابرام می باشد.

(a) ابرام شهر اور را ترک کرد، سپس ۹۶۸ کیلومتر به سمت شمال به حران و ۶۴۵ کیلومتر به سمت جنوب غربی به شکیم رفت.

(b) ابرام سفر خود را از شهر اور شروع نمود، سپس در حدود ۱۶۱۳ کیلومتر (۱۰۰۰ مایل) به سمت جنوب غربی رودخانه فرات تا شکیم رفت.

(c) ابرام شهر اور را ترک کرد و سفر خود را پس از طی ۹۶۸ کیلومتر به سمت شمال در مکانی به نام شکیم خاتمه داد.

آزمایش‌های ابراهیم

پنج مشکل اول

پیدایش ۱:۱۲-۱۶:۱۶ را بخوانید.

اکنون سفر روحانی ابرام را بررسی خواهیم کرد. برای ما درک سفر او مهمتر از شناخت مکان‌های جغرافیایی است که ابرام از آنها گذر نمود. در کتاب نحμία ۷:۹-۸ نبوتی است که بیانگر سفر روحانی ابرام می‌باشد:

«تو ای یهوه آن خدا هستی که ابرام را برگزیدی و او را از اور کلدانیان بیرون آوردی و اسم او را به ابراهیم تبدیل نمودی و دل او را به حضور خود امین یافته با وی عهد بستی ..... و وعده خود را وفا نمودی زیرا که عادل هستی.»

اگر این نبوت را خلاصه‌ای از تجربه ابراهیم بدانیم، چهار واقعه بزرگ در آن مشاهده می‌کنیم: (۱) خدا ابرام را انتخاب کرد. (۲) خدا نام ابرام را به ابراهیم تغییر داد. (۳) خدا ابرام را امین دید. (۴) خدا با ابرام عهدی بست و وعده خود را حفظ نمود. چندین باب در کتاب پیدایش مربوط به این چهار واقعه بزرگ است.

دعوت ابرام را در پیدایش باب ۱۲ می‌بینیم. در پیدایش ۷:۱۵-۲۱ عهد خدا با ابراهیم شرح داده شده است. پیدایش باب‌های ۱۲-۱۶ در رابطه ابرام با خدا، از اهمیت بسزایی برخوردار است. این قسمت از ۵ آزمایش خاص صحبت می‌کند که خدا از طریق آنها وفاداری ابراهیم را دریافت. در زبان اصلی کتاب مقدس کلمه «دریافت» به معنای «کاوش کامل» است. وفاداری ابرام در پرتو نوری قرار گرفت که همه جوانب آن را آشکار می‌ساخت. پیدایش باب ۱۷ درباره تغییر نام ابرام به ابراهیم و تأیید عهد خدا است.

ما مشکلات و یا آزمایش‌های ابراهیم را که در پیدایش ۱۲-۱۶ بیان شده، مطالعه خواهیم کرد، زیرا امروز نیز ممکن است در زندگی‌مان همان مشکلات را تجربه کنیم. نمودار بعدی را به دقت بخوانید و آیات مربوطه را مطالعه کنید. این نمودار،

نشان‌دهنده پنج امتحان ابراهیم می‌باشد که همه آنها قبل از تأیید عهد خدا با او روی داد.

توجه کنید که آخرین امتحان با تأخیر همراه بود. از اقامت ابرام در کنعان ۲۴ سال گذشته بود. ابرام و سارای از لحاظ انسانی هیچگونه امیدی برای فرزند نداشتند. ابرام خادم خانه‌اش، ایلعازر دمشقی را وارث خود می‌دانست (پیدایش ۱۵: ۲-۴). احتمالاً پیشنهاد ابرام نشان‌دهنده رسوم رایج در آن زمان بود.

اما خدا نظر ابرام را نپذیرفت. او به ابرام و سارای وعده فرزندى داده بود. خدا گفت که به وسیله این فرزند، نسل ابرام به اندازه ستارگان آسمان بزرگ می‌شود. ابرام به خدا ایمان آورد (پیدایش ۱۵: ۶) و به همین دلیل خدا او را پذیرفت. رومیان ۳: ۴ می‌گوید که چنین ایمانی اساس عادل‌شمردگی ما می‌باشد.

۷- نمودار زیر یک تمرین می‌باشد. دو ستون آخر را پر کنید. سه ستون اول اطلاعات زیر را به شما می‌دهد.

(a) قسمت‌هایی از کتاب مقدس که در رابطه با امتحان ابراهیم است.

(b) خلاصه‌ای از امتحان مورد نظر.

(c) زمینه امتحان. «مشکلات» به جنبه‌هایی از امتحان اشاره می‌کند که ابرام می‌بایست با اطاعت و ایمان بر آنها غلبه کند. «کیفیت ایمان» به پاسخ پیروزمندانه ابرام اشاره می‌کند.

هر یک از بخش‌های کتاب مقدس را بخوانید. سپس ستون‌های چهارم و پنجم را پر کنید. برای ستون چهارم از این کلمات استفاده کنید: ثروت، قحطی، جدایی، تأخیر و قدرت. و برای ستون پنجم از این کلمات انتخاب کنید: اشتیاق ایمان، فروتنی، صداقت، صبر، کفایت ایمان.

امتحان‌های ابرام (ابراهیم)				
آیات کتاب مقدس	توصیف امتحان	زمینه امتحان	مشکلات	کیفیت ایمان
(۱) پیدایش ۱۱-۱۲	اشتیاق جهت جدایی از تعلقات طبیعی	اور		
(۲) پیدایش ۱۰:۲۰-۱۲	فشار شرایط (قحطی)	مصر		
(۳) پیدایش ۱۳:۱-۱۸	انتخاب همراهی و یا برخورد با لوط	نزاع		
(۴) پیدایش ۱۴	محبت به برادران و توکل به خدا	پادشاهان شمال و سدوم		
(۵) پیدایش ۱۶	زمان صبر برای تولد فرزند	همسرش سارای		

وقایع دیگر

پیدایش ۱۷:۱-۲۱:۳۴ و ۲۳:۱-۲۰ را بخوانید.

ضعف انسانی ابرام هنگامی مجدداً نمایان شد که او و سارای چنین برنامه‌ریزی کردند که هاجر، خدمتکار سارای، فرزندی به نام اسماعیل برای ابرام به دنیا آورد. علیرغم اشتباه ابرام، خدا دوباره به او ظاهر شد. خدا بر عهد خود تأکید ورزید و آن را بسط داد. نام ابرام به ابراهیم و نام سارای به ساره تغییر کرد و خدا وعده داد تا همه نسل ابراهیم و همینطور اسماعیل را برکت دهد (پیدایش ۱۷:۱-۱۸:۱۵). «ختنه» علامت و یا مهر عهد بود. با اجرای فرمان ختنه، ابراهیم با عهد خدا همسو شد و خداوندی او را بر زندگیش تصدیق کرد.

نابودی سدوم و عموره (پیدایش ۱۸-۱۹)، واقعه ایملک (پیدایش ۲۰)، تولد اسحق، فرزند وعده (پیدایش ۲۱)، مرگ ساره (پیدایش ۲۳)، همگی وقایعی هستند که در این زمان رخ می‌دهند.

آخرین آزمایش

پیدایش ۱:۲۲-۱۹ را بخوانید.

برای ابراهیم، هنوز یک امتحان دیگر باقی بود تا رابطه او را با خدا در بوتۀ آزمایش قرار دهد. این امتحان بسیار مهم و بحرانی بود.

۸- پیدایش ۱:۲۲-۱۹ را مرور کنید. جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

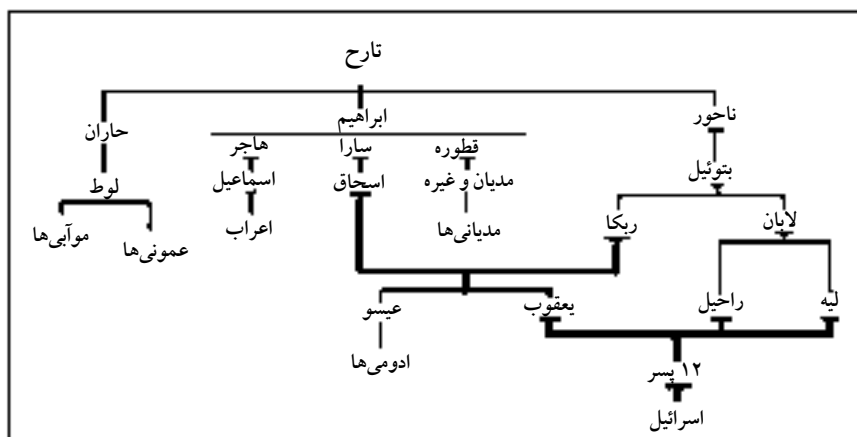
- (a) خدا از ابراهیم خواست تا اسحق را قربانی کند.
- (b) ابراهیم به خادمینش گفت که تنها او بر می‌گردد.
- (c) ابراهیم به اسحق گفت که خدا بره‌ای را مهیا می‌کند.
- (d) خدا از اطاعت ابراهیم خشنود شد.

ابراهیم برای آنکه بتواند به اسحق بگوید که خودِ خدا بره‌ای را مهیا خواهد ساخت، باید قدمی فراتر از توانایی تجزیه و تحلیل انسانی برمی‌داشت. رضایت ابراهیم در قربانی نمودن فرزندش، اطاعت و ایمان کامل او را اثبات می‌کند. خدای پدر نه تنها قوچی را برای قربانی مهیا کرد بلکه وعده خود را با ابراهیم تجدید نمود. در پیدایش ۱۶:۲۲-۱۷ خدا به ابراهیم گفت: «چونکه این کار را کردی و پسر یگانه خود را دریغ نداشتی، هرآینه ترا برکت دهم و ذریت ترا کثیر سازم مانند ستارگان آسمان...».

۹- کدام یک از عبارات زیر بهترین توصیف برای کیفیت ایمان ابراهیم در آخرین

آزمایش او می‌باشد؟

- (a) وقار و فروتنی
- (b) صبر و شکیبایی
- (c) اطاعت و سرسپردگی

۱۱ - کدام یک از این اشخاص از تبار ابراهیم هستند؟

- (a) رفقه
- (b) لوط
- (c) اعراب
- (d) ادومی‌ها
- (e) یعقوب
- (f) راحیل
- (g) قوم اسرائیل
- (h) موآبی‌ها

آیا سه هدفی را که خدا در گزینش قوم خود داشت، به یاد دارید؟ (به مقدمه درس رجوع کنید). سومین هدف، ایجاد نسل‌های مختلف بود که از طریق آنها عیسی نجات‌دهنده ظهور کند. پیدایش باب‌های ۲۴-۵۰ درباره سه تن از نیاکان مسیح که از نسل ابراهیم بودند، صحبت می‌کند یعنی اسحق، یعقوب و یوسف.

اسحق

پیدایش ۱:۲۴-۳۵:۲۶ را بخوانید.

داستان زندگی اسحق در مقایسه با زندگی پدرش ابراهیم و فرزندش یعقوب چندان قابل توجه به نظر نمی‌رسد. اما اسحق در نقشه خدا سهم مهمی برعهده داشت. ابراهیم می‌دانست که اسحق نباید با زنی کنعانی ازدواج کند. خادم ابراهیم، ایلعازر دستورارش را اجرا کرد و زنی از میان بستگان ابراهیم در بین‌النهرین برای اسحق آورد (پیدایش ۲۴). خدا وعده خود را با اسحق تأیید کرد (پیدایش ۵:۲۶). وعده‌های خدا از طریق اسحق به فرزندش یعقوب رسید.

۱۲ - جدایی‌ای که در خانواده اسحق در پیدایش ۲۷:۲۵-۲۸ رخ داد، چه بود؟

یعقوب

پیدایش ۱:۲۷-۱:۳۷ را بخوانید.

یعقوب با وجود شکست‌هایش، برای عهد مبارک خدا ارزش قائل بود. او مشتاق وعده برکت جهان، توسط یک ملت بود. با مطالعه زندگی یعقوب در می‌یابیم که او نیز می‌بایست همانند همه انسان‌ها عواقب گناهانش را تجربه کند. خدا او را آزمود، تقدیس کرد و در زندگیش کارهای بزرگی انجام داد. خدا با او مثل فرزندش عمل کرد (عبرانیان ۱۲:۵-۸). سرانجام نام یعقوب که به معنای «فریبنده» است، به «اسرائیل» که به معنای شاهزاده خداست، تغییر کرد (پیدایش ۲۸:۳۲). این نامی بود که قوم برگزیده خدا، یعنی اسرائیل می‌بایست به آن خوانده شود. ۱۲ فرزند یعقوب، سر ۱۲ طایفه (سبط) اسرائیل بودند که قوم اسرائیل از آنها پدید آمد (پیدایش ۴۹).

- ۱۳- اسحق و یعقوب در رابطه با فرزندان‌شان اشتباهات مشابهی مرتکب شدند. پیدایش ۳۷:۳-۴ را بخوانید و جلوی عبارتی که بیانگر آن اشتباه است علامت بزنید.
- (a) هیچ کدام از آنها فرزندان‌شان را زیاد محبت نکردند.
  - (b) هر دو محبت خاصی به یک فرزندشان نشان دادند.
  - (c) هر دو هدایای گرانی به فرزندان‌شان دادند.

یوسف

پیدایش ۲:۳۷-۲۶:۵۰ را بخوانید.

در میان اشخاصی که در کتاب مقدس زندگی آنها را بررسی می‌کنیم، یوسف را می‌بینیم. داستان یوسف به ما نشان می‌دهد که او مردی بزرگ و زیبا بود. داستان یوسف تدبیری الهی را به تصویر می‌کشد که همه می‌توانیم آن را تجربه کنیم. یوسف در ۱۷ سالگی به عنوان برده به مصر فروخته شد. در ۳۰ سالگی حکمران مصر گشت. ۱۰ سال بعد پدرش یعقوب و خانواده‌اش در زمانی که قحطی عظیمی سرتاسر منطقه

هلال حاصلخیز را فرا گرفته بود، به مصر آمدند. آنها ۷۰ نفر بودند. فرعون به خاطر یوسف، به خانواده او اجازه داد تا در محلی به نام جوشن ساکن شوند. جوشن در شرق رودخانه نیل که به دریای مدیترانه می‌ریزد، قرار داشت. این منطقه محلی مناسب برای سکونت آنها و زندگی چوپانی بود. در آنجا، آنها از نظر تعداد، دارایی و قدرت رشد کردند.

در پیدایش ۱۵:۱۳-۱۶ می‌خوانیم که خدا به ابراهیم گفت که نسل او سال‌های بسیار همانند غریبان در زمین بیگانه بسر خواهند برد. کتاب پیدایش به ظاهر با شکست قوم خدا به پایان می‌رسد. آخرین موضوع ذکر شده در این کتاب، در مورد مرگ و دفن یوسف است (پیدایش ۵۰:۲۶). با وجود این، خدا می‌داند که قوم اسرائیل می‌بایست بزرگ و قوی شود تا بتواند سرزمین موعود را تصاحب کند. آنها همچنین باید از ازدواج با کنعانی‌ها و پرستش بت‌های آنها امتناع ورزند. در زمان حضور قوم اسرائیل در مصر، خدا چقدر عالی به قوم خود قوت و هدف بخشید.

۱۴- بخش قبلی را مرور کنید و دو ستون را با یکدیگر تطبیق دهید.

(a) او برادر ناتنی اسحق بود.	(۱) ناحور
(b) او اسرائیل نام گرفت.	(۲) ابراهیم
(c) دو نفر از نتیجه‌هایش با یعقوب ازدواج کردند.	(۳) ساره
(d) او نخست‌زادگی برادر خود را به دست آورد.	(۴) اسحق
(e) او مادر اسحق بود.	(۵) اسماعیل
(f) به یعقوب گفت تا پدرش را فریب دهد.	(۶) رفقه
(g) خدا از او خواست پسرش را قربانی کند.	(۷) یعقوب
(h) ۱۲ طایفه اسرائیل از نوه‌اش یعقوب بوجود آمدند.	
(i) او فرزندش عیسو را محبت می‌کرد.	
(j) او و فرزندانش به مصر رفتند تا در آنجا زندگی کنند.	
(k) او فرزندش یعقوب را محبت می‌کرد.	

قومی متولد می شود

از یک گروه کوچک ۷۰ نفری که به مصر رفتند، قوم اسرائیل تکثیر یافت تا به قوم بزرگی تبدیل شد. اما برای آنکه سرزمین وعده داده شده به پاتریارخ‌ها را به تصرف خود درآورند، می‌بایست آمادگی لازم را پیدا می‌کردند و از مصر رها می‌شدند. آنها باید تبدیل به ملتی می‌گشتند.

اگر چه این دوره آمادگی، ۵۰ سال طول کشید، اما به قدری مهم بود که ۱/۶ عهدعتیق به توصیف آن اختصاص یافته است. این بخش شامل کتاب‌های خروج، لاویان، اعداد و قسمت اعظم تثنیه می‌باشد. خلاصه آن وقایع به شرح زیر است:

- مصر تا سینا - خروج ۱-۱۸
- اردو در سینا - خروج ۱۹ تا اعداد ۱۰:۱۰
- سفر بیابان - اعداد ۱۱:۱۰-۲۱
- اردو در موآب - اعداد ۲۲ تا تثنیه ۳۴

اسارت و بردگی

خروج ۱-۲ را بخوانید.

همانگونه که کتاب پیدایش داستان بسیاری از شکست‌های انسان را بیان می‌دارد، کتاب خروج بیانگر داستان قدرت خدا در نجات انسان است. خروج، کتاب عظیم فدیة است یعنی بازخرید یا خرید برده از بردگی یا اسارت.

نام کتاب به معنای خارج شدن است. بخش‌های آغازین کتاب به عنوان یکی از مهیج‌ترین و برجسته‌ترین قسمت‌های کتاب مقدس در تاریخ قوم خدا محسوب می‌گردد. خدا آنها را از مصر و از دست فرعون که یکی از بزرگترین قدرت‌های آن روزگار بود، رهایی بخشید.

در ابتدای کتاب خروج، دوران تاریک قوم خدا را می‌خوانیم که چطور امید آنها برای سرزمین موعود کاملاً کم‌رنگ شده بود. یوسف در سن ۱۱۰ سالگی مرده بود.

پادشاه دیگری در مصر برخاست که «یوسف را نشناخت» (خروج ۸:۱). قوم اسرائیل که بارور و ثروتمند شده بودند، مورد سوءظن قرار گرفتند. مصری‌ها قوم اسرائیل را برده خود ساختند تا با کار اجباری، آنها را زیر فشار قرار دهند. برای قوم اسرائیل روزگار سختی بود. با وجود این رویاهای تقریباً فراموش شده آنها دوباره جان گرفت... سرزمین موعود... امید بودن قومی خاص برای خدا.

در واقع این امکان وجود داشت که اگر قوم اسرائیل در مصر راحت و ثروتمند بودند، هرگز مصر را بسوی سرزمین موعود ترک نمی‌کردند. اما برای خدا آسایش قوم بالاترین هدف نبود. او می‌خواست آنها در شخصیت و بازدهی خود رشد کنند. خدا همین هدف را برای ما دارد، زیرا ما نیز قوم او هستیم. باید این هدف را همیشه در ذهن داشته باشیم.

۱۵- خروج ۱-۲ را مرور کنید. تجارب دردناک قوم در مصر، آنها را آماده نمود تا خواست خدا را انجام دهند زیرا... (دو پاسخ صحیح وجود دارد)

- (a) قومی کثیر شدند.
- (b) در امنیت و آسایش بودند.
- (c) ضعیف و قلیل گشتند.
- (d) برای رهایی فریاد کردند.

قوم خدا در سختی‌ها، نیرومند و امیدوار شدند. آنها آماده شدند تا در مراحل بعدی، هدف خدا را به عنوان شاهدین او به انجام رسانند.

فدیه و رهایی

خدا مردی را انتخاب می‌کند

خروج باب‌های ۳-۶ را بخوانید.

با مطالعه نقشه خدا برای انسان، می‌بینیم که خدا برای انجام نقشه‌اش، همیشه مرد یا زنی را انتخاب می‌کرد. این امر در رابطه با خروج قوم اسرائیل از مصر نیز صدق می‌کند. در سال‌های آخر اسارت دردناک قوم اسرائیل، در خانواده‌ای از سبط لاوی پسری به دنیا آمد. فرعون دستور داد تا همه پسران قوم اسرائیل را بکشند. اما مادر این پسر او را در سبدي که از نی ساخته شده بود، بر روی رودخانه نیل رها کرد.

دختر فرعون پسر را پیدا کرد و او را موسی نام نهاد، که به معنی «بیرون کشیدن» است؛ زیرا او را از آب بیرون آورد. با نفوذ خواهر بزرگتر موسی، مادر خود موسی از او مراقبت کرد. وقایع زندگی موسی بیانگر این مطلب است که مادرش حقایق بسیاری درباره قوم اسرائیل و خدای زنده به او یاد داده بود که او هرگز آنها را فراموش نکرد. پس از گذشت سال‌های اولیه زندگی تحت مراقبت مادرش، موسی در قصر پادشاه بزرگ شد. ثروت مصر در اختیار او بود. در مدت ۴۰ سال او مطالب بسیاری در قصر فرعون آموخت. با وجود این، حتی به طریق‌های نادرست، خود را جزئی از قومش اسرائیل می‌دانست (خروج ۱۱:۲-۱۶). موسی مثل همه ما شخص کاملی نبود. خدا برای آنکه بخش اعظم درس‌هایش را به او بیاموزد، او را به بیابان مدیان فرستاد؛ مکانی که موسی ۴۰ سال بعدی زندگیش را در آنجا بسر برد.

سرانجام هنگامی که موسی ۸۰ ساله بود، خدای ابدی خود را به او ظاهر کرد. وقتی که موسی در مقابل بوته مشتعل در بیابان سینا ایستاد، خدا گفت: «من خدای پدران تو هستم، خدای ابراهیم، اسحق و یعقوب». و به این ترتیب، خدا خود را با وعده‌هایی که به پاتریارخ‌ها داده بود، مرتبط ساخت (خروج ۳:۶).

خدا هدف خود را برای زندگی موسی بیان کرد (خروج ۳: ۱-۴: ۱۷). موسی در ۴۰ سال آخر زندگی خود، هدایت قوم اسرائیل را در خروج از مصر و حرکت به سوی سرزمین موعود برعهده داشت.

۱۶- کتاب مقدس بارها به موسی اشاره می‌کند. خروج ۱-۳ را مرور کنید و اعمال رسولان ۲۲: ۷-۳۰ را بخوانید. سپس دو ستون را با یکدیگر تطبیق کنید.

(۱) در منزل مادرش	(a) خدا را بشناسد
(۲) در قصر فرعون	(b) او اسرائیلی بود
(۳) در بیابان مدیان	(c) خدا او را نزد فرعون فرستاد
	(d) حکمت مصر را آموخت

۱۷- عبرانیان ۲۴: ۱۱ را بخوانید. طبق کتاب مقدس، موسی انتخاب‌های مهمی کرد. در این رابطه دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

(۱) موسی انتخاب کرد	(a) داشتن خزائن مصر
(۲) موسی رد کرد	(b) چشم به پاداش آینده دوخت
	(c) پسر دختر پادشاه نامیده شود
	(d) با قوم خدا رنج کشید
	(e) لذت گناه را برای مدت کوتاهی برد

موسی اسفار خمسه را نوشت (پنج کتاب اول کتاب مقدس). آنچه که موسی در مصر آموخته بود، به همراه تجربه روحانیش، توان چنین وظیفه مهمی را به او بخشیده بود.

خدا اسرائیلی‌ها را آزاد می‌کند

خروج باب‌های ۷-۱۴ را بخوانید.

آزادی قوم خدا از دست فرعون قدرتمند، امری محال به نظر می‌آمد. قدرت مصر بسیار عظیم بود. حکومت آن از مصر تا سرزمین فلسطین و منطقه فرات وسعت داشت.

موسی از فرعون خواست تا قوم خدا را رها کند. پاسخ فرعون در چند کلمه، بیانگر کل تفکر اوست: «یهوه کیست که قول او را بشنوم؟» (خروج ۵:۲). خدا با بلایای فوق طبیعی از موسی پشتیبانی کرد. ۹ بلای اول، وقایع طبیعی بودند که گاهی در دره رودخانه نیل رخ می‌دادند یعنی ماهیان مرده، وزغ‌های مرده، مگس و پشه، انواع حشرات و طاعون، دمل‌ها و تگرگ نابودکننده محصول. آخرین بلا، دאوری بر تمام خدایان مصر بود (خروج ۱۲:۱۲).

در ابتدا می‌بینیم که فرعون سنگدل باقی می‌ماند و یا به قول زبان عبری، دلش را سخت می‌سازد. سپس می‌خوانیم که خدا او را سنگدل کرد یا به قول زبان عبری، دل او را سخت ساخت. بنابراین می‌بینیم که خدا تنها آنچه را که فرعون قبلاً تصمیم گرفته بود، تحکیم بخشید. فرعون آگاهانه تصمیم به مقاومت گرفت و خدا از این تصمیم او برای جلال خود استفاده کرد. قدرت خدا بر مصریان و قوم اسرائیل از طریق بلایا ثابت شد. هر یک از بلاها بیانگر قدرت فوق طبیعی و عظیم خدا بود.

سرانجام خدا بلای آخر را فرستاد. نتایج آن به حدی تلخ بود که مصریان به قوم اسرائیل اصرار کردند که فوراً آنجا را ترک کنند (خروج ۱۲:۳۳).

۱۸- خروج ۲۱:۱۲-۳۶ را مرور کنید و به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ

دهید.

(a) موسی به قوم اسرائیل گفت چه کاری بکنند؟ (آیات ۲۱-۲۲)

(b) موسی گفت خدا چه خواهد کرد؟ (آیه ۲۳)

(c) چه اتفاقی برای مصریان افتاد؟ (آیه ۲۹)

(d) دو کاری که مصریان کردند چه بود؟ (آیه ۳۱ و آیات ۳۵-۳۶)

(e) چرا این واقعه فصیح نامیده شد؟

قوم اسرائیل فوراً مصر را ترک کرد و ثروت آن را با خود برد. آنها بسوی دریای سرخ حرکت کردند. مسیر آنها مستقیم‌ترین راه بسوی کنعان نبود. آنها می‌توانستند از طریق جاده ساحلی مناسب، که برای اهداف نظامی و تجاری مورد استفاده قرار می‌گرفت، ظرف دو هفته به کنعان برسند. اما خدا آنها را بسوی دریای سرخ هدایت کرد. به یاد آورید که آنها جمعی نامنظم، از بردگانی بودند که بسوی آزادی پیش می‌رفتند. برای اتحاد آنها زمان اهمیت بسیاری داشت. خدا از آنها خواست که به مصر برنگردند. او کار عظیم دیگری نیز برای آنها انجام داد. کار خدا تأثیر شگرفی بر مصریان گذاشت تا بفهمند که او خدا است (خروج ۴:۱۴).

خدا قوم خود را در روز، با ستون ابر و در شب با ستون آتش هدایت کرد. حضور خدا آنجا بود. وقتی که مصریان تغییر عقیده دادند و به دنبال قوم اسرائیل آمدند، ابر جلال خدا بین مصریان و قوم خدا قرار گرفت. خدا از باد نیرومند شرقی استفاده کرد و دریا را شکافت و قوم اسرائیل از میان دریا عبور کردند. آنها دیدند که چطور ارتش مصر هنگامی که آنها را تعقیب می‌کردند، در دریا غرق شدند. خدا قوم خود را نجات داده بود.

۱۹- تأثیر این معجزه بر قوم اسرائیل چه بود (خروج ۳۱:۱۴)؟

۲۰- جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) خدا سبب شد فرعون دل خود را سخت کند.
(b) نخست‌زادگان قوم اسرائیل نجات یافتند زیرا قوم اسرائیل در جوشن زندگی می‌کردند.

(c) فرعون از اسرائیلی‌ها خواست تا مصر را ترک کنند.

(d) قوم اسرائیل نتوانست هیچ چیز با خود ببرد.

(e) قوم اسرائیل مستقیم به کنعان رفت.

۲۱- خدا به طرز معجزه‌آسایی قومش را نجات داد. به چه دلیلی این نجات حائز

اهمیت است؟

(a) چون موسی فرعون را متقاعد کرد تغییر عقیده بدهد.

(b) چون قوم اسرائیل عاقل و باهوش بود.

(c) چون هیچ خدایی مثل خدای قوم اسرائیل وجود نداشت.

(d) چون اسرائیلی‌ها قومی بزرگ بودند.

قوم اسرائیل هنوز هم باید مطالب بسیاری می‌آموخت. نظم و تقدیس، تدارکات معجزه‌آمیز الهی و درس‌های رهبری، از آنجمله بود. اما این قوم در یک روز متولد شده بودند و این تولد براساس ریخته شدن خون بود. آنها همانند کودکی بودند که سعی و کوشش می‌کند تا بر پای‌های خود بایستد و هدفش را یاد بگیرد. آن کودک، قوم خدا بود.

خودآزمایی

(۱) تمدنی که در پیدایش ۱۱ و در رومیان ۱ می بینیم چگونه توصیف می شود؟

(a) آنها حقیقت خدا را رد کردند و طغیان نمودند.

(b) آنها هیچ درکی از خدا نداشتند.

(c) آنها به تنهایی شکل خزندگان را پرستش کردند.

(۲) دعوت خدا از ابراهیم آن بود که.....

(a) فرزندان بسیار داشته باشد.

(b) قوم عظیمی گردد.

(c) سرزمین خود را ترک کند.

(۳) سفر ابراهیم به ترتیب از کجا به کجا بود؟

(a) حران، اور، شکیم

(b) شکیم، اور، حران

(c) اور، حران، شکیم

(۴) کیفیت ایمان ابراهیم در مهم ترین آزمایش، بیانگر .... اوست.

(a) فروتنی

(b) اطاعت

(c) صبر

(۵) طایفه ابراهیم از نسل ۱۲ فرزند .... بوجود آمدند.

(a) ابراهیم

(b) یعقوب

(c) یوسف

۶) جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

a) ایمان ابرام (ابراهیم) بعد از آنکه خدا وعده فرزندان بسیار به او داد، آزمایش شد.

b) ابراهیم پس از آنکه به کلام خدا ایمان آورد، علامت ختنه را دریافت کرد.

c) یعقوب قبل از یوسف به مصر رفت.

d) مردی که معنای اسمش فریبنده بود، نام جدیدی را یافت که به معنای شاهزاده با خدا بود.

e) موسی در قصر فرعون خدا را شناخت.

f) پس از آنکه قوم اسرائیل مصر را ترک کردند، آماده ورود به سرزمین موعود بودند.

پاسخ درست تمرین‌ها

(۱۱) c) اعراب

d) ادومی‌ها

e) یعقوب

g) قوم اسرائیل

(۱) a) قوت ابدی و الوهیتش شناخته می‌شود.

b) او را چون خدا تمجید و شکر نکردند.

(۱۲) اسحق عیسو را و رفقه یعقوب را محبت می‌کردند. این امر یعقوب و عیسو

را از یکدیگر جدا کرد.

b) (۲)

b) (۱۳)

(۳) a) غلط

b) غلط

c) درست

d) درست

(۱۴) a) ۵- اسماعیل

b) ۷- یعقوب

c) ۱- ناحور

d) ۷- یعقوب

e) ۳- ساره

f) ۶- رفقه

g) ۲- ابراهیم

(h) ۲- ابراهیم

(i) ۴- اسحق

(j) ۷- یعقوب

(k) ۶- رفقه

(۴) a از او خواست تا سرزمین، بستگان و خانه پدری خود را ترک کند.

(b) به او گفت که به مکانی که خدا به او نشان خواهد داد، برود.

(c) به او وعده فرزندان بسیار داد، همین طور مشهور شدن نامش و جهان از طریق او برکت خواهد یافت.

(۱۵) a و d

(۵) c

(۱۶) a ۳

(b) ۱

(c) ۳

(c) ۲

(۶) a

(۱۷) a ۲

(b) ۱

(c) ۲

(d) ۱

(e) ۲

۷) ۱- جدایی، اشتیاق ایمان

۲- قحطی، کفایت ایمان

۳- ثروت، فروتنی

۴- قدرت، وقار

۵- تأخیر، صبر

- ۱۸) a) به آنها گفت بره یا بزی را قربانی کنند و خونس را بر سر در خانه خود قرار دهند و تمام شب در خانه بمانند.
- b) او آن خون را می بیند و نخست زاده آنها را از بین نمی برد.
- c) همه نخست زادگان آنها مردند.
- d) به اسرائیلی ها گفتند مصر را ترک کنند و به آنها طلا و لباس دادند.
- e) زیرا خداوند از خانه های قوم اسرائیل عبور کرد و به نخست زادگان آنها آسیبی نرساند.

۸) a) درست

b) غلط

c) درست

d) درست

- ۱۹) آنها احترام و ترس عمیقی نسبت به خداوند داشتند و به او و خادمش موسی ایمان آوردند.

۹) c

۲۰) a) غلط

b) غلط

c) صحیح

d) غلط

(e) صحیح

(۱۰) جواب شما. شاید شما نیز با همان مشکلات ابراهیم مواجه شده‌اید. شما نیز می‌توانید مثل او پیروز شوید.

(۲۱) c

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیکی

تاریخ ایمان و پرستش

اکنون پس از سال‌ها اسارت در مصر، قوم خدا به تعلیم احتیاج داشت. چنین کاری مستلزم صرف وقت بود. مدرسه الهی در بیابان قرار داشت و مدت زمانی که در بیابان سپری شد، می‌بایست فرصتی باشد برای تعلیم و کسب تجارب غنی مذهبی. قوانینی می‌بایست وضع و آموخته شود و در عمل نیز پیاده گردد. هر یک از اعضای قوم می‌بایست به رهبران خود و یکدیگر اعتماد داشته باشند. قوم اسرائیل باید مأموریت خود را درک می‌کردند. برای تبدیل شدن به قومی سخت‌کوش و مقاوم که بر ضد کنعانی‌ها شمشیر خدا باشند، زندگی در بیابان لازم بود.

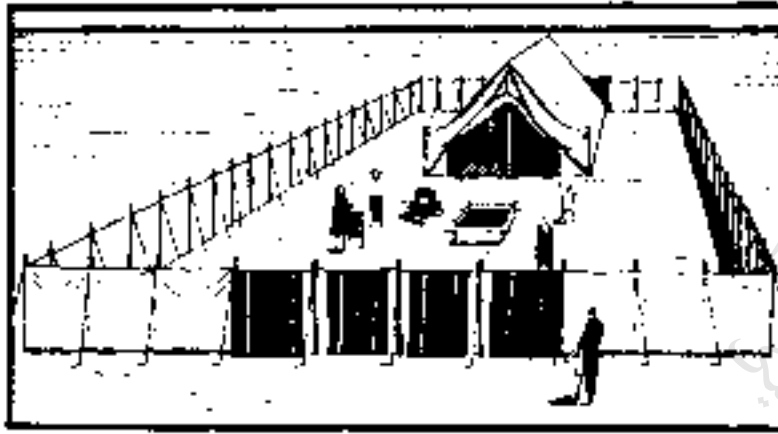
با مطالعه این درس، شما نیز قوم اسرائیل را در سفر خود بسوی سرزمین موعود همراهی خواهید کرد و پیشروی یا تأخیر آنها را در این سفر خواهید دید. همین‌طور شیوه‌های مختلفی که خدا از طریق آنها نظم و اتحاد را در قوم خود پدید آورد، یاد خواهید گرفت. در رویارویی با موضوعات خاص و مسائل مختلف، حقایق روحانی را که خدا به آنها تعلیم داد، کشف می‌کنید. با مطالعه این درس درک شما از ایمان و پرستش غنی خواهد شد. همچنین خواهید دید که چگونه قوم خدا از طریق تجاربشان آماده شدند تا سرزمینی که خدا وعده آن را داده بود، به تصرف در آورند.

فهرست درس

قوم خدا آماده می‌شوند

قوم خدا در شک و سرگردانی می‌افتند

قوم خدا دستورات آخر را می‌شنوند

اهداف درس

در پایان این درس باید بتوانید:

- مهم‌ترین وقایعی را که در سفر قوم اسرائیل از دریای سرخ به سرزمین موآب رخ داد، شرح دهید.
- ۵ طریقی را که قوم خدا می‌تواند خدا را خدمت کند توضیح دهید و مفهوم روحانی هر یک را درک کنید
- با مطالعه چگونگی پرستش قوم اسرائیل درک خود را از پرستش رشد دهید.

فعالیت‌های یادگیری

- ۱- آیات مربوطه را از کتاب مقدس بخوانید. برای درک محتوای هر یک از کتاب‌های عهدعتیق مطالعه دقیق آنها و مخصوصاً قسمت‌های پیشنهاد شده، بسیار مهم است (درس‌های ۴-۱۰ گرچه همه جزئیات را بیان نمی‌کنند، ولی در این رابطه اهمیت زیادی دارند).
- ۲- پس از پایان درس به آزمون میانی ۱ پاسخ دهید.

قوم خدا آماده می شوند

برای قوم اسرائیل، خروج از مصر، یکی از مهم ترین وقایع زندگی آنها بود. نویسندگان عهدعتیق بارها و بارها به آن اشاره می کنند. نقشه زیر مسیر حرکت آنها را مشخص می کند. هنگام مطالعه سفر آنها، به نقشه زیر مراجعه کنید و محل استقرار آنها را روی نقشه پیدا کنید (خروج ۱۵-۱۹ را بخوانید).

پس از ترک مصر، خدا سفر آنها را به کنعان از راه شبه جزیره سینا برنامه ریزی کرد! (شبه جزیره سینا سرزمینی است بین دریای سرخ در غرب و خلیج عقبه در شرق).

پس از آنکه خدا مصریان را با قوت عظیم خود شکست داد، زمان شکرگزاری پیروزمندانه فرا رسید (خروج ۱۵). بعد از آن، سفر ۳ روزه ای در صحرای شور داشتند. در ماره با معجزه ای، آب تلخ شیرین شد (خروج ۱۵:۲۵). سپس قوم اسرائیل بسمت جنوب رفتند و در ایلیم اردو زدند.

در صحرای سین، خدا به صورت معجزه آسایی من برای آنها تهیه کرد. کلمه من به زبان آنها یعنی «این چیست؟» این من غذایی اسرارآمیز و مناسب بود که غذای روزانه آن مردم را تا هنگام ورود به کنعان تشکیل می داد. هنگامی که اسرائیلی ها هوس گوشتی که در مصر خورده بودند می کردند، بلدرچین به فراوانی به آنها داده شد. در رفیدیم، سه واقعه مهم رخ داد: (۱) هنگامی که موسی با عصای خود به صخره زد و آبی خروشان جاری شد. (۲) هنگامی که موسی دعا می کرد، قوم اسرائیل به رهبری یوشع عمالیق را شکست دادند. (۳) موسی نصیحت پدر زن خود را شنید و مشایخی را تعیین نمود تا در وظایف سنگینش او را کمک کنند. در کمتر از ۳ ماه قوم اسرائیل به کوه سینا (یا حوریب) رسیدند. آنها می بایست در حدود یکسال آنجا اردو می زدند و هدف و مشیت الهی را می آموختند.

۱- جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

(a) ۱۲ هفته طول کشید تا قوم اسرائیل به سینا برسند.

(b) در ایلیم آبهای تلخ، شیرین شدند.

(c) صحرای شور در جنوب شبه جزیره سینا قرار دارد.

(d) کوه سینا در غرب خلیج عقبه قرار دارد.

شریعت خدا و هدف آن

یکسال زندگی در اطراف کوه سینا کافی بود تا قوم خدا را به یک ملت تبدیل کند. در ابتدا ۱۰ فرمان و سپس قوانین خاصی برای زندگی مقدس به آنها داده شد. مکانی برای سکونت خدا و پرستش او ساخته شد. این محل «خیمه اجتماع» و یا خیمه حضور خدا نام گرفت. علاوه بر آن، سیستم کهنات شکل گرفت، ترتیب گذراندن قربانی ها مشخص گردید و جشن ها و فصل ها شروع شد. به اختصار می توان گفت که قوم اسرائیل آماده شدند تا خدا را به خوبی خدمت کنند.

قرن‌ها قوم اسرائیل بر این باور بودند که پدران‌شان ابراهیم، اسحق و یعقوب از داشتن عهدی با خدا، خشنود بودند. حال همان خدا، خود را به آنها آشکار می‌کرد. اکنون دیگر قدرت خدا فقط بر پایه تجربه دیگران نبود بلکه آنها نیز در زندگی خودشان آن را تجربه کردند. آنها معجزات او را در زندگی خودشان دیدند.

در کوه سینا قوم اسرائیل در مدت ۳ روز آماده شد تا با خدا عهد ببندد. خدا ۱۰ فرمان، قوانین دیگر و دستورالعمل‌هایی را برای اعیاد مقدس به موسی بخشید. خدا با قوم خود از میان ابر و آتش سخن گفت. هارون و ۲ تن از فرزندان او ۷۰ نفر از بزرگان قوم در گذراندن قربانی‌های سوختنی، مردم را هدایت کردند. بعد از آنکه موسی کتاب عهد را خواند، مردم قوانین را پذیرفتند. سپس عهد را با خون قربانی‌ها مهر کردند. شرط عهد اطاعت بود. اعضاء این ملت با ناطاعتی، حقوق خودشان را در عهد از دست می‌دادند.

قوانینی که خدا بخشید به ۳ دسته تقسیم می‌شوند:

قوانین اخلاقی - قوانین تشخیص درست و غلط

قوانین مدنی - قوانینی برای ملت

قوانین آیینی - قوانین پرستش

قوانین اخلاقی جاودانی بودند. اما بسیاری از قوانین مدنی و آیینی محدود به یک دوره زمانی بودند. برای مثال، قوانینی که در ارتباط با کشتن حیوانات بود، در هنگام ورود قوم اسرائیل به کنعان عوض شد (لاویان ۱۷ را با تثنیه ۲۰:۱۲-۲۴ مقایسه کنید).

۲- خروج ۱:۲۴-۸ را بخوانید. چرا عهد با خون قربانی مهر شد؟

قوانین اخلاقی

خروج ۱:۲۰-۲۶ را بخوانید.

قوانین اخلاقی را ۱۰ فرمان تشکیل می‌دهند. ابتدا خدا آنها را بیان کرد و سپس نوشته شدند. این قوانین بسیار مهم هستند. حال به اختصار آنها را بیان می‌کنیم که ابتدا در کتاب خروج ۱۷:۳۰-۲۰ به چشم می‌خورند.

(۱) خدایان دیگر غیر از من نباشد.

(۲) هیچ تمثالی برای خود مساز.

(۳) نام یهوه، خدای خود را به باطل مبر.

(۴) روز سبت را یاد کن تا تقدیس نمایی.

(۵) پدر و مادر خود را احترام نما.

(۶) قتل مکن.

(۷) زنا مکن.

(۸) دزدی مکن.

(۹) بر همسایه خود شهادت دروغ مده.

(۱۰) طمع مکن.

دو قانون اول، بیانگر ماهیت ۱۰ فرمان هستند. آنها پرستش بت‌ها یا هر خدای دیگری را منع می‌کنند. در مصر که قوم اسرائیل از آنجا بیرون آمده بودند، مردم خدایان بسیاری را پرستش می‌کردند. کنعان نیز که قوم خدا به آنجا می‌رفت، پر از بت‌ها بود. قوم خدا می‌بایست متفاوت باشد. آنها باید وقف‌شدگی خود را به خدای حقیقی ابراز می‌کردند.

پس از آنکه این فرامین به قوم اسرائیل داده شد، آنها گناه کردند. هنگامی که موسی در کوه مقدس بود، قوم بتی از طلا به شکل گوساله ساختند و آن را پرستش کردند (خروج ۱:۳۲-۱۰). احتمالاً در مصر، اسرائیلی‌ها در پرستش یکی از خدایان آنها به نام آپیس که به شکل گوساله بود، شرکت کرده بودند. حال در کوه سینا

خودشان آن بت را ساختند و پرستش کردند. این امر نشان می‌دهد که آنها واقعاً از پرستش خدایان دیگر که در ۱۰ فرمان ذکر شده بود، برنگشته بودند. عملکرد آنها نیاز جدایی کامل از اعمال بت‌پرستانه را نشان داد؛ یعنی آنچه که در شریعت آمده بود.

۳-۱۰ فرمان را بخوانید و دو ستون را با یکدیگر تطبیق دهید.

(۱) قوانین ۴-۱	a) ارتباط با خانواده
(۲) قانون ۵	b) ارتباط با سایر مردم
(۳) قوانین ۶، ۷ و ۹	c) ارتباط با خدا
(۴) قوانین ۸ و ۱۰	d) ارتباط با دارایی دیگران

قوانین اخلاقی نشان می‌دهند که انسان برای اینکه مقبول خدا واقع شود، چگونه باید زندگی کند. اما هیچ کس نمی‌تواند آنها را انجام دهد! بنابراین آنها در واقع گناه انسان را نشان می‌دهند. هدف تمام قوانین اخلاقی برای قوم اسرائیل و امروزه برای ما یکی است. عهدعتیق به ما تعلیم می‌دهد که شریعت نشان‌دهنده این حقایق می‌باشد: الف) قدوسیت خدا، ب) گناه انسان و پ) نیاز انسان به عدالت خدا (رومیان ۳:۱۹-۳۱).

گذراندن قربانی در زمان عهدعتیق ضروری بود. این قربانی‌ها، گناه انسان و ضعف او را در حفظ شریعت، به‌طور موقت می‌پوشاند. شریعت، خود پاسخی برای شکست انسان نبود. از زمان اعطای شریعت، تنها یک انسان توانست آن را کاملاً اجرا کند و او عیسی مسیح، پسر خدا بود. مسیح نه تنها شریعت را کاملاً اجرا کرد بلکه جریمه کامل نقض آن را نیز پرداخت. جریمه آن مرگ بود. او مُرد تا ما زندگی کنیم. او یک قربانی کامل بود (عبرانیان ۹:۱۳-۱۵، ۱۰:۱-۲۲، اول پطرس ۱:۱۸-۲۰).

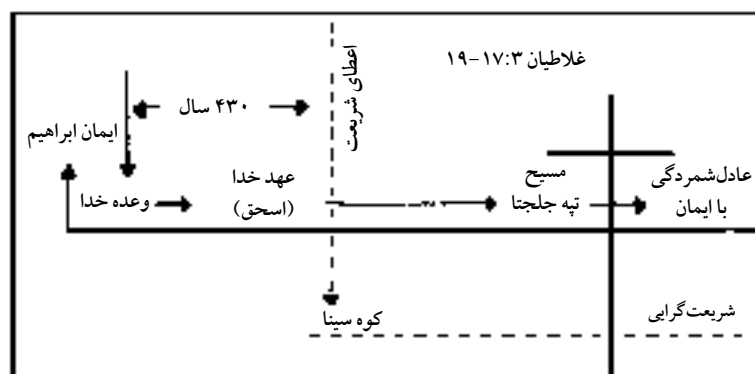
ابراهیم نمونه‌ای از عهدعتیق است که نشان می‌دهد خدا چگونه انسان را می‌پذیرد. خدا ابرام را ۱۳ سال پیش از ختنه شدنش (پیدایش ۱۵:۶) و ۴۳۰ سال قبل از اعطای شریعت برای تشخیص گناه (غلاطیان ۳:۱۵-۱۸)، پذیرفت. برای ابراهیم پذیرفته شدن به صرف نگه داشتن شریعت، غیرممکن بود. درک این نکته مهم است!

چرا که امروز نیز ایمانداران برای پذیرفته شدن در حضور خدا، حتماً نباید همه شریعت عهدعتیق را بجا آورند.

در رومیان ۲۱:۳ پولس می‌گوید: «لکن الحال بدون شریعت عدالت خدا ظاهر شده است چنانکه تورات و انبیاء بر آن شهادت می‌دهند». پولس توضیح می‌دهد که امروز خدا بر پایه قربانی مسیح و ایمان به او مردم را عادل می‌شمارد (رومیان ۲۲:۳-۲۶). بنابراین، می‌توانیم تضادی بین (۱) کوه سینا با رعد و برق و ترس آن (خروج ۱۹ و ۲) تپه جلیتا، جایی که خدا از طریق خون عیسی مسیح با انسان گناهکار ملاقات می‌کند، ببینیم. نمودار زیر این نکات را شرح می‌دهد.

بنابراین همانگونه که دیدیم نقشه ابدی خدا، عادل شمردگی ما با ایمان و اعتماد به اوست. این امر همیشه اساس عهد ملکوت اوست. عادل شمردگی ما هرگز از شریعت حاصل نمی‌شود. شریعت، اهداف خاص خود را دارد. شریعت به ما نشان می‌دهد که به نجات‌دهنده نیاز داریم و استاندارد خدا را برای زندگی بیان می‌کند. عیسی روح شریعت را در متی ۲۲:۳۴-۴۰ خلاصه کرد. او گفت که ما باید خدا را با تمام قلب محبت کنیم و همسایه‌مان را چون خود دوست بداریم.

شریعت وعده خدا

۴- ۱۰ فرمان را به صورت خلاصه در دفترچه خود بنویسید. سپس بگویید که چگونه می‌توانید هر کدام از آنها را در زندگی خود اجرا کنید.

قوانین مدنی

خروج ۱:۲۱-۹:۲۳ و لاویان ۱۸ را بخوانید.

خدا به قوم خود قوانینی داد که تمام ابعاد زندگی را در برمی‌گرفت. این قوانین به‌عنوان قوانین مدنی شناخته شده‌اند. قوم خدا نمی‌بایست از راه‌های بد مصریان یا کنعانیان پیروی می‌کردند. به‌علت انحرافات جنسی، هرزگی و یا قربانی کردن بچه‌ها که در میان کنعانی‌ها رایج بود، قوانینی در مورد تولد بچه و مادر شدن ضروری می‌نمود. قوانینی جهت منع ازدواج برادر و خواهر که این امر نیز در مصر رایج بود، داده شد. هرچه بیشتر فرهنگ مصر و کنعان را بررسی می‌کنیم، محدودیت شریعت را بهتر درک می‌کنیم.

قوانین آیینی

قوانین آیینی یا قواعد پرستشی در ارتباط با خیمه، کهنات، اعیاد و قربانی‌ها و همچنین سازماندهی زندگی در بیابان می‌باشد. در بخش بعدی آن را توضیح خواهیم داد.

۵- کدام یک از عبارات زیر بهترین توصیف در هدف شریعت است.

a) شریعت، قوانین الهی را بیان می‌کند که ما می‌توانیم با اطاعت از آنها در پیشگاه خدا عادل شویم.

b) شریعت ما را متوجه وضعیت گناه‌آلودمان می‌کند تا نیاز خود را به عدالت خدا ببینیم.

سازمان الهی و هدف آن

هر کشوری برای خود روزهای خاصی را جشن می‌گیرد. شهروندان در آن روزها متوجه آزادی و هویت ملی خود می‌گردند. از واقعه کوه سینا به بعد، قوم خدا وجود خود را به‌عنوان قوم خاص خدا جشن گرفتند. اما تنها هیجان و احساسات کافی نبود! خدا قوم خود را به نوعی سازمان داد تا آنها بتوانند در عهد خود پیش بروند. این سازمان، توصیف‌کننده قوانین آیینی است که به ۵ صورت مختلف آنها را بررسی خواهیم کرد. برای ایماندار هر کدام از آنها همانند رگه طلا در معدن می‌باشد. آنها جداگانه و با یکدیگر به ملکوت حقیقی خدا اشاره می‌کنند. هر کدام از آنها به نوعی تصویری از عیسی، پسر خدا یا ماشیح را به ما می‌دهد. این اشکال با ۵ حقیقت روحانی در زندگی قوم اسرائیل مرتبط هستند. آنها همچنین بیانگر حقایقی هستند که امروزه به شکل مشابهی در زندگی ایمانداران وجود دارند. ۵ صورت ذکر شده، به شرح زیر می‌باشند:

شکل سازمان	نمونه
(۱) خیمه حضور خداوند و وسایل آن	(۱) زندگی خدا در میان انسان‌ها و فراهم آوردن راهی برای نزدیک شدن به او
(۲) کهنانت	(۲) شیوه‌های خدمت خدا
(۳) قربانی‌ها	(۳) وسایل پرستش خدا
(۴) اعیاد یا فصل‌ها	(۴) نظم زندگی و یادآوری کارهای خدا
(۵) سازماندهی و سرشماری اقوام	(۵) جنگ روحانی

برای مطالعه جزئیات این موارد، نیاز به مطالعه بیشتری وجود دارد. این درس تنها نکات اصلی را درباره این حقایق به شما یاد می‌دهد. شاید روح خدا شما را تشویق کند تا آنها را به صورت جدی‌تری مطالعه کنید.

- ۶- شکلی از سازمان که معرف جنگ روحانی است، عبارت است از.....
- (a) خیمه (خیمه حضور خدا)
  - (b) سازماندهی و سرشماری اقوام
  - (c) کهنات

خیمه حضور خداوند

خروج ۲۵-۲۷ و ۳۰-۴۰ را بخوانید.

بسیاری از قسمت‌های کتاب مقدس به خیمه حضور خدا اشاره می‌کنند. برای مثال یک سوم آیات رساله عبرانیان در ارتباط با آن می‌باشد.

خیمه برای این برپا شد تا خدا با قوم خود مشارکت داشته باشد. خدا می‌خواست در میان قوم خود ساکن شود (خروج ۸:۲۵).

خدا به بصلئیل از سبط یهودا و اهللیاب از سبط دان توانایی خاصی بخشید تا خیمه را برپا کنند.

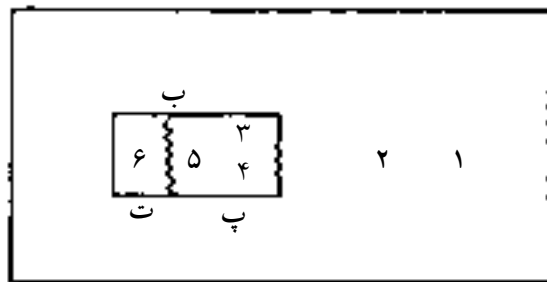
قوم خدا دعوت شدند تا برای این کار، از روی میل و آزادانه هدایایی بدهند. مردان طلا و نقره آوردند. درختان اقاکیا که درختانی بیابانی هستند و ریشه‌ای عمیق در زمین دارند که با آب‌های زیرزمینی در ارتباطند برای خیمه بریده شدند. چوب آنها عملاً خراب نشدنی است. زنان، بهترین پارچه‌های بافتنی خود را آوردند. برطبق پیدایش ۱۴:۱۵ و خروج ۳۵:۱۲-۳۶، قوم اسرائیل ثروت مصریان را با خود برده بودند. و اکنون این اسباب گرانبه را برای ساختن خیمه استفاده می‌کردند. و بدین ترتیب خیمه‌ای قابل انتقال که در زیبایی بی‌مانند بود، ساخته شد. برای صدها سال خیمه مکانی بود که قوم خدا در آنجا جمع می‌شدند و خدا را پرستش می‌کردند.

۷- چرا خدا دستور ساختن خیمه‌ای قابل انتقال را داد؟

نمودار زیر قسمت‌های مختلف خیمه و اسباب آن را نشان می‌دهد. هنگام مطالعه این بخش به آن مراجعه کنید.

خیمه و اجزای آن

الف

خیمه در وسط صحن برپا شده بود و پرده‌ای از کتان مرغوب به طول ۱۳۷ متر دور آن را می‌گرفت (الف). این پرده بر ستون‌های برنزی به طول ۲/۳ متر کشیده می‌شد. تنها راه ورودی از سمت شرق بود که ۹ متر عرض داشت (خروج ۹:۲۷-۱۸ و ۹:۳۸-۲۰).

هنگامی که یک نفر از قوم وارد خیمه می‌شد، قربانی خود را در فضای باز بر مذبح می‌گذراند. (۱) این مذبح از برنز پوشیده شده بود و مثل سایر لوازم، قابل انتقال بود (خروج ۱:۲۷-۸ و ۷:۱-۳۸). یک حوض برنزی (برنجی) نیز که کاهنان می‌بایست خود را در آن بشویند، در این قسمت قرار داشت. (۲) (خروج ۱۷:۳۰-۲۱ و ۸:۳۸ و ۳۰:۴۰). لوازم این قسمت از خیمه، اغلب از برنز بود که بیانگر دآوری گناه می‌باشد. قربانی‌ها با آتش سوخته می‌شدند.

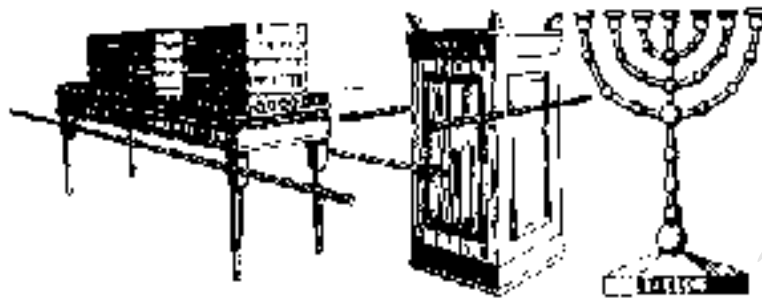
مذبح قربانی (۱)

حوض برنزی (۲)

در نیمه غربی صحن، خیمه قرار داشت (ب). طول آن ۱۳/۷ متر و عرض آن ۶/۴ متر بود. خیمه به دو بخش تقسیم می‌شد: قدس (پ) و قدس‌الاقداص یا مقدس‌ترین مکان (ت). ابعاد قدس ۹/۱ در ۴/۶ متر بود و ابعاد قدس‌الاقداص ۴/۶ در ۴/۶ متر بود. تنها یک راه ورودی به قدس از سمت شرق وجود داشت و تنها کاهنان اجازه ورود داشتند. پشت پرده، قدس‌الاقداص قرار داشت که تنها کاهن اعظم و آن هم سالی یکبار در روز کفاره، حق ورود به آنجا را داشت.

در سمت شمالی قدس، میز نان تقدّمه قرار داشت (۳). و در سمت جنوبی چراغدان قرار داشت (۴). در جلوی پرده قدس‌الاقداص که قدس را از قدس‌الاقداص جدا می‌کرد، مذبح بخور قرار داشت (۵). تمام این اسباب از طلا پوشیده بود.

چراغدان (۴) مذبح بخور (۵) میز نان تقدّمه (۳)

در مذهب قوم اسرائیل، در قدس الاقداس، مقدس‌ترین شی قرار داشت که تابوت عهد نام داشت (۶). این تابوت از چوب اقاقیا ساخته شده بود و درون و بیرون آن را لایه‌ای از طلای خالص پوشانده بود. طول آن ۱/۱ متر و عرض آن ۸۴ سانتیمتر بود (خروج ۲۵:۱۰-۲۲ و ۱:۳۷-۹). سطح این تابوت، تخت رحمت نام داشت.

تابوت عهد (۶)

در وسط تخت رحمت، دو کروی طلایی قرار داشت که با بال‌های خود تخت رحمت را می‌پوشانند و بیانگر حضور خدا بودند. برخلاف قوم‌های دیگر که خدایان‌شان بت‌ها بودند، هیچ کدام از این اسباب، نشانه‌ی خدای اسرائیل نبود. با وجود این، تخت رحمت مکانی بود که خدا در آنجا با انسان ملاقات می‌کرد و با او سخن

می‌گفت (خروج ۲۲:۲۵ و اعداد ۸۹:۷). مکانی که در آنجا، کاهن اعظم در روز کفاره، برای گناهان قوم خون می‌پاشید (لاویان ۱۶:۱۴).

لوح‌های سنگی که ۱۰ فرمان بر آنها نوشته شده بود، در تابوت قرار داشت (خروج ۲۱:۲۵ و ۱۸:۳۱ و تثنیه ۱۰:۳-۵). پس از مدتی ظرف من و عصای هارون نیز در تابوت جای گرفت (خروج ۳۲:۱۶-۳۴ و اعداد ۱۷:۱-۱۱). ساختار و اسباب خیمه، بیانگر جنبه‌های مختلف شخصیت و کار مسیح است. برای مثال هر یک از ۷ وسیله (تخت رحمت نیز اسبابی جداگانه محسوب می‌شود) معرف یک حقیقت خاص روحانی است.

۸- در شکل خیمه، اسم هر کدام از وسایل را کنار عددی که جای آن را نشان می‌دهد، بنویسید.

۹- دو ستون زیر را تطبیق دهید. نام اسباب (در سمت چپ) و حقیقت روحانی که نشان می‌دهد (در سمت راست) می‌باشند.

(۱) مذبح قربانی	a) پرستش، دعا و بوی خوش زندگی کامل مسیح
(۲) حوض برنزی	b) سکونت خدا در میان قوم خود
(۳) میز نان تقدّمه	c) صلیب مسیح و داوری گناه
(۴) چراغدان	d) مشارکت با مسیح، نان حیات
(۵) مذبح بخور	e) پاکی و بخشش گناه
(۶) تابوت عهد	f) رحمت به‌خاطر خون ریخته شده
(۷) تخت رحمت	g) مسیح، نور جهان

البته این مطالب تنها گویای بعضی از حقایق روحانی هستند و جامع نمی‌باشند.

کهنات

خروج ۲۸-۲۹ و لاویان ۸-۱۰ را بخوانید.

هدف خدا برای قوم اسرائیل آن بود که آنها قومی مقدس باشند که این امر مستلزم پرستشی منظم بود. بنابراین خدا هارون، برادر موسی را انتخاب کرد تا به عنوان کاهن اعظم خدمت کند. چهار پسر هارون یعنی ناداب، ابیهو، العازار و ایتامار نیز او را کمک می کردند.

قبل از آنکه این کهنات رسمی آغاز گردد، سر هر خانه (پاتریارخ) نماینده آن خانواده در پرستش خدا بود. پیش از آن، کتاب مقدس تنها نام یک کاهن را ذکر می کند و او ملکیصدق اسرارآمیز در پیدایش ۱۴:۱۸ می باشد. پس از فصح در مصر، پسر اول هر اسرائیلی به خدا تعلق داشت (خروج ۱۳:۱-۲). گناه قوم در ساختن گوساله طلا سبب شد تا خدا لاویان (مردان سبط لاوی) را به عنوان جانشینان پسر بزرگتر هر خانواده انتخاب کند (اعداد ۳:۵-۱۳ و ۸:۱۷).

کاهنان، قربانی ها را تقدیم می کردند و مردم را در گذراندن کفاره برای گناه هدایت می کردند (خروج ۲۸:۱-۴۳ و لاویان ۱۶:۱-۳۴). آنها به مردم کمک می کردند تا اراده خدا را تشخیص دهند (اعداد ۲۷:۲۱ و تثنیه ۳۳:۸). آنها با کمک لاویان مسئول مراقبت و نظارت بر خیمه بودند. و به عنوان مراقبان شریعت، معلمین قوم نیز بودند.

از کاهنان انتظار می رفت زندگی مقدسی داشته باشند (لاویان ۲۱:۱-۲۲:۱۰). آنها لباس های خاصی داشتند (خروج ۲۸:۴۰-۴۳ و ۲۷:۲۹-۲۹) و همچنین کاهن اعظم لباس مخصوص خود را داشت (خروج ۲۸:۴-۳۹). کاهنان و کاهن اعظم طی مراسم زیبایی به این سمت گماشته می شدند (خروج ۲۹:۱-۳۷ و ۴۰:۱۲-۱۵ و لاویان ۸:۱-۳۶). همه این موارد جهت مطالعه بیشتر در آینده، با ارزش می باشند. اکنون به عنوان مسیحیان ارتباط آنها را با زندگی مان ملاحظه خواهیم کرد. ما نیز خوانده شده ایم تا خدا را خدمت کنیم. رساله اول پطرس ۲:۵-۹ به ما می گوید که ایمانداران در بعضی

موارد همانند کاهنان عهدعتیق هستند. مثل همان کاهنان، ایمانداران نیز باید زندگی جدا از جهان داشته باشند. بسیاری از مفاهیم خدمت به خدا را می‌توان از کاهنان عهدعتیق آموخت.

۱۰- اول پطرس ۵:۲-۹ را با بخش‌هایی از کتاب مقدس که در ارتباط با کهنات می‌باشند و در قسمت بالا ذکر شده‌اند، مقایسه کنید. در دفترچه خود دو طریقی را که کهنات نشان می‌دهد که امروزه ایماندار چگونه باید خدا را خدمت کند، نام ببرید.

قربانی‌ها

لاویان ۱-۷ را بخوانید.

قربانی گذراندن از کوه سینا شروع نشد بلکه بدون شک از روندی منظم برخوردار بود. گزارش مربوط به قائن و هابیل و نوح این مطلب را نشان می‌دهد. به یاد آورید که موسی درباره قربانی‌ها با فرعون سخن گفت (خروج ۵:۱-۳ و ۱۲:۱۸ و ۵:۲۴). اما قوانین مربوط به قربانی در کوه سینا داده شد. کوه سینا مکان اعطای دستورات خاص برای چنین پرستشی بود.

۵ نوع قربانی وجود داشت. در ۴ نوع از آنها، خون ریخته می‌شد، که عبارت بودند از (۱) قربانی گناه، (۲) قربانی جرم، (۳) قربانی سوختنی، (۴) قربانی صلح. در نوع پنجم، یعنی هدیه آردی، خونی ریخته نمی‌شد. در ۴ نوع اول، حیوانات مناسب می‌بایست پاک و اهلی باشند؛ مثل گوسفند، بز و گاو. اسرائیلی‌هایی که بسیار فقیر بودند، اجازه داشتند به جای آنها از کبوتر استفاده کنند.

اصول کلی برای تقدیم قربانی‌هایی که با ریختن خون همراه بود، عبارت است از:

(۱) فرد اسرائیلی حیوانی را به مذبح هدیه می‌کرد.

(۲) سپس دست خود را بر حیوان می‌گذاشت و شهادت می‌داد که

به‌عنوان جانشین تقدیم می‌شود.

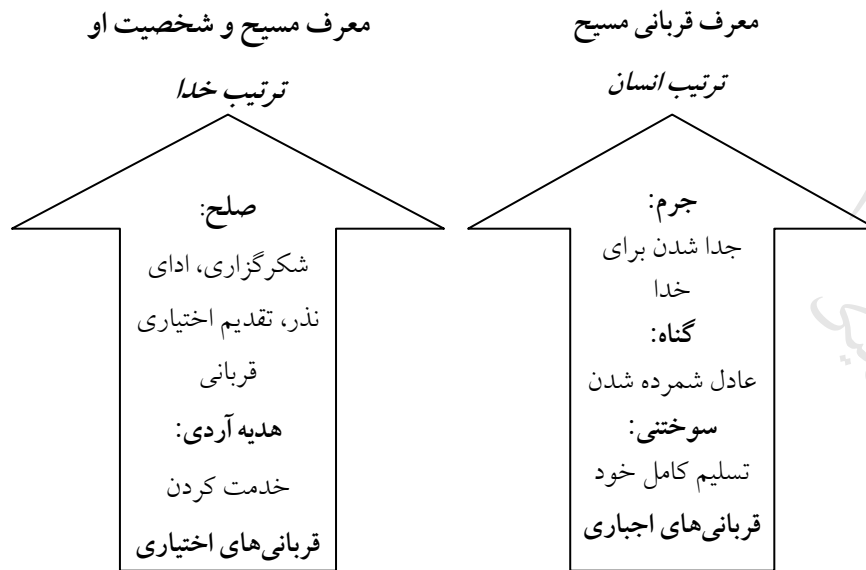
(۳) حیوان ذبح می‌شد.

- (۴) خون عموماً بر پایه مذبح پاشیده می‌شد.
 (۵) تمام قربانی یا قسمتی از آن سوخته می‌شد.

این هدایا و قربانی‌ها در ارتباط با نیازها و رفتارهای انسان می‌باشند. در نمودار زیر هدف از تقدیم آنها و آیات مربوطه را بخوانید.

قربانی	هدف	آیات کتاب مقدس
گناه	بخشش گناهایی که سهواً انجام شده است	لاویان ۱:۴-۳۵ و ۲۴:۶-۳۰
جرم	بخشش زیر پا گذاشتن سهوی حقوق دیگران یا خدا	لاویان ۱۴:۵-۷:۶ و ۱:۷-۷
سوختنی	ابراز وقف و تخصیص	لاویان ۱:۱-۳-۸:۶-۱۳
صلح (مشارکت)	برای ابراز شکرگزاری، یک نذر، تقدیم یک قربانی، معرف رابطه خدا و انسان	لاویان ۱۷:۳-۱۱:۷-۲۵-۲۱:۲۲، ۸-۵:۱۹، ۳۴
هدیه آردی	بیانگر ثمره کار انسان و خدمتی است که به خدا تقدیم می‌گردد	لاویان ۱:۲-۱۶-۱۴:۶-۲۳

نمودار صفحه بعد را با دقت مطالعه کنید. به ترتیب قربانی‌ها که خدا در کتاب لاویان بیان می‌کند، توجه کنید. این قربانی‌ها عبارت بودند از: قربانی صلح (مشارکت)، هدیه آردی (خدمت)، و قربانی سوختنی (تسلیم) که همگی اختیاری بودند. در مقابل اینها، ترتیبی که انسان به نزد خدا می‌آمد، با قربانی‌های جرم و گناه شروع می‌شد و هر دو لازم و اجباری بودند.

هر یک از این قربانی‌ها، گویای حقیقتی درباره نجات‌دهنده ما عیسی مسیح هستند. قربانی‌های اختیاری، بیانگر شخصیت و اطاعت مسیح می‌باشند. قربانی‌های اجباری بیانگر بهایی هستند که او می‌بایست برای گناهان ما پرداخت کند. هر یک از آن دو، جنبه‌ای از پرستش ما را نیز توصیف می‌کنند. برای مثال، بوی قربانی سوختنی، خدا را خشنود می‌کرد (لاویان ۹:۱) به همین ترتیب، هنگامی که ما خود را کاملاً تسلیم خدا می‌کنیم، او خشنود می‌گردد (رومیان ۱۲:۱).

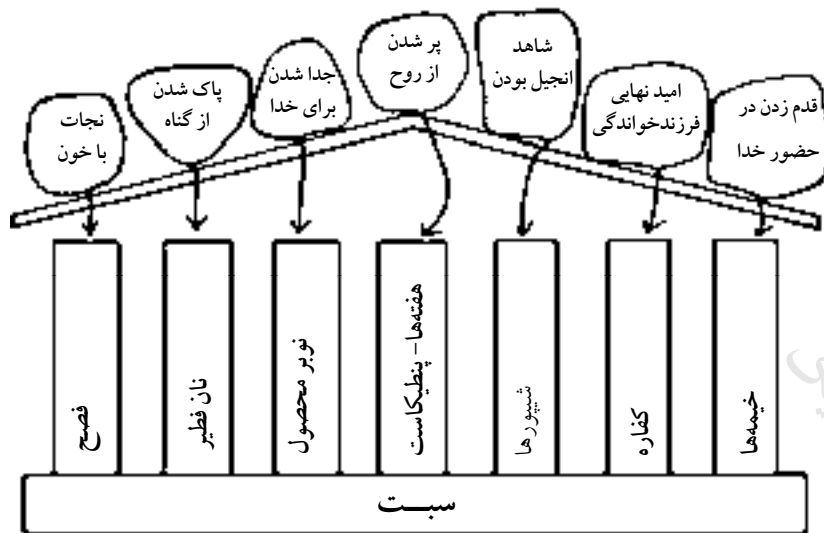
۱۱- نوع قربانی، (سمت چپ) را با معنای آن (سمت راست) تطبیق دهید:

(a) خدمت به خدا	(۱) گناه
(b) گناهان سهوی	(۲) جرم
(c) تجاوز به حقوق دیگران	(۳) سوختنی
(d) تخصیص	(۴) صلح
(e) شکرگزاری	(۵) هدیه آردی
(f) نذر	
(g) تقدیم اختیاری قربانی	
(h) خونی ریخته نمی‌شد	
(i) بیانگر کار و زحمت انسان	

اعیاد و فصول مشخص

لاویان ۱۶ و ۲۳-۲۵ را بخوانید.

خدا به‌طور ثابت به قوم خود یادآوری می‌کند که باید از گناه دوری جویند و با او در مشارکت باشند. ۵ قربانی را که بررسی کردیم، دائماً بیانگر این حقیقت بودند که می‌بایست با خدا رابطه صحیح برقرار نمود. اعیاد و فصول نیز پیوسته این حقیقت را متذکر می‌شدند که برای حفظ رابطه صحیح با خدا، باید زندگی منظمی داشت. رعایت وفادارانه این اعیاد و فصول، بخشی از تعهد قوم به خدا بود (خروج ۲۰-۲۴). در هر سال، ۷ عید جشن گرفته می‌شد که از نظر زمانی در سه قسمت از سال پخش شده بود. به‌طوری که بعضی از آنها بدون وقفه یکی پس از دیگری برگزار می‌شد. این اعیاد و جشن‌ها به قدری مهم بودند که همه قوم اسرائیل می‌بایستی در آنها شرکت کنند. نمودار زیر بیانگر اعیاد می‌باشد. امروز هر کدام از آنها را می‌توان نمونه‌ای برای تجربیات ایمانداران در نظر گرفت.

با بررسی این نمودار به نتایج زیر می‌رسیم:

(۱) سبت، اساس تمام تجربیات ما از خدا می‌باشد (لاویان ۱: ۲۳-۳). عبرانیان ۴ به ما تعلیم می‌دهد که هر ایمانداری می‌تواند سبت یا آرامش را با ایمان به خدا تجربه کند.

(۲) ۷ جشن بزرگ می‌توانند در ارتباط با ۷ تجربه ما باشند و عبارتند از: نجات، پاک شدن، جدا شدن یا تخصیص یافتن، پر شدن از روح، شاهد انجیل بودن، فرزند خواندگی و شناخت حضور خدا.

۱۲- دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید. اعیاد (سمت چپ) و معنای آنها (سمت راست)

(۱) فصیح	(a) زندگی در حضور خدا
(۲) نان فطیر	(b) پذیرفته شدن در خانواده خدا
(۳) نوبر محصول	(c) پاک شدن از گناه
(۴) هفته‌ها - پنطیکاست	(d) تقدیم به خدا
(۵) شیپورها	(e) بشارت انجیل
(۶) کفاره	(f) نجات یافتن از طریق خون مسیح
(۷) خیمه‌ها	(g) درک پری روح

سرشماری و سازماندهی اردو

اعداد ۱-۱۰ را بخوانید.

کتاب اعداد به ما نشان می‌دهد که خدا مؤسس نظم است. برکات او شامل حال کسانی می‌شود که در اتحاد و نظم با یکدیگر بسر می‌برند. او به موسی و هارون دستوراتی برای سرشماری قوم داد. طوائف شمرده می‌شدند و منظم می‌گردیدند (اعداد ۱-۲). و رهبران، کاهنان و لاویان انتخاب می‌شدند و مسئولیت‌هایی به آنها واگذار می‌شد.

نمودار زیر نشان می‌دهد که خدا چگونه قومش را به دور خود جمع نمود. ۱۲ طایفه قوم اسرائیل از خیمه محافظت می‌کردند و در اطراف آن سکونت داشتند. لاویان (پسران لاوی، جرشون، قهات و مراری بودند) درست در کنار خیمه استقرار یافتند. موسی و هارون و خانواده کاهنان از محل ورودی خیمه مراقبت می‌کردند. این قسمت تنها راه ورود به خیمه و حضور خدا بود.

بعضی از متألهینی که این جزئیات را بررسی کرده‌اند، معتقدند که چنین اردویی، محیطی به وسعت ۱۹/۲ کیلومتر داشت. چه منظره عجیبی! در حدود ۳ میلیون نفر

با نظم کامل، دور تا دور خیمه را می‌گرفتند و با ابر در روز و آتش در شب حرکت می‌کردند (اعداد ۹: ۱۵-۲۳).

۱۳- استقرار قبیله‌ها بیانگر این حقیقت یا اصل است که.....

- a) قوم خدا همگی مسئولیت و موقعیت یکسانی دارند.
- b) خدا نظم و سازمان را برای قوم خود تدارک دید.
- c) رهبران منشأ سازماندهی مردم بودند.
- d) بعضی از مردم در نقشه خدا جهت سازماندهی، نقشی ندارند.

قوم خدا در شک و سرگردانی

پس از یکسال آمادگی درکوه سینا، قوم اسرائیل ۱۱ روز پیاده‌روی کردند و به قادش برنیه در صحرای فاران رسیدند. آنها مثل یک واحد سازمان یافته حرکت می‌کردند. اما مردم از شرایط حاکم ناراضی بودند و شکایت می‌کردند (اعداد ۱: ۱۱-۳۵). در میان رهبران و حتی در خانواده موسی حسادت وجود داشت (اعداد ۱: ۱۲-۱۶). شک و بی‌ایمانی قوم، عواقب وخیمی به بار آورد.

۱۴- به نقشه ابتدای این درس مراجعه کنید. جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- a) قادش برنیه از رفیدیم به سینا نزدیکتر است.
- b) صحرای فاران در جنوب صحرای شور است.
- c) قادش برنیه و صحرای فاران در شرق مصر قرار دارند.

تأخیر به‌خاطر بی‌ایمانی

موسی از صحرای فاران، ۱۲ جاسوس به سرزمین کنعان فرستاد. همه آنها گزارش دادند که زمین آنجا خوب و مردمانش قوی هستند. ۱۰ نفر از آنها گفتند که غیرممکن

است بتوانیم کنعان را تصرف کنیم و قوم را برای بازگشت به مصر ترغیب کردند. ۲ نفر دیگر از آنها به نام یوشع و کالیب مطمئن بودند که پیروزی با قوم خداست. مردمی که ایمان نداشتند خدا می‌تواند آن سرزمین را به آنها بدهد، جمع شدند تا رهبران‌شان را سنگسار کنند.

غضب خدا برافروخته شد و قصد نابودی آنها را کرد. اما موسی بار دیگر مثل زمانی که قوم گوساله طلایی را ساختند، برای قوم شفاعت نمود. شفاعت موسی باعث بخشش قوم شد. ۱۰ جاسوس بی‌ایمان از وبا مردند و همه قوم که بیست سال و یا بالاتر از آن سن داشتند (به استثنای یوشع و کالیب)، از ورود به کنعان منع شدند. مردم توبه کردند اما بعداً دوباره عاصی شدند و این کار را با کوشش برای ورود به کنعان، برخلاف دستور موسی، نشان دادند. عمالقه و کنعانیان آنها را شکست دادند و مجبور به عقب‌نشینی نمودند.

- ۱۵ - عبرانیان ۱۶:۳-۷:۴ به بی‌ایمانی قوم اسرائیل در فاران اشاره می‌کند. امروز تجربه آنها بیانگر چه هشداری برای ما است؟
- (a) ما نباید نسبت به کلام خدا بی‌ایمان شویم و از ایمان داشتن و عمل به آن امتناع بورزیم.
- (b) قبل از اطاعت از خدا باید منتظر باشیم تا او به ما معجزه فوق طبیعی نشان دهد.
- (c) اگر بعضی اشخاص را می‌شناسیم که به کلام خدا شک دارند، قبل از اطاعت از خدا باید صبر کنیم تا آنها نیز ایمان بیاورند.

یادگیری در هنگام تأخیر

در زبان عبری، کتابی که ما اعداد می‌نامیم، سفرهای بیابان نامیده می‌شود. بعد از آنکه قوم اسرائیل از کنعان رانده شدند، به مدت ۳۹ سال در بیابان آواره گشتند (تثنيه ۱۴:۲) تا اینکه تمام آن نسل مردند (اعداد ۱۵:۱-۱۳:۲۰). با آنکه اجرای هدف خدا

برای آنها با تأخیر روبرو شد، اما خدا نسبت به آنها وفادار ماند. خدا هر روز به آنها نان می‌داد و از طریق ستون ابر و آتش هدایت‌شان می‌کرد و قربانی‌ها و پرستش آنها را در خیمه می‌پذیرفت.

در اعداد ۱۶:۱-۵۰ می‌خوانیم که قورح، داتان و ابیرام بر ضد موسی شورش بزرگی نمودند. در نتیجه، آنها به‌همراه خانواده و ۱۴/۷۰۰ نفر دیگر از اسرائیلی‌ها هلاک شدند. در این زمان، خدا تأیید کرد که هارون را برگزیده تا به‌عنوان کاهن او را خدمت کند و عصای هارون شکوفه زد (اعداد ۱۷).

وقایع بسیار دیگری در اعداد ۱۵-۱:۲۲ بیان شده است. تجربه مارهای سمی (اعداد ۶:۲۱-۹) به مردم نشان داد که به ایمان احتیاج دارند. هر کس به آن مار برنزی که بر نیزه قرار داشت نگاه می‌کرد، نجات می‌یافت.

در این قسمت، می‌توانیم از وقایع دیگر نیز درس‌های بسیاری بیاموزیم. خدا رحیم و بخشنده است. حتی هنگامی که اراده کامل او را بجا نمی‌آوریم، ما را هدایت می‌کند. اما برآستی شک چه بهای سنگینی به‌بار می‌آورد. مثل قوم اسرائیل ترس‌های ما می‌توانند ما را از شادی انجام اراده خدا دور نگه دارند. می‌توانیم مثل آنها احساس کنیم که ما نیز در مقابل مشکلات مان به کوچکی ملخ هستیم (اعداد ۱۳:۳۳). هنگامی که مقابله با مشکلات مان را با قوت خود می‌سنجیم و خدا را فراموش می‌کنیم، سفر ما نیز مثل سفر آنها، حزن‌انگیز می‌شود.

۱۶- کدام یک از عبارات زیر بهترین توصیف برای آوارگی‌های در بیابان می‌باشد؟

- a) چون قوم ایمان نداشتند، خدا آنها را ترک نمود تا در بیابان آواره باشند.
- b) با وجود آنکه قوم به خدا شک کرده بودند، حضور او آنها را در هنگام سرگردانی‌شان ترک ننمود.
- c) شک قوم به خدا مهم نبود زیرا حضور خدا با آنها باقی ماند.

قوم خدا دستورات نهایی را می شنود

اعداد ۳۵ و تثئیه ۱ و ۷ و ۱۱-۱۲ و ۲۷-۲۸ و ۳۰ و ۳۴ را بخوانید.

پس از ۴۰ سال سرگردانی، قوم اسرائیل در دشت‌های موآب در شرق دریای مرده (دریای نمک) اردو زدند. اعداد ۳۳:۵۰-۳۶:۱۳ و تمام کتاب تثئیه، درباره آخرین دستورات قبل از ورود به کنعان صحبت می‌کنند.

یک ماه قبل از آنکه از رودخانه اردن عبور کنند، موسی آخرین پیامش را به قوم می‌دهد. احتمالاً در مدت ۷ روز و با صدای بلند آن را بیان کرده است. شنندگان او نسل جدیدی از قوم اسرائیل بودند که هیچ کدام به ۶۰ سالگی نرسیده بودند. پیام موسی شامل تمام کتاب تثئیه به غیر از باب آخر بود که یوشع احتمالاً آن را نوشت. این پیام را می‌توان به سه بخش تقسیم کرد:

(۱) تثئیه ۱-۴: بررسی و مروری از مکاشفه خدا به اسرائیل

(۲) تثئیه ۵-۲۶: نصیحتی مبنی بر اینکه، بگذارید محبت، انگیزه اطاعت شما از شریعت باشد.

(۳) تثئیه ۲۷-۳۳: هشدارها و نبوت درباره ورود آنها به کنعان

چنین به نظر می‌رسد که کلمات موسی در تثئیه ۵:۶ خلاصه‌ای است از معنای آنچه که تاکنون یاد گرفته‌ایم. آنها بیانگر مطالبی است که آموخته‌ایم و کلید واقعی رابطه ما با خدا می‌باشد: «یهوه خدای خود را به تمامی جان و قوت خود محبت نما». در این متن می‌بینیم که کلید ایمان و پرستش خدای حقیقی محبت می‌باشد. محبت یعنی تعهد. محبت، شیوه‌ای از زندگی است که با وقتی همه جانبه همراه است. محبت، در بر دارنده تمام قلب و جان و قوت است. چون خدا ما را به همین شکل محبت می‌کند، ما نیز می‌توانیم یکدیگر را این چنین محبت کنیم (با اول یوحنا ۴:۱۹ مقایسه کنید). بهتر است به تثئیه ۱:۲۸-۱۴ توجه خاصی بکنید. این متن، بیانگر این نکته است که اگر قوم اسرائیل از خدا اطاعت می‌کردند چه برکاتی نصیب‌شان می‌شد.

عیسی به دفعات از کتاب تثنیه نقل قول نمود و نویسندگان عهدجدید، بیشتر از هر کتاب دیگری از عهدعتیق، به کتاب تثنیه اشاره می‌کنند. متی ۱:۴-۱۱ و لوقا ۴:۱-۱۳ را با تثنیه ۸:۳ و ۶:۱۳ و ۱۰:۲۰ مقایسه کنید. توجه کنید که عیسی چگونه در مبارزه خود با شیطان، از آیات این کتاب استفاده کرد.

۱۷- کدام یک از عبارات زیر محتوای کتاب تثنیه را به بهترین شکل خلاصه می‌کند.

- (a) چندین سخنرانی از موسی، درباره بخش‌های مختل تاریخ قوم اسرائیل
- (b) قوانینی درباره کهنات، کاهن اعظم، خرقه‌ها و مراسم خاص تخصیص
- (c) مروری از عملکرد خدا با قوم اسرائیل، یادآوری قوانین او و دستوراتی برای زندگی در کنعان

ما تاریخ پیشرفت ایمان و پرستش قوم خدا را پس از رهایی از بردگی در مصر بررسی کردیم. موسی رهبر بزرگ آنها در انتهای کتاب تثنیه مردی پیر و ۱۲۰ ساله بود. تثنیه ۳۲ سرود موسی را برای قوم اسرائیل بیان می‌کند. ناطاعتی موسی در قادش (اعداد ۲۰:۱۰)، مانع از ورود او به کنعان شد. اما خدا او را به کوه نابو برد تا از آنجا سرزمین موعود را ببیند. او روی کوه مرد و خدا خادمش، موسی را دفن نمود. او نه تنها ۴۰ سال قوم خدا را هدایت کرد، بلکه یک چهارم نوشتجاتی که امروزه عهدعتیق نامیده می‌شود، به او نسبت داده شده است.

خودآزمایی

۱) قوانینی که خدا به قوم بخشید (سمت چپ) را با توصیف آن (سمت راست)

تطبیق دهید:

(۱) قوانین اخلاقی	(a) قوانینی برای ملت
(۲) قوانین مدنی	(b) ۱۰ فرمان
(۳) قوانین آیینی	(c) در ارتباط با پرستش می باشد
	(d) جاودانی در ماهیت
	(e) قوانینی در ارتباط با مادر

۲) عبارات زیر درباره کهنات و معنای آن است. جلوی عبارات صحیح علامت

بزنید.

- (a) هر کاهنی می توانست به قدس الاقداس وارد شود.
- (b) خدا کاهنان را منصوب نمود زیرا که خواهان پرستش با نظم بود.
- (c) قبل از آنکه قوم اسرائیل به کوه سینا بیایند، لاویان انتخاب شدند تا کاهنان باشند.

۳) قربانی ها دو نوع بودند. اجباری و اختیاری. دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق

دهید.

(۱) قربانی های اختیاری	(a) قربانی های گناه و جرم
(۲) قربانی های اجباری	(b) معرف قربانی پسر
	(c) ترتیب انسان با این قربانی شروع شد
	(d) قربانی های سوختنی، صلح و هدیه آردی
	(e) ترتیب خدا با این قربانی شروع شد
	(f) معرف شخصیت پسر
	(g) به خدمت مربوط است

(h) به داوری بر گناه مربوط است

(۴) بر طبق عبرانیان ۴، اشخاصی که به آرامی خدا (یا سبت) وارد می‌شوند، آنانی هستند که.....

(a) به آنچه خدا گفته است ایمان دارند.

(b) برای تأمین نیازهای خود کار نمی‌کنند.

(c) همه شریعت عهدعتیق را بجا می‌آورند.

(۵) در فاران، قوم اسرائیل از ورود به کنعان منع شدند زیرا.....

(a) آمادگی ورود را نداشتند.

(b) حضور خدا آنها را ترک کرده بود.

(c) به خدا ایمان نداشتند.

(d) همه جاسوسان خبرهای بدی آوردند.

(۶) ۵ راه اصلی که خدا توسط آنها قومش را سازمان می‌دهد، نام ببرید.

(a) قوانین اخلاقی

(b) کهنانت

(c) فصیح

(d) خیمه

(e) هدایا و قربانی‌ها

(f) قربانی‌های سوختنی

(g) قدس‌الاقداص

(h) موقعیت اقوام

(i) مذبح برنزی (برنجی)

(j) اعیاد و فصول

(۷) جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) ابراهیم چون شریعت را بجا آورد، در حضور خدا عادل شد.
 (b) خدا پس از آنکه با ابراهیم عهد بست، شریعت را به قوم اسرائیل بخشید.
 (c) اگرچه امروزه ایمانداران قوانین آیینی را حفظ نمی کنند اما این آیین ها معرفت حقایق بسیاری درباره پرستش می باشند.
 (d) تشکیل اردوی قوم اسرائیل نشان می دهد که خدا از مردمی که بسوی او می آیند چه انتظاراتی دارد.
 (e) موسی اولین شخصی بود که در کوه سینا به خدا قربانی تقدیم کرد.

(۸) دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

(a) کلیسا نیازمند نظم و سازمان مشخصی است	(۱) کهنات
(b) ایمانداران باید از گناه جدا شوند و زندگی مقدس داشته باشند	(۲) خیمه
(c) تنها از طریق مسیح می توانیم به حضور خدا وارد شویم	(۳) اردوی قوم اسرائیل
(d) قربانی مسیح برای برداشتن گناه لازم است	(۴) هدایا و قربانی ها
(e) زیربنای تجربه روحانی ایماندار، ایمان او به خدا می باشد	(۵) اعیاد و فصول

(۹) عبارات زیر را به ترتیب از شماره ۱-۸ از لحاظ زمانی مرتب کنید.

- (a) یعقوب و ۱۱ فرزندش به همراه یوسف برای زندگی کردن به مصر رفتند.
 (b) قوم اسرائیل در کوه سینا شریعت را دریافت کردند.
 (c) آدم و حوا از خدا ناطاعتی کردند و از باغ عدن اخراج شدند.
 (d) قوم اسرائیل ۴۰ سال در بیابان سرگردان بودند.
 (e) موسی قوم اسرائیل را برای خروج از مصر هدایت کرد.
 (f) نوح و خانواده اش از سیل نجات یافتند.
 (g) خدا نقشه انسان را در ساختن برج بابل از بین برد.

h) ابرام (ابراهیم) شهر اور را ترک کرد و به کنعان رفت.

این آخرین درس از بخش اول این کتاب درسی می باشد. بعد از اتمام این خودآزمایی، دروس ۱ تا ۴ را مرور کرده، به سؤالات آزمون میانی ۱ پاسخ دهید. از رهنمودهای داده شده پیروی کنید.

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیکی

پاسخ درست تمرین‌ها

۵ (a) ۹

۶ (b)

۱ (c)

۳ (d)

۲ (e)

۷ (f)

۴ (g)

(a) ۱ درست

(b) غلط

(c) غلط

(d) درست

۱۰) مهم‌ترین راه‌ها عبارتند از:

۱) احتیاج به تقدس و وقف که در مراسم تخصیص و قوانین زندگی مقدس مشخص شده است (لاویان ۱:۲۱-۱۰:۲۲). ۲) اهمیت پرستش مقبول، از طریق گذراندن قربانی‌ها (برای مثال خروج ۲۸:۳۶-۳۸ را نگاه کنید).

۲) پاسخ شما. جواب پیشنهادی: تا نشان دهد که عهد بین خدا و قومش بر پایه قربانی و کفاره گناه است.

۵ (a) ۱۱

۱ (b)

۲ (c)

۳ (d)

۴ (e

۴ (f

۴ (g

۵ (h

۵ (i

۲ (a (۳

۳ (b

۱ (c

۴ (d

۷ (a (۱۲

۶ (b

۲ (c

۳ (d

۵ (e

۱ (f

۴ (g

۴) جواب شما باید حداقل یک راه را بیان کند.

b (۱۳

b (۵

۱۴) a) غلط

b) درست

c) درست

b (۶)

a (۱۵)

۷) جواب شما. جواب من این است که خدا می‌خواست به هر جایی که قومش سفر می‌کنند، در میان آنها ساکن باشد.

b (۱۶)

۸) به بحث درباره خیمه و اسباب آن مراجعه کنید.

c (۱۷)

انتشارات آیلام
نسخه الکترونیک

بخش دوم

زندگی در سرزمین موعود

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیکی

خانه‌ای برای قوم خدا

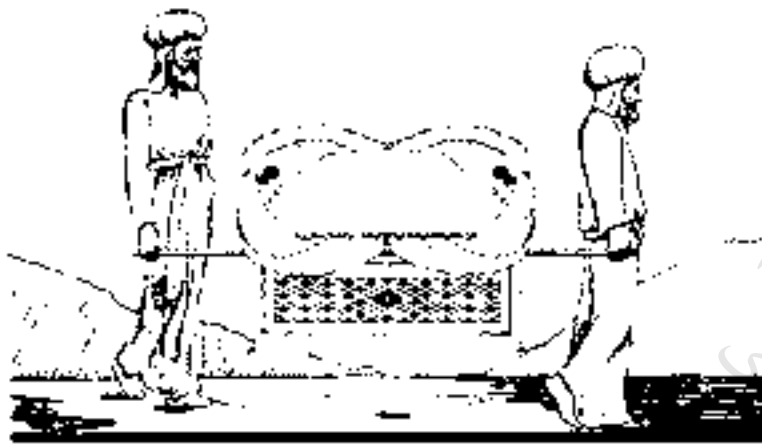
دست نیرومند خدا قومش را از اسارت مصر آزاد کرد. آنها دستورات خدا را برای یک زندگی منظم و پرستش مقبول، دریافت کرده بودند. بعد از تأخیری که به سبب شک و تردید رخ داد، قوم در دشت‌های موآب جمع شدند تا به سخنان موسی گوش دهند. اما مدتی بعد موسی مرد. اکنون چه کسی هدایت قوم را در فتح سرزمین موعود بر عهده می‌گرفت؟

با مطالعه این درس و خواندن وقایع در کتاب مقدس، با شخصی آشنا خواهید شد که خدا جهت هدایت قوم خود انتخاب نمود. شما نیز با قوم خدا وارد سرزمین موعود خواهید شد و شاهد پیروزی‌های بسیار آنها خواهید بود. همچنین زمان‌های سخت و تاریکی را که قوم از آن عبور کردند خواهید دید و کشف خواهید کرد که خدا قوم خود را برای تحقق هدفش هدایت می‌کند. خدا آرزو داشت که زندگی خانوادگی قوم، پرستش آنها و برکتی که نصیب‌شان شده بود، همگی شاهد خدای واحد حقیقی برای همه مردم زمین باشد. او هدفی داشت که قوم را بسوی آن هدایت می‌کرد.

این درس به شما کمک می‌کند تا تجربیات مختلف قوم خدا را در سال‌های اولیه تسخیر سرزمین کنعان و زندگی در آنجا را درک کنید. با درک این تجربیات، درس‌های بسیاری برای زندگی خود خواهید آموخت.

فهرست درس

رهبر و سرزمین موعود
درس‌هایی که در تاریکی یاد گرفتند
نوری برای آینده

اهداف درس

در پایان این درس باید بتوانید:

- بر روی نقشه، سرزمین فلسطین، تقسیم‌بندی‌های اصلی و طبیعی، سه منطقه فتح شده و مکان‌های استقرار اقوام را نشان دهید.
- توضیح دهید که چرا خدا کنعانی‌ها، قوم اسرائیل را در زمان داوران و خانواده عیسی را داوری کرد.
- شخصیت روحانی یوشع و سموئیل را توصیف کنید و اهمیت وقایع کتاب روت را شرح دهید.

فعالیت‌های یادگیری

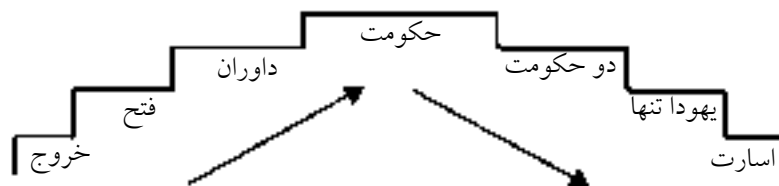
- (۱) در هنگام مطالعه درس بخش‌هایی از کتاب‌های یوشع، داوران، روت و اول سموئیل را بخوانید.
- (۲) به نقشه‌ها و نمودارهای سرزمین فلسطین به دقت توجه کنید. به سؤالات پاسخ دهید، خودآزمایی را حل کنید و جواب‌های خود را مرور نمایید.

متن درس

نمودار زیر خلاصه‌ای است از دوره‌های اصلی تاریخ قوم اسرائیل. این نمودار به شکل پلکانی است تا روند صعودی پیشرفت قوم اسرائیل را تا حکومت داود و سلیمان نشان دهد. و اینکه چطور همزمان در ثروت و کسب موفقیت پیش می‌رفتند. سپس این روند با شقاق حکومت و اسارت در بابل سیر نزولی پیدا کرد.

قبلاً کتاب خروج را بررسی کردیم. این درس در ارتباط با فتح قوم و زمان‌های داوران است. در دروس بعدی وقایع دوره‌های دیگر مربوط به حکومت، حکومت منقسم شده، یهودای تنها و اسارت را بررسی خواهیم کرد.

۱- این نمودار را با دقت مطالعه و حفظ کنید. سپس بدون نگاه کردن، آن را در دفترچه خود بنویسید.

رهبر و سرزمین موعود

یوشع: آمادگی و خدمت او

یوشع باب ۱ را بخوانید.

خدا مردی آماده کرده بود تا قومش را به سرزمین موعود هدایت کند. او یوشع بن نون بود، مردی که قبلاً سرزمین کنعان را جاسوسی کرده بود. کالیب، جاسوس دیگر و یوشع، تنها اشخاصی بودند که خبرهای خوبی از کنعان آوردند (اعداد ۱:۱-۱۱).

۱۰:۱۴). خدا به یوشع چنین گفت: «موسی بنده من وفات یافته است. پس الان برخیز و از این اردن عبور کن تو و تمامی این قوم به زمینی که من به ایشان یعنی به بنی اسرائیل می‌دهم» (یوشع ۱:۲).

۲- آیات زیر را بخوانید و سپس دو ستون زیر را در ارتباط با اهمیت آمادگی یوشع، با همدیگر تطبیق کنید.

- a) خدا او را انتخاب کرد تا جانشین موسی باشد.
- b) در خیمه حضور خدا می‌ماند.
- c) در مقابل قوم اسرائیل ایمان و اعتماد خود را به خدا اعلام کرد.
- d) در کمک کردن به موسی تجربه داشت.
- e) نامش از هوشع (نجات) به یوشع (خداوند نجات است) تغییر کرد.
- f) موسی او را به‌عنوان جانشین خود به قوم معرفی کرد.
- g) در هدایت قوم در جنگ و شکست دادن دشمن تجربه داشت.

۱) خروج ۱۰:۱۷-۱۶

۲) خروج ۱۱:۳۳

۳) اعداد ۱۳:۱۶

۴) اعداد ۱۴:۵-۱۰

۵) اعداد ۲۷:۱۸

۶) اعداد ۲۲:۲۳-۲۷

اگرچه آمادگی یوشع را در لابلای کتاب‌های خروج و اعداد می‌بینیم، اما در کتاب یوشع است که رهبری او بر قوم اسرائیل را در طول سال‌های متمادی مشاهده می‌کنیم.

می‌توانیم کتاب یوشع را به دو بخش اصلی تقسیم کنیم:

(۱) باب‌های ۱-۱۲ درباره پیروزی بر کنعان است.

(۲) باب‌های ۱۳-۲۴ درباره تقسیم سرزمین کنعان، در میان اقوام مختلف قوم

می‌باشد.

شواهد این کتاب دال بر گزارش معتبر تاریخی آن می‌باشد. حدود ۳۰۰ شهر و قریه در آن ذکر می‌شود. وقایع این کتاب ظرف ۲۵ سال رخ می‌دهد. سخنرانی آخر یوشع در باب‌های ۲۳ و ۲۴ بیانگر شخصیت الهی اوست که با تمام وجود به خدا اعتماد و تکیه کرد.

کنعان - توصیف آن، فتح و تجزیه

مشخصات سرزمین

خدا سرزمین کنعان را برای قوم خود انتخاب نمود. یادگیری بعضی حقایق درباره آن به درک بهتر شما از کتاب مقدس کمک خواهد کرد و وقایعی را که در آنجا اتفاق افتاد برای شما ملموس‌تر خواهد بود.

نام کنعان از پسر چهارم حام اتخاذ شده است که جد ساکنین اولیه این سرزمین بود (پیدایش ۹: ۱۸). اما برای جلوگیری از هرگونه ابهام، هنگام بررسی جغرافیای این سرزمین، از کلمه یا نام فلسطین استفاده خواهیم کرد. در زمان عهدعتیق، منطقه فلسطین به‌طور متوسط ۶۵ مایل (حدود ۱۰۴ کیلومتر) پهنا داشت که در عریض‌ترین بخش به ۱۰۰ مایل (حدود ۱۶۰ کیلومتر) می‌رسید. بالاترین طول آن ۱۸۰ مایل (حدود ۲۸۸ کیلومتر) بود. بنابراین می‌بینید که چندان بزرگتر از یک ایالت یا استان امروزی محسوب نمی‌شود.

سرزمین فلسطین به عنوان سرزمینی که خدا برای قومش انتخاب نموده بود، دارای ۴ خصوصیت ویژه بود که باید به آنها توجه کنیم.

(۱) سرزمینی منزوی و مجزا بود. با نگاهی اجمالی به نقشه، می بینیم که در غرب دریا، در جنوب و شرق بیابان و در شمال کوه ها قرار داشتند. این انزوا و جدایی می بایست به قوم خدا کمک می کرد تا طبق نقشه او رشد کنند. اقوامی که قوم اسرائیل را احاطه می کردند، بت پرست بودند. اما قوم اسرائیل مکاشفه ای از خدای حقیقی داشت.

(۲) سرزمینی مرکزی بود. اگرچه فلسطین سرزمینی مجزا بود، اما در مرکز قدرت های بزرگ جهان باستان قرار داشت و به عنوان پل ارتباطی برای آنها محسوب می شد. ملت های مصر، بابل، آشور، پارس، یونان و روم همگی در اطراف آن رشد می کردند. از این جهت موقعیت قوم اسرائیل برای شهادت دادن به جهان مهم بود.

(۳) سرزمینی محدود بود. کوچک بودن سرزمین، آن را برای جاه طلبی های سیاسی اشخاص، نامناسب می ساخت. خدا ابراهیم را انتخاب نکرد تا تنها مؤسس یک ملت باشد بلکه می خواست از او تمامی زمین برکت بیابد.

(۴) سرزمینی حاصلخیز بود. حتی جاسوسان بی ایمان، غلات، سبزیجات و میوه های پربرکت سرزمین فلسطین را دیدند. تا زمانی که قوم خدا در اطاعت زندگی می کردند، آن سرزمین قابلیت تولید تمامی احتیاجات قوم خدا را داشت.

۳- خصوصیت سرزمین فلسطین، که آن را به طور خاص برای بشارت به جهان

مناسب می کرد

(a) مجزا بودن آن بود.

(b) مرکزیت آن بود.

(c) کوچکی آن بود.

(d) حاصلخیزی آن بود.

به طور کلی می توان سرزمین فلسطین را به چهار بخش جغرافیایی تقسیم کرد:

(۱) بخش ساحلی یا دریایی که در ساحل دریای مدیترانه قرار دارد.

(۲) سلسله مرکزی کوه‌ها در امتداد لبه غربی دره اردن

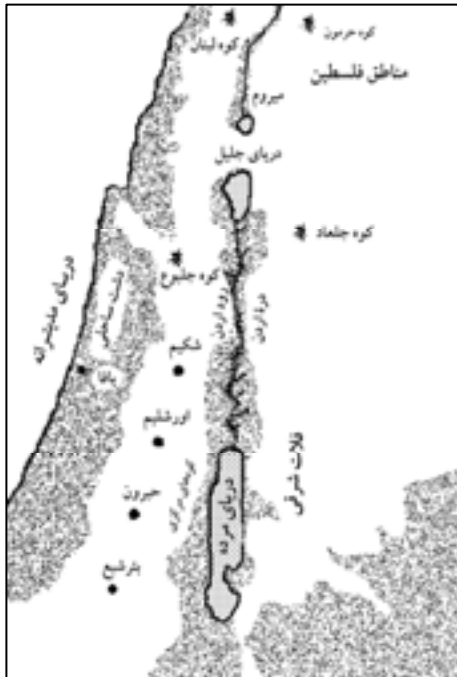
(۳) دره رودخانه اردن

(۴) کوه‌ها و فلات شرقی

فلسطين که تا سمت شرقی دره اردن

از کوه حرمون در شمال تا کوه هور

در جنوب وسعت می یابد.

نمودار زیر مقطعی از سرزمین فلسطین است.

۴- با مراجعه به نقشه و نمودار، جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) اورشلیم در شمال حبرون است.
- (b) کوه جلعاد و کوه جلبوع در منطقه کوه‌های مرکزی قرار دارند.
- (c) دریای مرده از لحاظ ارتفاع بالاتر از دریای مدیترانه است.
- (d) دره اردن به سمت جنوب از دریای جلیل تا دریای مرده گسترده شده است.
- (e) بخش‌های اصلی جغرافیایی سرزمین فلسطین از شرق به غرب امتداد می‌یابند.
- (f) دشت ساحلی پایین‌تر از فلات شرقی فلسطین است.

ساکنین سرزمین

زمانی که قوم اسرائیل آمادگی ورود به سرزمین کنعان را داشت، در حدود ۷ قوم یا ملت آنجا را اشغال کرده بود. مهم‌ترین آنها حتیان بودند که از امپراطوری بزرگی با همین نام باقی مانده بودند. آنها در زمان ابراهیم در نزدیکی حبرون زندگی می‌کردند اما بعد با اموریانی که در کوه‌ها سکونت داشتند، وصلت کردند و افرایم پدید آمد. کنعانی‌ها در ساحل دریا زندگی می‌کردند، حویان نزدیک شکیم، فرزبان در بخش مرکزی و جنوبی فلسطین، جرجاشیان نزدیک دریای جلیل، اموریان در فلات شرقی و یبوسیای در بخش‌های مرتفع مرکزی، در اطراف پایتخت خود که بعدها به‌عنوان اورشلیم شناخته شد، بسر می‌بردند. واژه کنعانی‌ها به همه این اقوام اشاره دارد.

در تثئیه ۱۶:۲۰-۱۸ می‌خوانیم که خدا به قوم اسرائیل فرمان داد تا همه ساکنان سرزمینی را که به آنها بخشیده، نابود کنند. این فرمان سؤالی مهم و جدی را در ذهن مردم ایجاد می‌کند: «چگونه خدای عادل می‌تواند به قوم اسرائیل چنین فرمانی بدهد؟» ترحم نابجای بسیاری در مورد نابودی کنعانی‌ها ابراز شده است و بیشتر توجه به داوری خدا معطوف شده است تا شخصیت این قوم! در کتاب مقدس دلایلی برای این فرمان خدا پیدا می‌کنیم.

۱) خدا می‌دانست که اگر این قوم‌های شریر از بین نروند، به قوم اسرائیل تعلیم خواهند داد تا بر ضد او گناه کنند (تثنیه ۹:۱۸-۱۳ و ۱۸:۲۰).

۲) خدا به ابراهیم و فرزندان او وعده سرزمین کنعان را داده بود. چون زمین از آن خداست، می‌تواند به هر که دوست دارد آن را ببخشد. هنگامی که یعقوب در مصر در حال مرگ بود، از فرزندانش خواست تا او را در سرزمین کنعان دفن کنند و این امر شهادتی برای تحقق وعده خدا در آینده بود.

۳) هرگونه حق تملک کنعانی‌ها به علت شرارت طولانی مدت آنها، از بین می‌رود. باید به یاد داشته باشیم که این مردم از نسل خداشناس فرزندان نوح بودند. آنها نمونه‌ای از تمدنی هستند که در رومیان باب اول شرح داده شده است.

۴) فساد اخلاقی کنعانی‌ها مستلزم داوری سریع بود. یکی از نویسندگان تاریخ باستان گفته است: «هیچ قوم دیگری نمی‌تواند با فساد و هرزگی کنعانی‌ها رقابت کند». زندگی آنها آنقدر کثیف بود که ۱۵۰۰ سال بعد در روم فاسد نیز کارهای آنها محکوم می‌شد. سدوم که حتی ۱۰ شخص عادل در آن پیدا نشد، نمونه‌ای از شهرهای این تمدن است. کارهای کنعانی‌ها در لاویان ۱۸:۲۱-۲۳ و تثنیه ۱۲:۳۰-۳۲ شرح داده شده است.

۵) در کتاب مقدس، اخراج کنعانی‌ها همیشه به عنوان مجازات گناهان‌شان معرفی می‌شود (لاویان ۱۸:۲۴-۲۵). به قوم اسرائیل هشدار داده شد که اگر آنها گناه کنند و عهد خود را با خدا ترک کنند، همان مجازات در انتظار آنها خواهد بود.

۶) خدا با رحمت خود به مدت مدیدی منتظر توبه این اقوام بود. آنها از شهادت اشخاص عادلانی مثل ملک‌صدق (پیدایش ۱۴) و پاتریارخ‌ها که در میان آنها زندگی می‌کردند، برخوردار بودند. نابودی سدوم و غموره خطاری برای آنها بود (پیدایش ۱۹:۲۳-۲۵). آنها معجزاتی را که سبب رهایی قوم اسرائیل از مصر شد، شنیده بودند و حضور قوم اسرائیل را تقریباً به مدت ۴۰ سال در بیابانی که در مجاورت آنها قرار داشت، دیده بودند.

۵- اموریان، یکی از اقوام کنعان بودند که در پیام خدا به ابراهیم درباره آینده اعقابش، ذکر شده‌اند. پیدایش ۱۳:۱۵-۲۱ را بخوانید و به سؤالات زیر پاسخ دهید.

- (a) نسل ابراهیم چند سال در سرزمین بیگانه اسیر بودند؟
- (b) چرا باید نسل ابراهیم قبل از ورود به سرزمین موعود، اینقدر در اسارت می‌ماندند؟

(c) این امر چه چیزی درباره تفکر خدا نسبت به مردم آن سرزمین نشان می‌دهد؟

۶- دلیل اصلی فتح کنعان و نابودی ساکنان آن چه بود؟

- (a) کنعانی‌ها خداشناس نبودند و بسیار فاسد و شریر بودند.
- (b) خدا به کنعانی‌ها فرصت توبه داده بود اما آنها به گناهان‌شان ادامه می‌دادند.
- (c) تعداد اسرائیلی‌ها از کنعانی‌ها بیشتر بود و شایسته مکان مناسبی برای زندگی بودند.

(d) اسرائیلی‌ها بعد از ترک مصر، سرزمینی نداشتند پس باید بر کنعان غلبه می‌کردند.

منطقه تسخیر

یوشع ۲-۱۲ را بخوانید.

قوم اسرائیل اکنون آماده بود که تحت رهبری یوشع که خدا او را برگزیده بود، به سرزمین کنعان وارد شود. در این زمان یوشع ۸۰ ساله بود. مبارزه بزرگی در پیش بود. تمدن‌های کهن در حال نابودی بودند. آیا تمدنی جدید با هدفی مقدس برای خدمت به خدا ایجاد می‌شد؟ در یوشع ۱:۱-۹ در مورد آنچه که خدا در این زمان حساس به یوشع گفت، می‌خوانیم.

۷- یوشع ۱:۹-۱ را بخوانید و در دفترچه خودتان به سؤالات زیر پاسخ دهید.

- (a) خدا به یوشع چه وعده‌هایی داد؟
- (b) خدا به یوشع چه نصیحتی کرد؟
- (c) طبق آیه ۸، سه کاری که یوشع برای خدمت باید انجام می‌داد، چه بود؟

۸- یوشع ۳:۷-۱۷ را بخوانید و به سؤال زیر پاسخ دهید.

خدا چه معجزه‌ای برای قوم اسرائیل انجام داد تا نشان دهد حضور او همانگونه که با موسی بود با یوشع نیز هست؟

جنگی که به پیروزی ختم شد، ۷ سال طول کشید. قوم با مشکلات بسیاری مواجه شدند. شهرها، حصاردار و بزرگ بودند. پادشاهان متحد بودند و از مردان مسلح و اربابه‌های آهنی استفاده می‌کردند. با وجود این، فساد اخلاقی اقوام کنعانی، همچون یک بیماری آنها را از درون تضعیف می‌کرد.

قوای نظامی یوشع، نقشه بسیار خوبی طرح‌ریزی کرده بودند. حمله مستقیم به قلب سرزمین، سبب جدایی اقوام کنعانی به دو بخش شد. اسرائیلی‌ها به سرعت حرکت کردند و خدا با آنها بود. به یاد داشته باشید که ما فقط تاریخ شجاعت قومی را بیان نمی‌کنیم بلکه از معجزات مقتدر خدایی که در وعده خود امین است صحبت می‌کنیم.

اولین منطقه فتح شامل شهرهای اریحا، عای، بیت‌ئیل، شیلوه، شکیم و دوتان بود و تمام زمین‌های غربی این شهرها تا حدود ۵ مایل (حدود ۸ کیلومتر) از دریای مدیترانه و همه زمین‌های شرقی تا سمت دیگر اردن.

دومین منطقه فتح در جنوب قرار داشت و شامل شهرهای جبعون، اورشلیم، یرموت، لاخلش، حبرون، بئرشیع بود. این منطقه از غرب ۵ مایل تا دریای مدیترانه و از شرق در حدود ۵ مایل به سمت انتهای جنوبی دریای مرده وسعت داشت.

سومین منطقه فتح در شمال قرار داشت و شامل شهرهای بیت‌شان، حاصور و دان بود. این منطقه از شرق و غرب تا حدود ۵ مایل تا شرق اردن و ۵ مایل تا دریای

مدیترانه وسعت داشت. و از شمال و جنوب در حدود ۱۰ مایلی جنوب بیت‌شان تا ۱۰ مایلی شمال دان امتداد می‌یافت.

۹- در نقش زیر هر یک از این مکان‌ها را با مداد مشخص کنید.

این جنگی که به پیروزی انجامید، تأثیرات بیشتری داشت چرا که از همین قوم کوچک اسرائیل بود که کتاب مقدس به ما رسید و عیسی مسیح نیز از میان همین قوم متولد شد. بنابراین از یک نظر می‌توان گفت که قوم اسرائیل برای ما نیز جنگ کرد. ارزش‌های گراندردی که امروزه داریم از آنها به ما رسیده است مثل ارزش هر فرد، اهمیت خانه و پرستش خدای خالق و پدر همگان. شاید به جرأت بتوان گفت که در زندگی ما جنگ آنها بیشتر از هر جنگ دیگری تأثیر گذاشته است.

تقسیم سرزمین

یوشع ۱۳-۲۴ را بخوانید.

پس از فتح کنعان، به هر طایفه‌ای مقداری زمین داده شد که بیانگر ارث مادی و روحانی آنها بود. به لاویان زمینی داده نشد اما ۴۸ شهر با حومه‌هایشان به آنها تعلق گرفت. با حذف لاویان و تقسیم طایفه یوسف به دو بخش افرایم و منسی، در کل تعداد ۱۲ طایفه یا سبط به حیات خود ادامه دادند. پیام تشویق کننده خدا به یوشع «هنوز زمین بسیار برای تصرف باقی می‌ماند» (یوشع ۱:۱۳)، بسیار مناسب بود. مرزهای بیان شده در کتاب یوشع تا ۵۰۰ سال بعد، در زمان سلیمان مشخص و معلوم نشد. نقشه زیر را مطالعه کرده، به سؤال شماره ۱۰ پاسخ دهید.

۱۰- جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) طایفه منسی منطقه‌ای به بزرگی تجمع مناطق یهودا و شمعون داشتند.
- (b) طایفه دان دو ناحیه داشت که هر دو در دره رود اردن بود.
- (c) طایفه اشیر در مرز شرقی با نفتالی شریک بود.
- (d) طایفه رؤیین، جنوبی‌ترین منطقه در سمت غرب رود اردن و دریای مرده بود.

درس‌هایی که در تاریکی یاد گرفتند

پس از مرگ یوشع، قوم خدا مرحله دشوار انتقال را پشت سر گذاشتند تا اینکه سموئیل رهبر قوم شد. این دوران انتقال، مرحله تغییر، تعدیل و بازسازی بود که بین سال‌های ۳۰۰ و ۴۰۰ به طول انجامید.

داوران - ادوار ناامیدی

داوران ۱-۱۶ و ۲۱ را بخوانید.

یکی از دوران‌های تاریکی عظیم روحانی قوم اسرائیل، دوره انتقالی بود که در کتاب داوران آن را بررسی می‌کنیم. هر چند کتاب داوران درباره این دوران بسیار تاریک در تاریخ قوم اسرائیل با ما صحبت می‌کند، اما باید توجه داشت که این کتاب جزئی از کتب کتاب مقدس می‌باشد. وقایع آن در قسمت‌های بسیاری از کتاب مقدس ذکر شده است. نام داوران از نام قهرمانان قوم اسرائیل گرفته شده که رفتارشان موضوع مرکزی این کتاب است.

به‌طور کلی، قوم اسرائیل ابتدا به خدا توکلی فروتنانه داشتند اما بعد در عمق گناه افتادند (داوران ۱:۱-۵:۲). ترس‌هایی که در ۴ باب آخر کتاب مشاهده می‌کنیم، حاکی از بدترین شرایطی است که برای قوم اسرائیل می‌توان متصور شد.

ممکن است بپرسید، قوم خدا چگونه اینقدر تنزل کرد؟ پس از ساکن شدن در کنعان، طوایف از یکدیگر جدا شدند. حکومت مرکزی و یا رهبر واحدی مثل موسی

و یوشع وجود نداشت. به نظر می‌رسد مشایخ و کاهنان در ایجاد طوایف متحد ناموفق بودند. مسئله دفع حملات متجاوزین و حفظ آرامش سرزمین نیز وجود داشت. کلام خدا دلایل ساده و اساسی دیگری برای توضیح این دوران تاریک بیان می‌کند.

۱۱- آیات زیر را بخوانید. سپس در دفترچه خود به این سؤال پاسخ دهید: قوم اسرائیل چه کار بدی مرتکب شدند؟

(a) داوران ۱:۲۷ و ۲۸ و ۳۰ و ۳۱ و ۳:۶

(b) داوران ۲:۱۰

(c) داوران ۲:۱۲

(d) داوران ۲:۱۷ و ۱۹

۱۲- باب‌های ۱۷ و ۲۱ داوران را بخوانید. در باب ۱۷ آیه‌ای می‌خوانید که در باب ۲۱ تکرار می‌شود. این دو آیه چه می‌گویند؟

توضیح بالا به‌طور خلاصه، روحیه این دوران را در تاریخ قوم اسرائیل بیان می‌کند.

در سرتاسر کتاب داوران چندین بار این الگو یا چرخه تکرار می‌شود. داوران ۲:۱۱-۱۹ به‌طور خلاصه این چرخه را شرح می‌دهد. در هر زمان این چرخه ۴ مرحله دارد.

(۱) گناه - قوم اسرائیل به گناه و بت‌پرستی می‌افتد.

(۲) تنبیه - خدا به دشمنانشان اجازه می‌دهد که آنها را اسیر کنند.

(۳) توبه - آنها به خدا استغاثه می‌کنند.

(۴) رهایی - خدا داوری را بر می‌انگیزاند تا آنها را رهایی دهد.

۱۳- داوران ۱۱:۲-۱۹ و ۱۱:۳-۷ را بخوانید که نمونه‌ای از این چرخه است. سپس در برابر هر یک از موارد، آیه یا آیات مربوطه را از ۱۱:۳-۷ بنویسید.

(a) گناه

(b) تنبیه

(c) توبه

(d) رهایی

این چرخه، بیانگر شرح ساده‌ای از عملکرد خدا با قوم اسرائیل در سراسر کتاب داوران است. در این کتاب، نام ۱۴ داور ذکر شده (یکی از آنها به نام ایملک، منتخب خدا نبود) اما ۱۳ داور دیگر را می‌توان در ۷ دوران چرخه تنبیه، تقسیم‌بندی نمود.

۱۴- در جدول زیر این ۷ دوران ذکر شده است. آیات مربوطه را پیدا کنید و بخوانید. سپس جدول زیر را کامل کنید. در ستون دوم نام فاتح یا فاتحان را بنویسید. در ستون سوم طول مدت حکومت فاتح را بر قوم اسرائیل بنویسید. در ستون چهارم نام داورانی را که خدا برانگیزانید تا قوم اسرائیل را رهایی دهند، بنویسید و در ستون پنجم مدت زمان آرامش را بنویسید. برای نمونه به مورد اول پاسخ داده شده است.

آیات	فاتح	طول مدت	داور	زمان آرامش
۱۱:۱-۱۳	کوشان رشع‌تایم، پادشاه بین‌النهرین	۸ سال	عتنیل	۴۰ سال
۳۱:۱۲-۳۳				
۳۱:۵-۱:۴				
۳۲:۸-۱:۶				
۵:۱۰-۳۳:۸				
۱۵:۱۲-۶:۱۰				
۳۱:۱۶-۱:۱۳				

باب‌های ۱۷ تا ۲۱ درباره وقایع دیگری که در این دوران اتفاق افتاد، صحبت می‌کنند. همانگونه که قبلاً ذکر شد، آنها نشان‌دهنده عمق گناه و سقوط قوم می‌باشند. اما طی این دوران، اتفاق دیگری نیز رخ داد.

روت - وعده زندگی

روت ۱-۴ را بخوانید.

داستان زیبا و پراز احساس روت مربوط به زندگی یک خانواده ساده اسرائیلی است که در دوران داوران می‌زیست (روت ۱:۱). پدر خانواده تصمیم گرفت تا در زمان قحطی، سرزمین موعود را ترک کند. این تصمیم نتایج وحشتناکی برای خانواده‌اش در بر داشت. اما داستان روت و همچنین کتاب داوران بیانگر دست‌رهایی‌بخش خداست که علیرغم خیانت قوم، عمل می‌کند. کتاب روت را می‌توان به ۳ بخش عمده تقسیم نمود.

(۱) نعومی و روت به بیت‌لحم برگشتند (۱:۱-۲۲).

(۲) روت، بوعز را ملاقات می‌کند (۱:۲-۱۸:۳).

(۳) بوعز با روت ازدواج می‌کند (۱:۴-۲۲).

۱۵- کتاب روت را بخوانید. روی نقشه شهر بیت‌لحم، سرزمین یهودا و سرزمین موآب را پیدا کنید. جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

(a) عرغه و روت با نعومی به بیت‌لحم رفتند.

(b) بوعز یکی از بستگان همسر فقید روت بود.

(c) موآبی‌ها یکی از اقوام قوم اسرائیل بودند که در شرق دریای مرده زندگی می‌کردند.

(d) بوعز به روت اجازه داد تا از زمین‌هایش غله جمع کند.

اما کتاب روت فراتر از یک داستان زیباست. این کتاب آشکارترین تصویر کتاب مقدس از شخصی است که شریعت قوم اسرائیل او را «خویشاوندِ نجات‌دهنده»

می‌خواند. هنگامی که مردی فوت می‌کرد، نزدیکترین خویشاوندش به‌عنوان ولی یا کفیل شناخته می‌شد. با مطالعه کتاب روت می‌بینیم که این عمل دقیقاً کاری بود که بوعز انجام داد. چون خویشاوند روت بود، می‌توانست با او ازدواج کند و برای بقای خانواده پسری به‌دنیا آورد (روت ۹:۴-۱۵). بوعز تصویری از مسیح است که خویشاوند نجات‌دهنده ما است.

۱۶- موقعیت بوعز به‌عنوان خویشاوند نجات‌دهنده روت چه حقیقتی را درباره مسیح آشکار می‌کند.

- (a) همه چیز را طبق اراده خدا انجام داد.
- (b) به‌عنوان انسان می‌تواند به ما کمک کند.
- (c) برای اثبات الوهیت خود، معجزات بسیاری بر روی زمین انجام داد.
- (d) با قیام از مردگان ثابت کرد که پسر خداست.

۱۷- روت ۴: ۱۸-۲۲ و متی ۱: ۱-۱۷ را بخوانید: چه کسانی از نسل روت و بوعز بوجود آمدند.

- (a) ابراهیم
- (b) داود
- (c) نوح
- (d) مسیح
- (e) یهودا
- (f) اسحق

روت غیر یهودی بود و امیدی نداشت. با وجود این، تصمیمش برای پرستش خدای حقیقی (روت ۱: ۱۶) او را در موقعیتی قرار داد تا عیسی مسیح از نسل او به‌دنیا آید. او نماینده تمام گناهکارانی است که با ایمان عضو قوم خدا می‌شوند.

نوری برای آینده

عیلی - مردی که خدا او را داوری کرد

اول سموئیل ۴-۱ را بخوانید.

در بین قوم اسرائیل داوران دیگری نیز بودند از جمله عیلی و سموئیل که در کتاب اول سموئیل درباره آنها می‌خوانیم. عیلی دو منصب داور و کاهن اعظم داشت. او مرد با تقوایی بود اما فرزندانش را که از مقام کهنات‌شان سوء استفاده می‌کردند و گناه بزرگی انجام می‌دادند، منع نکرد. رفتار آن دو، حنفی و فینحاس بیانگر وضعیت وحشتناک کهنات در این زمان است (اول سموئیل ۱۷:۲-۱۲). این شرایط سبب شد تا مردم دیگر خدا را که تنها عامل اتحاد ملی آنها بود، پرستش نکنند. خدا از طریق یک نبی، به عیلی درباره داوری قریب‌الوقوع بر اهل خانه‌اش هشدار داد (اول سموئیل ۲۷:۲-۳۶). خدا همچنین از طریق سموئیل کوچک که در خیمه در حضور خدا پرورش می‌یافت، به عیلی هشدار داد (اول سموئیل ۱۰:۳-۱۸).

اما فرزندان عیلی به راه‌های بد خود ادامه دادند و خدا هشدار را که به عیلی داده بود، به تحقق رساند. فلسطینیان در نبردی به‌نام جنگ افیق به مقابل قوم اسرائیل آمدند و تابوت عهد را به یغما بردند. حنفی و فینحاس در جنگ کشته شدند و عیلی نیز با شنیدن این خبر مرد (اول سموئیل ۴:۱-۲۲).

۱۸- سرزمین فلسطین را روی نقشه پیدا کنید و جاهای خالی را پر کنید.

a) در سرزمین فلسطین، طایفه ..... در سمت شمال، طوایف ..... و ..... در سمت شرق و ..... در سمت غرب قرار داشت.

۱۹- جلوی عباراتی که بیانگر دلیل داوری عیلی و خانواده‌اش است علامت بزنید.

- (a) عیلی از سموئیل کوچک مراقبت نکرد.
- (b) حفنی و فینحاس به مردم اجازه نمی‌دادند قربانی بگذرانند.
- (c) عیلی در ابتدا پریشانی حنا را درک نکرد.
- (d) فرزندان عیلی با قربانی‌هایی که برای خدا گذرانده می‌شد، با بی‌احترامی برخورد می‌کردند.
- (e) عیلی به فرزندانش اجازه داد به گناهان خود ادامه دهند.

پیروزی فلسطینیان، ۲۰ سال ظلم را برای قوم اسرائیل به بار آورد (اول سموئیل ۵:۲-۷). ولی این ۲۰ سال اسارت، یکی از مهم‌ترین دوران‌ها برای قوم خدا بود. داوری خدا بر نسل عیلی کاهن قرار گرفت. اما خدا رهبر دیگری را برانگیزانید یعنی سموئیل، که برای همه قوم اسرائیل به‌عنوان نبی خدا شناخته شد (اول سموئیل ۳:۱۹-۲۱). تاریکی روزگار ظلم، به‌پعلت وفاداری این مرد که آخرین داور قوم اسرائیل بود، به نور مبدل گشت.

سموئیل - مردی که برای آینده متولد شد

اول سموئیل ۵-۷ را بخوانید.

نام سموئیل به معنای «خواسته شده از خدا» می‌باشد. سموئیل در نتیجه پاسخ دعا‌های یک زن سرسپرده به خدا، اما نازا، به‌نام حنا به‌دنیا آمد. حنا او را وقف خدا نمود تا در خیمه خدا زیر نظر عیلی بزرگ شود. هنگامی که سموئیل پسر کوچکی بود، خدا با صدایی واضح درباره داوری خاندان عیلی با او صحبت کرد. سموئیل یکی از برجسته‌ترین مردان تاریخ کتاب مقدس شد. مردی که در بزرگی با ابراهیم، موسی و داود برابری می‌کند. او مردی بزرگ در دعا و ایمان بود. او داور، اصلاح‌کننده، سیاستمدار و نویسنده بود.

در زمان ظلم فلسطینیان، او مردم را تشویق کرد تا با تمام قلب خود بسوی خدا باز گردند. او قوم اسرائیل را در مصفه جمع کرد و آنجا قوم توبه کردند و به سوی خدا بازگشتند. در هنگام حمله فلسطینیان، خدا پیروزی عظیمی به قوم اسرائیل بخشید.

۲۰- اول سموئیل ۱:۷-۱۷ را بخوانید و به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ دهید.

- a) قوم اسرائیل در مصفه برای نشان دادن توبه خود چه کاری انجام دادند؟
- b) هنگام حمله فلسطینیان، سموئیل چه کار می‌کرد؟
- c) هنگامی که فلسطینیان شکست خوردند، سموئیل چه گفت؟
- d) سموئیل برای یادآوری این پیروزی چه چیزی بر پا کرد و آن را چه نامید؟

۲۱- مواردی را در دفترچه خود بنویسید که شما نیز مثل سموئیل اعانت خدا را در زندگی خود دیده‌اید.

پس از پیروزی بر فلسطینیان در مصفه، سموئیل به خانه خود در رامه برگشت و مذبجی برای خدا بنا نمود (اول سموئیل ۱۷:۷). احتمالاً در این زمان است که سموئیل مدارس جهت آموزش مردان جوان برای پرستش خدا تأسیس کرد. در اول سموئیل ۱۸:۱۹ و ۱۹ مکانی به نام نایوت در رامه می‌بینید. نایوت معرف کلبه یا مکان‌هایی است که دانش‌آموزان می‌توانستند در آنجا زندگی کنند. عبارت «در رامه» ما را به این نتیجه‌گیری سوق می‌دهد که احتمالاً سموئیل خانه خود را به منظور تعلیم اختصاص داده است. احتمالاً او نگارش، شریعت و موسیقی را برای پرستش خدای حقیقی تعلیم می‌داده است و بدون شک اشخاص را تشویق می‌کرد تا به دنبال پیامی از خدا باشند. در اول سموئیل ۱۸:۱۹-۲۴ می‌بینیم که چگونه حضور پر قدرت خدا در مدرسه رامه بر همه قرار گرفت.

احتمالاً در چنین مدرسی بود که نوشته شدن مزامیر شروع شد. برای نمونه، داود با مدرسه رامه در ارتباط بود (اول سموئیل ۱۹). بعدها این مدارس را مدارس انبیا نامیدند و در زمان ایلیا در بیت‌ئیل، اریحا و جلجال وجود داشتند (دوم پادشاهان ۱:۲-۵ و ۳۸:۴-۴۱).

سموئیل پیر شد و فرزندانش را داوران قوم اسرائیل کرد اما آنها از پدر خود پیروی نکردند و بسیار فاسد شدند. در این زمان قوم اسرائیل با وجود عدم رضایت سموئیل، پادشاهی طلب نمودند (اول سموئیل ۸:۱-۹).

۲۲- زندگی سموئیل را در این بخش مرور کنید و این آیات را بخوانید: اول سموئیل ۱۰:۳-۱۸ و ۶:۷-۳ و ۱۵-۱۷ و ۱۹:۱۸-۲۴. سپس به‌طور مختصر شخصیت و ماهیت رهبری سموئیل را بر قوم اسرائیل شرح دهید.

خودآزمایی

۱) جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- a) اولین جنگی که یوشع در آن شرکت کرد، جنگ ۷ سال تسخیر بود.
- b) موسی با مراسمی خاص به قوم اسرائیل نشان داد که یوشع جانشین اوست.
- c) دومین منطقه غلبه و تسخیر در سمت جنوب واقع بود که شهر بئر شبع را شامل می‌شد.
- d) چون سرزمین فلسطین سرزمینی مجزا بود، مشارکت قوم اسرائیل با سایر ملت‌ها غیرممکن می‌بود.
- e) طایفه لای سهمی برابر با طایفه رؤبین از زمین داشتند.

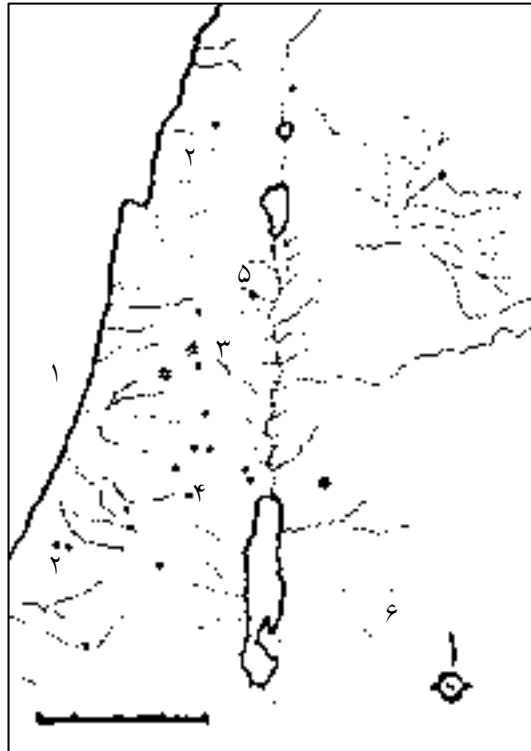
۲) فرض کنید یکی از دوستان‌تان به شما بگوید: «من فکر می‌کنم خدا خیلی ظالم و بی‌انصاف است که به قوم اسرائیل فرمان می‌دهد همه ساکنان کنعان را نابود کنند.» کدام یک از عبارات زیر بهترین پاسخ می‌باشد؟

a) کنعانی‌ها سال‌ها در آن سرزمین بودند. زمان آن رسیده بود که شخص جدیدی جانشین آنها گردد. چون ابراهیم در فلسطین ساکن شد، پس حق طبیعی نسل اوست که به آنجا برگردند.

b) خدا به کنعانی‌ها فرصت توبه داده بود، اما آنها به راه‌های شریرانه خود ادامه دادند. بنابراین خدا داوری را که مستحق آن بودند توسط قوم اسرائیل بجا آورد تا آنها را نابود کنند. اگر قوم اسرائیل نیز گناه می‌کردند، به همان شکل داوری می‌شدند.

c) خدا به نیاکان قوم اسرائیل وعده سرزمین کنعان را داده بود. پس از آزادی قوم از مصر، آنها حق داشتند هنگام ورود به سرزمین کنعان هر کاری که می‌خواهند انجام دهند.

(۳) نقشه زیر را با عبارات داده شده، کامل کنید.

- (a) سرزمین موآبی ها
- (b) دریای مدیترانه
- (c) سهم منسی
- (d) دشت ساحلی
- (e) سهم بنیامین
- (f) اولین منطقه تسخیر

(۴) در کتاب داوران می خوانیم که هر وقت خدا، اسرائیلی ها را از ظلم نجات می داد آنها

- (a) از گناه خود بازگشت می کردند.
- (b) به خدمت خدا ادامه می دادند.
- (c) خدا را فراموش کرده بت ها را پرستش می کردند.

- (۵) کدام یک از عبارات زیر را می‌توان از کتاب داوودان نتیجه گرفت.
- (a) خدا با قوم اسرائیل بسیار صبور بود و هر چند وقت یک بار داوودانی را برای رهایی آنها برمی‌انگیخت.
- (b) خدا قوم اسرائیل را نمی‌بخشید زیرا اجازه می‌داد که دشمنان‌شان آنها را شکست دهند و به این وسیله تنبیه شوند.
- (c) تا زمانی که قوم توبه می‌کردند برای خدا مهم نبود که آنها گناه کنند.
- (d) داوودان برای رهایی قوم از ظلم، به اعانت و هدایت خدا احتیاج داشتند.
- (e) پس از آنکه قوم گناه می‌کردند، خدا به فریاد آنها برای رهایی توجه نمی‌کرد.
- (۶) بوعز می‌توانست دارایی روت را به او برگرداند و در میان قوم اسرائیل جایی به او بدهد زیرا.....
- (a) خویشاوند نزدیک او بود.
- (b) او را دوست داشت و می‌خواست کمک کند.
- (c) خانواده روت را می‌شناخت.
- (۷) یکی از ارزش‌های مهم داستان روت و بوعز این است که تصویر زیبایی از مسیح به‌عنوان ..... ارائه می‌کند.
- (a) فرد بی‌گناهی که رنج می‌کشد.
- (b) خویشاوند نزدیکی که ولی است و احیا می‌کند.
- (c) قربانی کاملی که تقدیم می‌شود.
- (d) فرزند الهی خدا که مرگ را تجربه می‌کند.
- (۸) روت ۴: ۱۳-۲۲ را بخوانید، طبق آن روت.....
- (a) مادر داود است.
- (b) مادر بزرگ داود است.
- (c) مادر مادر بزرگ داود است.

۹) کدام یک از اصول زیر، بهترین درس را از زندگی عیسی و خانواده‌اش به ما یاد می‌دهد؟

- a) خدا با گناهکاران و نامطیعان بسیار صبور است.
  - b) شخصی که از گناه خود برمی‌گردد، رحمت خدا را تجربه خواهد کرد.
  - c) هنگامی که قوم خدا بسوی او فریاد کمک سر می‌دهد، خدا آنها را می‌شنود.
  - d) خدا از والدین انتظار دارد فرزندان خود را تربیت و اصلاح کنند.
- ۱۰) دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق کنید.

- a) قوم اسرائیل را برای توبه در مصف‌ه دعوت نمود. (۱) یوشع
- b) سنگی را به نام «سنگ اعانت» به یادگاری بر پا نمود. (۲) سموئیل
- c) قوم اسرائیل را در عبور از رود اردن رهبری کرد. (۳) هر دو
- d) در خیمه حضور خداوند می‌ماند.
- e) رهبر انبیا در رامه بود.
- f) قبل از زمان داوران زندگی می‌کرد.
- g) ایمان و اعتماد خود را به خدا نشان داد.

پاسخ درست تمرین‌ها

(۱۲) پادشاهی در اسرائیل نبود و هر کس آنچه را دوست داشت انجام می‌داد.

(۱) نمودار شما باید مثل نمودار درس باشد.

(۱۳) (a) آیه ۷

(b) آیه ۸

(c) آیه ۹

(d) آیات ۹-۱۱

(۲) (a) ۵- اعداد ۲۷:۱۸

(b) ۲- خروج ۳۳:۱۱

(c) ۴- اعداد ۱۴:۵-۱۰

(d) ۲- خروج ۳۳:۱۱

(e) ۳- اعداد ۱۳:۱۶

(f) ۶- اعداد ۲۷:۲۲-۲۳

(g) ۱- خروج ۱۷:۱۰-۱۶

(۱۴) نمودار شما باید به این صورت باشد:

آیات	فاتح	طول مدت	داور	زمان آرامش
۱۱-۱:۳	کوشان رشعتایم، پادشاه بین‌النهرین	۸ سال	عتنیل	۴۰ سال
۳۱-۱۲:۳	عجلون پادشاه موآب و فلسطین	۱۸ سال	ایهود، شمجرج	۸۰ سال
۳۱:۵-۱:۴	یابین پادشاه کنعان	۲۰ سال	دبوره، باراق	۴۰ سال
۳۲:۸-۱:۶	مدیان‌ها	۷ سال	جدعون	۴۰ سال
۵:۱۰-۳۳:۸	جنگ داخلی و غیره	داده نشده	اییملک، تولع و یائیر	داده نشده
۱۵:۱۲-۶:۱۰	عمونی‌ها	۱۸ سال	یفتاح، ابصان، ایلون، عبدون	داده نشده
۳۱:۱۶-۱:۱۳	فلسطینی‌ها	۴۰ سال	شمشون	۲۰ سال

b (۳)

(۱۵) a غلط

(b) درست

(c) غلط

(d) درست

(۴) a درست

(b) غلط: کوه جلعاد در دشت شرقی فلسطین و کوه جلبوع در منطقه کوه‌های مرکزی قرار دارند.

(c) غلط: دریای مرده پایین‌تر از سطح دریای مدیترانه است.

(d) درست

(e) غلط: چهار بخش جغرافیایی سرزمین فلسطین از سمت شمال به جنوب امتداد می‌یابند.

(f) درست

b (۱۶)

(۵) a ۴۰۰ سال

(b) زیرا تا آن زمان، اموریان آنقدر شریر می‌شدند که لازم بود خدا آنها را بیرون براند.

(c) او نسبت به آنها صبور بود اما اگر آنها به شرارت خود ادامه می‌دادند، صبر او به پایان می‌رسید.

(۱۷) b و d

b (۶)

(۱۸) دان، یهودا، شمعون، دریای مدیترانه

(۷) وعده‌های او شامل ..... می‌باشد

(a) ۱- حضورش

۲- پیروزی مداوم

۳- کل سرزمین

۴- رهبری قوم اسرائیل

(b) ۱- مصمم و دلیر باش.

۲- تمام شریعت را بخوان و اطاعت کن.

۳- بیاد آور که خدا از تو می‌خواهد مصمم و دلیر باشی.

۴- ترس و ناامید نشو.

(c) یوشع می‌بایستی کتاب شریعت را بخواند، آن را روز و شب مطالعه و همه

دستورات آن را اطاعت کند.

(۱۹) d و e

(۸) هنگام عبور قوم اسرائیل، جریان آب رود اردن قطع شد.

(۲۰) (a) آنها بت‌های خود را ترک کردند و خدا را پرستش کردند.

(b) او به خدا قربانی تقدیم می‌کرد.

(c) «تا به حال خداوند ما را اعانت نموده است».

(d) سنگی را به یادگار و آن را «سنگ اعانت» نامید.

۲۱) جواب شما - آن زمان‌ها را فراموش نکنید.

۱۰) a) درست

b) غلط

c) درست

d) غلط

۲۲) پاسخ شما باید شامل مطالب زیر باشد:

سموئیل از خدا اطاعت کرد و پیام خدا را به عیلی داد. او در مصف‌ه مردم را به توبه دعوت کرد و بر فلسطینیان پیروز شد و او را نبی خدا شناختند. او بر قوم اسرائیل حاکم و داور بود و همچنین رهبر انبیا در رامه بود.

۱۱) a) آنها کنعانی‌ها را بیرون نکردند بلکه با آنها وصلت نمودند و بت‌های‌شان را پرستیدند.

b) آنها خدا و آنچه را که انجام داده بود، فراموش کردند.

c) خدا را پرستیدند و شروع به پرستش بت‌ها کردند.

d) از رهبران خود ناطاعتی کردند و بت‌ها را پرستش کردند.

حکومت متحد

تاکنون به قوم خدا همانند کودکی تازه متولد شده که سعی می‌کند راه رفتن را با سعی و تلاش یاد بگیرد، نگاه کرده‌ایم. با رهبری یوشع قوم وارد سرزمین فلسطین شدند. آنها پیروزی‌های بسیاری کسب کردند و در آنجا ساکن شدند. سپس در زمان داوود از دوران سخت انتقال عبور کردند. دوران سختی بود اما خدا رهبرانی را برانگیخت تا قوم اسرائیل را از دست ظالمان نجات دهند. در این دوران بود که آخرین داور یعنی سموئیل رهبر قوم اسرائیل گشت.

سموئیل، اولین پادشاه قوم اسرائیل یعنی شائول را مسح کرد. پادشاهی شائول آغاز عصر حکومت بود. در این دوران حکومت متحد تا دو پادشاه دیگر یعنی داود و سلیمان ادامه داشت. هر یک از این سه پادشاه، در حدود ۴۰ سال حکومت کردند. درخشانترین دوران تاریخ قوم اسرائیل، عصر حکومت بود. عصر تاریکی که آن را بررسی کردیم، به دوران طلایی تبدیل شد. در این زمان، وعده خدا تحقق یافت. قوم اسرائیل جایگاه خود را در میان ملل جهان به دست آورد. عمارت‌ها، موفقیت‌ها و ادبیات قوم، به همه جهان نشان می‌داد که خدا آنها را برکت داده است! در این درس شما با ۳ پادشاه اول قوم اسرائیل و دوران شگفت‌انگیز برکت و سعادت آشنا خواهید شد.

فهرست درس

عقیده پادشاهی

سلطنت شائول

سلطنت داود

سلطنت سلیمان

اهداف درس

بعد از اتمام این درس باید بتوانید:

- توضیح دهید که چرا خدا راضی نبود قوم اسرائیل پادشاهی داشته باشد.
- حکومت‌های ۳ پادشاه اول قوم را شرح داده، دلایل موفقیت یا شکست آنها را بیان کنید.
- درک کنید که اطاعت کامل پادشاهان قوم از خدا، چقدر مهم بود.

فعالیت‌های یادگیری

- (۱) اول سموئیل ۸ تا اول پادشاهان باب ۱۱ را هنگام مطالعه درس بخوانید.
- (۲) نقشه و نمودار درس را با دقت بررسی کنید. موضوعات درس را مرور کنید. به سؤالات و خودآزمایی پاسخ داده جواب‌های خود را مرور کنید.

عقیده پادشاهی

اول سموئیل باب ۸ را بخوانید.

دستورات خدا

تا این زمان، قوم اسرائیل پادشاهی نداشت. یهوه پادشاه آنها بود. آنان حکومتی الهی که مؤسس آن خدا بود داشتند. این نوع حکومت موفقیت‌آمیز بود چون در آن، حکومت خدا از طریق رهبرانی بود که منصوب می‌کرد. اما مردم قادر نبودند مزیت آن را درک کنند.

اگرچه این اراده کامل خدا نبود اما به قوم اجازه داد تا پادشاهی داشته باشند. خدا آن روزی را دیده بود که قوم خواستار پادشاه می‌شوند. قبل از آمدن به سرزمین فلسطین، خدا دستوراتی درباره چگونگی رفتار پادشاهان به ایشان داده بود.

۱- تثنیه ۱۷: ۱۴-۲۰ را بخوانید. به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ دهید.

(a) چه کسی باید پادشاه می‌بود؟

(b) پادشاه باید چه می‌کرد؟

(c) پادشاه باید چه کاری را انجام نمی‌داد؟

دستورات خدا را می‌توانیم در ۴ اصل زیر خلاصه کنیم:

(۱) پادشاهان اسرائیل نباید به خواست خود حکومت کنند.

(۲) آنها نباید برای افتخار یا جلال خود حکومت نمایند.

(۳) آنها باید برای سعادت قوم به اراده و هدایت خدا توجه کنند.

(۴) پادشاه باید مثل فروتن‌ترین شخص اسرائیلی، خود را زیر دست یهوه بداند.

در همه پادشاهان آتی قوم اسرائیل، این اصول صادق بود. تا هنگامی که پادشاهان به اراده خدا توکل داشتند، موفق بودند. اما در زمان ناپاطعتی از اراده خدا، از سلطنت خلع می شدند.

تقاضای قوم

قوم اسرائیل ملل دیگر را در اطراف خود دیدند و در مقابل آنها احساس ناتوانی و عدم اتحاد کردند. همچنین فرزندان سموئیل شریر بودند و مشایخ به دنبال راهی بودند تا از رهبری آنها بر قوم جلوگیری کنند (اول سموئیل ۸: ۱-۵). قوم اسرائیل در خانه سموئیل در رامه جمع شدند و خواستار داشتن پادشاهی بودند. عجله، بی اعتمادی و طغیان آنها گناهی غم انگیز بود و سموئیل با ناامیدی در پی درک اراده خدا بود. با وجودی که خدا می خواست قوم اسرائیل قوم خاص او باشند، اما آنها می خواستند شبیه ملل اطراف خود گردند (اول سموئیل ۸: ۵ و ۱۹-۲۰). تقاضای قوم نشان می داد که به حفاظت خدا اعتماد نداشتند و سموئیل بعداً این مطلب را بیان کرد (اول سموئیل ۱۲: ۶-۱۲). خدا به سموئیل یادآوری کرد که «تو را ترک نکردند بلکه مرا ترک کردند تا بر ایشان پادشاهی ننمایم» (اول سموئیل ۸: ۷).

۲- چرا خدا به سموئیل گفت که قوم نه ترا بلکه مرا ترک کردند؟

هشدار خدا

سپس خدا سموئیل را هدایت کرد تا به مردم درباره نتایج انتخاب‌شان هشدار دهد.

۳- اول سموئیل ۸: ۱۰-۲۲ را بخوانید و آن را با تثنیه ۱۷: ۱۴-۲۰ مقایسه کنید. در دفترچه خود به سؤالات زیر پاسخ دهید:

a) بر طبق دستورات خدا در تثنیه ۱۷: ۱۴-۲۰، وظیفه اصلی پادشاه چه بود؟ اگر پادشاه وظیفه خود را انجام می‌داد، چه نتایجی حاصل می‌شد؟

b) بر طبق هشدار خدا در اول سموئیل ۸: ۱۰-۲۲ عملکرد پادشاه چه می‌بایست باشد؟ و چه نتایجی به‌بار می‌آورد؟

پس از آنکه قوم از عواقب تصمیم خود آگاه شدند و هنوز به داشتن پادشاه اصرار می‌ورزیدند، خدا به سموئیل گفت: «آواز ایشان را بشنو و پادشاهی بر ایشان نصب نما» (اول سموئیل ۸: ۱۹-۲۲). هنگامی که شائول به‌عنوان پادشاه مسح شد، سموئیل آخرین پیام خود را به‌عنوان رهبر به آنها داد (اول سموئیل ۱۲). سموئیل گفت که در دوران رهبری خود عادلانه عمل کرده است (۱۲: ۳-۵). او کارهایی را که خدا برای قوم انجام داده بود، به یاد آنها آورد (آیات ۶-۱۱). و دوباره گفت که در انتخاب پادشاه و بی‌اعتمادی به خدا گناه کرده‌اند (آیه ۱۲).

قوم از کلمات سموئیل و تأیید معجزه‌آسای خدا ترسان بودند. پس نزد سموئیل فریاد کردند: «برای بندگان از یهوه خدای خود استدعا نما تا نمیریم زیرا که بر تمامی گناهان خود این بدی را افزودیم که برای خود پادشاهی طلبیدیم» (آیه ۱۹). سموئیل به قوم گفت تا نترسند و خدا را عبادت کنند. اصولی که سموئیل بیان کرد، نبوتی بود برای همه پادشاهانی که می‌خواستند حکومت کنند (آیات ۲۰-۲۵). «لیکن از خداوند بترسید و او را به راستی به تمامی دل خود عبادت نمائید و در کارهای

عظیمی که برای شما کرده است تفکر کنید. و اما اگر شرارت ورزید، هم شما و هم پادشاه شما هلاک خواهید شد» (آیات ۲۴-۲۵).

اگرچه سموئیل دیگر رهبر رسمی قوم نبود، اما هنوز بر قوم نفوذ قابل توجهی داشت. قوم احساس می‌کردند که به کمک او احتیاج دارند و سموئیل به طرزی زیبا و با مهربانی به درخواست آنها پاسخ داد (آیات ۱۹-۲۳).

۴- اول سموئیل ۲۳:۱۲ را بخوانید. سموئیل قول داد چه کاری بکند؟

آیا خداوند به شما گفته که برای چه کسانی باید دعا کنید؟ شاید این اشخاص نیز مثل قوم خدا در زمان سموئیل، از حضور خدا دور شده‌اند. ما باید مثل سموئیل عمل کنیم و نگذاریم با دعا نکردن برای آنها مرتکب گناهی به ضد خدا شویم.

۵- در دفترچه خود، نام تمام اشخاصی را که باید برای‌شان دعا کنید بنویسید. بدین ترتیب می‌توانید گاه به گاه به آن فهرست نگاه کنید تا برای‌شان دعا کنید.

سلطنت شائول

اول سموئیل ۹-۱۵ را بخوانید.

پادشاهی منتخب

اگرچه قوم پادشاهی انتخاب نکردند اما مشخص است که خدا شخصی را که آنها دوست داشتند، انتخاب نمود. می‌خوانیم که شائول در عنفوان جوانی مردی خوش اندام بود و وقتی که در میان مردم می‌ایستاد، از شانه به بالا از همه بلند قدتر بود (اول سموئیل ۹:۲). قوم او را به‌عنوان پادشاه می‌خواستند.

بعد از آن که خدا به سموئیل آشکار کرد که شائول پادشاه می‌باشد (اول سموئیل ۹:۱۷-۱۵)، سموئیل در یک مراسم خصوصی، شائول را مسح کرد (اول سموئیل ۹:۲۷-۱۰:۱). سموئیل با شائول درباره علائم تأیید خدا از انتخابش صحبت کرد و به

شائول گفت تا در جلجال منتظر او باشد. علائمی که سموئیل آنها را نبوت کرده بود، به وقوع پیوست. سپس در مصفه، سموئیل پس از یادآوری گناه قوم اسرائیل برای داشتن پادشاه، شائول را به عنوان پادشاه به قوم معرفی کرد (اول سموئیل ۱۰:۱-۲۷).

۶- اول سموئیل ۹:۱۰ را بخوانید. خدا به چه طریقی فیض و رحمتش را به شائول نشان داد؟

پیروزی‌ها و شکست‌ها

شائول به عنوان فرمانده لشکر قوم اسرائیل، رهبری برجسته بود. او پیروزی‌های زیادی کسب نمود. اما شائول خود را تحت تسلط خدا قرار نداد و سرانجام خدا پادشاهی او را رد کرد.

۷- در دفترچه خود جدولی مثل جدول زیر تهیه کنید و سپس با مراجعه به آیات داده شده، آن را تکمیل نمایید. مورد اول برای نمونه، انجام شده است.

(a) اول سموئیل ۱۱:۱-۱۵

(b) اول سموئیل ۱۳:۸-۱۳

(c) اول سموئیل ۱۴:۱-۲۳

(d) اول سموئیل ۱۵:۱-۷

(e) اول سموئیل ۱۵:۸-۲۳

شکست‌های شائول		پیروزی‌های شائول	
آیات	شرح	آیات	شرح
۱ سمو ۱۱:۱-۱۵	شکست عمونی‌ها		

شاید بخواهید با مطالعه بیشتر زندگی شائول، آیات دیگری را به این جدول اضافه کنید.

پادشاه رد می شود

پس از ناطاعتی شائول در جلیجال (اول سموئیل ۸:۱۳-۱۲)، سموئیل برای اولین بار به شائول گفت که دیگر تو و خانواده‌ات سلطنت نخواهید کرد. «خداوند به جهت خویش مردی موافق دل خود طلب نموده است» (اول سموئیل ۱۴:۱۳). پس از ناطاعتی دوم شائول، سموئیل گفته‌اش را شدیدتر تکرار کرد. «آیا خداوند به قربانی‌های سوختنی و ذبایح خشنود است یا به اطاعت فرمان خداوند؟ اینک اطاعت از قربانی‌ها و گوش گرفتن از پیه قوچ‌ها نیکوتر است. زیرا که تمرد مثل گناه جادوگری است و گردن‌کشی مثل بت‌پرستی و ترافیم است چونکه کلام خداوند را ترک کردی او نیز تو را از سلطنت رد نمود» (اول سموئیل ۲۲:۱۵-۲۳). در زندگی شائول بارها می‌بینیم که او گناهش را پذیرفت اما هرگز واقعاً تغییر نکرد.

۸- دلیل اصلی برکناری شائول پادشاه چه بود؟

- (a) او فکر نمی‌کرد که باید کاملاً از خدا اطاعت کند.
- (b) زندگی یکی از پادشاهانی را که شهرش را تسخیر کرده بود، نجات داد.
- (c) قربانی‌های سوختنی و سلامتی به خدا تقدیم کرد.

برکنار شدن شائول، غم و درد بزرگی برای سموئیل به‌بار آورد (اول سموئیل ۳۵:۱۵). اما خدا شخص دیگری را در نظر گرفته بود.

سلطنت داود

سموئیل نبی، شخصی بود که راه را برای پادشاهی داود، بزرگ‌ترین پادشاه قوم اسرائیل، مهیا کرد. داود بیشتر دوران جوانی خود را به چوپانی گذراند. تجارب او زمینه نگارش بسیاری از مزامیرش می‌باشد. اما او شبان باقی نماند چون خدا او را برگزیده بود تا پادشاه باشد.

پادشاه مسح شده

اول سموئیل ۱۶:۱-۱۳ را بخوانید.

خدا سموئیل را از غم خود برای شائول بیرون آورد و او را به بیت لحم نزد خانواده‌ای فرستاد. داود کوچکترین پسر یسی بود.

۹- اول سموئیل ۲:۹ و ۲۳:۱۰ و ۱۳:۱۶-۱۳ را بخوانید. به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ دهید.

a) شائول و الیاب چه خصوصیت مشترکی داشتند؟

b) چرا خدا الیاب را رد کرد؟

c) انتخاب داود چه خصوصیتی از او را بیان می‌کند؟

سموئیل داود را مسح کرد و از آن زمان، روح خدا بر داود قرار گرفت (اول سموئیل ۱۶:۱۳).

انتظار برای وقت خدا

اول سموئیل ۱۶:۱۴-۲۳؛ ۱۷:۱-۱۳:۳۱ و دوم سموئیل باب ۱ را بخوانید.

چندین سال گذشت تا داود عملاً پادشاه قوم اسرائیل شد. در ابتدا داود به دربار شائول راه یافت و با استعدادی که در نواختن موسیقی داشت، روح آزرده شائول را تسکین می‌بخشید (اول سموئیل ۱۶:۱۴-۲۳).

۱۰- اول سموئیل ۱۴:۱۶-۲۳ را بخوانید. در دفترچه خود شرایط شائول را در آن زمان شرح دهید.

داود با پاسخ دادن به جلیات فلسطینی، شهامت و اعتماد خود را به خدا نشان داد (اول سموئیل ۱۷:۲۰-۵۸). پیروزی داود بر جلیات، توجه قوم اسرائیل را به او جلب کرد و شهرتش حسادت شائول را برانگیخت (اول سموئیل ۱۸:۶-۹). اما هیچ یک از

نقشه‌های شائول برای نابودی داود با موفقیت روبرو نشد. داود با دختر شائول، میکال ازدواج کرد و با پسر شائول، یوناتان دوست صمیمی شد.

هرچه موفقیت‌های نظامی داود بیشتر می‌شد، حسادت شائول نیز بیشتر می‌گشت. شائول می‌دانست که خداوند با داود است (اول سموئیل ۱۸: ۱۲ و ۲۸). سرانجام داود مجبور شد به‌خاطر کوشش‌های شائول که قصد قتل او را داشت، فرار کند و متواری گردد (اول سموئیل ۱۹: ۱۱-۱۷). در این زمان جاد نبی (که احتمالاً داود او را در میان انبیایی که با سموئیل در رامه بودند، دیده بود) با او همراه شد و پس از آن نیز کنار داود ماند (اول سموئیل ۲۲: ۵ و دوم سموئیل ۲۴: ۱۱-۲۵).

در ابتدا داود در سرزمین اسرائیل، به دنبال مکان امنی گشت. بعد نزد اخیش پادشاه جت رفت (اول سموئیل ۲۱). سپس در بازگشت به اسرائیل، به غار عدولام پناه برد (اول سموئیل ۲۲). در آنجا عده بسیاری به او ملحق شدند. پس از آنکه سموئیل مرد و او را در رامه دفن کردند، داود به فاران رفت (اول سموئیل ۱: ۲۵). سرانجام پس از فرارهای مکرر، او مرکز فرماندهی خود را در صقلع قرار داد و تا مرگ شائول در آنجا ماند (اول سموئیل ۲۷).

طی این سال‌های خطر و تبعید، داود خود را تسلیم اراده خدا کرد.

۱۱- اول سموئیل ۲۴ و ۲۶ را بخوانید. چرا داود زمانی که می‌توانست شائول را بکشد، این کار را نکرد؟

تسلیم داود به اراده خدا، او را حقیقتاً شایسته پادشاهی بر قوم اسرائیل کرد. شائول درست برعکس بود. روح طغیانگرش سرانجام او را نزد جادوگران کشاند (اول سموئیل ۲۳: ۱۵ و ۲۸: ۳-۲۵). سال‌های آخر سلطنت شائول، جنگ بین خودسری او و اراده خدا بود. سرانجام در یک لحظه وحشتناک شکست کامل، شائول روی کوه جلبوع با دست‌های خودش به زندگی‌اش پایان داد. ۳ تن از فرزندان شائول منجمله یوناتان، نزدیک‌ترین دوست داود، در جنگ با فلسطینی‌ها کشته شده

بودند. این واقعه پایانی غم‌انگیز برای اولین پادشاه قوم بود. عزاداری داود برای شائول و یوناتان را در دوم سموئیل باب اول می‌بینیم.

حکومت بر یهودا

۲ سموئیل ۱-۴ را بخوانید.

پس از مرگ شائول، تنها طایفه یهودا، داود را به‌عنوان پادشاه پذیرفت. آنها داود را مسح کردند و او از حبرون به مدت ۷ سال بر یهودا سلطنت کرد (۲ سمو ۱-۴). ایشبوشت، پسر شائول، بر سایر طوایف که جمعاً اسرائیل نامیده می‌شدند، سلطنت می‌کرد. اما خاندان داود روز به روز نیرومندتر و خاندان شائول ضعیف‌تر می‌شد. این دو حکومت با یکدیگر مبارزه کردند و پس از یک سری جنگ‌ها، دو نفر از سرداران ایشبوشت، او را کشتند.

حکومت بر همه اسرائیل

دوم سموئیل ۵-۲۴ و اول پادشاهان ۱:۱-۱۲:۲ را بخوانید.

بعد از مرگ ایشبوشت، تمامی طوایف در حبرون جمع شدند و داود را به‌عنوان پادشاه اسرائیل و یهودا مسح کردند (دوم سموئیل ۵:۱-۵). داود اورشلیم را از یبوسیان که در آنجا زندگی می‌کردند، گرفت و آن را پایتخت حکومت متحد خود کرد (دوم سموئیل ۵). او ۳۳ سال در آنجا سلطنت کرد.

داود همچنان تسلیم اراده خدا بود. اولین اقدام داود بازگرداندن تابوت عهد خدا به پایتخت بود (دوم سموئیل ۶). به‌یاد دارید که تابوت، مظهر حضور خدا بود که به خاطر فرزندان خدانشناس عیسی، در جنگ افیق به دست فلسطینیان افتاده بود. اما به علت دآوری خدا بر آنها، فلسطینیان تابوت را برگرداندند. اسرائیلی‌ها نیز با ترس تابوت خدا را در مکانی به‌نام قریه یعاریم گذاشته بودند. اگرچه این مکان تنها ۸ مایل (حدود ۱۳ کیلومتر) با اورشلیم فاصله داشت، اما تابوت به مدت بیش از ۶۰ سال در

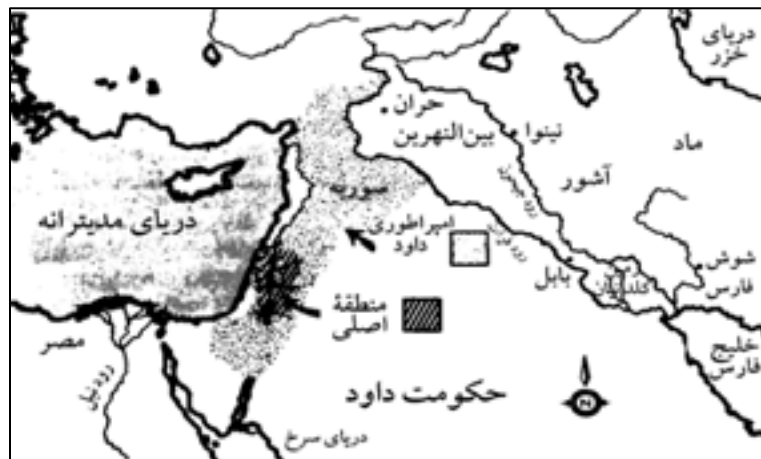
آنجا باقی ماند (اول سموئیل ۵-۷). یعنی در تمام مدت داوری سموئیل، سلطنت شائول و بخشی از سلطنت داود.

۱۲- دوم سموئیل ۷:۱-۲۹ را بخوانید و جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) خدا از داود خواست تا خانه‌ای برای تابوت عهد بسازد.
 (b) داود به خدا قول داد تا خانه‌ای برای تابوت عهد بسازد.
 (c) خدا به داود گفت که یکی از پسرانش برای تابوت عهد، خانه‌ای خواهد ساخت.

در این زمان بود که خدا با داود عهد بست و وعده داد که سلطنتش ابدی خواهد بود. به مرور زمان، داود مرزهای اسرائیل را با پیروزی‌هایی که در خارج به دست آورد، وسعت بخشید. او فلسطینیان، موآبی‌ها و عمونی‌ها را شکست داد (۲ سمو ۸-۱۰).

۱۳- در نقشه زیر مرزهای حکومت داود را با مرزهایی که در بین طوایف تقسیم شده بود، مقایسه کنید. حکومت داود حدوداً چقدر بزرگ‌تر است؟

داود در اوج موفقیت‌های خود مرتکب گناه وحشتناکی شد. او با بتشیع زنا کرد و مرگ شوهرش اوریا را در جنگی تدارک دید (دوم سموئیل ۱۱). اوریا برای مدت طولانی فرمانده نظامی و دوست داود بود. ناتان نبی، گناه داود را به او گوشزد کرد و داوری خدا را اعلام نمود. فرزندی که از بتشیع برای داود به دنیا آمد، مرد (دوم سموئیل ۱۲: ۱۵-۲۳). داود صادقانه توبه کرد و خدا به خاطر شکستگی و فروتنی‌اش، او را بخشید و همچنان او را بکار برد. داود مزامیر ۳۲ و ۵۱ را در زمان اعتراف خود به این گناه نوشت.

۱۴- مزامیر ۳۲ و ۵۱ را بخوانید و به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ دهید.

- a) داود چگونه به الزام خدا در زندگی‌اش پاسخ داد؟
 b) آیا خداوند شما را نیز در زندگی‌تان به گناهی ملزم کرده است؟ شما چگونه پاسخ داده‌اید؟

سپس خدا برای آن که بخشش کامل خود را به داود نشان دهد، به او و بتشیع (که اکنون زنش بود)، فرزند دیگری بخشید. این پسر سلیمان نام داشت و او بود که پادشاه آینده اسرائیل شد (دوم سموئیل ۱۲: ۲۴-۲۵ و اول پادشاهان ۱: ۳۹-۴۰). اگرچه داود توبه کرد اما نتایج گناه در خانواده‌اش دیده شد. در ابتدا رفتار شرارت‌آمیزی در بین پسران و دخترانش مثل آمون و تامار که از زنان متفاوت او بودند، بروز کرد (۲ سمو ۱۳-۱۴). و سرانجام توطئه ابشالوم رخ داد و حتی برای مدت کوتاهی از سلطنت خلع شد (۲ سمو ۱۵-۱۸). او دوباره حکومت را در دست گرفت (۲ سمو ۱۹-۲۰) و در یک مزمور عالی شکرگزاری، خدا را جلال داد (۲ سمو ۲۲-۲۳).

داود با سرشماری قوم دوباره گناه کرد. او نشان داد که بر تعداد سربازان اعتماد دارد و نه بر خدا. خدا ویا را بر اسرائیل فرستاد. پس از توبه و شفاعت داود، وبا قطع شد و او مذبوحی در خرمنگاهی که متعلق به شخصی به نام ارونه بود، برای خدا بنا کرد (۲ سمو ۲۴: ۱۰-۲۵).

در انتهای زندگی داود، یکی از پسرانش به نام ادونیا سعی کرد جای او را بگیرد اما نتوانست و سلیمان پادشاه شد. داود مرد و دفن شد (اول پادشاهان ۱:۱-۱۲:۲). در تشریح تاریخ قوم اسرائیل، سلطنت تمام پادشاهان با پادشاهی و سرسپردگی داود به خدا مقایسه می‌گردند.

- ۱۵- زندگی داود را در این بخش مرور کنید. سپس دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید. دوران زندگی داود (سمت چپ) با وقایع ذکر شده (سمت راست).
(a) از حبرون سلطنت کرد.	(۱) پادشاه مسح شده
(b) شائول را نکشت.	(۲) منتظر وقت مناسب خدا
(c) تابوت عهد را به اورشلیم آورد.	(۳) حکومت بر یهودا
(d) داود را برای نواختن موسیقی به قصر شائول بردند.	(۴) حکومت بر تمام اسرائیل
(e) خدا با او عهدی بست.	
(f) سموئیل او را برای پادشاهی مسح نمود.	
(g) بر جلیات پیروز شد.	
(h) ایشبوشت، پسر شائول کشته شد.	
(i) پسر داود، ابشالوم بر ضد پدر توطئه کرد.	

سلطنت سلیمان

اول پادشاهان ۱۳:۲-۴۳:۱۱ را بخوانید.

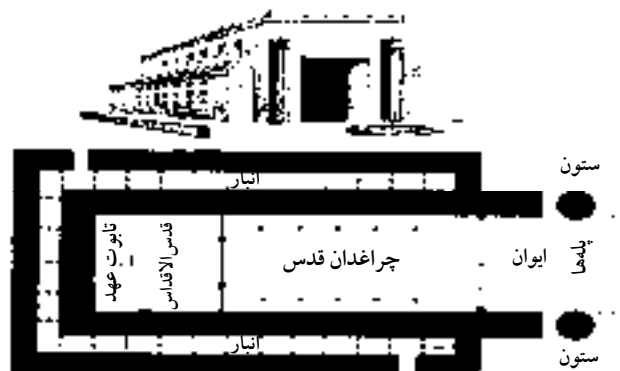
اطاعت و موفقیت

در زمان سلطنت سلیمان، خدا آنچنان شکوهی به قوم اسرائیل بخشید که جهان را به حیرت واداشت. سلیمان ۴۰ سال سلطنت کرد (اول پادشاهان ۴۲:۱۱). او سلطنت خود را با عظمت شروع نمود. هنگامی که خدا بر او ظاهر شد و از او پرسید چه

می‌خواهی، سلیمان حکمت را درخواست کرد تا بر قوم خدا حکومت کند. خداوند از این درخواست خشنود شد (اول پادشاهان ۵:۳-۱۴)، و سلیمان به خاطر حکمتش شخصی معروف گشت (اول پادشاهان ۲۸:۳ و ۲۹:۴-۳۴). سلیمان خدا را دوست داشت و به او اعتماد کرد (اول پادشاهان ۳:۳). در زمان سلطنت او، نوشته‌ها و سرودهای مقدس بسیاری بوجود آمد. سلیمان به تنهایی ۳۰۰۰ ضرب‌المثل نوشت که ۳۷۵ تا از آنها در عهدعتیق وجود دارد. او همچنین ۱۰۰۵ سرود نوشت که ۳ تای آنها در کتاب مقدس آمده است (مزامیر ۷۵ و ۱۱۷ و غزل‌ها).

در کتاب مقدس از ۱۱ بابی که درباره حکومت سلیمان صحبت می‌کند، ۴ باب آن به توصیف معبدی که او ساخت، اختصاص دارد (اول پادشاهان ۵-۸). این معبد در اورشلیم، در همان مکانی که داود مذبج خود را بنا نمود، ساخته شد (دوم سموئیل ۲۴) و باعث حیرت جهان گشت. عده‌ای تخمین می‌زنند که بهای آن امروزه در حدود ۵ میلیارد دلار باشد. ۳۰۰۰۰ یهودی و ۱۵۳۰۰۰ کنعانی در بنای آن کمک کردند.

۱۶- شرح معبد را در اول پادشاهان ۵-۸ بخوانید و تصویر زیر را مطالعه کنید. سپس جزئیات خیمه حضور خدا را در درس ۴ مجدداً بررسی کنید. در دفترچه خود ۳ شباهت تصویر آنها را نام ببرید و تفاوت آن دو را نیز ذکر کنید.

۱۷- پس از آنکه سلیمان معبد را ساخت و آن را تقدیم خدا نمود، خدا بار دیگر بر او ظاهر شد. اول پادشاهان ۹:۱-۹ را بخوانید و به این سؤال در دفترچه خود پاسخ دهید. خدا به سلیمان گفت که اگر او و اعقابش خدایان دیگر را پرستش کنند، چه اتفاقی برای معبد می افتد؟

طی سالهای سلطنت سلیمان، حکومت اسرائیل تصویری بود از اشتیاق خدا برای برکت دادن قومش، قومی که با آنها عهد بسته بود. شرحی که در اول پادشاهان ۱۰:۱۴-۲۹ می خوانیم، بیانگر عظمت آن حکومت می باشد. جلال خدا که بر قومش بود، جهان را به شگفتی واداشت.

عدم اطاعت و شکست

اما با وجود تمام موفقیت های سلیمان، او سرسپردگی خود را به خدا از دست داد. حکومتش در ثروت و شهرت فزونی یافت. با ملل بیگانه پیمان بست و همسران بسیاری از دیگر ملت ها گرفت در حالی که فرمان خدا، پادشاهان را از داشتن زن های بسیار منع می کرد (تثنیه ۱۷:۱۷). زنان سلیمان او را از خدای پدرش داود، دور کردند (اول پادشاهان ۱۱:۸-۱). او خدایان دیگر را پرستش کرد و خداوند می بایست او را به علت ناطاعتی اش دآوری می کرد.

۱۸- اول پادشاهان ۹:۱۱-۱۱ را بخوانید و جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) خدا گفت که به خاطر داود و اورشلیم دو طایفه را به پسر سلیمان خواهد داد.
- (b) حکومت سلیمان طی سلطنت پسرش از بین خواهد رفت.
- (c) سلیمان به خاطر ثروت بسیارش دآوری شد.

- ۱۹- بخش مربوط به سلطنت سلیمان را مرور کنید و اول پادشاهان ۳:۳ و ۱۱:۱-
۲ را بخوانید. کدام یک از عبارات زیر بهترین توصیف برای موفقیت و سپس شکست سلیمان به عنوان پادشاه است؟
- (a) سلیمان همزمان با به دست آوردن ثروت و قدرت، موفق نیز شد. اما همین برکات سبب دوری او از خداوند شدند.
- (b) به عنوان پسر داود پادشاه، سلیمان وعده موفقیت عظیم و دراز مدتی را به دست آورده بود. اما آرزویش برای کسب حکمت آنچنان قوی بود که او را به شکست سوق داد.
- (c) در سال‌های اولیه پادشاهی‌اش، سلیمان خداوند را دوست داشت و از او اطاعت می‌کرد اما بعد با زنان بیگانه بسیاری ازدواج کرد و شروع به پرستش خدایان دیگر نمود.
- سپس سلیمان مانند پادشاهان ظالم ملل همسایه، عمل نمود. هنگامی که مرد، حکومتی که آنچنان بزرگ شده بود، رو به زوال نهاد. مسیح، از نسل ناتان، پسر داود ظهور کرد و نه از نسل سلیمان. با وجود این، شکوه و ثروت حکومت سلیمان نمونه‌ای است از برکات وافر خدا برای قومش.

خودآزمایی

(۱) کدام یک از عبارات زیر بهترین خلاصه دستورات و هشدارهای خدا برای سلطنت و پادشاهی است؟

(a) دستورات او شامل آن بود که وظیفه اصلی پادشاه، هدایت روحانی قوم می‌باشد. هشدار او آن بود که اگر پادشاه گروه بزرگی از کاهنان را به خانواده خود اضافه نکند، قادر به حکومت بر قوم نیست.

(b) دستورات او شامل آن بود که پادشاه باید از شریعت خدا کاملاً اطاعت کند و اجازه ندهد هیچ چیز دیگری او را از این کار باز دارد. هشدار او آن بود که پادشاه قوم را استثمار می‌نماید تا خاندان خود را بر پا سازد و قوم به تلخی شکایت خواهند کرد.

(c) دستورات او شامل آن بود که پادشاه مسئول است تا معبدی برای خدا بسازد و ارتش بزرگی برای حفاظت قوم تشکیل دهد. خدا هشدار داد که اگر پادشاه ارتشی بزرگ و قوی نداشته باشد، حکومتش پابرجا نخواهد ماند.

(۲) دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

(a) تابوت عهد را به اورشلیم آورد.

(b) سعی کرد کسی را که قرار بود بعد از او پادشاه شود، بکشد.

(c) به‌خاطر حکمتش معروف بود. (۱) شائول

(d) از سوءقصد به جان اولین پادشاه اسرائیل، (۲) داود

خودداری کرد. (۳) سلیمان

(e) معبد را ساخت.

(f) با زنان بیگانه بسیاری ازدواج کرد.

(g) در اعتراف خود به گناه در زندگی‌اش ۲ مزمور نوشت.

(h) نزد جادوگران رفت.

۳) فرض کنید درباره بخشش خدا، به گروهی تعلیم می‌دهید و می‌گویید که خدا از شخصی که واقعاً توبه کند، استفاده می‌کند. کدام یک از پادشاهان زیر بهترین نمونه می‌باشد؟

(a) شائول

(b) داود

(c) سلیمان

۴) با توجه به تاریخ قوم اسرائیل، ۱۰ واقعه زیر را برحسب تقدم و تأخر شماره‌گذاری کنید.

(a) شائول به‌عنوان پادشاه مسح شد.

(b) داود در بیت‌لحم مسح شد.

(c) سلیمان متولد شد.

(d) مردم از سموئیل درخواست پادشاهی کردند.

(e) پادشاهی شائول رد شد.

(f) داود از حبرون بر یهوذا سلطنت کرد.

(g) داود در خرمگاه ارونه مذبحی بنا نمود.

(h) سلیمان برای خداوند معبد ساخت.

(i) ایشالوم برای مدتی داود را از سلطنت خلع کرد.

(j) داود شهر اورشلیم را گرفت و پادشاه اسرائیل شد.

۵) دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق کنید. وقایع (سمت راست)، اشخاص (سمت چپ).

(a) تقاضایش برای حکمت جهت حکومت بر قوم، خدا را خشنود کرد.

(b) اگرچه قدرت روح خدا را می‌دانست اما سرانجام ناطاعتی‌اش سبب شد از پادشاهی برکنار شود.

(c) حتی زمانی که قوم گناه کرده بودند، او با وفاداری برای آنها دعا می‌کرد.

(d) به علت تأثیر زنان بیگانه بسیارش، از خداوند روی گرداند و خدایان دیگر را پرستش کرد.

(e) او به عنوان پادشاه مسح شده بود اما سال‌ها منتظر ماند تا وقت مناسب خدا برسد و پادشاه شود.

(۱) سموئیل

(۲) شائول

(۳) داود

(۴) سلیمان

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیک

پاسخ درست تمرین‌ها

۱۰) جواب پیشنهادی: شائول به علت ناپااعتی افسرده شده بود و در تاریکی روحانی بسر می‌برد. تنها زمانی که داود برایش چنگ می‌نواخت، او احساس آرامش می‌کرد.

۱) (a) شخصی که منتخب خدا باشد و از قوم اسرائیل باشد، نه یک بیگانه.
(b) او می‌بایست یک نسخه از شریعت خدا را برای خود بنویسد و آن را نگه دارد و بخواند و اطاعت کند. باید مثل سایر افراد قوم، تسلیم خدا باشد.
(c) او نمی‌بایست اسب‌های بسیار داشته یا آنها را از مصر بخرد. نباید همسران بسیار داشته باشد و یا خود را ثروتمند سازد. نباید فکر کند که از دیگر افراد قوم برتر است.

۱۱) چون به شائول احترام می‌گذاشت، زیرا که او منتخب خدا و برای پادشاهی مسح شده خدا بود.

۲) زیرا با درخواست پادشاه، آنها خودشان را از تسلط خدا بیرون آوردند و به انسان پناه بردند.

۱۲) (a) غلط

(b) غلط

(c) درست

۳) (a) وظیفه اصلی او شناخت شریعت و اطاعت از آن بود. اگر این کار را می‌کرد، سلطنت برای او و خاندانش طولانی می‌گشت.

(b) او قوم را استثمار می‌کند تا برای خود قصر سلطنتی بسازد و از آنها ارتشی تشکیل می‌دهد. در نتیجه، قوم با تلخی شکایت می‌کنند اما خدا به آنها گوش نخواهد داد.

(۱۳) در حدود ۴ یا ۵ برابر بزرگ‌تر

(۴) سموئیل قول داد دعا کند و راه نیکو و راست را به آنها تعلیم دهد.

(۱۴) a) او گنااهش را اعتراف کرد و از خدا خواست تا او را پاک کند. او فروتن شد و توبه کرد.

b) جواب شما. تفکر داود به ما نشان می‌دهد که پاسخ ما در هنگام ملزم شدن به گناه چگونه باید باشد.

(۵) جواب شما.

۳ (a) ۱۵

۲ (b)

۴ (c)

۲ (d)

۴ (e)

۱ (f)

۲ (g)

۳ (h)

۴ (i)

(۶) خدا قلب تازه‌ای به او بخشید.

(۱۶) شباهت‌ها:

۱- هر دو از یک صحن درونی برخوردارند که تابوت عهد در آنجا قرار می‌گیرد.

۲- هر دو برای قربانی، مذبح دارند.

۳- حضور خدا در هر دو ساکن بود.

تفاوت اصلی این بود که خیمه از مکانی به مکان دیگر قابل انتقال بود اما معبد قابل انتقال نبود. معبد برای قوم اسرائیل که در سرزمین خود بودند، مرکز ثابت پرستش خدا بود.

-۷-

پروزی‌های شائول		شکست‌های شائول	
(اول سموئیل)			
آیات	شرح	آیات	شرح
۲۳-۱:۱۴	شکست فلسطینیان در جبعه و نجات شهر یابیش	۱۳-۸:۱۳	ناطاعتی از خدا با انجام دادن کار کاهن و گذراندن قربانی
۷-۱:۱۵	شکست عمالیقی‌ها، مبارزه‌ای از حویله تا شور	۲۳-۸:۱۵	ناطاعتی از دستور خدا در نابود کردن کامل عمالیقی‌ها
۱۵-۱:۱۱	شکست عمونی‌ها و نجات شهر یابیش		

(۱۷) بر طبق آیات ۷-۸، خدا معبد را ترک می‌کند و آنجا به خرابه‌ای مبدل می‌گردد.

(۸) a) دلیل اصلی این است که فکر نکرد که لازم است کاملاً از خدا اطاعت کند. موارد دیگر، یعنی b و c بیانگر ناطاعتی و بی‌احترامی او به فرامین و اراده خدا می‌باشند.

(۱۸) a غلط

(b) درست

(c) غلط

(۹) a هر دو بلند قد و زیبا بودند.

(b) زیرا خدا قلب الیاب را دید.

(c) انتخاب خدا تأییدی بود بر راست بودن قلب داود با خدا.

(۱۹) c

تألیفات عصر حکومت

در عهدعتیق ۵ کتاب وجود دارد که به عنوان کتب حکمت یا شعر شناخته شده‌اند. آنها عبارتند از: ایوب، مزامیر، امثال، جامعه و غزل غزل‌ها. برخلاف کتاب‌هایی که تاکنون بررسی کردیم، این کتاب‌ها اصولاً به بررسی تاریخی وقایع نمی‌پردازند، بلکه بازگوکننده تجاربی در زندگی هستند که قوم اسرائیل با آنها آشنا بودند. مسائل، عقاید، احساسات و تفکراتی که در این کتاب‌ها می‌بینیم، بینشی از زندگی آنها به ما می‌دهد.

اگرچه بیشتر این نوشته‌ها در عصر حکومت بوجود آمدند، اما بعضی نیز زودتر نوشته شدند. با وجود این، تجاربی که در این کتاب‌ها ذکر شده‌اند، برای همه مردم در هر دوره تاریخی صدق می‌کند. این کتاب‌ها امروز نیز با ما سخن می‌گویند. روح القدس شرایطی را فراهم آورد تا این کتاب‌ها برای شادی، رشد و تفکر ما محفوظ بمانند.

با مطالعه این درس، درک خواهید کرد که چرا این کتاب‌ها در همه زبان‌های ترجمه شده، اینقدر زیبا هستند. موضوع اصلی و ارزش هر یک از کتاب‌ها را کشف خواهید کرد و یاد خواهید گرفت که چرا برای بسیاری از مسیحیان، با معنا و الهام‌بخش می‌باشند. در نتیجه، زندگی روحانی و عبادتی شما نیز غنی خواهد شد.

فهرست درس

تألیفات و ترکیب آنها

کتب حکمت

کتب عبادتی

اهداف درس

در پایان این درس باید بتوانید:

- شکل پایه‌ای نگارش کتب شعری و حکمت را شرح دهید.
- موضوع اصلی و ارزش روحانی کتب شعری و حکمت را بیان نمایید.
- هنگام عبادت و تفکر شخصی خودتان، از این سبک‌های شعری و حکمتی استفاده کنید.

فعالیت‌های یادگیری

- ۱- هنگام مطالعه درس، هر یک از کتاب‌های شعری و حکمت را بخوانید.
- ۲- درس را بخوانید و به هر یک از سؤالات پاسخ دهید، درس را مرور کنید و به خودآزمایی پاسخ دهید. جواب‌های خود را حتماً مرور کنید.

تألیفات و ترکیب آنها

تألیفات

اکنون به بررسی کتاب‌هایی می‌پردازیم که مورد علاقه بسیاری از افراد می‌باشند. نویسندگان این کتاب‌ها پادشاهان، انبیا، شاعران و مردم عادی بودند. اگرچه ما در زمان و فرهنگ متفاوت با آنها زندگی می‌کنیم، ولی تعالیم اساسی این کتاب‌ها هنوز برای ما با ارزش هستند. این کتاب‌ها نشان می‌دهند که خدا به زندگی روزمره ما علاقه‌مند است. او برای رنج‌ها، کارها، زندگی خانوادگی و اشتیاق ما برای پرستش او، اهمیت قائل است.

۱- ۵ کتاب شعر و حکمت عبارتند از .....

۲- کتابی که بلافاصله قبل از کتاب ایوب است ..... نام دارد و کتابی که بلافاصله بعد از غزل غزل‌ها (یا سرود سلیمان) است ..... نام دارد.

ترکیب آنها

کتاب‌های شعر و حکمت به شیوه شعری که مترادف نام دارد، نوشته شده‌اند. این شیوه، ساختار اصلی شعر عبری را تشکیل می‌دهد. مترادف به معنی آن است که افکاری که بیان می‌شوند به نوعی موزون، مشابه یا همگون هستند. این شیوه با سجع، که در آن اصوات کلمات (معمولاً آخرین کلمه هر بیت) با یکدیگر مشابه هستند، فرق می‌کند. به تفاوت زیر توجه کنید:

سجع: آمد مسیح اندر جهان

شادی کنید ای مؤمنان

مترادف: چشمه‌ها را در وادی‌ها جاری می‌سازد تا در میان کوه‌ها روان بشوند.
(مزمور ۱۰۴: ۱۰).

بنابراین شعر عبری بسیار زیباست. اما این زیبایی، اصولاً از فکری که بیان می‌شود، نشأت می‌گیرد. مسئله عجیب در مورد این شیوه آن است که هنگام ترجمه نیز زیبایی شعر حفظ می‌گردد.

۳- زیبایی شعر عبری (مترادف) را می‌توان در هنگام ترجمه نیز حفظ کرد چون.....

(a) توازن افکار را می‌توان در قالب کلمات متفاوت بیان نمود.

(b) از کلمات خاصی بهره می‌گیرد که از طول و صوتی مشابه برخوردارند.

(c) حتی اگر معنای کلمات را نفهمیم، زیبایی آن را درک می‌کنیم.

شیوه مترادف، دارای ۳ نوع اصلی است:

(۱) مترادف هم معنی - بند دوم، معنای بند اول را با کلماتی دیگر تکرار می‌کند.

(۲) مترادف مرکب - بند دوم، نظر تازه‌ای را به بند اول اضافه می‌کند (درباره همان موضوع یا مطلب).

(۳) مترادف متضاد - بند دوم، تفکری را ارائه می‌دهد که در تضاد با بند اول است.

۴- دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

(a) شریران در راه‌های گناه‌آلود خود به دام می‌افتند،

اما عادلان خوشحال و آزاده‌اند

(b) چون با توجه بنگرم اندر صلیبی که بر آن

شاه جلال از بهر ما با میل خود بخشیده جان.

(c) شریر از بطن خاک نمی‌روید

و محنت محصول زمین نیست

(d) زن عاقله را که توان یافت

او با ارزش‌تر از جواهرات می‌باشد

(e) هر که ترا دوست می‌دارد، حفظ می‌کند

اما شریران را نابود می‌کند

(۱) سجع

(۲) مترادف هم معنی

(۳) مترادف مرکب

(۴) مترادف متضاد

سعی کنید با مطالعه این کتاب‌ها، انواع متفاوت مترادف را تشخیص دهید.

کتاب حکمت

ایوب - برخورد با رنج

ایوب ۱-۱۵ و ۲۸-۳۵ و ۳۸-۴۲ را بخوانید.

احتمالاً ایوب در دوران پاتریارخ‌ها بین زمان ابراهیم و موسی می‌زیسته است. نام

او در کتاب حزقیال به همراه نوح و دانیال ذکر می‌شود (حزقیال ۱۴:۱۴ و ۲۰).

احتمالاً کتاب ایوب قدیمی‌ترین کتاب کتاب مقدس می‌باشد و همچنین جزو

شاهکارهای شعری به حساب می‌آید. موضوع کتاب، رنج انسان است که یکی از مهم‌ترین مسائل حل نشده و عالمگیر می‌باشد.

در این کتاب واژه کلیدی، آزمایش یا امتحان است. ایوب فریاد زد: «زیرا او طریقی را که می‌روم می‌داند و چون مرا می‌آزماید مثل طلا بیرون می‌آیم» (ایوب ۱۰:۲۳). فهرست ساده این کتاب به شرح زیر است:

(۱) ایوب ۱:۱-۲۶:۳ - ایوب و دوستانش معرفی می‌شوند؛ ایوب دچار فقر و بدبختی می‌شود.

(۲) ایوب ۱:۴-۴۰:۳۱ - ایوب با ۳ تن از دوستانش درباره رنج خود بحث می‌کند. (۳) ایوب ۱:۳۲-۲۴:۳۷ - الیهو صحبت می‌کند. او می‌گوید که رنج وسیله‌ای برای تزکیه و تأدیب است.

(۴) ایوب ۳۸:۱-۳۴:۴۱ - خدا صحبت می‌کند. انسان نمی‌تواند همه راه‌های خالق را درک کند زیرا راه‌های او برتر از راه‌های انسان است.

(۵) ایوب ۱:۴۲-۷ - ایوب خدا را پرستش می‌کند. خدا دو برابر آنچه را که قبلاً داشت، به او می‌بخشد.

در این کتاب ۴ دیدگاه یا عقیده اساسی درباره رنج می‌بینیم، دیدگاه شیطان، دوستان، ایوب رنج کشیده و نجات‌دهنده.

(۱) **دیدگاه شیطان:** مردم خدا را تنها به خاطر برکات و ثروت او دوست دارند (ایوب ۱:۱-۸:۲). شیطان بعدها از همین فلسفه در وسوسه کردن مسیح استفاده کرد (متی ۴:۱-۱۱).

(۲) **دیدگاه دوستان:** (دوستان ایوب الیفاز، بلداد و سوفرا این دیدگاه را داشتند): عادلان همیشه پاداش می‌گیرند و گناهکاران همیشه رنج می‌کشند. بنابراین رنج عظیم ایوب باید در نتیجه گناهان بزرگ او باشد (ایوب ۷:۴).

(۳) **دیدگاه رنج کشیده:** دیدگاه الیهو: همیشه رنج، تأدیب پدر است تا ما را بسوی هدف خود باز گرداند. سخنان الیهو بیشتر دفاعیه‌ای از خداست.

۴) دیدگاه نجات‌دهنده: خدا خود را به ایوب آشکار کرد. او به ایوب تعلیم داد که گاه انسان‌های خداشناس رنج می‌کشند تا بتوانند خود را ببینند. ایوب گرچه انسان خوبی بود، اما به عدالت خود تکیه می‌کرد.

کتاب ایوب به ما نشان می‌دهد که رنج و آزمایشات همیشه برای تنبیه ما نمی‌باشند. خدا گاهی اجازه می‌دهد رنج به زندگی ما بیاید تا درک و شناختی بهتر از زندگی داشته باشیم. برای مثال، یک ورزشکار زیر بار تجربیات سخت نمی‌رود تا تنبیه شود بلکه تمریناتش او را آماده می‌کند تا در مسابقه بدود. به همین ترتیب، خدا نیز همیشه ما را آماده می‌کند تا کاری را که هر یک از ما باید انجام دهیم، به ثمر برسانیم. و گاه خدا این هدف را از طریق رنج و آزمایشات به تحقق می‌رساند. او در هر شرایطی، هدفی حکیمانه دارد و می‌خواهد حکمت خود را به ما نشان دهد.

۵- شخصی که دیدگاه نجات‌دهنده را در ارتباط با رنج دارد، می‌گوید که هنگام رنج.....

- a) باید از خود بپرسیم که آیا باید به خدمت خدا ادامه دهیم.
- b) در می‌یابیم که رنج ما نتیجه ناطاعتی ما است.
- c) خود و خدا را به طریق تازه‌ای می‌شناسیم.

۶- کدام یک از عبارات زیر بهترین توصیف برای تعلیم اصلی کتاب ایوب است؟

- a) انسان نمی‌تواند راه‌های خدا را درک کند، بنابراین باید همه رنج‌های خود را به‌عنوان مجازاتی برای گناهانش بپذیرد.
- b) رنج همیشه نتیجه گناه نیست، انسان‌های خداشناس در رویارویی با آن باید با فروتنی و پرستش، به خدا توکل کنند.
- c) اشخاصی که وفادارانه خدا را خدمت می‌کنند، رنج را تجربه نمی‌کنند زیرا خدا اجازه نمی‌دهد که آنها رنج بکشند.

امثال - رویارویی با زندگی

امثال ۱-۱۰ و ۱۳-۱۶ و ۲۹-۳۱ را بخوانید.

کتاب امثال، مجموعه‌ای شگفت‌انگیز از گفتارهای حکیمانه است. یهودیان آن را به صحن بیرونی معبد تشبیه می‌کردند یعنی جایی که یک یهودی با غیر یهودیان ملاقات می‌کرد. کتاب امثال، روایت انسان خداشناسی است که روی پای‌های خود می‌ایستد و به ما نشان می‌دهد که خدا منفک از زندگی ما نیست. تمام جوانب زندگی را در این کتاب اعم از وظیفه ما نسبت به خدا، همسایه (همنوع)، والدین، بچه‌های مان و حتی کشورمان می‌بینیم.

سلیمان، نویسنده قسمت اعظم کتاب امثال می‌باشد. او آنقدر شخص حکیمی بود که در واقع معرف حکمت بود (اول پادشاهان ۳:۳-۲۸ و ۴:۲۹-۳۰ و ۵:۱۲). بسیاری از حکمرانان بیگانه، به دنبال نصایح او بودند (دوم تواریخ ۱:۹-۲۴). به همراه سلیمان (امثال ۱:۱، ۱:۱۰)، این نویسندگان نیز ذکر شده‌اند: الف) سخنان مردان حکیم (۱۷:۲۲)، ب) مثل‌های سلیمان که مردان حزقیآ آنها را به رشته تحریر در آوردند (۱:۲۵)، پ) آگور (۱:۳۰) و ت) لموئیل پادشاه (۱:۳۱). این کتاب را می‌توان به سه بخش اصلی تقسیم نمود:

۱) مشورت برای جوانان: باب‌های ۱-۱۰

۲) مشورت برای همه مردم: باب‌های ۱۱-۲۰

۳) مشورت برای پادشاهان و حکما: باب‌های ۲۱-۳۱

بخش برجسته این کتاب استثنایی باب ۸ می‌باشد که توصیفی زیبا، پر قدرت و باشکوه از حکمت است. بسیاری از دانشجویان کتاب مقدس، متوجه شباهت‌های بسیاری بین این قسمت و توصیفات درباره عیسی مسیح که در عهد جدید آمده است، شده‌اند. برای نمونه، کولسیان ۳:۲ مسیح را «به عنوان شخصی معرفی می‌کند که در وی تمامی خزائن حکمت و علم مخفی است». در مطالعه کتاب امثال، سعی کنید نام

مسیح را به جای کلمه حکمت بگذارید. این کار قدرت این کتاب را به طرز دیگری برای شما آشکار خواهد کرد.

۷- امثال ۸:۲۳-۳۱ را با یوحنا ۱:۱-۲ و عبرانیان ۱:۲ مقایسه کنید. در دفترچه خود، دو مورد در ارتباط با حکمت (امثال ۸:۲۳-۳۱) که درباره مسیح نیز صدق می کند (یوحنا ۱:۱-۲ و عبرانیان ۱:۲)، بنویسید.

۸- آیات زیر را از کتاب امثال بخوانید و سپس هر یک از نمونه های ذکر شده در ستون سمت راست را با آنها تطبیق دهید.

(۱) ۳:۵-۶	(a) شایعه پراکنی (غیبت)
(۲) ۶:۶-۸	(b) تنبلی
(۳) ۱:۱۱	(c) عدم صداقت
(۴) ۱۱:۱۳	(d) فروتنی
(۵) ۱۶:۱۸	(e) هدایت
	(f) صداقت

۹- کدام یک از عبارات زیر بهترین خلاصه برای محتوای کتاب امثال است؟

(a) مجموعه ای از گفتارهای حکیمانه در ارتباط با وظیفه ما نسبت به خدا.

(b) توضیحی برای چگونگی رفتار پادشاهان.

(c) حکمت عملی که در تمام جوانب زندگی قابل اجراست.

جامعه - برخورد با ناامیدی

جامعه ۱:۱-۱۴:۱۲ را بخوانید.

کتاب جامعه بیانگر فلسفه انسان درباره زندگی است و همانند گزارشی است از تمامی آنچه که ذهن می تواند به آن فکر کند و مذهب به انسان تقدیم کند. مباحث این کتاب، استدلال های خدا نیستند بلکه گزارش خدا است از مباحث انسان. بعضی

از مطالب ارائه شده از طرف انسان، با تعالیم سایر بخش‌های کتاب مقدس در تضاد می‌باشند (نگاه کنید به ۱۵:۱ و ۱۹:۳ و ۱۵:۸).

نویسنده خود را به عنوان فیلسوف، پسر داود و پادشاه اورشلیم معرفی می‌کند (۱:۱). بسیاری اعتقاد دارند که او سلیمان است و کتاب توصیفی نمایش‌گونه، از تجربیات خودش می‌باشد. نویسنده می‌پرسد: «با ارزش‌ترین هدف زندگی چیست؟» او شک دارد که آیا واقعاً پاسخی برای سؤالش وجود دارد یا خیر. تجربیاتش به او نشان می‌دهد که ارضای هر خواسته‌ای در زندگی، سرانجام تنها به ناامیدی ختم می‌شود. انسان‌ها در هر چیز به دنبال ارضای خواسته‌های خود، جدا از خدا، هستند (۱:۱-۳). ارضا در علم (۴:۱-۱۱). فلسفه به آنها پاسخی نمی‌دهد (۱:۱۲-۱۸). حتی لذت اعم از شادی، مستی، کار، ثروت، دارایی و موسیقی نیز پاسخ نمی‌باشند. همه چیز توخالی است.

نویسنده حتی به مادی‌گرایی (۲:۱۲-۲۶)، تفکر جبرگرایانه (۳:۱-۱۵) و مذهب عمومی و نه شخصی روی می‌آورد (۳:۱۶-۲۲). همه اینها بیهوده هستند. خدا را خشنود کردن کار ساده‌ای نیست (۵:۱-۸) و ثروت شادی به بار نمی‌آورد (۵:۹-۱۶ و ۱۲). و کارهای نیکو نیز باعث خوشی نمی‌شوند (۷:۱-۱۲ و ۱۲).

سرانجام، نویسنده به نتیجه‌گیری مهمی می‌رسد: انسان باید از خدا بترسد و احکام او را نگه دارد زیرا تمام وظیفه او همین است (۱۲:۱۳).

۱۰- پیام اصلی کتاب جامعه چیست؟

- (a) گزارشی است از افکار سلیمان درباره ثروت و سلامتی.
- (b) به ما نشان می‌دهد که در زندگی هیچ چیز ارزش انجام دادن ندارد.
- (c) به ما تعلیم می‌دهد که بجز اطاعت از خدا همه چیز سرانجام به ناامیدی ختم می‌گردد.
- (d) نشان می‌دهد که ثروتمند و فقیر سرنوشت یکسانی دارند.

کتب عبادتی

خدا انسان را برای مشارکت با خود خلق کرد. همان‌گونه که در کتاب جامعه یاد گرفتیم، انسان جدا از ارتباط با خدا، معنایی برای زندگی خود پیدا نمی‌کند. یکی از راه‌های اصلی مشارکت یک ایماندار با خدا، پرستش می‌باشد. هنگامی که خدا را می‌پرستیم، ارزش او را درک می‌کنیم. ممکن است بسیار سرگرم خدمت او باشیم اما خشنودی و ارضای پایدار، تنها در گرو پرستش شخصی و حقیقی ما می‌باشد. برای نمونه، این تجربه را در ۲ کتاب شعری کتاب مقدس بررسی می‌کنیم.

مزامیر - شکرگزاری و دعا

مزامیر ۱-۴۱ و ۷۹-۹۱ و ۱۱۹-۱۵۰ را بخوانید.

پس از گذشت ۲۰۰۰ سال، کتاب مزامیر هنوز یکی از مشهورترین و دوست داشتنی‌ترین کتاب‌های عهدعتیق می‌باشد. از زمان داود، قوم اسرائیل از سرودها در پرستش خدا استفاده می‌کردند. امروزه مسیحیان از هر نژاد و ملت از مزامیر استفاده می‌کنند و آنها را می‌سرایند. شهرت بسیار زیاد کتاب مزامیر از این حقیقت سرچشمه می‌گیرد که آنها بیانگر تجارب مشترک همه انسان‌ها می‌باشند. عنوان مزامیر به معنای شکرگزاری و یا کتاب شکرگزاری‌هاست. مزامیر، کتاب شکرگزاری و تجلیل خداست و نام‌ها، کلام و نیکویی خدا را ارج می‌نهد.

دو سوم کتاب مزامیر به نام شخص خاصی است، داود ۷۳ و آساف ۱۲، پسران قورح ۱۰، سلیمان ۲ و موسی ۱ مزبور نوشته‌اند. ایتان و حیمان که با سلیمان در حکمت مقایسه شده‌اند (اول پادشاهان ۳۱:۴) هرکدام یک مزبور نوشتند.

اما به‌خاطر داشته باشید که آساف از طرف داود به رهبری سرایندگان منصوب شد. به‌نظر می‌رسد که در زمان داود سرودهای قورح را گروه خاصی از لاویان می‌سرایدند. بسیاری از مزامیر بی‌نام طبیعتاً به داود اطلاق می‌شوند. در کتاب مزامیر

در هر جا سایه‌ای از داود وجود دارد. او زندگی خود را به صورت آشکار برای ما بیان می‌کند. نوشته‌های او به ما نشان می‌دهند که حتی در لحظات ناامیدی خدا کنار ما است.

در مجموعه قدیمی و سنتی، ۱۵۰ مزمور را به ۵ کتاب تقسیم می‌کنند. هر بخش با یک عبارت شکرگزاری پایان می‌یابد. این ۵ قسمت عبارتند از: (۱) مزامیر ۱-۴۱، (۲) مزامیر ۴۲-۷۲، (۳) مزامیر ۷۳-۸۹، (۴) مزامیر ۹۰-۱۰۶ و (۵) مزامیر ۱۰۷-۱۵۰. البته هر مزمور، واحدی مجزا است.

مزامیر را می‌توان بر طبق موضوع یا مطلب نیز تقسیم‌بندی نمود. این موضوعات شامل: دعاها، سرودهای توبه و اعتراف، سرودهای شکرگزاری، سرودهایی درباره تاریخ قوم اسرائیل، سرودهایی درباره ماشیح (عیسی)، سرودهایی در پریشانی و سرودهای تعلیمی می‌باشند.

۱۱- دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

(a) مزمور ۱	(۱) توبه و اعتراف
(b) مزمور ۳۲	(۲) تعلیم
(c) مزمور ۱۰۵	(۳) تاریخ
(d) مزمور ۱۱۱	(۴) پریشانی
(e) مزمور ۱۴۲	(۵) شکرگزاری
(f) مزمور ۱۴۹	

مزامیر شامل نبوت‌های بسیاری درباره مسیح یعنی ماشیح هستند. بسیاری از آنها در تجسم مسیح تحقق یافت و تعدادی دیگر در رجعت ثانوی مسیح تحقق خواهند یافت.

۱۲- آیات زیر را از مزامیر بخوانید و بنویسید که هر کدام از آنها چه حقیقتی را درباره مسیح بیان می‌کند.

(a) ۸:۲

(b) ۱۶:۲۲

(c) ۴:۱۱۰

(d) ۲۲:۱۱۸

کتاب مزامیر اصل مهمی را در رابطه با خدا به ما نشان می‌دهد یعنی صداقت. رابطه با خدا، مثل رابطه واقعی با یک دوست، نیازمند راستی و صداقت است. تفکر داود در مزامیر نمونه‌ای است از آنچه که خدا در پرستش و دعا از ما انتظار دارد. خدا می‌خواهد که ما احساسات واقعی خود را بیان کنیم. مثل داود، چه در معبد پرستش باشیم چه در غاری پنهان، در عمق ناامیدی، یا از شادی رقصان، در هر حالتی که هستیم، می‌توانیم با مزمور مناسبی احساسات خود را بیان کنیم. کتاب مزامیر را کتاب شخصی خود بسازید.

۱۳- ۲ سمو ۱۱ و ۱۲ و مزمور ۵۱ را مطالعه کنید. پاسخ داود به پیام نبی خدا چه بود؟

۱۴- داود در مزمور ۳:۵ چه گفت؟

آیا هر روز وقت مشخصی برای وقف، شکرگزاری و دعا دارید؟ اگر نه، زمانی را انتخاب کنید و از همین الان شروع کنید چون خیلی مهم است.

۱۵- جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) گرچه مزامیر مدت‌ها پیش نوشته شده، اما مسیحیان امروز نیز از آن استفاده می‌کنند.
- (b) در حدود سه چهارم مزامیر را داود نوشته است.
- (c) مزامیر به ما نشان می‌دهد که خداشناسان پریشانی و یأس را تجربه نمی‌کنند.
- (d) مزامیر دارای نبوت‌هایی درباره مرگ مسیح هستند.
- (e) بعضی از مزامیر، وقایع تاریخ قوم اسرائیل را شرح می‌دهند.

غزل غزل‌ها - وفاداری و عشق

غزل غزل‌ها ۱:۱-۸:۱۴ را بخوانید.

این کتاب یکی از ۱۰۰۵ سرود سلیمان می‌باشد (اول پادشاهان ۳۲:۴). عنوان غزل غزل‌ها، معرف بهترین سرودها می‌باشد (در بعضی از کتاب مقدس‌ها غزل سلیمان نامیده می‌شود). توضیحات بسیاری پیرامون موضوع کتاب و درج آن در کتاب مقدس بیان شده است. با مطالعه این توضیحات، درک خواهید کرد که این کتاب پیام خاصی برای ما دارد.

غزل با توجه به معنای تحت‌اللفظی یا واقعی آن، درباره عواطف، عشق انسان و ازدواج می‌باشد. سخنگویان اصلی عبارتند از: دوشیزه‌ای به نام شولمی یا شولمیت (۱۳:۶)، معشوقه او و گروهی از زنان اورشلیم. بر طبق یکی از تفاسیر، آن دوشیزه را به قصر سلطنتی بردند (۷:۱-۲:۷). اگرچه پادشاه عشق خود را به این دختر ابراز می‌کند، اما او دل‌باخته معشوق خود، چوپان است (۸:۲-۹:۷). در پایان، این دختر دوباره نزد چوپان بر می‌گردد (۷:۱۰-۸:۱۴). تفاسیر بسیار دیگری نیز در این رابطه وجود دارد.

از لحاظ معنای روحانی، غزل غزل‌ها نمایانگر رابطه‌ای است که بین خدا و قومش، اسرائیل وجود دارد. این کتاب را هر سال در عید فصیح می‌خواندند. قوم اسرائیل با شنیدن آن به یاد محبت خدا و رهایی خودشان از اسارت مصر می‌افتادند.

پیوند بین قوم اسرائیل (دوشیزه شولمیت) و خدا (چوپان عاشق) آنچنان قوی بود که هیچ عامل دیگری در این جهان (پادشاه) قادر به گسستن آن نبود. در عهدعتیق، بخش‌های دیگری نیز وجود دارد که ارتباط بین قوم اسرائیل و خدا را مثل ازدواج معرفی می‌کنند (برای مثال اشعیا ۵۰:۱، حزقیال ۱۶ و ۲۳ و ارمیا ۳:۱-۲۰ را نگاه کنید). در عهدجدید نیز از این تصویر استفاده می‌شود جایی که ارتباط بین مسیح و کلیسا به عنوان ازدواج معرفی می‌شود (به افسسیان ۵ رجوع کنید).

۱۶- با توجه به کتاب غزل غزل‌ها، دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

- a) دوشیزه شولمیت معشوق خود یعنی چوپان را در رؤیا می‌بیند.
- b) عشق خدا برای قوم اسرائیل زیبا و صمیمی است.
- c) چوپان، دوشیزه را می‌خواند تا همراهش برود.
- d) قوم اسرائیل به خدای عاشق وفادار است. (۱) تحت‌اللفظی
- e) پیوند بین قوم اسرائیل و خدا بسیار قوی است. (۲) روحانی

مثل کتاب مزامیر، کتاب غزل غزل‌ها نیز ایماندار را به داشتن ارتباطی صمیمانه و عاشقانه با خدا دعوت می‌کند.

خودآزمایی

- (۱) کدام یک از عبارات زیر کامل کننده این آیه از کتاب امثال سلیمان می باشد.
این آیه مترادف متضاد می باشد. کلمات شخص صالح مثل نقره خالص هستند...
- (a) نظرات شخص شریر بی ارزش هستند.
(b) آنها به بسیاری از مردم سود می رسانند.
(c) دهان مرد عادل چشمه حیات است.
- (۲) در ارتباط با کتاب جامعه، جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.
(a) کتاب جامعه می گوید که کسب ثروت هدف بی ارزشی در زندگی است.
(b) شادی تنها از طریق اطاعت خدا حاصل می شود.
(c) نویسنده آن داود است.
(d) همه عبارات آن با سایر قسمت های کتاب مقدس هماهنگ است.
(e) بیانگر مباحث خدا درباره زندگی است.
- (۳) در عهد جدید، ارتباط بین خدا و قومش تحت عنوان ازدواج (افسیان ۵) بیان می شود. در عهد عتیق تصویر مشابهی را در کتاب ..... می یابیم.
- (a) ایوب
(b) مزامیر
(c) امثال
(d) جامعه
(e) غزل غزل ها

۴) شخصی که پیام کتاب ایوب را درک کرد می‌گوید که ایوب رنج کشید زیرا خدا می‌خواست....

- a) او از زندگی گناه‌آلود و شریرش دست بردارد.
- b) به او درباره خودش و خدا مطالب تازه‌ای یاد بدهد.
- c) به او نشان دهد که همه دوستانش هدف خدا را درک کرده‌اند.
- d) به شیطان نشان دهد که ایوب به‌خاطر گناهش داوری می‌شود.

۵) فرض کنید می‌خواهید درباره پرستش و شکرگزاری درسی از کتاب مقدس بدهید. کدام یک از کتاب‌های زیر بهترین مأخذ برای مطالعه در این باره می‌باشند؟

- a) ایوب
- b) مزامیر
- c) امثال
- d) جامعه

۶) یهودیان کتاب امثال را به صحن بیرونی معبد تشبیه کرده‌اند زیرا.....

- a) قوانین گذراندن قربانی‌های مختلف، در صحن بیرونی اجرا می‌شد.
- b) در صحن بیرونی کاهنان وظایف خود را انجام می‌دادند.
- c) حکمت را به ارتباط انسان با دیگران مربوط می‌سازد.

۷) همه آیات زیر از کتب شعری و حکمت می‌باشند. آیات را با کتاب‌های مربوطه تطبیق دهید.

- a) ای همه مردم روی زمین، برای خدا فریاد شادی سر دهید! نام پرشکوه او را با سرود بستایید و عظمت او را بیان کنید.
- b) آیا از خدا خواسته‌ای که خطاهایت را به تو نشان دهد؟ آیا حاضری از آنها دست بکشی؟
- c) هر چه را که زیر آسمان انجام می‌شود دیده‌ام. همه چیز بیهوده است، درست مثل دویدن به دنبال باد.

(d) ای محبوبه من، بگذار صدایت را از باغ بشنوم، دوستانم منتظرند تا صدایت را بشنوند.

(e) پیش از این گوش من درباره تو چیزهایی شنیده بود، ولی اکنون چشم من تو را می بیند.

(f) آدم احمق را نصیحت نکن چون او سخنان حکیمانه تو را خوار خواهد شمرد.

(۱) ایوب

(۲) امثال

(۳) جامعه

(۴) مزامیر

(۵) غزل غزل‌ها

پاسخ درست تمرین‌ها

c (۹)

(۱) ایوب، مزامیر، امثال، جامعه و غزل غزل‌ها

c (۱۰)

(۲) استر، اشعیا

(۱۱) a (۲) - تعلیم

(b) ۱ - توبه و اعتراف

(c) ۳ - تاریخ

(d) ۵ - شکرگزاری

(e) ۴ - پریشانی

(f) ۵ - شکرگزاری

a (۳)

(۱۲) a (۸:۲) - او بر زمین سلطنت می‌کند.

(b) ۱۶:۲۲ - دست‌ها و پایهای او را مجروح و سوراخ می‌کنند.

(c) ۴:۱۱۰ - او کاهنی به رتبه ملک‌یصدق است.

(d) ۲۲:۱۱۸ - او سنگی است که معماران آن را رد کردند و مهم‌ترین سنگ

عمارت شده است.

(۴) a (۴) - مترادف متضاد

(b) ۱ - سجع

(c) ۲ - مترادف هم معنی

(d) ۳ - مترادف مرکب

(e) ۴- مترادف متضاد

(۱۳) او گنااهش را اعتراف کرد و از آن توبه نمود.

(۵) c

(۱۴) صبحگاهان به پیشگاه تو دعا می کنم.

(۶) b

(۱۵) a درست

(b) غلط

(c) غلط

(d) درست

(e) درست

(۷) حکمت قبل از خلقت وجود داشته و در خلقت سهمی دارد.

(۱۶) a تحت الفظی

(b) روحانی

(c) تحت الفظی

(d) روحانی

(e) روحانی

(۸) a (۴) ۱۱:۱۳

(b) (۲) ۶:۶-۸

(c) (۳) ۱:۱۱

(d) (۵) ۱۶:۱۸

(e) (۱) ۳:۵-۶

(f) (۳) ۱:۱۱

حکومت منقسم

درس هفتم، بحثی در بررسی تاریخ قوم اسرائیل بود. در آن درس به بررسی تألیفات عصر حکومت و کتاب‌های شگفت‌انگیز شعر و حکمت پرداختیم. حال دوباره به دوران سلطنت سلیمان پادشاه برمی‌گردیم و وقایع روزهای آخر و سال‌های بعد را دنبال می‌کنیم.

وضعیت قوم خدا در زمان حکومت متحد، برخلاف کشمکش‌های بین طوایف که در کتاب داوران شرح داده شده، بسیار باشکوه بود. آنها اقوام دیگر را شکست دادند. اما در این روزگار برکت و پیروزی، سهل‌انگار شدند. بت‌پرستی رشد کرد و آنها اصل موفقیت را که سموئیل به آنها گفته بود، فراموش کردند: «از خداوند بترسید و او را به راستی به تمامی دل خود عبادت نمائید» (اول سموئیل ۱۲: ۲۴). سلیمان به خدایان دروغین روی آورد و خداوند او را داوری نمود.

به زودی حسادت‌های ریشه‌دار قبیله‌ای پدیدار شدند. سایه‌های تفرقه و نابودی همانند ابری طوفانی بر دستاوردهای باشکوه و درخشان قوم اسرائیل قرار گرفت و بدتر از آن، تفرقه سبب بی‌احترامی نام خداوند در میان ملل دیگر شد. اما خدا قوم خودش را ترک ننمود. با مطالعه این عصر از تاریخ قوم اسرائیل، با پیام‌هایی که خدا از طریق انبیایش فرستاد، آشنا خواهید شد و درس‌های بسیاری برای زندگی خود یاد خواهید گرفت.

فهرست درس

- تقسیم حکومت متحد
- توصیف حکومت منقسم
- تاریخ حکومت منقسم

اهداف درس

در پایان این درس باید بتوانید:

- شرح دهید که چرا حکومت منقسم شد.
- مهم‌ترین وقایع تاریخ حکومت منقسم را شرح دهید.
- جنبه‌های گوناگون پیام انبیا را در این زمان خلاصه کنید.

فعالیت‌های یادگیری

- (۱) هنگام مطالعه درس، هر یک از بخش‌های کتاب مقدس را بخوانید. این درس حجم وسیعی از مطالعه کلام خدا را شامل می‌شود. بنابراین این کار را با صرف وقت و به دقت انجام دهید.
- (۲) درس را با دقت بخوانید. وقتی آن را تمام کردید دروس ۵-۷ را نیز مرور کنید. سپس به آزمون میانی ۲ پاسخ دهید.

تقسیم حکومت متحد

اول پادشاهان ۱۴:۱۱ و اول تواریخ ۱۰-۱۱ را بخوانید.
خدا از طریق موسی، یوشع و سموئیل به قوم خود هشدار داده بود که گناه، نابودی را به همراه می‌آورد. در واقع نیرویی خارجی سبب شکست آنها نشد بلکه خودشان خدا را ترک کردند و از این رو به‌خاطر گناهان‌شان از داوری خدا، مصون نماندند.

بت پرستی سلیمان

خدا دو بار درباره پرستش خدایان بیگانه، به سلیمان هشدار داد. اما می‌خوانیم که او از امر خدا سرپیچی کرد و از او روی‌گردان شد (اول پادشاهان ۱۰:۱۱). به همین دلیل خدا به او گفت که حکومت از او گرفته خواهد شد و زمان وقوع آن در حین حیات سلیمان نخواهد بود. خدا به سلیمان گفت که طایفه‌ای را به پسرش خواهد داد «به‌خاطر بنده‌ام داود و به‌خاطر اورشلیم که برگزیده‌ام» (اول پادشاهان ۱۳:۱۱).
گناه سلیمان و قوم، در ترک خدا و روی آوردن به بت پرستی مکروه، دلیل اصلی تقسیم حکومت بود.

۱- اول پادشاهان ۲۷:۱۱-۳۹ را بخوانید و به سؤالات زیر پاسخ دهید.

(a) ایلایای نبی چه دلیلی برای تقسیم حکومت بیان کرد؟

(b) حکومت چگونه تقسیم خواهد شد؟

رفتار رحبعام

دلیل دوم تقسیم حکومت، برخورد پسر سلیمان، رحبعام با مردم بود که پس از او پادشاه شد. مردم در روزهای آخر حکومت سلیمان زیر بار مالیات‌های سنگین و طاقت‌فرسا بی‌قرار شده بودند. آنها از پادشاه جدید خواستند تا این بار را از دوش آنها بردارد. اما رحبعام به مشورت مشایخ حکیم گوش نداد و با دوستان جوان خود مشورت کرد. پس از ۳ روز چنین پاسخ داد: «پدرم یوغ شما را سنگین ساخت اما من یوغ شما را زیاده خواهم گردانید. پدرم شما را به تازیانه‌ها تنبیه نمود اما من شما را به عقرب‌ها تنبیه خواهم کرد» (اول پادشاهان ۱۲:۱۴). در نتیجه قوم شورش کردند و حکومت شمالی را تأسیس نمودند و یربعام، افسر سابق دولت سلیمان را پادشاه خود کردند.

حسادت قبیله‌ای

دلیل سوم تقسیم، حسادتی بود که از دیر باز در شمال بین طایفه یهودا و طایفه بزرگ افرایم وجود داشت. به یاد می‌آورید که یوشع از طایفه افرایم بود. از طرف دیگر، شائول از طایفه بنیامین انتخاب شد و داود نیز از طایفه یهودا بود. در کلام خدا رقابت بسیار شدیدی بین طوایف یهودا و افرایم می‌بینیم. اتحاد، ثمره اطاعت آنها از خدا بود. اما در زمان ناپاطعتی، تفرقه امری غیرقابل اجتناب بود.

هنگامی که حکومت بین این دو دسته رقیب تقسیم گشت، کل ساختار سیاسی نیز واژگون شد. فلسطینی‌ها، سوری‌ها، عمونی‌ها و موآبی‌ها اقوامی که زیر کنترل قوم اسرائیل بودند، آزادی خود را دوباره به دست آوردند. آشفتگی اقتصادی مسئله‌ای بسیار جدی بود. این اقوام دیگر به قوم اسرائیل خراج نمی‌دادند و کنترل راه‌های اصلی تجاری برای یک حکومت منقسم شده امری محال به نظر می‌آمد. یک حکومت بزرگ ناگهان سقوط کرد و به دو قدرت درجه دوم و ضعیف‌تر مبدل شد.

۲- اول پادشاهان ۱۲ را بخوانید. هنگامی که رحبعام سپاهی را جمع کرد تا به طوایف تحت سلطنت یربعام حمله کند، خدا به او گفت که.....

- (a) پیش برو و با طوایف شورشی جنگ کن تا اتحاد را حفظ کنی.
- (b) صبر کن تا دستورات دیگری از نبی دریافت کنی.
- (c) همه مردم را به خانه‌هایشان بفرست زیرا تقسیم حکومت اراده او بود.

۳- دو ستون زیر را در ارتباط با تقسیم حکومت با یکدیگر تطبیق دهید.

- (a) رحبعام به نصیحت دوستان جوانش گوش داد. (۱) علت
- (b) اقوام تحت تسلط قوم اسرائیل دیگر خراج ندادند. (۲) نتیجه
- (c) کنترل راه تجاری غیر عملی شد.
- (d) قوم و پادشاه از پرستش خداوند روی گردان شدند.
- (e) یکی از افسران سابق سلیمان، به نام یربعام حکومت دیگری به دست گرفت.

توصیف حکومت منقسم

نام‌های آنها

دیدیم که تا این زمان نام «اسرائیل» به یعقوب و فرزندانش اشاره می‌کند (پیدایش ۳۲:۲۲-۳۲ و ۲:۴۹ و یوشع ۲:۱). اما پس از تقسیم حکومت، کتاب مقدس نام اسرائیل را برای ۱۰ حکومت شمالی، که اولین پادشاه آن یربعام بود، بکار می‌برد. البته گاهی نیز حکومت شمالی را «افرایم» که با نفوذترین قبیله بود، می‌نامیدند. از طرف دیگر، حکومت جنوبی که شامل دو طایفه یهودا و بنیامین بود، «یهودا» نام گرفت. مهم است که این حقایق را در هنگام مطالعه کتاب‌های عهدعتیق به یاد داشته باشیم.

تضاد آنها

حکومت شمالی (اسرائیل) امتیازات بسیاری بر حکومت جنوبی داشت. حکومت شمالی از ۱۰ طایفه نیرومند برخوردار بود در حالی که حکومت جنوبی تنها شامل ۲ طایفه بود (گاهی، یهودا و بنیامین را یک طایفه محسوب می کردند). با مشاهده نقشه دو حکومت، می بینید که حکومت شمالی منطقه وسیع تری را در اختیار داشت و همچنین از بهترین منطقه کشاورزی یعنی دره اردن بهره مند بود. نسبت جمعیت حکومت شمالی به یهودا سه به یک بود. به علاوه، مراکز اصلی نظامی نیز که سلیمان

و داود آنها را احداث کرده بودند، در منطقه شمالی قرار داشتند. مدارس انبیا در بیتل، جلجال و رامه بود. بدین ترتیب خدا با این تفرقه، گناه قوم خود را داوری نمود. گرچه حکومت جنوبی از لحاظ زمین و جمعیت کوچکتر بود، اما اورشلیم مرکز سیاسی و مذهبی قوم به حساب می آمد. همین ترس از تأثیر اورشلیم بود که یربعام، اولین پادشاه حکومت شمالی را وادار کرد تا اشتباه مهلکی مرتکب شود. این اشتباه غضب فوری خدا و داوری بر یربعام را به همراه آورد.

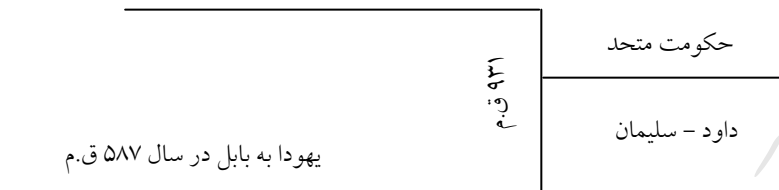
۴- اول پادشاهان ۲۵:۱۲-۳۱ را بخوانید. یربعام برای آنکه قومش برای پرستش به اورشلیم نروند، چه کرد؟

در نتیجه عمل یربعام، کاهنان، لایوان و عده بسیار دیگر از هر طایفه‌ای که به خداوند وفادار بودند، حکومت شمالی را ترک کردند و با یهودا متحد شدند و بدین ترتیب یهودا بسیار قدرتمند شد و عده‌ای مشتمل بر همه طوایف، در مرزهای یهودا تجمع کردند (دوم تواریخ ۱۱:۱۳-۱۷).

حکومت جنوبی از امتیاز بزرگ دیگری نیز بهره‌مند بود. آنها تنها دارای یک خانواده سلطنتی و آن هم از نسل داود بودند. خدا وعده خود را با بنده‌اش داود حفظ کرد! برعکس، حکومت شمالی ۹ سلسله متفاوت سلطنتی و ۱۹ پادشاه فاسد داشتند. این حکومت‌ها با کشتار، خونریزی و انقلاب یکی پس از دیگری سرنگون شدند. شاید به همین علت حکومت جنوبی ۱۳۰ سال بیشتر از حکومت شمالی دوام یافت. جدول زیر تفاوت‌های بین این دو حکومت را به طور خلاصه نشان می‌دهد و نمودار دیگر طول مدت حکومت آنها را شرح می‌دهد.

اسرائیل	یهودا
شمالی، ۱۰ طایفه، پایتخت در شکیم و سپس سامره پرستش بت در دان و بیت‌ئیل	جنوبی، ۲ طایفه، پایتخت در اورشلیم پرستش در معبد اورشلیم
۹ سلسله متفاوت همه پادشاهان بد بودند ۱۹ پادشاه در حدود ۲۴۰ سال حکومت کردند	یک خانواده حاکم، پادشاهان خوب و بد ۱۹ پادشاه، یک ملکه در حدود ۳۹۵ سال حکومت کردند.
۷۲۲ ق.م سرنگونی حکومت اسارت به آشور توسط شلمنصر	۵۸۷ ق.م سرنگونی حکومت اسارت به بابل توسط نبوکدنصر

اسرائیل به آشور در سال ۷۲۲ ق.م

۵- بر طبق نقشه و نمودار داده شده، در حکومت شمالی.....

(a) داود سلطنت می کرد.

(b) دو مرکز مذهبی وجود داشت.

(c) سلطنت کمتر از حکومت جنوبی دوام یافت.

ارتباط فیما بین

شما می دانید که جنگ چه بر سر یک کشور می آورد. خانواده ها از یکدیگر جدا می شوند. تجارت، حمل و نقل و زندگی جامعه نابود می گردد. قوم اسرائیل نیز یک خانواده، یک ملت با یک زبان متحد بود. حال همان گونه که اخیا با نشان دادن جامه ای که به ۱۲ قسمت تقسیم شده بود، نبوت کرد، ۱۰ سبط یا قبیله بر ضد دو قبیله دیگر متحد شدند. ارتباط فیما بین دو حکومت ۴ دوره مشخص را طی نمود.

(۱) خصومت متقابل - این دوره ۶۰ سال جنگ مداوم را به همراه داشت. طی این دوره، پادشاه یهودا سعی کرد تا بر طوایف حکومت شمالی مسلط شود.

(۲) پیوندهای دوستی بر ضد دشمن مشترک - سوریه تهدیدی برای هر دو حکومت بود. آخاب پادشاه اسرائیل، سعی کرد تا با یهوشافاط، پادشاه یهودا از طریق ازدواج بین خانواده های سلطنتی پیمان ببندد. هدف از آن، اتحاد بر ضد قدرت روزافزون سوریه بود.

۳) دوران آغاز مجدد جنگ متقابل - هنگامی که ییهو در حکومت شمالی بر تخت سلطنت نشست، همه اعضای خانواده آخاب را کشت. این کار پیمانی را که بین آخاب و حکومت جنوبی بسته شده بود، از بین برد و زخم بر جای مانده، هرگز شفا نیافت. حکومت شمالی بیشتر و بیشتر به دام بت پرستی افتاد. عده‌ای از انبیا هشداری در این باره دادند اما سرانجام آشوری‌ها در سال ۷۲۲ ق.م حکومت شمالی را به اسارت بردند.

۴) حکومت منزوی جنوبی - آشور، مصر و سرانجام کلدانی‌ها سعی کردند تا بر یهودا غلبه کنند. این تلاش در حدود ۱۳۰ سال یعنی تا ۵۸۶ ق.م به طول انجامید که در این زمان بابلی‌ها به رهبری نبوکدنصر یهودا را به اسارت بردند.

۶- دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

- (a) بهترین زمین کشاورزی را در اختیار داشتند. (۱) شمالی
- (b) زمین کوچکتری داشتند. (۲) جنوبی
- (c) در سال ۷۲۲ ق.م به اسارت آشور درآمدند.
- (d) ییهو بر آنها سلطنت می‌کرد.
- (e) در سال ۵۸۶ ق.م به اسارت بابل درآمدند.
- (f) مسئول کشتن خانواده آخاب بودند.
- (g) سعی کردند تا بر ۱۰ طایفه مسلط شوند.
- (h) ۹ سلسله سلطنتی داشتند.
- (i) یک خانواده سلطنتی داشتند.
- (j) اورشلیم پایتخت آنها بود.
- (k) از طریق ازدواج با خانواده یهوشافاط پیمانی تشکیل داد.

تاریخ حکومت منقسم

گزارشات

اول پادشاهان ۱۵-۱۶ و ۲۰-۲۲ و ۱ تواریخ ۱۳:۱۷ و ۲۸-۲۹ و ۲ تواریخ ۱۳-۲۰ را بخوانید.

تاریخ حکومت متحد و منقسم در کتاب‌های سموئیل، پادشاهان و تواریخ به ثبت رسیده است. این کتاب‌ها در کل یک پنجم (۲۰٪) عهدعتیق را شامل می‌شوند. به‌خاطر سپردن این نکته که تاریخ نوشته شده از دیدگاه و نقطه‌نظر خدا می‌باشد، اهمیت بسیار دارد.

برای مثال یکی از پادشاهان حکومت شمالی به‌نام عمری را در نظر بگیرید. خانواده او ۴۴ سال سلطنت کردند و از نظر زمان‌بندی، دومین سلسله سلطنتی در قوم اسرائیل بودند. گزارش‌های دیگر غیر کتاب مقدسی، به ما می‌گوید که عمری نیرومندترین خانواده سلطنتی را در حکومت شمالی بنا نهاد. او پایتخت را به سامره منتقل کرد و از آن زمان، سامره به شهری بزرگ مبدل شد. او سرزمین‌هایی را از موآبی‌ها بازپس گرفت. در حقیقت، آشوری‌ها که پس از آن حکومت شمالی را فتح نمودند، آن را سرزمین عمری نامیدند. با وجود این، کتاب مقدس وقایع مربوط به سلطنت عمری را تنها در ۲ آیه بیان می‌کند. اول پادشاهان ۱۶:۲۳-۲۴! به‌خاطر سپردن این نکته در مطالعه مندرجات تاریخی مهم است.

۷- اول سموئیل ۱۶:۷ و اول پادشاهان ۱۶:۲۱-۲۸ را بخوانید. چرا درباره موفقیت‌های عمری اینقدر کم نوشته شده است؟

این کتاب‌ها جنبه‌های گوناگون تاریخ قوم اسرائیل را بررسی می‌کنند و به همین دلیل از یکدیگر متفاوت می‌باشند. حال به نکات مهم هر یک از این کتاب‌ها می‌پردازیم.

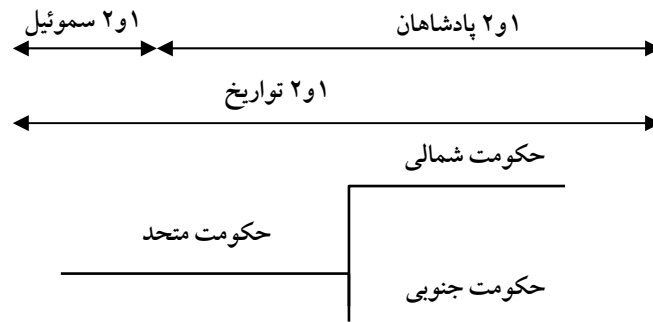
(۱) کتاب‌های اول و دوم سموئیل، اصولی را بیان می‌کنند که خدا می‌خواست حکومت بر طبق آنها تأسیس گردد. حکومتی که براساس ارزش‌های روحانی‌ای که سموئیل آنها را تعلیم داده بود می‌بایست بنا شود. و پادشاهانی که حکومت را به دست می‌گرفتند، رهبری فروتنانه داود را می‌بایست الگوی خود قرار دهند.

(۲) کتاب‌های اول و دوم پادشاهان، چگونگی گسترش حکومت را شرح می‌دهند. دیدیم که چگونه نبوت ناتان به داود تحقق یافت (دوم سموئیل ۷:۱۲-۱۶). این نبوت بیان می‌کرد که نسل داود همیشه فرزندان خواهد داشت. اول و دوم پادشاهان درباره حکومت‌های شمالی و جنوبی با ما سخن می‌گویند. این کتاب‌ها به انبیایی از قبیل ایلیا و الیشع توجه بیشتری مبذول می‌دارند.

(۳) کتاب‌های اول و دوم تواریخ، بر معبد و مراسم پرستشی و جنبه‌های تشریفاتی آن تأکید می‌کنند. با توجه به آنکه معبد و کهنات، موضوع اصلی این کتاب‌ها می‌باشند، اول و دوم تواریخ به نقل تاریخ حکومت متحد در زمان شاول، داود و سلیمان می‌پردازند. سپس این کتاب‌ها، به‌طور خاص تاریخ یهودا یعنی حکومت جنوبی را شرح می‌دهند. حکومت شمالی نیز تنها زمانی ذکر می‌شود که وقایع آن در ارتباط با حکومت جنوبی است.

در زیر دو نمودار نشان داده شده است. نمودار اول دوره زمانی هر یک از کتاب‌ها را نشان می‌دهد و نمودار دوم، تفاوت‌های موضوعی کتاب‌های پادشاهان و تواریخ را شرح می‌دهد.

کتاب‌های سموئیل، پادشاهان، تواریخ

تواریخ	پادشاهان
به‌طور خاص تاریخ یهودا را شامل می‌گردد. تأکید بر کاهنان می‌باشد. درباره معبد و کاهنان صحبت می‌کند هنگامی که قوم از اسارت باز می‌گردند پایان می‌یابد.	تاریخ اسرائیل و یهودا تأکید بر انبیا می‌باشد. درباره حکومت و پادشاهان صحبت می‌کند. هنگامی که قوم به اسارت می‌روند پایان می‌یابد.

۸- جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) در کتاب‌های پادشاهان و تواریخ تاریخ یهودا گزارش می‌شود.
- (b) تواریخ اساساً زندگی انبیا را شرح می‌دهند.
- (c) کتاب پادشاهان بر تاریخ حکومت شمالی و کاهنان آن تأکید می‌ورزد.
- (d) کتاب‌های تواریخ دوره زمانی برابر با مجموع دوره زمانی کتاب‌های سموئیل و پادشاهان دارد.
- (e) تواریخ با رفتن قوم به اسارت پایان می‌پذیرد.
- (f) نبوت مربوط به حکومت داود در دوم سموئیل نوشته شده است.
- (g) کتاب‌های سموئیل و پادشاهان درباره سلطنت شائول صحبت می‌کنند.

پادشاهان

دوم پادشاهان ۲۰-۲۴ و دوم تواریخ ۲۹-۳۵ را بخوانید.

به یک معنا می‌توان شخصیت دو طایفه اسرائیل و یهودا را در پادشاهان‌شان دید زیرا نقش پادشاه در سرنوشت روحانی قوم از اهمیت بسزایی برخوردار بود. شخصیت اجتماعی قوم وابستگی کامل به شخصیت پادشاه داشت یعنی اگر پادشاهی خوب بود، قوم به طرف خداپرستی کشیده می‌شد و اگر پادشاه بد بود که اکثراً چنین بود، قوم به بت‌پرستی رو می‌آورد.

بعد از سلیمان، داستان پادشاهان، گویای تصویری از نقصان و ارتداد می‌باشد. یربعام در حکومت شمالی، پرستش گوساله‌های طلا را بنا نهاده بود. به‌عنوان اولین پادشاه، او سبب تباهی و در نهایت نابودی قوم شد (اول پادشاهان ۱۶:۷ و ۲۲:۵۲ و دوم پادشاهان ۱۰:۳۱).

در حکومت جنوبی، رحبعام به قوم اجازه داد تا مکان‌هایی برای پرستش خدایان دروغین بسازند. آنها از کارهای شیرانه مردمی پیروی کردند که خدا دستور داده بود که آنها را از سرزمین فلسطین بیرون کنند (اول پادشاهان ۱۴:۲۲-۲۴). اما اگرچه اکثریت پادشاهان بد بودند ولی بعضی از آنها نیز خوب بودند. برای نمونه، سلطنت حزقیا در یهودا، دوران باشکوه ایمان و عظمت بود (دوم پادشاهان ۱۸:۱-۲۰:۲۱). در پایان کتاب، جدولی از پادشاهان و انبیا حکومت منقسم شده خواهید یافت. این جدول اطلاعات زیر را درباره هر یک از پادشاهان اسرائیل و یهودا به شما می‌دهد:

۱) سالی که پادشاه به قدرت رسید، نام او و آیاتی درباره دوره سلطنتش در آن نمودار نوشته شده است. در حکومت شمالی، نام پادشاهانی مثل یربعام که دودمان سلطنتی داشتند، به چشم می‌خورد. نام بعضی از پادشاهان مشابه یکدیگر می‌باشد. زیرا که اعضای خانواده‌های سلطنتی هر دو حکومت، با یکدیگر ازدواج می‌کردند و از نام‌های مشابه استفاده می‌شد.

(۲) چگونه پادشاه به سلطنت می‌رسید (ارثی، کشتار یا به طرق دیگر) و همچنین طول دوران سلطنتش چقدر بود. در بعضی موارد در یک زمان دو پادشاه سلطنت کردند؛ بنابراین سال‌های ذکر شده همیشه به‌طور دقیق با هم تطابق نمی‌کنند.

(۳) توضیح مختصری از شخصیت روحانی پادشاه.

(۴) نام‌های انبیایی که در دوران سلطنت او فعال بودند، مثل اشعیا که یکی از کتاب‌های کتاب‌مقدس به‌نام اوست. آن کتاب‌ها نوشته‌های انبیا نامیده می‌شوند. بعضی از انبیا مثل عاموس در هر دو حکومت خدمت کردند.

حال در جدول نام بعشا را در فهرست حکومت شمالی پیدا کنید. می‌بینید که جدول این اطلاعات را به شما می‌دهد.

الف) بعشا در سال ۹۰۹ به سلطنت رسید. ب) سلسله‌ای را بنا نهاد. پ) اطلاعاتی درباره سلطنت او در اول پادشاهان ۷:۱۶-۳۲:۱۵ می‌یابید. ت) او با کشتار به حکومت رسید. ث) ۲۴ سال سلطنت کرد. ج) پادشاه بدی بود. چ) بیهو در دوران سلطنت او نبوت کرد.

۹- با استفاده از اطلاعات داده شده در جدول آخر کتاب، به سؤالات زیر پاسخ دهید.

a) نام پسر یهوشافاط پادشاه چه بود (او با اتالید، دختر آخاب پادشاه اسرائیل ازدواج کرد)؟

b) حال نام پادشاه بعدی یهودا یعنی پسر یورام و اتالید دختر آخاب چه بود؟

c) چه کسی جانشین آخاب پادشاه در حکومت شمالی شد؟

d) یربعام دوم به کدام سلسله تعلق داشت؟

e) در سال ۷۵۰ چه کسی در یهودا به قدرت رسید؟

f) کدام یک از پادشاهان حکومت جنوبی بسیار خوب بودند؟ در کدام قسمت از کتاب‌مقدس درباره آنها می‌خوانید؟

- g) کدام نبی در زمان سقوط سامره و سلطنت حزقیا در یهودا فعال بود؟ آیا در کتاب مقدس کتابی به نام او وجود دارد؟
- h) چند نفر از پادشاهان حکومت شمالی قدرت را با کشتار به دست آوردند؟
- i) امصیا چند سال بر یهودا سلطنت کرد؟

شاید بخواهید زندگی هر یک از این پادشاهان را با جزئیات بیشتر بررسی کنید. اگر تمایل به مطالعه بیشتری دارید، این جدول به شما کمک خواهد کرد. راه‌های شیرانه پادشاهان و قوم، سرانجام برای هر دو حکومت نابودی به بار آورد. حکومت شمالی در سال ۷۲۲ ق.م و حکومت جنوبی در سال ۵۸۶ ق.م سقوط کردند. خدا ۸۰۰ سال پیش، از طریق موسی این امر را پیش‌بینی کرده بود. جزای بت‌پرستی و طغیان، اسارت و شکست بود.

۱۰- تثنیه ۳۳:۲۸ و ۳۶ را بخوانید و در دفترچه خود به این سؤال پاسخ دهید. خدا گفت که اگر قومش از او اطاعت نکنند، چه اتفاقی می‌افتد؟

انبیا

پیام آنها

اول پادشاهان ۱۷-۱۹ و دوم پادشاهان ۱-۸ و ۱۹-۲۰ را بخوانید. در دوران تاریک حکومت‌های شمالی و جنوبی، خدا انبیای بسیاری را برانگیزانید تا به قومش هشدار دهد. ۱۲ کتاب از کتاب‌های عهدعتیق با اسامی آن انبیا نامگذاری شده‌اند. پیام این انبیا تنها مربوط به وقایع آینده نبود بلکه اراده خدا را برای زمان حاضر نیز آشکار می‌کرد. آنها نسبت به امور جاری قوم خود بصیرت داشتند. در دوم پادشاهان ۱۷:۱۳ می‌خوانیم که خدا انبیای خود را فرستاد تا به اسرائیل و یهودا هشدار دهند که «از طریق‌های زشت خود بازگشت نمائید و اوامر و فرایض مرا موافق تمامی شریعتی که به پدران شما امر فرمودم و به واسطه بندگان خود انبیا نزد

شما فرستادم نگاه دارید». این مردان شجاعانه و بدون ترس با پادشاهان و قوم درباره گناهان‌شان و داوری آینده سخن می‌گفتند.

نبی، شخص برگزیده و خاص بود. او مثل پادشاه یا کاهن موقعیت خود را به‌صورت ارثی به دست نمی‌آورد. انتخاب خدا از او تحت تأثیر خانواده، قبیله و یا پرورش ذهنی نبود. نبی دو مسئولیت اصلی داشت. او خوانده شده بود تا (۱) پیامی از خدا دریافت کند و (۲) از طرف خدا آن را بیان کند. بنابراین پیام نبی، از خدا و نه از افکار خودش سرچشمه می‌گرفت. تنها انبیا دروغین افکار خود را اعلام می‌کردند. نبی می‌بایست به‌عنوان پیام‌آور خدا که به جای او صحبت می‌کند، کلام خدا را با ترس به مردم بگوید.

۱۱- مجدداً به جدول حکومت منقسم در انتهای کتاب نگاه کنید. در دفترچه خود نام هر کدام از انبیا را که در کتاب مقدس، کتابی به‌نام خود دارند، بنویسید.

پیام نبی با الهام خدا دریافت و داده می‌شد. اما در عین حال توانایی ذهنی، شخصیت و شیوه گویش نبی از بین نمی‌رفت. او در دست خدا وسیله‌ای بود؛ نه یک ماشین. این مهم‌ترین وجه تمایز می‌باشد زیرا نتایج الهام خدا، به هیچ وجه شبیه نتایج تأثیر ارواح شریر نبود که مردم را کاملاً کنترل می‌کنند.

سرچشمه پیام انبیا و محتوای خود پیام، از اهمیت بسیاری برخوردارند. یکی از معلمان بزرگ کتاب مقدس می‌گوید که پیام انبیا از ۳ بخش تشکیل شده است.

(۱) پیامی که مستقیماً از طرف خدا برای عصر یا نسل خود داشتند.

(۲) پیامی که وقایع آینده را پیش‌گویی می‌کرد، شامل این نکات بود: الف) شکست قوم برگزیده خدا و داوری خدا بر آنها و اقوام همسایه، ب) آمدن ماشیح و رد کردن و جلال نهایی او، پ) تأسیس حکومت ماشیح بر روی زمین.

(۳) پیام زنده‌ای که ما امروزه در مورد اصول درست و غلط می‌آموزیم.

پیامی که نبی به نسل خود داد، اغلب ترکیبی بود از پیش‌گویی‌های مربوط به وقایع آینده و اصول کلی در مورد کارهای خوب و بد. ما می‌توانیم در مورد ماشیح و

حکومت او و درباره قواعد کلی خوب و بد اصولی را یاد بگیریم و آنها را در زندگی خود بکار گیریم. برای مثال حقوق ۶:۱ پیش‌گویی برای آینده است، در حالی که ۴:۲ و ۱۸:۲ اصول درست و غلط را بیان می‌دارند. حال برای لحظاتی این آیات را بخوانید و در مورد معنای آنها تعمق کنید.

۱۲- آیات زیر را از کتاب میکا بخوانید و سپس دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق

دهید.

(۱) وقایع آینده	(a) میکا ۶:۱ و ۷
(۲) قواعد کلی خوب و بد	(b) میکا ۳-۱:۲
	(c) میکا ۱۱-۸:۳
	(d) میکا ۲:۵
	(e) میکا ۸-۶:۶

خدمات آنها

به حکومت شمالی

نوشته‌های انبیا برای حکومت شمالی، قبل از اسارت به آشور در سال ۷۲۲ ق.م، شامل کتاب‌های یونس، عاموس و میکا می‌شود. علاوه بر آنها در حکومت شمالی انبیایی مثل ایلیا، الیشع، اخیا، ییهو، میکایا و عودید خدمت کردند. هر یک از این انبیا خدمت خاصی از جانب خداوند داشتند. برای مثال ایلیا و الیشع معجزات بسیاری انجام دادند (نگاه کنید به اول پادشاهان ۱۷ و دوم پادشاهان ۴). یونس به شهری بیگانه به نام نینوا فرستاده شد تا درباره داوری آینده به مردم آنجا هشدار دهد. قبل از ادامه مطالعه، یونس ۱-۴ را بخوانید.

۱۳- آیات زیر را بخوانید و سپس در مقابل هر یک از آنها در دفترچه خود نام نبی را بنویسید و شرح مختصری از کار او را یادداشت کنید:

(a) اول پادشاهان ۱۴:۱-۱۷

(b) اول پادشاهان ۱۶:۱-۷

(c) اول پادشاهان ۱۸:۲۰-۳۹

(d) دوم پادشاهان ۵:۹-۱۶

(e) دوم تواریخ ۲۸:۹-۱۱

اکنون به شرح مختصری از نوشته‌های انبیا و پیام‌هایی که خدا از طریق آنها به حکومت شمالی داد، می‌پردازیم. هر کدام از آنها موضوعی جالب برای مطالعه شخصی شما می‌باشند.

هوشع: عشق هوشع برای بازگرداندن زن گناهکار و زانی، خود تصویری از محبت بخشنده خدا برای قوم گناهکار اسرائیل می‌باشد. باب‌های ۱-۳ درباره تجربه شخصی هوشع می‌باشد که نمونه عملکرد خدا با زناکاری روحانی قوم اسرائیل است. باب‌های ۴-۱۴ دارای پیامی مشابه با جزئیات بیشتر هستند. قبل از ادامه مطالعه، هوشع ۱-۱۴ را بخوانید.

عاموس: موضوع موعظه عاموس این بود که یک ملت، مسئول گناهان ملی خودش است. اقوام بی‌خدایی که قوم خدا را احاطه کرده بودند، به خاطر گناهان‌شان محکوم به داوری شدند. اما قوم اسرائیل به علت درک کامل‌تر حقیقت، سخت‌تر داوری شدند.

میکا: میکا برای حکومت‌های شمالی و جنوبی در ارتباط با داوری، بازسازی و برکت آینده موعظه کرد. باب‌های ۱-۳ تصویری تاریک، باب‌های ۴-۵ تصویری

روشن و باب ۶ داوری را نشان می‌دهند. سپس از ۷:۷ به بعد، این کتاب تصویری با شکوه از آینده قوم اسرائیل ارائه می‌دهد. قبل از ادامه میکا باب‌های ۱-۷ را بخوانید.

۱۴- آیات زیر را بخوانید و سپس دو ستون را با یکدیگر تطبیق دهید.

- (a) مبارزه او با انبیای بعل با موفقیت همراه بود.
- (b) گفت که شیشق مصری به یهودا حمله می‌کند.
- (c) به درستی چهره مبدل زن یربعام را تشخیص داد.
- (d) به یوشیا گفت که او داوری خدا را بر اورشلیم نمی‌بیند.

(۱) اخیا، اول پادشاهان ۱۴:۱-۱۸

(۲) حلد، دوم پادشاهان ۲۲:۱۲-۲۰

(۳) شمعیا، دوم تواریخ ۱۲:۵-۸

(۴) ایلیا، اول پادشاهان ۱۸:۲۰-۳۹

به حکومت جنوبی

نوشته‌های انبیا برای حکومت جنوبی در این زمان عبارتند از: عوبدیا، یوئیل، اشعیا، میکا، ناحوم، حبقوق، صفنیا و ارمیا. به علاوه اشخاصی چون شمعیا، یدو، عزریا، حننیا، العازر، و حلد نیز پیام خدا را به مردم رساندند. اکنون به شرح مختصری از نوشته‌های انبیا می‌پردازیم.

یوئیل: به علت هجوم ملخ‌های نابودکننده و خشکسالی شدید، کشور به نابودی قریب‌الوقوعی تهدید می‌شد. اگرچه طاعون با دعا و روزه قطع شده بود، اما نبوت یوئیل آن روز را روز وحشتناک داوری نهایی برای همه ملت‌ها به تصویر کشید. ایمانداران پاداش خواهند گرفت، اما بدکاران مجازات می‌گردند. قبل از ادامه مطالعه، یوئیل ۱-۳ را بخوانید.

اشعیا: اشعیا شخصی شریف و نبی حزقیا، پادشاه آن روزگار بود که به حکمرانانش نصیحت، هشدار و تسلی می‌داد. او اسارت حکومت یهودا را نبوت کرد اما طلوع حکومت جدیدی را نیز پیش‌گویی نمود. او رنج و جلال ماشیح آینده را نبوت کرد. قبل از ادامه مطالعه، اشعیا ۱ و ۶-۷ و ۳۹-۴۴ و ۵۲-۶۶ را بخوانید.

میکا: میکا برای هر دو حکومت نبوت کرد. پیام او را که در بخش قبل ذکر شد، مرور کنید.

۱۵ - اشعیا ۴۳:۵-۷ را با میکا ۴:۶ و ۷ مقایسه کنید. در هر دو نبوت خدا گفت که.....

(a) قوم اسرائیل را در میان ملت‌ها پراکنده می‌کند.

(b) قوم خود را از بین جمیع ملت‌ها جمع می‌کند.

(c) قوم خود را داوری و تنبیه می‌کند.

ناحوم: قوم بیگانه آشور موضوع نبوت ناحوم بود. آشوری‌ها یک قرن به یهودا ظلم کرده بودند. ناحوم سقوط نینوا، پایتخت آشور را اعلام کرد و شرح داد. قبل از ادامه مطالعه، ناحوم ۱-۳ را بخوانید.

صفنیا: «روز خداوند» تأکید اصلی کتاب صفنیا می‌باشد. این روز، روز نابودی باقیمانندگان اسرائیل که بعل را پرستیده بودند، خواهد بود (باب ۱) در حالی که برای پرستندگان واقعی خدا، تقدس به همراه خواهد آورد. باب‌های ۱-۳ صفنیا را پیش از ادامه مطالعه بخوانید.

ارمیا: بسیاری او را «نبی گریان» نام نهادند. او از خانواده کاهنان بود. هنگامی که هنوز پسری کوچک بود، خدا او را خواند تا یک نبی باشد. او حدود نیم قرن به علت وفاداری در اعلام کلام خدا، مورد آزار و اذیت، نفرت، تحقیر و تهدید قرار گرفت.

چون سقوط اورشلیم و اسارت ۷۰ ساله را پیش‌گویی کرد، او را خائن نامیدند و مورد ستم قرار گرفت. قبل از ادامه مطالعه، ارمیا ۱-۹ و ۱۸-۱۹ و ۳۶-۳۹ و ۵۲ را بخوانید.

مراثی ارمیا: مراثی، توصیف شعرگونه ارمیا و بیان آلام اوست که در هنگام ویرانی و نابودی اورشلیم و معبد و اسارت و نگون‌بختی قوم آن را سرائیده است. قبل از ادامه مطالعه مراثی ۱-۵ را بخوانید.

حقوق: پیام حقوق این بود که راستی پیروز می‌شود. بابلی‌های شریر، یهودا را تنبیه کردند اما خودشان نیز مجازات شدند. قبل از ادامه مطالعه، حقوق ۱-۳ را بخوانید.

عوبدیا: سرزمین ادوم به‌علت بد رفتاری با قوم خدا داوری می‌گردد. قوم اسرائیل برکت می‌یابد. قبل از ادامه مطالعه، عوبدیا باب ۱ را بخوانید.

۱۶- دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید. آیات، مربوط به کدام کتاب می‌باشند.

(a) او را دوست بدار چنانکه خدا بنی اسرائیل را دوست می‌دارد با آنکه ایشان به خدایان غیر مایل می‌باشند.

(b) لشکر بزرگی از ملخ تمام سرزمین اسرائیل را پوشانده است. آنقدر زیادند که نمی‌توان آنها را شمرد.

(c) به‌خاطر گناهان ما مجروح و به‌خاطر شرارت ما او را زدند.

(d) من اورشلیم را نابود خواهم کرد، شهری که مانند دختری زیبا و ظریف است.

(e) گسترش فرمانروایی او ادامه خواهد داشت و صلح بر قلمرو سلطنت او حکمفرما خواهد بود.

(۱) اشعیا

(۲) ارمیا

(۳) هوشع

(۴) یوئیل

مطالعه در مورد حکومت منقسم شده به ما کمک کرد تا تنزل قوم خدا را مشاهده کنیم. سرانجام همان‌گونه که انبیا هشدار داده بودند، ابتدا اسرائیل و سپس یهودا سقوط کردند و به اسارت رفتند. با وجود این، خدا از طریق انبیا، آینده باشکوهی را در زمان سلطنت «سرور سلامتی» نوید داد (اشعیا ۹: ۶ و ۷) و همه ملت‌ها خداوند را جستجو خواهند کرد (میکا ۲: ۴).

خودآزمایی

- (۱) کدام یک از عبارات زیر بهترین دلیل برای تقسیم حکومت می باشد؟
- a) اخیای نبی نبوت کرد که یربعام بر ۱۰ طایفه حکومت خواهد کرد.
  - b) سلیمان مالیات های سنگینی بر دوش مردم گذاشت.
  - c) سلیمان از پرستش خدا روی گرداند و بت ها را پرستید.
- (۲) جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.
- a) حکومت شمالی بیشتر از حکومت جنوبی زمین داشت.
  - b) افرایم نام دیگری برای حکومت جنوبی بود.
  - c) حکومت جنوبی مراکز پرستش را در دان و بیت ئیل در اختیار داشت.
  - d) نام اسرائیل، معرف حکومت شمالی بود.
  - e) دو حکومت در هنگام جدایی، هرگز با یکدیگر پیمانی نبستند.
- (۳) کتاب های اول و دوم پادشاهان ..... (بیش از یک جواب صحیح)
- a) توصیف کننده سلطنت سلیمان هستند.
  - b) بیشتر بر کاهنان و معبد توجه دارند.
  - c) پس از کتاب های اول و دوم تواریخ در کتاب مقدس هستند.
  - d) بیانگر خدمات ایلیا و الیشع می باشند.
  - e) دوره زمانی مجزا از اول و دوم تواریخ دارند.
- (۴) دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.
- a) این حکومت دارای پادشاهان خوب و بد بود. در سال ۵۸۶ ق.م سقوط کرد و مردم به بابل به اسارت رفتند.
  - b) اولین پادشاه حکومت، یربعام بود که مردم را به پرستش بت ها ترغیب کرد. ایلیای نبی در زمان سلطنت آخاب پادشاه به این حکومت خدمت کرد.

(c) ۶ تن از حکمرانان این حکومت با کشتار به سلطنت رسیدند. ۹ سلسله متفاوت حکومت کردند و میکای نبی به آنها خدمت کرد.

(۱) شمالی

(۲) جنوبی

(۵) بهترین دلیل برای سقوط حکومت‌های شمالی و جنوبی کدام است؟

(a) پیام انبیا مبنی بر داوری خدا بر نامطیعان.

(b) حکومت‌های همسایه قوی‌تر شدند و بر اسرائیل و یهودا غلبه کردند.

(c) قوم و بیشتر پادشاهان وفادارانه خدا را اطاعت نکردند.

(۶) درباره انبیای حکومت منقسم و پیام آنها، جلوی عبارات صحیح علامت

بزنید.

(a) چون اهم پیام‌های انبیا مربوط به آینده اسرائیل و یهودا می‌باشند، پس مورد

توجه ما نیستند.

(b) در بعضی نبوت‌ها، وقایع طبیعی، تصویری از اتفاقاتی بود که در آینده رخ

می‌داد.

(c) چون خدا انبیا را خواند تا به قومش خدمت کنند، پس هیچ یک برای ملل

بیگانه پیامی نداشتند.

(d) یکی از مسئولیت‌های مهم انبیا آن بود که پادشاه بعدی قوم را انتخاب کنند.

(e) پیام انبیا اغلب شامل قواعد کلی خوب و بد بود و ما نیز می‌توانیم آنها را در

زندگی خود بکار ببریم.

این آخرین درس از بخش دوم می‌باشد. بعد از انجام این خودآزمایی، دروس ۵-۸ را مرور کرده، به سؤالات آزمون میانی شماره ۲ پاسخ دهید. از رهنمودهای داده شده پیروی کنید.

پاسخ درست تمرین‌ها

(۹) a) یورام

b) اخزیا

c) اخزیا (این مثالی است که نشان می‌دهد چگونه یک اسم مشابه انتخاب می‌شد)

d) ییهو

e) یوتام

f) حزقیا (دوم پادشاهان ۱:۱۸-۲۱:۲۰) و یوشیا (دوم پادشاهان ۱:۲۲-۳۰:۲۳) و دوم تواریخ ۱:۳۴-۲۷:۳۵).

g) میکا، بله

h) ۶

i) ۲۹ سال

(۱) a) روی‌گردانی سلیمان از خدا، پرستش خدایان دیگر، ناطاعتی از فرامین خدا (یا یک جواب مشابه)

b) یربعام بر ۱۰ طایفه حکومت خواهد کرد و پسر سلیمان بر یک طایفه (یهودا و بنیامین یک محسوب می‌شدند).

(۱۰) قومی بیگانه بر آنها تسلط پیدا خواهد کرد و مورد ظلم خواهند بود و محصولشان را نیز غارت خواهند کرد. آنها و پادشاه آنها به سرزمینی بیگانه به اسارت خواهند رفت و بتها را پرستش خواهند کرد.

(۲) c

(۱۱) زکریا، یوئیل، عاموس، اشعیا، میکا، ارمیا، صفنیا، ناحوم، حبقوق، عوبدیا،

یونس و هوشع

(۳) a) ۱- علت

(b) ۲- نتیجه

(c) ۲- نتیجه

(d) ۱- علت

(e) ۲- نتیجه

(۱۲) a) ۱- وقایع آینده

(b) ۲- قواعد کلی خوب و بد

(c) ۲- قواعد کلی خوب و بد

(d) ۱- وقایع آینده

(e) ۲- قواعد کلی خوب و بد

(۴) او دو گوساله طلایی یکی در دان و دیگری در بیتیل ساخت تا قوم آنها را پرستش کنند.

(۱۳) a) اخیا به همسر یربعام گفت که پسرش می‌میرد. بعد آن پسر مرد.
(b) ییهو، درباره داوری بعشا پیام داد. بعشا و خانواده‌اش به علت گناهان‌شان نابود شدند.

(c) ایلیا، مذبوحی برای خدا بنا نمود و دعا کرد تا آتش از آسمان فرود آورد.
خدا به دعایش جواب داد.

(d) الیشع، به نعمان گفت که خود را در رودخانه اردن بشوید تا شفا یابد.
نعمان اطاعت کرد و شفا یافت.

(e) عودید ارتش حکومت شمالی را به خاطر اسیرانی که از اورشلیم و یهودا داشتند، سرزنش کرد.

(۵) b و c

(۱۴) a) ۴- ایلیا، اول پادشاهان ۱۸:۲۰-۳۹

(b) ۳- شمعیا، دوم تواریخ ۵:۱۲-۸

(c) ۱- اخیا، اول پادشاهان ۱۴:۱-۱۸

(d) ۲- حلد، دوم پادشاهان ۲۲:۱۲-۲۰

(۶) a) ۱- شمالی

(b) ۲- جنوبی

(c) ۱- شمالی

(d) ۱- شمالی

(e) ۲- جنوبی

(f) ۱- شمالی

(g) ۲- جنوبی

(h) ۱- شمالی

(i) ۲- جنوبی

(j) ۲- جنوبی

(k) ۱- شمالی

b) (۱۵)

(۷) زیرا از دیدگاه خدا شخصیت روحانی فرد مهم می‌باشد، نه پیروزی‌های ظاهری و یا موفقیت‌هایی که کسب کرده است.

(۱۶) a) ۳- هوشع ۱:۳

(b) ۴- یوئیل ۱:۶

(c) ۱- اشعیا ۵۳:۵

(d) ۲- ارمیا ۲:۶

(e) ۱- اشعیا ۷:۹

۸) a) درست

b) غلط

c) غلط

d) درست

e) غلط

f) درست

g) غلط

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیک

بخش سوم

نابودی و بازسازی

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیک

داوری و اسارت

تاکنون هدف خدا را در تاریخ قومش بررسی کردیم. با شروعی کوچک و با ایمان یک نفر، این قوم به قومی نیرومند تبدیل شد. اما بعدها اتحاد این خانواده گسسته شد. حال به بررسی بلاهای وحشتناکی که خدا به سبب گناهان بر آنها آورد، می‌پردازیم. هر دو حکومت سقوط کردند و اسیران، سال‌ها در سرزمین بیگانه بسر بردند. قلب خدا به خاطر اسارت قومش بسیار محزون گشت. اما کتاب مقدس به ما تعلیم می‌دهد که «هر که را خداوند دوست می‌دارد توبیخ می‌فرماید و هر فرزند مقبول خود را به تازیانه می‌زند» (عبرانیان ۱۲: ۶). باید یاد بگیریم که حتی اگر خدا برای دور نمودن ما از گناه، با ما شدید برخورد کند، این کار را با قلبی پر از محبت انجام می‌دهد. خدا با محبت، آنانی را که از او دور شده‌اند، گاه با مجازاتی سخت به سوی خود برمی‌گرداند.

با مطالعه این بخش، درس‌های بسیاری را که قوم خدا در تجارب تلخ خود آموختند، کشف خواهید کرد. بعضی از آن درس‌ها، برکات روحانی پایداری را برای قوم به ارمغان آورد. شما نیز حقایقی از آنها برای زندگی خود خواهید آموخت.

فهرست درس

عصای داوری

سقوط حکومت شمالی

سقوط حکومت جنوبی

تجربه اسارت

شرح اسارت

رهبران دوران اسارت

نتایج اسارت

اهداف درس

پس از اتمام این درس باید بتوانید:

- داوری را که بر حکومت‌های شمالی و جنوبی واقع شد، شرح دهید.
- رهبران و انبیایی را که خدا در دوران داوری و اسارت در میان قوم خود بکار برد، بشناسید.
- برکاتی که قوم خدا در دوران اسارت داشتند، نام ببرید.

فعالیت‌های یادگیری

- (۱) به سؤالات درس پاسخ دهید و خودآزمایی درس را مثل دروس قبلی انجام دهید. آیات کتاب مقدس را با دقت مطالعه کنید.
- (۲) به نقشه‌های درس با دقت توجه کنید و آنها را کاملاً درک کنید.

عصای داوری

با هشدارهایی که خدا از طریق انبیا به قومش داد، آشنا شدیم. این هشدارها بیان می‌دارند که بی‌وفایی به خدا تنها یک نتیجه دارد: خدا صبور است و داوری را به تأخیر می‌اندازد اما بی‌عدالتی، سرانجام مجازات خواهد شد. خداوند سعی کرد قومش را نجات دهد اما آنها گوش نمی‌دادند. گاهی در ظاهر تغییر می‌کردند، اما باطن و زندگی‌شان دست نخورده باقی می‌ماند. حال به بررسی وقایع دردناک در این سال‌ها می‌پردازیم. اما در عین حال نباید این را از خاطر دور بداریم که هر چند خدا قوم خود را داوری و پاکسازی کرد، اما آنها را از بین نبرد.

سقوط حکومت شمالی

می دانیم که در همسایگی قوم اسرائیل ۳ قدرت بزرگ وجود داشتند. مصر، بابل و آشور. هر یک از آنها سعی می کردند تا قدرت مطلق جهان گردند. به محل استقرار آنها بر روی نقشه توجه کنید. در این مثلث، اسرائیل و یهودا در وسط قرار می گیرند. هنگامی که قوم خدا با ایمان حرکت می کردند، خدا آنها را از فشارهای سیاسی محفوظ نگه می داشت. اما زمانی که آنها از خدا روی می گردانیدند او از همین اقوام برای هشدار و سپس داوری قوم خود استفاده می کرد.

۱- به نقشه رجوع کنید و جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

(a) آشور در شمال غربی یهودا و شمال شرقی بابل قرار دارد.

(b) اسرائیل و یهودا، فاصله مشابهی از آشور و بابل دارند.

(c) مصر به آشور نزدیک تر است تا به اسرائیل و یهودا.

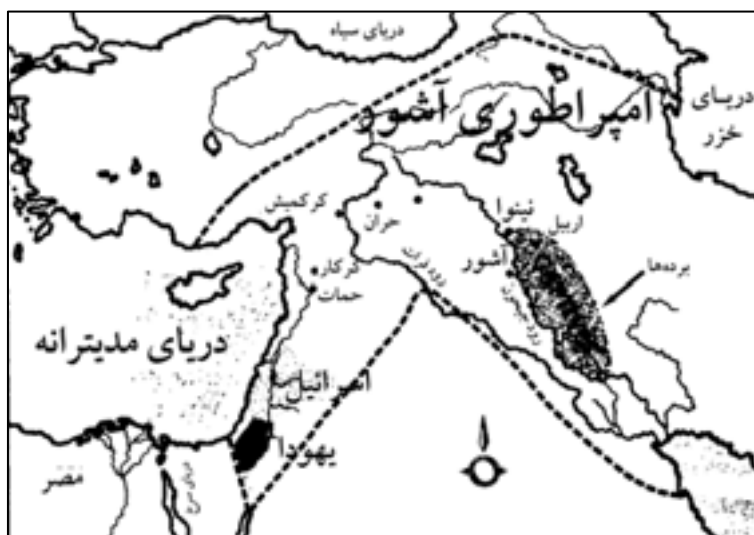
در سال شانزدهم سلطنت آخاب، پادشاه اسرائیل، پادشاه بزرگی در آشور به تخت نشست. او شلمناصر سوم بود. او چون درصدد گسترش امپراطوری بزرگی بود، اغلب به مرزهای اسرائیل تجاوز می کرد. ولی قبل از مرگ به علت مناقشات داخلی آشور، دستاوردهای خود را از دست داد. اما حکمرانان بعد از او، از قبیل تغلت فلاسر سوم، شلمناصر پنجم و سرگون دوم، آشور را تبدیل به مهم ترین قدرت نظامی و اقتصادی منطقه کردند. این امر تنها ۴۰ سال برای آنها دوام یافت. سرانجام قوم اسرائیل به خاطر حفظ بقای خودشان به آشور باج دادند و بنده آنها شدند. هشدارهای عاموس، هوشع و اشعای نبی به قوم بی ثمر ماند و آنها از گناهان شان دست نکشیدند.

۲- دوم پادشاهان ۱۷:۱-۱۸ را بخوانید. دلایل داوری بر حکومت شمالی را در

دفترچه خود بنویسید.

حکومت شمالی، نه تنها مجرم بر گناهانی بودند که خدا به آنها گوشزد کرده بود، بلکه پیام‌های انبیا را نیز رد کرده بودند. اگر قوم گوش داده بودند، نجات می‌یافتند. هشدارها و صبر خدا می‌بایست آنها را به خود می‌آورد اما گناهان مکرر و طغیان، سرانجام داوری را به بار آورد.

فقدان توبه واقعی و غرور رهبران اسرائیل، سبب شد تا خدا اجازه دهد که آشور، قوم اسرائیل را شکست دهد. آشور ۵ سال سامره، پایتخت حکومت شمالی را محاصره کرد تا اینکه در سال ۷۲۲ ق.م سرگون دوم، شهر را فتح نمود و ساکنان آن را به اسیری برد. پادشاه آشور، سایر اقوام اسیر شده را به جای اسرائیلی‌ها در شهرهای اسرائیل سکونت داد (دوم پادشاهان ۱۷:۲۴). سامری‌ها از نسل این اقوام بودند که کتاب مقدس درباره آنها سخن می‌گوید (به عنوان مثال انجیل یوحنا باب ۴). در نقشه زیر به مکان اسارت قوم اسرائیل توجه کنید.

۳- نقشه امپراطوری آشور را مطالعه کنید. می بینید که امپراطوری عظیم آشور قابل مقایسه با اسرائیل و یهودا نیست. نقشه نشان می دهد که اسیران به کجا برده شدند.

(a) جنوب نینوا و شرق رودخانه دجله

(b) بین روخانه های دجله و فرات

(c) بخش غربی خلیج فارس

اگرچه از محل استقرار ۱۰ طایفه مطلع هستیم ولی از وقایع پس از آن اطلاعی در دست نیست. آنها به سادگی از صفحه تاریخ محو شدند و دیگر هرگز به سرزمین مادری خود باز نگشتند. اما به یاد داشته باشید هنگامی که یربعام، پادشاه اول حکومت شمالی، بت پرستی را رواج داد، افراد صالح هر طایفه به یهودا فرار کرده بودند. احتمالاً تعدادی هم که جزء حکومت شمالی بودند، در دوران احیاء و بازسازی به اورشلیم برگشتند. این موضوع را در درس ۱۰ بررسی خواهیم کرد.

۴- وقایع مربوط به سقوط حکومت شمالی را به ترتیب با شماره مشخص کنید.

(a) شلمناصر سوم حکومت آشور را گسترش می دهد.

(b) ۱۰ طایفه به آشور برده می شوند.

(c) آشور نیرومندترین قدرت ۱۰ منطقه می شود.

(d) سرگون دوم سامره را فتح می کند.

(e) سامره ۵ سال محاصره می گردد.

سقوط حکومت جنوبی

سقوط حکومت شمالی، هشدار و پیامی هولناک از طرف خدا برای یهودا بود. به دلایل مختلف از جمله مداخله الهی، یهودا در این زمان به دست آشور سقوط نکرد.

۵- دوم پادشاهان ۳۲:۱۹-۳۶ و اشعیا ۳۶ و ۳۷ را بخوانید. خدا چگونه مانع سقوط یهودا به دست آشوری‌ها شد؟

اما زمان آن نیز فرا رسید که آشوری‌ها به دست بابلی‌ها که بر تمام منطقه تسلط داشتند، سقوط کردند. ناحوم نبی این واقعه را پیش‌گویی کرده بود. نینوا، پایتخت آشور و شهری که یونس نبی در آنجا موعظه کرده بود، در سال ۶۱۲ ق.م به دست بابلی‌ها نابود شد. پس از آن، مصریان برای تصرف بخش غربی امپراطوری سقوط کرده آشور با بابلی‌ها جنگیدند. این منطقه تحت تصرف شامل یهودای کوچک یعنی حکومت جنوبی نیز می‌شد که اکنون تنها مانده بود. اما بابلی‌ها هنوز قدرت برتر منطقه بودند. در این دوره، خدا توسط اشخاصی چون اشعیا، ارمیا، ناحوم، حبقوق و صفنیا، پیام‌های نبوتی قدرتمندی داد.

اگرچه نشانه‌های روشنی از یک بیداری وجود داشت اما حکومت جنوبی توبه واقعی نکرد. سرانجام خداوند همانگونه که آشوری‌ها را بر ضد اسرائیل بکار برده بود، از بابلی‌ها نیز بر ضد یهودا استفاده کرد. اشعیا و ارمیا با نبوت‌های خود دلایل داوری خدا را بیان کردند. جنگ یهودا بر ضد بابل در حدود ۲۰ سال طول کشید و سپس حکومت جنوبی در ۳ مرحله به اسارت بابل رفت:

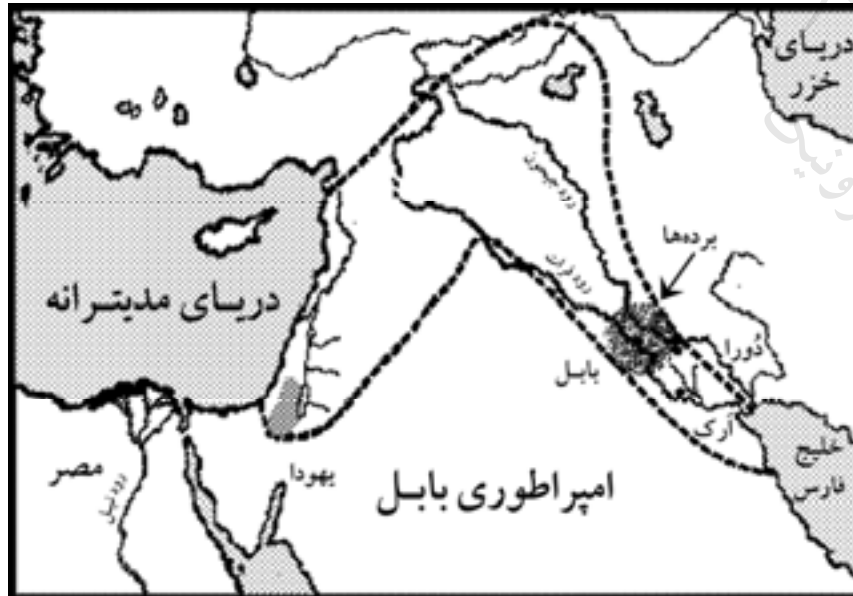
(۱) ۶۰۵ ق.م. نبوکدنصر، یهوایقیم پادشاه یهودا و همچنین شاهزادگان (دانیال و رفقاییش) و اشراف‌زادگان یهودی را اسیر کرد (دوم تواریخ ۵:۳۶ و ۶ و دانیال ۱:۱-۶). گاهی این واقعه را اسارت اول می‌گویند.

(۲) ۵۹۸ ق.م. نبوکدنصر، یهوایکین پادشاه یهودا و ۱۰/۰۰۰ نفر از ساکنین اورشلیم را به بابل به اسارت برد (دوم پادشاهان ۱۴:۲۴-۱۶). حزقیال نبی و پدر پدر بزرگ مردخای، عموی استر نیز در این زمان به اسارت رفتند.

(۳) ۵۸۶ ق.م. اورشلیم و معبد به آتش کشیده شد و نابود گردید. بیشتر مردم باقیمانده به بابل به اسارت رفتند (دوم پادشاهان ۷:۲۵-۹).

۶- نقشه زیر را مطالعه کنید. در این زمان، اسیران به کجا برده شدند؟

- (a) مرز شمالی امپراطوری بابل
- (b) منطقه دره رودخانه دجله و فرات
- (c) نزدیک ساحل جنوبی دریای خزر

حکومت جنوبی سرنوشت بهتری از حکومت شمالی داشت. آنها با مشکلات بسیار و رنج تبعید، تنبیه شدند اما پس از آن، عده‌ای بازگشتند و اورشلیم را بازسازی نمودند. (این موضوع را در درس ۱۰ بررسی خواهیم کرد). اما قوم دیگر هرگز عظمت و قدرتی را که در زمان داود و سلیمان داشت، به دست نیاورد و دیگر هرگز هم آن را به دست نخواهد آورد تا بازگشت عیسی مسیح و تأسیس حکومت پرجلال و ابدی‌اش. او تا به ابد سلطان است (مکاشفه ۱۱:۱۵).

- ۷- وقایع مربوط به سقوط حکومت جنوبی را به ترتیب با شماره مشخص کنید.
- (a) دانیال و دوستانش را به بابل به اسارت بردند.
  - (b) اورشلیم و معبد، سوخته و نابود گردید.
  - (c) سقوط و اسارت حکومت شمالی به دست آشور هشدار برای حکومت جنوبی بود.
  - (d) یهوئاکین پادشاه و حزقیال را به بابل به اسارت بردند.
  - (e) نینوا به دست بابلی ها سقوط کرد.

تجربیات اسارت

برای یهودیان با ایمان، تخریب اورشلیم و معبد را باید به منزله پایان جهان در نظر گرفت. این نابودی کامل امید قوم و پیروزی ظاهری خدانشناسان محسوب می شد. شاید در آن زمان آنها فکر می کردند که خدا قومش را فراموش کرده است. اما چنین نبود.

شرح اسارت

در عهدعتیق ۴ کتاب استر، ارمیا، حزقیال و دانیال مربوط به سالهای اسارت در بابل هستند. این کتابها به ما کمک می کنند تا وقایع این سالها را درک کنیم. اسیران یهودی در بخشهای متفاوت مستعمرات امپراطوری بابل ساکن شدند. نقشه قبلی نشان دهنده محل استقرار کلی یهودیان است. گروهی که حزقیال با آنها بسر می برد، نزدیک رود خابور بودند (حزقیال ۱:۱). گروههای دیگر با تشکیل تجمعات خاص، در شهرهای بزرگتر و حتی در بابل ساکن شدند! اسیران یهودی ازدواج کردند و به کشت و زرع پرداختند و تاجر و معامله گر شدند. در نهایت صاحب خانه ها شدند و به نظر می رسید که به اندازه سایر مردم از آزادی برخوردار بودند.

۸- ارمیا ۴:۲۹-۷ را بخوانید. به آنچه خدا به اسیران گفت تا انجام دهند، توجه کنید. چرا خدا از آنها خواست تا این کار را انجام دهند؟

در حقیقت از داستان‌های دانیال و استر در می‌یابیم که بعضی از اسیران یهودی به مقام‌های برجسته‌ای در امپراطوری‌های بابل و ماد - پارس دست یافتند. با وجود همه این امتیازات، اکثریت مردم راضی و خوشحال نبودند. آنها هنوز در سرزمینی بیگانه اسیر بودند و قوم، خانه و معبد آنها ویران گشته بود. مزمور ۱۳۷ توصیفی جامع از احساسات آنها در این دوره است.

۹- مزمور ۱۳۷ را در کتاب مقدس پیدا کنید. یکبار در سکوت و یکبار با صدای بلند آن را بخوانید. این مزمور تصنیفی غم‌انگیز است. اسیران قول می‌دهند چه مکانی را هرگز فراموش نکنند؟

رهبران دوران اسارت

خدا قوم پراکنده خود را در زمان اسارت، بدون پیام نگذاشت. او رهبران نیرومندی چون دانیال و حزقیال را به آنها بخشید. دانیال و حزقیال از یهودا بودند و به بابل به اسارت رفتند. دانیال در گروه اول و حزقیال در گروه دوم بود.

دانیال: شاهزاده جوانی که به سرعت مورد لطف نبوکدنصر، پادشاه بابل قرار گرفت. کتاب دانیال که حاوی تجربیات اوست، از لحاظ تاریخی و نبوتی غنی می‌باشد. خدا به دانیال اجازه داد تا درباره حکومت‌های آینده زمینی پیش‌گویی کند و آمدن ماسیح و درد و رنج او را ببیند و سلطنت نهایی او را به‌عنوان شاه شاهان و خدای خدایان پیش‌گویی کند.

۱۰- دانیال باب‌های ۱-۳ و ۹ را بخوانید. سپس به سؤالات زیر در دفترچه خود

پاسخ دهید:

- (a) دانیال برای آنکه به خدا در ارتباط با خوراک و نوشیدنی وفادار بماند، به اشفناز چه پیشنهادی داد؟
- (b) هنگامی که نبوکدنصر حکیمان را در ارتباط با خوابش امتحان می‌کرد دانیال چگونه ایمان خود را به خدا نشان داد؟
- (c) نتیجه تجربه شدرك، میشك و عبدنغو در تون ملتهب آتش چه بود؟

حزقیال: کاهن جوانی بود. خدا او را انتخاب کرد تا به اسیران شهادت دهد و از وقوع داوری آینده آنها را مطلع سازد. هنگامی که حزقیال خدمت خود را شروع نمود، هنوز اورشلیم و معبد کاملاً تخریب نشده بودند. او ۴ سال و نیم پیام داوری قریب‌الوقوعی را داد. سپس ۲ سال را در سکوت بسر برد تا اینکه اورشلیم خراب شد. تحقق نبوتش نشان داد که او مرد خداست. سپس خدا به حزقیال این افتخار را داد تا رؤیاهای شگفت‌انگیزی از سلطنت نهایی ماشیح و آینده با شکوه فرزندان حقیقی خدا دریافت کند. قبل از ادامه مطالعه، حزقیال باب‌های ۳-۵ و ۷ و ۱۱، ۳۳، ۳۷ و ۴۷ را بخوانید.

۱۱- به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ دهید.

- (a) بر طبق باب‌های ۳-۵، خدا از حزقیال خواست که چگونه پیام نابودی اورشلیم را به اسیران بدهد؟
- (b) بر طبق باب ۳۷، رؤیایی که خدا به حزقیال درباره بازگرداندن قوم خود به سرزمین‌شان نشان داد، چه بود؟
- (c) حزقیال ۴۷ را با مکاشفه ۱:۲۲-۳ مقایسه کنید. رودخانه‌ای که حزقیال دید، معرف چه می‌باشد؟

ارمیا: او نیز در همین دوره به نبوت و نگارش پرداخت. تحقق نبوت‌های او سبب برانگیخته شدن احترام مردم شد. بنا به دلایلی، اجازه یافت تا در یهودا بماند و پس از آن با اسرائیلی‌ها به مصر گریخت. پیام‌های او شامل تشویق و امید بازسازی نیز بود. همانگونه که دیدیم، او بازگشت اسیران را به اورشلیم پیش‌گویی کرد. قبل از ادامه مطالعه، ارمیا باب‌های ۲۹-۳۱ و ۴۲ و ۵۰-۵۲ را بخوانید.

استر: شخصیت دیگری در دوران اسارت بود. پارس‌ها، امپراطوری بابل را شکست دادند و استر در دوران پس از این شکست زندگی کرد. پادشاه پارس خشایار شاه (اخشورش نیز نامیده می‌شود) بود. استر ملکه او شد و به‌خاطر شهامت خود و اطاعت از خدا، یهودیان آن روزگار را از نابودی نجات داد. داستان او همانند داستان روت، تدارک الهی را نشان می‌دهد.

۱۲- استر باب‌های ۱-۱۰ را بخوانید. بخصوص به ۴:۱۲-۱۴ توجه کنید. این آیات بخش بسیار با معنایی از کتاب مقدس می‌باشند. آیا می‌توانید مقایسه‌ای بین موقعیت خود و استر انجام دهید؟ در دفترچه خود هر درسی را که از تجربه استر می‌آموزید، بنویسید.

۱۳- دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

- (a) مجسمه‌ای را در رؤیا دید که معرف حکومت‌های آینده جهان بود.
- (b) یهودیان را از نقشه هامان و خطر مرگ نجات داد.
- (c) به مدت ۴ سال و نیم کاهن و نبی بود و سقوط اورشلیم را موعظه کرد.
- (d) در دربار نبوکدنصر پادشاه بابل، شخص عالی رتبه‌ای بود.
- (e) از خشایار شاه پادشاه پارس تقاضا کرد تا نقشه کشتار یهودیان را متوقف کند.
- (f) برای اسیران در بابل نامه‌ای فرستاد.

(۱) دانیال	(۳) ارمیا
(۲) حزقیال	(۴) استر

نتایج اسارت

اگرچه سال‌های اسارت سخت و تلخ بود اما نتایج خوبی نیز به بار آورد. از جمله، می‌توانیم به ۵ برکت زیر اشاره کنیم:

پاک شدن از بت پرستی

خدا بت پرستی قومش را داوری کرد و آنها به اسارت رفتند. اما در زمان اسارت و تبعید، قوم حضور خدا را به طریق تازه‌ای تجربه کردند. برخلاف خدایان آشور، بابل و مصر که در زمان سقوط ملت‌های خود دیگر زنده نبودند، خدای قوم اسرائیل همچون همیشه مقتدر بود. قوم خدا تحقق نبوت‌ها را به چشم دیدند و برکات منحصر به فرد خدا را در زندگی‌شان تجربه کردند. در واقع داوری آنها با پیروزی روحانی ختم شد و پس از آن دیگر هرگز تمایلی به بت پرستی نشان ندادند.

شیوه جدید پرستش

چون در سرزمین اسارت، معبد یا خیمه‌ای وجود نداشت، اسرائیلی‌ها به مطالعه گروهی و بحث درباره کلام خدا پرداختند. این امر منجر به پیدایش کنیسه شد که مکانی برای پرستش بود. در کنیسه، قوم نوعی تعلیم را فرا می‌گرفتند که سبب نزدیکی بیشتر آنها به یکدیگر می‌شد. حتی پس از بازسازی معبد، این نوع پرستش پابرجا ماند. این شیوه، ایمان قوم خدا را بسیار قوت بخشید.

دید وسیع‌تر از خدا

به علت تبعید از فلسطین، قوم اسرائیل دیگر جایگاه خدا را تنها در معبد و سرزمین خود نمی‌دانستند. دید آنها نسبت به خدا وسیع شد. آنها شروع به درک پیام خدا درباره ماسیح موعود کردند. این دیدگاه که خدا بر همه زمین سلطنت می‌کند برای آنها واقعی‌تر شد.

حفاظت معجزه‌آمیز

خدا به طرز خارق‌العاده‌ای عده‌ای از افراد قومش را برای بازگشت به اورشلیم حفظ کرد. این حفاظت یک معجزه بود. قوم خدا مثل سایر اقوام شکست‌خورده دیگر، در مردمی که آنها را اسیر کرده بودند حل نشدند.

۱۴- دوم پادشاهان ۳۱:۱۹ را بخوانید. در این نبوت، خدا وعده داد که.....

(a) گروهی از بازماندگان اورشلیم باقی خواهند ماند.

(b) همه اسیران یهودا به صهیون بر می‌گردند.

(c) در مقایسه با عده‌ای که اورشلیم را ترک کردند مردم بیشتری به آنجا برگشتند.

کوشش برای حفظ کتاب مقدس

دست‌آورد مهم دیگر دوران اسارت، کوشش برای جمع‌آوری و حفظ نوشته‌های مقدس بود. عده‌ای با الهام خدا کلام را نوشتند. امروزه این دست‌آورد قطعاً برکات فراوانی برای ما دارد.

۱۵- کدام یک از عبارات زیر بهترین توصیف برای برکاتی است که قوم خدا در

سال‌های اسارت و بندگی داشتند.

(a) پس از سال‌های اسارت، قوم اسرائیل دیگر چون گذشته به پرستش بت‌ها روی نیاورد. آنها متوجه شدند که گرچه سقوط کرده بودند اما خدای اسرائیل هنوز خدای آنها می‌باشد و شکست نخورده است.

(b) خدا به طرز خارق‌العاده‌ای هویت قوم خود را به عنوان قومی متفاوت حفظ کرد. گرچه آنها در سرزمینی بیگانه اسیر بودند، اما حفاظت الهی این امکان را برای آنها بوجود آورد تا روزی به اورشلیم باز گردند.

(c) آنها از بت‌پرستی روی‌گردان شدند و دیدگاه‌شان از خدا وسیع‌تر شد. خدا آنها را حفظ کرد تا بتوانند به سرزمین خود باز گردند و همچنین شیوه‌های جدید پرستش خدا را درک نمودند. آنها کتب مقدس را جمع‌آوری و از آنها نگهداری کردند.

پس از گذشت سال‌ها، قوم خدا، اهداف بزرگ الهی را در دوران اسارت و داوری خود درک نمودند. آنها دیگر هیچ شکی بر عظمت و برتری خدا نداشتند. آنها درسی عجیب ولی پر ارزش را یاد گرفته بودند.

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیکی

خودآزمایی

(۱) از ۳ قدرت بزرگ جهانی که در سال‌های داوری خدا بر قوم اسرائیل وجود داشتند، کدام یک در جنوب و غرب فلسطین واقع بود.

(a) آشور

(b) بابل

(c) مصر

(۲) جلوی عبارات صحیح علامت بنزید.

(a) سامره پس از محاصره ۵ ساله بابلی‌ها سقوط کرد.

(b) آشوری‌ها در ۵۸۶ ق.م. اورشلیم را فتح کردند.

(c) امپراطوری بابل بر امپراطوری آشور مسلط شدند.

(d) امپراطوری بابل به بزرگی امپراطوری آشور نبود.

(۳) وقایع زیر را به ترتیب با شماره مشخص کنید.

(a) پارس‌ها، بابلی‌ها را شکست دادند.

(b) نبوکدنصر اورشلیم را فتح کرد.

(c) مداخله الهی مانع از سقوط اورشلیم به دست آشوری‌ها شد.

(d) سرگون دوم سامره را فتح کرد.

(e) حزقیال نبی به اسارت برده شد.

(f) استر خشایار شاه را ترغیب کرد تا به یهودیان اجازه دهد از خودشان دفاع

کنند.

(۴) فرض کنید می‌خواهید به عده‌ای درباره اهمیت اطاعت از اراده خدا در رابطه

با موضوعاتی از قبیل نگهداری و مواظبت از بدن خود و جلوگیری از آلوده شدن آن

تعلیم دهید. کدام یک از عبارات زیر برای این منظور بهترین نمونه می‌باشد؟

(a) رؤیای حزقیال درباره استخوان‌های خشک.

(b) توضیح دانیال درباره خواب نبوکدنصر.

(c) موفقیت دانیال در برابر اشفناز.

(d) تأثیر استر بر خشایار شاه.

(۵) دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید. ستون سمت راست درباره سال‌های داوری و اسارت است. ستون سمت چپ به ترتیب بیانگر دلیل داوری، وسیله‌ای که خدا از آن برای داوری استفاده کرد و برکتی که نتیجه داوری بود می‌باشد.

(a) بابلی‌ها اورشلیم را محاصره کردند و آن را نابود نمودند.

(b) حتی پس از سقوط حکومت شمالی، حکومت جنوبی کاملاً توبه نکرد.

(c) در بین پادشاهان و قوم بت‌پرستی بسیار رواج یافت.

(d) در مکان‌هایی که یهودیان درباره کتاب مقدس بحث می‌کردند، کنایس بوجود آمدند.

(e) قوم خدا درک جدیدی از قدرت و برتری خدا به دست آوردند.

(۱) دلیل

(۲) وسیله

(۳) برکت

پاسخ درست تمرین‌ها

۸) زیرا که می‌خواست آنها قوی شوند تا بتوانند پس از پایان سال‌های اسارت به سرزمین خود بازگردند. (یا یک جواب مشابه)

(۱) a) غلط

(b) درست

(c) غلط

۹) اورشلیم

۲) پرستش بت‌ها، پیروی از رسوم کنعانی‌ها و انجام دادن کارهایی که پسندیده خدا نبود (یا یک جواب مشابه)

۱۰) a) از اشفناز خواست تا ۱۰ روز به او فرصت دهد تا فرمان خدا را به جا آورد و سلامتی خود را ثابت کند.

(b) او فرصتی خواست تا معنای خواب را پیدا کند و دعا کرد تا خدا راز خواب را برایش آشکار کند.

(c) پادشاه، خدای اسرائیل را تمجید نمود و به مردم امر کرد تا به خدای قوم اسرائیل احترام بگذارند. (جواب‌های شما می‌توانند مشابه باشند)

(۳) a

۱۱) a) از او خواست که به صورت‌های متفاوت و با اشیای مختلف اسارت را نشان دهد.

(b) او رؤیایی دید که در آن دره‌ای پر از استخوان‌های خشک وجود داشت که همه جان گرفتند.

(c) معرف حضور خدا و بخشش حیات و شفا.

(این پاسخ‌ها پیشنهادی می‌باشند. جواب‌های شما ممکن است مشابه باشند)

۱ (a) ۴

۵ (b)

۲ (c)

۴ (d)

۳ (e)

۱۲) پاسخ شما. گاهی خدا به ما اجازه می‌دهد از موقعیت یا منصب خوبی بهره‌مند شویم تا بتوانیم کار خاص خوبی انجام دهیم. این امر در زندگی استر وجود داشت.

۵) فرشته خداوند سربازان آشور را از بین برد.

۱۳) (a) ۱- دانیال

۴- استر (b)

۲- حزقیال (c)

۱- دانیال (d)

۴- استر (e)

۳- ارمیا (f)

۶ (b)

۱۴ (a)

۳ (a) ۷

۵ (b)

۱ (c)

۴ (d)

۲ (e)

۱۵ (c)

بازگشت و احیاء

با آنکه معبد باشکوه تبدیل به خرابه‌ای شده بود و زیبایی اورشلیم تبدیل به نقطه سیاهی بر صحنه گیتی گشته بود و قوم خدا نیز در سرزمین بیگانه‌ای اسیر بودند، اما داستان در اینجا پایان نمی‌پذیرد.

داوری نقطه پایان نبود. اراده خدا آن بود که همه چیز را احیاء کند. اگرچه داوری قوم اسرائیل نتیجه اجتناب‌ناپذیر گناه آنها بود اما در واقع مقدمه‌ای به سوی احیاء و سعادت بود. هدف از داوری، تعلیم قوم و پیشرفت آنها بود و قوم نیز درس خود را یاد گرفته، رشد می‌کردند.

پس از ۷۰ سال، دوران اسارت به پایان رسید و هدف خدا برای قوم اسرائیل دوباره تحقق می‌یافت. او همانگونه که وعده داده بود قومش را به سرزمین‌شان باز گرداند. عهد او جاودانی بود. زمان مهیج برای شروعی تازه فرا رسیده بود. تجربه آنها به ما می‌آموزد که ارزش تأدیب و امکان احیای مجدد را دریابیم و امید و تسلی خود را از دست ندهیم.

ما نیز مثل قوم اسرائیل خوانده شدیم تا به بازسازی و احیای زندگی و خدمت خودمان پردازیم. اگرچه شکست، تأدیب را به بار می‌آورد اما توبه سرعت فرایند احیاء را تسریع می‌بخشد. بیایید این وقایع را از این دریچه نگاه کنیم که «ضعف خود را بدانیم اما از قدرت او نیز آگاه باشیم».

فهرست درس

هدف احیاء (بازسازی)

پیشرفت بازسازی

پیام‌هایی به نوسازان

آخرین هشدار به قوم خدا

اهداف درس

پس از پایان درس باید بتوانید:

- توضیح دهید چرا خدا قومش را در یک زمان مشخص به سرزمینشان باز گرداند.
- سه مرحله فرایند بازسازی و وقایع مربوط به آنها را نام ببرید.
- پیام‌های اصلی کتاب‌های حجی، زکریا و ملاکی را شرح دهید.

فعالیت‌های یادگیری

- ۱) در هنگام مطالعه، کتاب‌های عزرا، نحمیا، حجی، زکریا و ملاکی را بخوانید.
- ۲) درس را کامل بخوانید. به سؤالات پاسخ دهید و جواب‌های خود را مرور کنید، سپس به سؤالات خودآزمایی پاسخ دهید و جواب‌های خود را مرور کنید.
- ۳) درس‌های ۷-۱۰ را مرور کنید، سپس به آزمون میانی شماره ۳ پاسخ دهید.

هدف احیاء (بازسازی)

خدا با ابراهیم درباره خانواده و نسلش پیمانی جاودانه بسته بود. او آن وعده را برای داود به صورت قوی‌تری تکرار کرده بود. خدا اجازه نمی‌داد قومی که این وعده‌ها متعلق به آنها است، از قدرت‌های زمینی شکست بخورند و نابود گردند. در واقع دوران سلطنت امپراطوری‌های شرقی بر جهان رو به پایان بود. پارس آخرین امپراطوری بزرگ شرقی بود. حال امپراطوری مقدونی قدرت را به دست گرفته بود. آنها اولین حکومت بزرگ غرب بودند. اگر قوم یهود همچنان در شرق اسیر می‌ماندند، قدرت‌های بزرگ و معروف آن روزگار سقوط نمی‌کردند و جهان هرگز دستخوش تغییر نمی‌شد. خدا قوم خود را در زمان کاملاً مناسبی به سرزمین‌شان بازگرداند.

خدا قوم خود را در مرکز وقایع جهان قرار داد. آنها درست بین وقایع گذشته و نوین بودند. همه قدرت‌های بزرگ گذشته چون آشور، بابل و پارس از بین رفته بودند. امپراطوری‌های جدید غرب، پا به عرصه وجود می‌گذاشتند. یکی از بزرگ‌ترین معجزات خدا، حفاظت از قومش بود درست در میان طوفان‌های جنگ و خونریزی که نابودی کامل امپراطوری‌های شرقی را در برداشت. این وقایع به ما نشان می‌دهند که نیرومندترین قدرت‌ها از بین می‌روند اما خدا، هدفی که او دارد و آنانی را که نجات می‌دهد، هرگز از بین نمی‌روند. همانگونه که انبیا پیش‌گویی کردند، تقدیر آن بود که جهان از معرفت سلطنت روحانی خدا پر شود. امروزه ما می‌توانیم تحقق زنده آن نبوت باشیم.

۱- ارمیا ۱۱:۲۵ و ۱۲ و ۱۰:۲۹، دانیال ۱:۹-۱۹ را بخوانید و به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

- (a) دانیال چه چیزی خواند؟
- (b) دانیال چه چیزی را اعتراف کرد؟
- (c) دانیال چه چیزی درخواست کرد؟

۲- در دفترچه خودتان با چند جمله توضیح دهید که چرا لازم بود یهودیان به اورشلیم باز گردند.

پیشرفت بازسازی

در سال ۵۳۸ ق.م، امپراطوری عظیم بابل و شهر نیرومند به دست کوروش پارسی افتاد. قبل از آن، کوروش چندین حکومت شرقی را شکست داده بود و حال بابل را فتح کرد. بر طبق گزارشات قدیمی او خط‌مشی‌های آشور و بابل را کاملاً دگرگون نمود و همه اسیران را آزاد کرد تا به سرزمین خود باز گردند. خدا از طریق کوروش، مرحله بازگشت و احیا را آغاز نمود. کوروش در ارتباط با بازسازی معبد، فرمان مهمی را صادر کرد. برای یهودیان بسیار عجیب بود که بشنوند یک غیر یهودی می‌گوید که خداوند او را بر جهان حاکم کرده است.

۳- فرمان کوروش را در عزرا ۱:۱-۴ بخوانید و سپس در دفترچه خودتان به سؤالات زیر پاسخ دهید.

- (a) کوروش گفت که خدا چه مسئولیتی به او داده است؟
- (b) او گفت که مردم پارس چگونه به یهودیان کمک کنند؟

این فرمان آغاز زمان احیا و بازسازی بود.

سه مرحله بازسازی

به طور کلی مراحل بازگشت و بازسازی ۱۰۰ سال طول کشید. آغازگر آن کوروش بود. اما سایر پادشاهان پارس نیز در آن سهم داشتند. در این سال‌ها، یهودیان سه سفر بزرگ از پارس به اسرائیل داشتند. کتاب‌های عزرا و نحمیا وقایع این دوران را شرح می‌دهند.

در جدول زیر به مطالب مهم مربوط به هر یک از این سفرها توجه کنید. پس از آن به شرح کلی هر یک از آنها خواهیم پرداخت.

سفر سوم (۴۴۴-۴۴۵ ق.م.)		سفر دوم (۴۵۷-۴۵۸ ق.م.)		سفر اول (۵۳۶-۵۳۸ ق.م.)	
نحمیا ۱-۱۳	عزرا ۷-۱۰	ارتحشستا (اردشیر)	عزرا ۱-۶	آیات کلام	عزرا ۱-۶
ارتحشستا (اردشیر)	عزرا	نحمیا	کوروش	پادشاه پارس	کوروش
سپاهی آنها را همراهی کرد	۱۷۵۸ نفر بازگشتند	احیاء شریعت و پرستش	زروبابل و یشوع	رهبر یهودی	زروبابل و یشوع
وقف دیوار بازسازی شده، خوانده شدن شریعت	ازدواج با غیریهودیان	مخالفت سنبلط، طوبیا و چشم	۴۹,۶۹۷ نفر بازگشتند	تعداد کل	۴۹,۶۹۷ نفر بازگشتند
			پرستش در معبد، گذراندن قربانی، خاتمه ساختن معبد ۵۱۶ ق.م.	وقایع	پرستش در معبد، گذراندن قربانی، خاتمه ساختن معبد ۵۱۶ ق.م.
			مخالفت سامریان	مشکلات	مخالفت سامریان
			حجی و زکریا	انبیاء	حجی و زکریا
			مرحله اول، ۲۰ سال، ۵۳۶-۵۱۶ ق.م.	دوره زمانی	مرحله اول، ۲۰ سال، ۵۳۶-۵۱۶ ق.م.
مرحله دوم و سوم، ۲۵ سال، ۴۵۷-۴۳۲ ق.م.		اول و دوم، ۵۹ ساله، حکومت پادشاهان پارس: خشایار اول، داریوش			

۴- جلوی عبارات صحیح علامت بزنید.

- (a) دیوار طی سفر سوم بازسازی شد.
- (b) هنگام سفر اول، ارتحشستا پادشاه پارس بود.
- (c) در سفر دوم مردم بیشتری در مقایسه با سفر اول بازگشتند.
- (d) طوییا با ساختن دیوار اورشلیم مخالفت کرد.

اولین سفر

عزرا ۱-۶ را بخوانید.

افرادی که زرو بابل را هنگام بازگشت همراهی کردند، پدران خانواده‌ها به حساب می‌آمدند. در واقع احتمالاً تعداد خیلی بیشتری به اورشلیم بازگشتند. با وجود این، هنوز تعداد یهودیانی که در اسارت باقی مانده بودند بسیار زیاد بود. عده زیادی از آنها ثروتمند شده بودند و در همانجا زندگی می‌کردند. آنها دیگر به فکر بازگشت به سرزمین فلسطین و تلاش دوباره برای تشکیل قومی کوچک نبودند.

۵- عزرا ۱:۵ را بخوانید. همه افرادی که به اورشلیم بازگشتند چه چیز مشترکی

داشتند؟

سفر مشکلی بود و حداقل ۴ ماه طول کشید (بر طبق عزرا ۷:۹، هنگامی که عزرا به آنجا رسید ۴ ماه گذشته بود). آنها به اورشلیم رسیدند و بازسازی معبد را آغاز نمودند. مذبح بنا شد و پایه‌های معبد گذاشته شد (عزرا ۳). سنگ در دسترس بود اما الوار چوبی را می‌بایست از لبنان می‌آوردند.

دشمنان بسیار مخالفت کردند و بازسازی معبد ۱۶ سال متوقف شد (عزرا ۴). در این زمان خدا از حجبی و زکریای نبی استفاده کرد تا مردم را به کار مجدد تشویق کنند. قوم پاسخ مثبت دادند و کار بازسازی معبد و وقف آن در حدود ۵۱۶ ق.م. به پایان رسید (عزرا ۵ و ۶).

سفر دوم

عزرا ۷-۱۰ را بخوانید.

عزرا کاتب و کاهنی بود که ۶۰ سال پس از بازسازی معبد، هدایت سفر دوم را از بابل به اورشلیم بر عهده گرفت (عزرا ۷). او با نامه‌هایی از سوی ارتحشستا (اردشیر) به اورشلیم آمد. سفارش نامه‌های اردشیر حاوی دستوراتی برای فرماندهان نظامی آن مناطق جهت حفاظت و رفع نیازهای آنها بود.

عزرا که یکی از اعقاب خانه هارون بود، در ابتدا مأموریتی روحانی داشت. او کاهنان بسیاری با خود آورد. هنگامی که به اورشلیم رسید، در کمال تأسف دید که قوم، خود را از اعمال قبیح بت پرستان و رسوم پرستشی آنانی که در اورشلیم سکنی گزیده بودند، جدا نکرده‌اند. او همه آن کارها را متوقف نمود و اصلاحات بسیاری پدید آورد. خلاصه‌ای از وقایع این سفر به شرح زیر است:

عزرا باب ۷-۸:۳۱	به عزرا برای سفر اجازه داده می‌شود
عزرا ۸:۳۲-۳۶	ورود و تقدیم قربانی‌ها
عزرا ۹ و ۱۰	اصلاح، توبه، بیداری

۶- عزرا ۹ و ۱۰ را بخوانید و به سؤالات زیر در دفترچه خود پاسخ دهید.

a) قوم خدا چه ناطاعتی بزرگی از خدا کرده بودند؟

b) چرا این ناطاعتی اینقدر مهم بود؟

سفر سوم

نحمیا ۱-۱۳ را بخوانید.

نحمیا یکی از بزرگ‌ترین شخصیت‌های کتاب مقدس است. او ساقی یا پیش‌مرگ اردشیر پادشاه بود و در دربار پارس مقام مهمی داشت. به‌خاطر موقعیتش از قدرت سیاسی بالایی برخوردار بود. به نحمیا اطلاع داده شد که شهر اورشلیم در وضعیت خوبی نیست و او اجازه گرفت تا برای بازسازی شهر به آنجا برود. اردشیر

درخواست او را اجابت کرد. و او با سپاهی متشکل از سربازان پادشاه به اورشلیم سفر کرد. موقعیت و شخصیت روحانی نحμία این امکان را ایجاد کرد تا عمیقاً به تقویت قوم اسرائیل بپردازد.

با وجود مخالفت‌های دشمنان قوم اسرائیل، در مدت ۵۲ روز دیوارهای اورشلیم بازسازی شد. پس از بازسازی دیوارها، نحμία قدم‌هایی در جهت افزایش تعداد یهودیان در اورشلیم و حفظ ثبات، برداشت (نحμία ۴:۷ و ۵، ۱:۱۱ و ۲). او جلوی ظلم یهودیان ثروتمند را بر فقرا گرفت (نحμία ۱۰:۵)، و اصلاحات دیگری نیز انجام داد. اما مهم‌ترین کار نحμία تجدید حیات ملی یهودیان بر پایه شریعت مکتوب بود (نحμία ۱۰:۲۸-۳۹).

رئوس مطالب کتاب نحμία عبارت است از:

نحμία ۱-۷	ورود نحμία و اصلاحات
نحμία ۸-۱۰	بیداری در پرستش و شریعت توسط عزرا
نحμία ۱۱:۱-۱۲:۲۶	شمارش خانواده‌های مختلف
نحμία ۱۲:۲۷-۱۳:۳۱	وقف دیوار

۷- نحμία باب‌های ۴ و ۶ را بخوانید. پاسخ نحμία را در هر مورد به دشمنانش

بنویسید.

(a) تمسخر (۱:۴-۶)

(b) نقشه‌هایی برای حمله به او (۷:۴-۲۳)

(c) ۴ پیام اول سنبط و چشم (۱:۶-۴)،

(d) پیام پنجم سنبط (۵:۶-۹).

(e) نصیحت شمعی (۱۰:۶-۱۴)

۸- بر طبق نحμία ۶:۱۵-۷:۱، نتیجه نهایی کوشش‌های نحμία چه بود؟

۹- دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

(a) یهودیان ساختن معبد را به پایان رساندند

(b) نحμία نامه‌های تهدیدآمیزی از سوی مخالفان بازسازی دیوارهای اورشلیم دریافت کرد.

(c) دیوار بازسازی شده وقف شد.

(d) عزرا به قوم گفت که زنان بیگانه خود را ترک کنند.

(e) کوروش به قوم خدا دستور داد تا معبد را بازسازی کنند.

(۱) سفر اول

(۲) سفر دوم

(۳) سفر سوم

پیام‌هایی به نوسازان

همانگونه که دیدیم، بازسازی و تجدید حیات روحانی مخالفت‌های بسیاری به‌همراه داشت. عده‌ای خارج از قوم خدا، نمی‌خواستند شاهد پیشرفت کار خدا باشند و عده‌ای نیز از قوم خدا به سادگی مأیوس و دل‌سرد می‌شدند. اما در دوران بازسازی، خدا پیامی برای قوم خود داشت. در زمان بازسازی معبد، حجی و زکریا نبوت می‌کردند. پیام آنها برای مردم آن زمان با معنا بود و همچنین نگرشی شگفت‌انگیز به آینده داشت.

حجی

هنگامی که حجی اولین پیام خود را داد، از متوقف شدن کار بازسازی معبد در حدود ۱۰ سال می‌گذشت. او قوم را به‌خاطر عدم توجه به خانه خدا توبیخ نمود. قبل از ادامه مطالعه، حجی ۱ و ۲ را بخوانید.

۱۰- حجی ۱:۲-۱۱ را مرور کنید و به سؤالات زیر پاسخ دهید.

(a) قوم به جای تمام کردن بازسازی معبد چه می‌کردند؟

(b) نتیجه اعمال آنها چه بود؟

وعده‌های بزرگی که خدا به حجی داد قوم را برانگیخت تا بازسازی را شروع کنند. اما آنها به زودی مأیوس شدند و خدا پیام دیگری برای آنها داشت.

۱۱- حجی ۲:۱-۹ را بخوانید. طبق این نبوت، خدا گفت که معبد .....

(بیش از یک جواب صحیح)

(a) در شکوه و عظمت همانند معبد قدیم خواهد بود.

(b) باشکوه‌تر از معبد قدیم خواهد بود.

(c) با ثروت سایر ملل پر خواهد شد.

زکریا

گرچه کتاب زکریا تنها ۱۴ باب دارد اما شامل بخش مهمی از نبوت‌های عهدعتیق است. کار بازسازی که در نتیجه واکنش مردم به پیام حجی شروع شده بود، اکنون متوقف گردیده بود. در این زمان بود که زکریا درباره دلایل توقف این بازسازی، ۸ رؤیا دید (زکریا ۱-۸). خدا وعده‌های باشکوهی درباره آینده به زکریا داد (زکریا ۹-۱۴). قبل از ادامه مطالعه، زکریا ۱-۱۴ را بخوانید.

دو ماه پس از آنکه سنگ اصلی معبد گذاشته شد، خدا به زکریا ۸ رؤیا داد. بعضی از دلایل توقف بازسازی معبد به شرح زیر می‌باشند.

۱) احساس بیهودگی و ناامیدی

یهودیان خود را بی‌اهمیت می‌دیدند. آنها احساس می‌کردند که کارشان در واقع بی‌ارزش است. اما خدا گفت که خودش بار دیگر اورشلیم را تسلی و برکت داده، در آن ساکن خواهد شد (۱۷:۱).

۲) نتایج گناه و ناپاطاعتی

خدا به زکریا نشان داد که اقوامی را که توسط آنها قومش را داوری کرده بود سرنگون خواهد کرد (۲۰:۱ و ۲۱).

۳) درک محکومیت و تقصیر

خدا به زکریا نشان داد که شیطان یهوشع، کاهن اعظم را که لباس کثیفی بر تن داشت، متهم می‌کند. اما لباس یهوشع با لباسی نو عوض شد و خدا وعده داد که گناه سرزمین را بر دارد (۵:۳ و ۹).

۴) احساس ناتوانی

خدا پیامی تشویق‌آمیز برای زروبابل و دیگران به زکریا داد: «نه به قدرت، نه به قوت بلکه به روح من» (زکریا ۴:۶).

زکریا علاوه بر این رؤیاهای دیگر نیز دید. مثل رؤیای چوب اندازه‌گیری (۲:۵-۱). این رؤیا برای زمانی پیشگویی شده بود که اورشلیم از ساکنین پر شود. در بخش اول کتاب زکریا نبوت «شاخه» عادل که یهوشع مظهر آن است، مهم می‌باشد (۱۲:۶ و ۱۳).

در بخش دوم کتاب (باب‌های ۹-۱۴) پیام‌های دیگری درباره مایشیح و آینده قوم خدا وجود دارد. قوم اسرائیل پاک خواهد شد (۱:۱۳) و یک روز همه ملت‌ها خداوند را پرستش خواهند کرد (۹:۱۴).

۱۲- زکریا ۹:۶-۱۳ را مرور کنید. کار شخصی که «شاخه» نامیده می‌شود چه می‌باشد؟

۱۳- بخش‌های خلاصه شده از حجی و زکریا را دوباره بخوانید و دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید.

(a) «آیا وقت شماست که شما در خانه‌های مسقف خود ساکن شوید و این خانه خراب بماند؟»

(b) «بین عصیان‌ت را از تو بیرون کردم و لباس فاخر به تو پوشانیدم.»

(c) خاندان داود توسط خداوند تقدیس خواهد شد.

(d) «شما را و تمامی اعمال دست‌های شما را به باد سموم و یرقان و تگرگ زدم.»

(e) ۸ رؤیا حاوی پیام‌های تسلی‌بخش بود.

(۱) حجی

(۲) زکریا

در زندگی خودمان اغلب جهت بازسازی چیزهایی که از دست داده‌ایم، فرا خوانده می‌شویم. گاهی نیاز داریم تا دوباره با یکدیگر به‌عنوان یک خانواده، زمانی را برای پرستش خدا اختصاص دهیم. شاید در موارد دیگر، دعوت ما این باشد که رابطه گسسته شده دو فرزند خدا را دوباره در خداوند برقرار کنیم. درس‌های این بخش از کتاب مقدس، در این موارد کمک بسیاری به ما می‌کنند.

۱۴- آیا خداوند تا به حال به شما گفته که به یک احیاء یا بازسازی خاصی در زندگی‌تان احتیاج دارید؟ اگر چنین است چه کارهایی باید انجام دهید؟

آخرین هشدار به قوم خدا

گاه کتاب ملاکی را «عهدعتیق کوچک» می‌خوانند زیرا شامل خلاصه‌ای از موضوعات مهم عهدعتیق است؛ به‌عنوان مثال انتخاب قوم اسرائیل از سوی خدا، گناهان و ناپااعتی قوم، اهمیت اطاعت از شریعت و آمدن روز خداوند. این احتمال وجود دارد که ملاکی پیام خودش را پس از گذشت سال‌ها از بازگشت یهودیان به

اورشلیم، نوشته باشد. گرما و اشتیاق اولیه قوم فروکش کرده بود و آنها دوباره از لحاظ مذهبی سرد و از لحاظ اخلاقی سهل‌انگار شده بودند. قبل از ادامه مطالعه، ملاکی ۱-۴ را بخوانید.

۱۵- ملاکی ۳:۶-۱۲ را بخوانید. چرا لعنت بر قوم قرار گرفت؟ زیرا.....

- (a) ده یک و هدایا به خدا ندادند.
- (b) از پرستش در معبد غفلت ورزیدند.
- (c) همه ده یک و هدایای خود را نیاوردند.

ملاکی به عنوان یک اصلاح‌گر سخن گفت اما قوم خدا را نیز با رؤیایی از آینده تسلی بخشید. او نبوت کرد که «ایلیای نبی» قبل از روز خداوند ظاهر خواهد شد (ملاکی ۳:۱ و ۴:۵). ۴ قرن به سکوت گذشت. اما هنگامی که زمان خدا رسید، ایلیای نبی ظاهر شد تا ماشیح یعنی مسیح را معرفی کند (متی ۱۱:۱۰ و ۱۴).

۱۶- بر طبق ملاکی ۴:۱-۳ «روز خداوند» مربوط به زمانی است که خدا.....

- (a) شریان را نابود می‌کند و صالحان را شفا می‌بخشد.
- (b) ایلیای نبی را دوباره می‌فرستد.
- (c) به شریان هشدار می‌دهد.

۱۷- درباره پیام ملاکی کدام یک از عبارات زیر صحیح می‌باشند.

- (a) بر طبق پیام ملاکی، خدا به دعا‌های قوم پاسخ نداد زیرا آنها برای او هیچ هدیه‌ای نیاوردند.
- (b) پیام ملاکی شامل توبیخی برای گناهان کاهنان و نبوتی برای نابودی قریب الوقوع شریان بود.
- (c) ملاکی در پیامش گفت که خدا ناراضی است زیرا که قوم، برای مذبح او احترامی قائل نشدند.
- (d) پیام ملاکی آن بود که اورشلیم به خاطر گناهان قوم، نابود می‌گردد.

امروز عهدعتیق برای ما معنای غنی‌ای دارد. امیدواریم این درس به شما کمک کرده باشد تا پیام آن را درک کنید؛ پیام اعتماد به خدای زنده. خدا امروز هم همان خدایی است که با آدم و حوا در باغ عدن قدم زد، ابراهیم را برای پرستش خود خواند، قوم خود را با اعمال عظیم از مصر بیرون آورد، با موسی رو در رو سخن گفت، به داود الهام بخشید تا مزامیر را بنویسد و از طریق زندگی و سخنان خادمان و انبیایش سخن گفت. هنگام مطالعه عهدعتیق و بررسی تجربیات قوم خدا این آیه را به‌خاطر بسپارید:

«و این همه به‌طور مثل بدی‌شان واقع شد و برای تنبیه ما مکتوب گردید که اواخر عالم به ما رسیده است» (اول قرنتیان ۱۰:۱۱).

خودآزمایی

۱) خدا قوم خود را حفظ کرد و آنها را به سرزمینشان باز گرداند زیرا.....

- a) آشور دیگر بر جهان حاکم نبود.
- b) کوروش دستوراتی برای بازسازی معبد به آنها داد.
- c) آنها پیامی برای همه جهان داشتند.
- d) امپراطوری‌های شرق جهان را کنترل می‌کردند.

۲) کدام یک از عبارات زیر بهترین خلاصه برای هر ۳ مرحله بازسازی می‌باشد؟
a) معبد و دیوار اورشلیم با وجود مخالفت‌هایی از خارج و دلسردی قوم ساخته شدند. این امر در حدود بیش از ۱۰۰ سال طول کشید و در این مدت هدایت قوم را اشخاصی مثل زروبابل، یشوع، عزرا و نحمیا بر عهده گرفتند. اطاعت از شریعت و پرستش در معبد دوباره برقرار شد.

b) به‌همراه یک سپاه، نحمیا با نامه‌هایی از ارتخشستا (اردشیر) به اورشلیم بازگشت. او قوم را سازماندهی کرد و آنها دیوار شهر را با وجود تمسخر و توطئه‌های دشمنان بازسازی کردند. دیوار وقف شد و شریعت را خواندند.

c) در زمان سلطنت ارتخشستا (اردشیر)، عزرا به‌همراه ۱۷۵۸ نفر به اورشلیم بازگشت. یهودیان با زنان بیگانه ازدواج کرده بودند پس به آنها گفت که زنان خود را ترک کرده، کارهای اشتباه خود را تصحیح کنند. تحت رهبری عزرا، بیداری در پرستش بوجود آمد.

۳) در سؤال بالا کدام عبارت، بیانگر وقایع سفر دوم می‌باشد؟

- a) عبارت اول
- b) عبارت دوم
- c) عبارت سوم

۴) فرض کنید می‌خواهید عده‌ای را تشویق کنید تا کار خدا را با وجود مخالفت‌های دیگران ادامه دهند، از کدام یک از نمونه‌های زیر برای این منظور استفاده می‌کنید؟

- a) طرح عزرا برای خاتمه ازدواج با زنان بیگانه
- b) رؤیای زکریا، مردی با چوب اندازه‌گیری
- c) بیداری که عزرا در سفر دوم در ارتباط با شریعت و پرستش بوجود آورد
- d) تجربه نحمیا در هنگام بازسازی دیوار اورشلیم
- ۵) دو ستون زیر را با یکدیگر تطبیق دهید. نام اشخاص در ستون چپ و وقایع مربوط به آنها در ستون راست می‌باشند.
- a) شرح سفرهای اول و دوم را نوشت.
- b) اولین فرمان را در ارتباط با بازسازی معبد داد.
- c) در یکی از رؤیاهای زکریا به‌عنوان مردی که لباسی نو دریافت می‌کند ظاهر شد.

- d) در دوران سفر سوم پادشاه پارس بود.
- e) به مردم گفت که آنها خدا را با ده یک و هدایای خود فریب دادند.
- f) سرپرست بازسازی دیوار اورشلیم بود.
- g) مردم را به‌خاطر غفلت در بازسازی معبد توبیخ کرد.
- h) در ارتباط با بازسازی ۸ رؤیا دید.
- i) آمدن «ایلیای نبی» را نبوت کرد.
- j) اولین سفر به اورشلیم را هدایت کرد.
- k) پادشاه پارس که بین دوران سلطنت کوروش و ارتخشستا (اردشیر) سلطنت کرد.

۱) ارتخشستا (اردشیر)

۲) کوروش

- (۳) داریوش
- (۴) عزرا
- (۵) حجی
- (۶) یهوشع
- (۷) ملاکی
- (۸) نحمیا
- (۹) زکریا
- (۱۰) زروبابل

این آخرین درس از بخش سوم و نیز آخرین درس این کتاب است. بعد از اتمام این خودآزمایی، درس‌های ۹ و ۱۰ را مرور کرده، به سؤالات آزمون میانی شماره ۳ پاسخ دهید. از رهنمودهای داده شده پیروی کنید.

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیکی

پاسخ درست تمرین‌ها

(۹) a) ۱- سفر اول

(b) ۳- سفر سوم

(c) ۳- سفر سوم

(d) ۲- سفر دوم

(e) ۱- سفر اول

(۱) a) او نبوتی را که خدا درباره سال‌های اسارت، به ارمیا داده بود، خواند.

(b) او گناهان قوم خود را اعتراف کرد.

(c) او از خدا خواست تا معبد را بازسازی کند و گناهان قوم را به‌خاطر

رحمت خود ببخشد.

(۱۰) a) آنها خانه‌های خود را می‌ساختند.

(b) خدا محصول آنها را کم کرد و زمین آنها را دچار خشکسالی نمود.

(۲) خدا می‌خواست که پیام پادشاهی‌اش به همه جهان برسد. با بازگشت به

اورشلیم، قومی که پیام خدا را در اختیار داشتند از هلاکتی که نصیب اقوامی که آنها

را اسیر کرده بودند، نجات یافتند. بدین ترتیب خدا وعده خود را با قومش حفظ کرد

و پیام خود را به جهان رساند. (جواب شما ممکن است مشابه باشد).

(۱۱) b و c

(۳) a) معبدی برای خدا در اورشلیم بسازند.

(b) فراهم ساختن وسایل مورد نیاز برای مسافرت و هدایایی برای تقدیم به

خدا.

(۱۲) او معبد خداوند را بنا خواهد کرد.

(۴) a درست

(b) غلط

(c) غلط

(d) درست

(۱۳) a ۱- حجی ۴:۱

(b) ۲- زکریا ۴:۳

(c) ۲- زکریا ۱:۱۳

(d) ۱- حجی ۱۷:۲

(e) ۲- زکریا ۸:۶-۷:۱

(۵) خدا قلب آنها را مشتاق کرده بود تا به اورشلیم برگردند.

(۱۴) جواب شما. آنچه را که خدا به زرو بابل گفت به خاطر بسپارید. شما نیز می‌توانید در کار بازسازی موفق باشید.

(۶) a آنها با زنان بیگانه ازدواج کرده بودند.

(b) زیرا قوم به بت‌پرستی و اعمال گناه‌آلود روی می‌آوردند و خدا آن کارها را منع کرده بود (جواب شما ممکن است مشابه باشد).

(۱۵) c

(۷) a او دعا کرد و به کار ادامه داد.

(b) او به مردم گفت به خدا اعتماد کنند و به آنها سلاح داد.

(c) او با آنها ملاقات نکرد.

(d) او به آنها گفت که دروغ می‌گویند و نزد خدا دعا کرد.

(e) او تشخیص داد که نصیحت شمعی غلط می‌باشد و اعتماد خود را به خدا نشان داد. (جواب‌های شما ممکن است مشابه باشند)

a (۱۶)

۸) دیوار کاملاً ساخته شد و لایان برای کار خود منصوب شدند (یا جوابی مشابه)

a (۱۷) غلط

b) درست

c) درست

d) غلط

پاسخ خودآزمایی‌ها

درس اول

c (۱)

a (۲)

c (۳)

a (۴) غلط

b (۵) غلط

c (۶) درست

d (۷) درست

c (۸)

b (۹)

a و c (۱۰)

b و d (۱۱)

درس دوم

a (۱)

b (۲)

a (۳) غلط

b (۴) غلط

c (۵) غلط

d (۶) درست

c (۷)

b (۸)

a (۶

c (۷

۶ (a (۸

۳ (b

۵ (c

۱ (d

۹ (e

۷ (f

۲ (g

۸ (h

۴ (i

(a (۹ درست

(b غلط

(c درست

درس سوم

a (۱

c (۲

c (۳

b (۴

b (۵

۶ (a) درست

(b) درست

(c) غلط

(d) درست

(e) غلط

(f) غلط

درس چهارم

۱ (a) ۲

(b) ۱

(c) ۳

(d) ۱

(e) ۲

۲ (a) غلط

(b) درست

(c) غلط

۳ (a) ۲

(b) ۲

(c) ۲

(d) ۱

(e) ۱

(f) ۱

(g) ۱

(h) ۲

a (۴

c (۵

۶) b و d و e و h و z

(۷ a) غلط

(b درست

(c درست

(d غلط

(e غلط

(۸ a) ۳

(b ۱

(c ۲

(d ۴

(e ۵

(۹ a) ۵

(b ۷

(c ۱

(d ۸

(e ۶

(f ۲

(g ۳

(h ۴

درس پنجم

(۱) a غلط

(b) درست

(c) درست

(d) غلط

(e) غلط

(۲) b

(۳) a ۶

(b) ۱

(c) ۵

(d) ۲

(e) ۴

(f) ۳

(۴) c

(۵) a و d

(۶) a

(۷) b

(۸) c

(۹) d

(۱۰) a ۲

(b) ۲

(c) ۱

(d) ۳

۲ (e)

۱ (f)

۳ (g)

درس ششم

b (۱)

۲ (a) (۲)

۱ (b)

۳ (c)

۲ (d)

۳ (e)

۳ (f)

۲ (g)

۱ (h)

b (۳)

۲ (a) (۴)

۴ (b)

۷ (c)

۱ (d)

۳ (e)

۵ (f)

۹ (g)

۱۰ (h)

۸ (i)

۶ (j)

۴ (a) (۵)

۲ (b)

۱ (c)

۴ (d)

۳ (e)

درس هفتم

a (۱)

(۲) a درست

(b) درست

(c) غلط

(d) غلط

(e) غلط

e (۳)

b (۴)

b (۵)

c (۶)

(۷) a ۴- مزبور ۶۶:۱-۲

(b) ۱- ایوب ۳۴:۳۲

(c) ۳- جامعه ۱۴:۱

(d) ۵- غزل غزل‌ها ۸:۱۳

(e) ۱- ایوب ۵:۴۲

(f) ۲- امثال ۹:۲۳

درس هشتم

(۱) c

(۲) a درست

(b) غلط

(c) غلط

(d) درست

(e) درست

(۳) a و d

(۴) a (۲

(b) ۱

(c) ۱

(۵) c

(۶) a غلط

(b) درست

(c) غلط

(d) غلط

(e) درست

درس نهم

c (۱)

a (۲) غلط

b) غلط

c) درست

d) درست

a (۳) ۵

b) ۴

c) ۲

d) ۱

e) ۳

f) ۶

c (۴)

a (۵) ۲

b) ۱

c) ۱

d) ۳

e) ۳

درس دهم

c (۱)

a (۲)

c (۳)

d (۴

۴ (a (۵

۲ (b

۶ (c

۱ (d

۷ (e

۸ (f

۵ (g

۹ (h

۷ (i

۱۰ (j

۳ (k

انتشارات ایلام
نسخه الکترونیک

ضمیمہ

پادشاہان و انبیا حکومت منقسم شدہ

اسرائیل: حکومت شمالی

انبیاء	شخصیت روحانی	طول مدت سلطنت و جگونگی کسب آن	تاریخ، نام پادشاہ و ارجاعات
اخیا	بد	۲۲ سال - انتخاب شد	۹۳۱، یھویاقیم اول ۱ پاد ۲۵:۱۲-۲۰:۱۴
		۲ سال - ارثی	۹۱۰، ناداب ۱ پاد ۲۵:۱۵-۳۱
		۲۴ سال - کشتار	۹۰۹، بعشا ۱ پاد ۳۲:۱۵-۱۷:۱۶
		۲ سال - ارثی	۸۸۶، ایلہ ۱ پاد ۸:۱۶-۱۴
یہو	بد	۷ روز - کشتار	۸۸۵، زمیری ۱ پاد ۱۵:۱۶-۲۰
		۱۲ سال، انتخاب ارتش	۸۸۵، عمری ۱ پاد ۲۳:۱۶-۲۸
		۲۲ سال - ارثی	۸۷۴، اخاب ۱ پاد ۲۹:۱۶-۴۰:۲۲
		۲ سال - ارثی	۸۵۳، اخزیا ۱ پاد ۵۱:۲۲ تا ۲ پاد ۱۸:۱۰
ایلیا	بد	۱۲ سال - ارثی	۸۵۲، یورام ۲ پاد ۱۷:۱ و ۱۵:۸-۳
		۲۸ سال - کشتار	۸۴۱، یہو ۲ پاد ۳۰:۹-۳۶:۱۰
		۱۷ سال - ارثی	۸۱۴، یھواخاز ۲ پاد ۱۳:۹-۱
		۱۶ سال - ارثی	۷۹۸، یھوآش ۲ پاد ۱۳:۱۰-۲۵
میکایا	بدترین		
الیسع	بد		
یونس	بد		

تاریخ، نام پادشاه و ارجاعات	طول مدت سلطنت و چگونگی کسب آن	شخصیت روحانی	انبیاء
۷۹۳، یربعام دوم ۲ پاد ۲۳:۱۴-۲۹	۴۱ سال - ارثی	بد	هوشع و عاموس
۷۵۳، زکریا ۲ پاد ۸:۱۵-۱۲	۶ ماه - ارثی	بد	
۷۵۲، شلوم ۲ پاد ۱۳:۱۵-۱۵	۱ ماه - کشتار	بد	
۷۵۲، منحیم ۲ پاد ۱۶:۱۵-۲۲	۱۰ سال - کشتار	بد	
۷۴۲، فقحیا ۲ پاد ۲۳:۱۵-۲۶	۲ سال - ارثی	بد	عودید
۷۴۰، فقح ۲ پاد ۲۷:۱۵-۳۱	۲۰ سال - سرنگون شد	بد	
۷۳۲، هوشع ۲ پاد ۳۰:۱۵ و ۴۱-۱۷	۹ سال - کشتار	بد	میکا
۷۲۲، سقوط سامره			

مدت زمان سلطنت هر پادشاه بر طبق کتاب مقدس در ستون دوم نوشته شده است. بعضی اوقات این مدت زمان از نظر تاریخی با ستون اول مطابقت نمی‌کند، چون بعضی از پادشاهان همزمان سلطنت می‌کردند. همچنین توجه بفرومائید که سال‌های ذکر شده پیش از میلاد مسیح می‌باشند.

یہودا: حکومت جنوبی

تاریخ، نام پادشاہ و ارجاعات	طول مدت سلطنت	شخصیت روحانی	انبیاء
۹۳۱، رجبعام ۱ پاد ۲۴-۱:۱۲ و ۳۱-۲۱:۱۴ ۲ تواریخ ۱۶:۱۲-۱:۱۱	۱۷ سال	بد	
۹۱۳، ایبا ۱ پاد ۸-۱:۱۵ و ۲ تواریخ ۲۲-۱:۱۳	۸ سال	بد	شمعیا
۹۱۰، آسا ۱ پاد ۲۴-۹:۱۵ و ۲ تواریخ ۱۴:۱۶-۱:۱۴	۴۱ سال	خوب	عودید، عزریا
۸۷۰، یھوشافاط ۱ پاد ۵۰-۴۱:۲۲ و ۲ تواریخ ۱:۲۱-۱:۱۷	۲۵ سال	خوب	حنانی
۸۴۸، یورام ۲ پاد ۲۴-۱۶:۸ ۲ تواریخ ۲۰-۲:۲۱	۸ سال	بد	العازر
۸۴۱، اخزیا ۲ پاد ۲۹-۲۵:۸ و ۲۹-۲۷:۹ ۲ تواریخ ۹-۱:۲۲	۱ سال	بد	یھویاداع
۸۴۱، عتلیا ۲ پاد ۲۱-۱:۱۱ و ۲ تواریخ ۲۱:۲۳-۱۰:۲۲	۶ سال	خیلی بد	
۸۳۵، یوآش ۲ پاد ۲۱-۱:۱۲ و ۲ تواریخ ۲۷-۱:۲۴	۴۰ سال	نسبتاً خوب	زکریا
۷۹۶، امصیا ۲ پاد ۲۲-۱:۱۴ ۲ تواریخ ۲۸-۱:۲۵	۲۹ سال	نسبتاً خوب	یوئیل
۷۹۰، عزیا ۲ پاد ۷-۱:۱۵ ۲ تواریخ ۲۳-۱:۲۶	۵۲ سال	نسبتاً خوب	عاموس
۷۵۰، یوتام ۲ پاد ۳۸-۳۲ و ۳۰:۱۵ ۲ تواریخ ۹-۱:۲۷	۱۶ سال	نسبتاً خوب	اشعیا

تاریخ، نام پادشاه و ارجاعات	طول مدت سلطنت	شخصیت روحانی	انبیاء
۷۳۵، آحاز ۲ پاد ۱۶:۲۰-۲۰ ۲ تواریخ ۲۷-۱:۲۸	۱۶ سال	بد	
۷۱۵، حزقیا ۲ پاد ۲۰:۲۱-۱:۱۸ ۲ تواریخ ۳۳:۳۲-۱:۲۹	۲۹ سال	خیلی خوب	میکا
۶۹۶، منسی ۲ پاد ۱۸:۲۱-۱:۱۸ و ۲ تواریخ ۲۰-۱:۳۳	۵۵ سال	بدترین	
۶۴۲، آمون ۲ پاد ۱۹:۲۱-۲۶ ۲ تواریخ ۲۵-۲۱:۳۳	۲ سال	خیلی بد	
۶۴۰، یوشیا ۲ پاد ۳۰:۲۳-۱:۲۲ ۲ تواریخ ۲۷:۳۵-۱:۳۴	۳۱ سال	خیلی خوب	ارمیا و حلد
۶۰۹، یهوآحاز ۲ پاد ۳۳-۳۱:۲۳ ۲ تواریخ ۴-۱:۳۶	۳ ماه	بد	صفنیا
۶۰۹، یهوایقیم ۲ پاد ۷:۲۴-۳۴:۲۳ ۲ تواریخ ۸-۵:۳۶	۱۱ سال	بد	ناحوم
۵۹۸، یهوایکین ۲ پاد ۱۶-۶:۲۴ ۲ تواریخ ۱۰-۹:۳۶	۳ ماه	بد	حبقوق
۵۹۷، صدقیا ۲ پاد ۲۶:۲۵-۱۸:۲۴ ۲ تواریخ ۲۱-۱۱:۳۶	۱۱ سال	بد	عوبدیا
۵۸۶، سقوط اورشلیم			

مدت زمان سلطنت هر پادشاه بر طبق کتاب مقدس در ستون دوم نوشته شده است. بعضی اوقات این مدت زمان از نظر تاریخی با ستون اول مطابقت نمی‌کند، چون بعضی از پادشاهان همزمان سلطنت می‌کردند. همچنین توجه بفروماید که سال‌های ذکر شده پیش از میلاد مسیح می‌باشند.

خیمه‌ها، معابد و قصرها

بررسی عهدعتیق

آزمون‌های میانی

دانشجوی گرامی

آزمون‌های میانی به‌منظور یادگیری بهتر تمامی جزئیات این کتاب درسی تهیه شده است. هر آزمون مربوط به چند درس می‌باشد که شماره درس‌ها در بالای هر آزمون مشخص شده است. لطفاً پس از مطالعه درس‌های مشخص شده، آزمون مربوط به آنها را بدون مراجعه به کتاب بگذرانید.

پاسخ‌های صحیح را در ورقه پاسخنامه علامت بزنید. پس از گذراندن هر سه آزمون میانی، ورقه پاسخنامه را برای تصحیح برای ما بفرستید.

در صورتی که مایلید این درس را به‌صورت رسمی امتحان دهید و یک واحد دانشگاهی کسب کنید، لطفاً جهت ثبت‌نام و انجام تشریفات امتحان با ما تماس حاصل فرمایید.

آزمون ۱ (مربوط به دروس ۱-۴)

بخش اول: سؤالات صحیح یا غلط

جملات زیر یا صحیح هستند یا غلط. اگر جمله صحیح است پاسخ a و اگر جمله غلط است پاسخ b را انتخاب کنید:

۱) سه تقسیم‌بندی اصلی عهدعتیق شامل کتاب‌های تاریخی، نبوتی و شعری می‌باشند.

۲) در تعلیم مسیحی، سقوط اشاره به زمانی است که شیطان از بهشت بیرون انداخته شد.

۳) هنگامی که خدا جهان را با سیل نابود کرد، ۸ نفر نجات یافتند.

۴) اولین امتحان ایمان ابراهیم در ارتباط با قربانی کردن پسرش اسحاق بود.

۵) سرزمین مصر در منطقه‌ای بین رودخانه‌های دجله و فرات قرار دارد.

۶) قوم اسرائیل هنگامی که در کوه سینا اردو زده بودند، شریعت را دریافت کردند.

۷) ورود به صحن خیمه از سمت شرق صورت می‌گرفت.

بخش دوم: سؤالات چند جوابی

هر یک از سؤالات زیر تنها یک پاسخ صحیح دارد. پاسخی را که به‌نظرتان صحیح می‌رسد انتخاب کنید. در برگه پاسخنامه، حرفی را که مربوط به همان سؤال است سیاه کنید.

۸) موضوع اساسی عهدعتیق عبارت است از.....

a) تاریخ شروع تمدن

b) افکار اشخاص صالح که به دنبال حقیقت بودند

(c) مکاشفه خدا به انسان به وسیله اعمال و سخنانش

(d) داستان پادشاهان قوم اسرائیل

(۹) کتب تاریخی عهدعتیق.....

(a) با کتب نبوتی ارتباط کمی دارند.

(b) به شخص کمک می‌کنند تا کتب نبوتی را درک کند.

(c) از کتب نبوتی مهم‌تر هستند.

(d) به اندازه کتب نبوتی اهمیت ندارند.

(۱۰) بر طبق گزارش خلقت کتاب پیدایش، انسان.....

(a) هم زمان با حیوانات خلق شد.

(b) به شباهت فرشتگان خلق شد.

(c) به صورت خدا خلق شد.

(d) قبل از پیدایش حیوانات خلق شد.

(۱۱) کدام یک از عبارات زیر در کتاب پیدایش بیانگر آن است که روزی یک

نجات‌دهنده باید برای گناهان انسان بمیرد؟

(a) خدا آدم و حوا را با پوست حیوانات پوشاند.

(b) مار (شیطان) حوا را وسوسه کرد تا از خدا ناطاعتی کند.

(c) آدم و حوا از باغ عدن اخراج شدند.

(d) خدا مار (شیطان) را لعنت کرد.

(۱۲) پس از شرح محل اسکان اعقاب نوح، کتاب پیدایش بر خانواده ..... تأکید

می‌کند.

(a) سام

(b) حام

(c) یافث

(d) کنعان

۱۳) طبق رومیان باب اول، وضعیت اسفناک انسان که در پیدایش باب‌های ۶ و

۱۱ شرح داده شد نتیجه ..... می‌باشد.

(a) نادیده گرفتن حقیقت

(b) تمایل به دارایی بیشتر

(c) نیاز به معرفت کامل‌تر

(d) رد حقیقت

۱۴) خدا به چه دلیلی ابرام را خواند تا او را ترک کند به‌خاطر.....

(a) قدرت او

(b) تأخیر او

(c) ثروت او

(d) جدا شدن او

۱۵) قوم اسرائیل خون بره فصیح را بر سر در خود مالیدند. عمل دیگری که همین

نتیجه را داشت هنگامی بود که.....

(a) نام ابرام به ابراهیم تغییر کرد.

(b) نوح کشتی را ساخت.

(c) اسحاق با رفقه ازدواج کرد.

(d) ابرام از او به حران کوچ کرد.

۱۶) کدام یک از عبارات زیر از قوانین اخلاقی که خدا به قوم اسرائیل داد

سرچشمه می‌گیرد؟

(a) در سال، سه عید را برای احترام به من جشن بگیرید.

(b) ۷ روز هدایای خوراکی خود را به خداوند تقدیم کنید.

(c) به پدر و مادر خود احترام بگذارید.

(d) کاهنان سر خود را نتراشند.

۱۷) کدام یک از اسباب خیمه حضور خدا بیانگر مرگ مسیح برای گناهان ما می‌باشد؟

- a) مذبح قربانی
- b) چراغدان طلایی
- c) میز نان
- d) حوض برنزی

۱۸) تنها در روز کفاره بود که کاهن اعظم خون قربانی را بر ..... می‌پاشید.

- a) مذبح طلایی بخور
- b) تخت رحمت
- c) مذبح قربانی
- d) کروی‌ها

۱۹) یکی از پیامدهای بی‌ایمانی قوم اسرائیل در فاران آن بود که.....

- a) تنها کاهنان و لاویان اجازه یافتند تا به سرزمین کنعان وارد شوند.
- b) آنها می‌بایست ۶۰ سال در بیابان سرگردان باشند.
- c) به استثناء یوشع و کالیب هیچ کس دیگر که بالای ۲۰ سال سن داشت وارد سرزمین کنعان نشد.
- d) همه جاسوسان به علت طاعون مردند.

آزمون ۲ (مربوط به دروس ۵-۸)

بخش اول: سؤالات صحیح یا غلط

جملات زیر یا صحیح هستند یا غلط. اگر جمله صحیح است پاسخ a و اگر جمله غلط است پاسخ b را انتخاب کنید:

- (۱) در تاریخ قوم اسرائیل، دوره داوران پس از دوره پادشاهان می‌باشد.
- (۲) در سرزمین فلسطین، دره رودخانه اردن، بین دریای مدیترانه و کوه‌های مرکزی واقع است.
- (۳) خداوند از تقاضای مردم برای داشتن پادشاه ناراضی بود.
- (۴) پس از مرگ شائول، تمام طوایف قوم اسرائیل داود را پادشاه دانستند.
- (۵) از نویسندگان مزامیر می‌توانیم به داود، موسی و سلیمان اشاره کنیم.
- (۶) از دو حکومت، اول حکومت شمالی به اسارت رفت.
- (۷) ۹ سلسله مختلف بر حکومت جنوبی سلطنت کردند.

بخش دوم: سؤالات چند جوابی

هر یک از سؤالات زیر تنها یک پاسخ صحیح دارد. پاسخی را که به نظرتان صحیح می‌رسد انتخاب کنید. در برگ پاسخ به سؤالات حرفی را که مربوط به همان سؤال است سیاه کنید.

- ۸) خدا به قوم اسرائیل فرمان داد تا کنعانی‌ها را نابود کنند زیرا آنها.....
  - a) فرزندان خانواده عادل نوح نبودند.
  - b) به گناهان خود ادامه می‌دادند و قوم اسرائیل را ترغیب می‌کردند تا گناه کنند.
  - c) هرگز درکی از خدای حقیقی نداشتند.
  - d) از لحاظ تعداد و ثروت برتر از قوم اسرائیل بودند.

۹) کدام یک از عبارات زیر به درستی بیانگر جنگ‌های هفت ساله غلبه یوشع می‌باشد؟

- a) یوشع در ابتدا شهر حبرون را در جنوب فتح کرد و سپس به شمال رفت.
- b) یوشع ابتدا اریحا و منطقه مرکزی را فتح کرد و سپس بخش جنوبی و در نهایت بخش شمالی را تسخیر نمود.
- c) یوشع ابتدا بخش شمالی را فتح کرد، سپس در منطقه مرکزی پیشروی کرد و در نهایت بخش جنوبی را تسخیر کرد.
- d) پس از تسخیر اریحا، یوشع به شمال رفت تا دان را فتح کند و سپس به جنوب رفت تا اورشلیم را تسخیر کند.

۱۰) هنگامی که سرزمین بین طوایف تقسیم شد.....

- a) بیشتر طوایف در شرق رودخانه اردن بودند تا در غرب.
- b) هیچ طایفه‌ای در شرق رود اردن نبود.
- c) طوایف یهودا و شمعون در جنوب غربی بودند.
- d) همه طوایف به اندازه مساوی زمین داشتند.

۱۱) دوره داوران را می‌توان به بهترین شکل در زمانی شرح داد که قوم

اسرائیل.....

- a) مرتب چرخه گناه، تنبیه، توبه و رهایی را تکرار می‌کردند.
- b) برای رهایی از دست اقوام ظالم رهبر نداشتند.
- c) برای رهایی خود توبه نمی‌کردند و خدا را نمی‌خواندند.
- d) دو دوره ۴۰ ساله آرامش از دست ظالمان داشتند.

۱۲) شائول به عنوان پادشاه رد شد زیرا او.....

(a) از گذراندن قربانی امتناع ورزید.

(b) مهارت جنگی نداشت.

(c) مرتب از خدا ناطاعتی کرد.

(d) مردم او را دوست نداشتند.

۱۳) مهم‌ترین دلیلی که داود خداوند را راضی می‌کرد آن بود که .....

(a) جنگ‌های بسیاری را برای اسرائیل فتح کرد.

(b) سموئیل او را مسح کرد.

(c) مزامیر زیبای بسیاری نوشت.

(d) فروتن و آماده توبه بود.

۱۴) سلیمان بدین علت به بت‌پرستی روی آورد چون.....

(a) با اقوام دیگر پیمان بست.

(b) مردم طغیان روحانی کردند.

(c) کاهنان را رهبری نکرد.

(d) تحت تأثیر زنان بیگانه‌اش قرار گرفت.

۱۵) بهترین توصیف برای کتاب ایوب کدام است؟

(a) مجموعه‌ای از سخنان حکیمانه در ارتباط با رفتار جوانان.

(b) اشعار و سرودهای بسیار زیبای تمجید خدا.

(c) گزارشی از سخنان گوناگون درباره معنای رنج.

(d) داستان فقیر شدن ایوب چونکه فرد گناهکاری بود.

۱۶) یهودیان کتاب امثال را به صحن بیرونی معبد تشبیه می‌کنند زیرا.....

(a) سلیمان که معبد را ساخت این کتاب را نوشت.

(b) معنای مراسم معبد را شرح می‌دهد.

(c) درباره روابط انسانی نصایحی ارائه می‌کند.

- (d) رفتار شایسته برای کاهنان را شرح می‌دهد.
- (۱۷) تأکید خاص کتاب‌های اول و دوم تواریخ بر.....
- (a) پادشاهان اسرائیل و حکومت شمالی است.
- (b) مراسم و قوانین معبد است.
- (c) سلطنت پادشاهانی است که از خدا اطاعت کردند.
- (d) خدمات انبیایی چون ایلیا و الیشع است.
- (۱۸) حکومت در ابتدا بدین علت تقسیم شد چون.....
- (a) سلیمان از خداوند دور شد.
- (b) قوم اسرائیل قادر به شکست دادن دشمنان نیرومند خود نبود.
- (c) دیگر انبیای خداشناس برای هشدار به مردم وجود نداشتند.
- (d) هیچ یک از فرزندان داود توانایی سلطنت نداشتند.
- (۱۹) کامل‌ترین توصیف پیام انبیا عبارت است از.....
- (a) فهرست کاملی از قواعد کلی خوب و بد که قوم خدا می‌بایست از آنها اطاعت کنند.
- (b) خلاصه‌ای از وقایع گذشته و پیش‌گویی وقایع آینده.
- (c) توضیح کاملی از وقایعی که در دوران زندگی و خدمت مسیح بر زمین روی خواهد داد.
- (d) پیامی برای نسل خود، پیش‌گویی وقایع آینده و اصول اخلاقی برای مردم خداشناس.

آزمون ۳ (مربوط به دروس ۹-۱۰)

بخش اول: سؤالات صحیح یا غلط

جملات زیر یا صحیح هستند یا غلط. اگر جمله صحیح است پاسخ a و اگر جمله غلط است پاسخ b را انتخاب کنید:

- (۱) آشوری‌ها در سال ۷۲۲ ق.م. حکومت شمالی را شکست دادند.
- (۲) کتاب دانیال مربوط به سال‌های اسارت بابل می‌باشد.
- (۳) استر از پادشاه مصر خواست تا اجازه ندهد یهودیان کشته شوند.
- (۴) کوروش پادشاه پارس، فرمان بازسازی معبد را به یهودیان داد.
- (۵) اکثر یهودیان در سفر سوم به اورشلیم بازگشتند.
- (۶) یهودیان در بازسازی دیوار اورشلیم با هیچ مخالفتی روبرو نشدند.
- (۷) یهودیان قادر نبودند که ساختن دیوار اورشلیم را به پایان برسانند.

بخش دوم: سؤالات چند جوابی

هر یک از سؤالات زیر تنها یک پاسخ صحیح دارد. پاسخی را که به نظرتان صحیح می‌رسد انتخاب کنید. در برگ پاسخ به سؤالات حرفی را که مربوط به همان سؤالات است سیاه کنید.

- (۸) در ارتباط با قدرت‌های خارجی، حکومت‌های منقسم.....
  - (a) در مثلثی که آشور و مصر در غرب و بابل در شرق بود قرار داشتند.
  - (b) در غرب مصر و نزدیک به مرزهای آشور بودند تا بابل.
  - (c) بین دو شهر نینوا و بابل قرار داشتند.
  - (d) در مثلثی که بابل و آشور در شرق و مصر در غرب بود قرار داشتند.

۹) کدام عبارت بیانگر سقوط حکومت شمالی است؟

- (a) سرگن دوم پس از ۱۰ سال محاصره سامره، اسیران را به بابل برد.
- (b) شلمنصر سوم پس از ۵ سال محاصره سامره، حکومت شمالی را تسخیر کرد.
- (c) حکومت شمالی تا سال ۵۸۶ ق.م. مقاومت کرد و سپس سقوط کرد.
- (d) سرگن دوم پس از ۵ سال محاصره سامره را تسخیر کرد و اسیران را به آشور برد.

۱۰) کدام عبارت بیانگر سقوط حکومت جنوبی است؟

- (a) آشوری‌ها در سال ۵۸۶ ق.م. حکومت جنوبی را فتح کردند.
- (b) نبوکدنصر در سال ۶۰۵ اورشلیم را نابود کرد و به آتش کشید.
- (c) پس از ۲۰ سال مقاومت در برابر بابلی‌ها، اورشلیم در سال ۵۸۶ ق.م. سقوط کرد.
- (d) سرگن دوم حکومت جنوبی را شکست داد و در سال ۵۸۶ ق.م آنها را به اسارت برد.

۱۱) تألیفات قوم خدا در دوران اسارت به ما نشان می‌دهد که.....

- (a) خدا دیگر درباره مسیح به آنها نبوتی نداد.
  - (b) بعضی یهودیان از مقام و قدرت بالایی برخوردار بودند.
  - (c) آنها دیگر امید واقعی بازگشت به اورشلیم را از دست داده بودند.
  - (d) دیگر پرستش خدا برای هیچ کدام از آنها ممکن نبود.
- ۱۲) کدام یک از کتاب‌های زیر با دوران اسارت در بابل در ارتباط نزدیک هستند؟

- (a) استر، ارمیا، حزقیال و دانیال
- (b) روت، استر، حزقیال و ارمیا
- (c) اشعیا، دانیال، هوشع و یوئیل
- (d) استر، ایوب، دانیال و حزقیال

۱۳) طبق درس ۹، یکی از ۵ برکتی که یهودیان در دوران سال‌های اسارت بدست آوردند، عبارت است از اینکه.....

- a) آنها فرهنگ تمدن‌های دیگر را آموختند.
  - b) به شکل جدیدی که کنیسه نام داشت، خدا را پرستش کردند.
  - c) در مقابل پادشاهان بیگانه از محبوبیت و موفقیت خاصی برخوردار شدند.
  - d) در سرزمین اسارت ساکن شدند و ثروتمند گشتند.
- ۱۴) دلیلی که خدا قوم خود را در وقت خاص به سرزمین‌شان باز گرداند این بود که.....

- a) آنها را از هلاکتی که در انتظار امپراطوری‌های شرقی بود حفظ کند.
  - b) آنها را از قدرت روز افزون بابلی‌ها نجات دهد.
  - c) آنها را از قدرت امپراطوری پارس رهایی دهد.
  - d) آنها را از سقوط امپراطوری مقدونی نجات دهد.
- ۱۵) در سفر اول بازسازی.....
- a) زرو بابل و یسوع رهبران بودند و معبد بازسازی شد.
  - b) کوروش به یهودیان گفت که معبد را بازسازی کنند و نحمیا را برای رهبری آنها فرستاد.

- c) در حدود ۲۰۰۰ یهودی بازگشتند و دیوار را با موفقیت بازسازی کردند.
- d) دیوار وقف شد و عزرا بیداری‌ای در پرستش بوجود آورد.

۱۶) پیام حجی برای آنانی که در اورشلیم بودند شامل.....

- a) رؤیایی درباره مردی با چوب اندازه‌گیری بود.
- b) توبیخی درباره عدم توجه آنها به معبد بود.
- c) نبوتی درباره مردی به نام «شاخه» بود.
- d) شرحی از چگونگی بازسازی دیوار توسط عزرا بود.

۱۷) نبوت ظهور «ایلیای نبی» قبل از روز خداوند در کتاب..... می‌باشد.

(a) نحمیا

(b) حجی

(c) زکریا

(d) ملاکی

۱۸) پس از خروج از مصر، ۶ دوره تاریخ قوم اسرائیل به ترتیب عبارتند از:

(a) غلبه، داوران، حکومت، دو حکومت، یهودا تنها، اسارت.

(b) غلبه، داوران، دو حکومت، حکومت، یهودا تنها، اسارت.

(c) غلبه، داوران، یهودا تنها، حکومت، دو حکومت، اسارت.

(d) غلبه، داوران، حکومت، یهودا تنها، دو حکومت و اسارت.

۱۹) مهم‌ترین نکته‌ای که در مطالعه عهدعتیق باید به آن توجه کنیم.....

(a) شرح وقایع گوناگونی است که قبل از آمدن مسیح اتفاق افتاده بود.

(b) شرحی از رسوم مردمی است که در سرزمین فلسطین زندگی می‌کردند.

(c) ذات خدا را از طریق رفتاری که با قوم داشت، به ما نشان می‌دهد.

(d) توصیفات است از آشور، بابل و مصر.